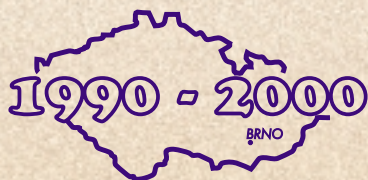

Anténa

aneb 10 let v české redakci
Trans World Radia

TRANS WORLD RADIO

je mezidenominační evangelikální misijní organizace. Účelem TWR je pomáhat Církvi v naplnění příkazu Ježíše Krista získávat učedníky ze všech lidí, a to prostřednictvím masových médií tím, že:

- bude hlásáno evangelium o spasení podle možností co největšímu počtu národů
- věřící budou vzděláváni v biblickém učení a každodenním životě s Kristem

V uplynulých letech křesťanského vysílání byla vytvořena rozhlasová služba, o níž věříme, že je Pánu ke cti. Mnoho nevěřících právě prostřednictvím pozitivní biblické zvěsti našlo Krista jako odpověď na volání ve své nouzi. Abychom mohli programy správně připravovat, řídíme se mezinárodními zásadami TWR, z nichž nejdůležitější jsou:

1. Sloužit duchovní potřebě jednotlivců zdůrazňováním Božího Slova a osoby Pána Ježíše Krista.
2. Klást důraz na zvěstování a vyučování Božího Slova, nikoliv propagaci církve nebo organizace. Proto se vyhýbáme denominačním důrazům ve věcech učení, respektujeme předsvědčení každé denominace a nesoudíme ji. Jsme si vědomi různosti posluchačů, kteří se ve svém duchovním růstu opírají o pomoc TWR.
3. Neuvádět komentáře politického charakteru.
4. Jako nevýdělečná společnost provádět duchovní službu zdarma. Náklady jsou kryty pouze dobrovolnými příspěvky posluchačů, církví a organizací.

Anténa

aneb 10 let v české redakci
Trans World Radia

pár vzpomínek a zkušeností samostatné české redakce TWR po roce 1989
a také na 20 let služby českého vysílání TWR z exilu – před rokem 1989

PODĚKOVÁNÍ PRVNÍ

Během naší krátké desetileté historie jsme občas měli tu čest vyslechnout příběhy z práce těwéráků, kteří už v totalitě připravili zdravý základ velké rodiny rozhlasových posluchačů Trans World Radia. Příběhy velmi zajímavé. Marie Frydrychová sepsala vzpomínky z práce Jirky Dedeciuse a to je veškerý dostupný písemný materiál o aktivitách souvisejících s českým vysíláním v době minulé.

Využíváme 10. výročí vzniku samostatné české redakce TWR jako první příležitosti k vydání alespoň několika vzpomínek na dobu minulou i téměř současnou. Zvláště „ilegální“ vysílání v době totality přinášelo mnohým posluchačům požehnání, na něž dodnes s vděčností vzpomínají.

Pokoušíme se tedy o zveřejnění osobních zkušeností, pohledů a také některých obrázků. Články, které pro tuto publikaci napsali jednotliví spolupracovníci, se týkají především doby „předlistopadové“. Tyto články jsme nijak neupravovali a společně pomáhají vytvořit představu o práci v době, kdy nebylo možno mnohé zveřejnit. Popis novodobé historie zůstává především na mně. Kolegové mně k tomu připravují podklady, spolupracují na celkové podobě knihy a připravují zvukový prezentační materiál o TWR-CZ, který je také součástí této knihy. Články, u nichž tedy nenajdete jméno autora, jsem dával dohromady z vlastních vzpomínek a pokud víte, že něco bylo jinak, vězte, že jsem neměl záměr cokoli zkreslovat. Můžete mi napsat.

Z příběhů, které se staly dříve i nedávno, je možné vzít požehnání a povzbuzení ve službě Bohu. Příběhy, jež mnozí z nás prožili na „vlastní kůži“, jsou o Boží lásce ke všem lidem.

Velké poděkování patří všem, kteří ochotně vzpomínali a napsali pár řádek či stránek, i když někteří z nich už dnes s námi pravidelně nespolupracují. Mnozí poskytli fotografie a další historické materiály. Zdaleka ne všechny jsou zde zveřejněny.

Osobně jsem vděčný za podporu a pomoc při časově náročné přípravě této knihy. V této době jsem se nemohl věnovat mnohým jiným úkolům a moji kolegové často pracovali na hranici svých možností. Díky!

Hezké počtení přeje

Aleš Bartošek

PODĚKOVÁNÍ DRUHÉ

patří všem, kteří naši práci nesou na svých modlitbách. Všem, kteří vytvářejí dobré zázemí pro službu v Trans World Radiu, a to nejen nám – pracovníkům, ale především mnoha dobrovolným spolupracovníkům. Děkujeme všem, kteří službu křesťanské rozhlasové misie berou za svou a svými finančními dary umožňují chod a rozvoj naší práce. Děkujeme všem neznámým křesťanům, kteří platí provoz zahraničních vysílačů a také rodině Womelsdorfových za pomoc české redakci v pravý čas. Děkujeme všem, kterým i tato kniha nově otevře srdce pro Boží dílo a pomohou nám naplňovat výzvu Pána Ježíše k nesení dobré zvěsti o spasení.

Posloucháte Monte Carlo ... u mikrofону je...

Kdysi hlásil „pište na adresu Václav Novák...“, později: „Hlásí se vám Otakar Vožeh“. Pro tuto knihu připravil pár vzpomínek:

22. září 1968

A komu patří to auto, prosím vás? zeptal se naprosto logicky příslušník pohraniční stráže na hraničním přechodu Hatě do Rakouska. Seděli jsme s Renatou v malém anglickém vozítku *Hillman Imp*, které před měsícem, ve dnech okupace Československa armádami Varšavské smlouvy, zanechali v Praze dva mladí věřící Angličané, protože se raději vrátili co nejdříve do své země vlakem. Byli jsme s Renatou téměř dva měsíce manželé, i když naše pasy s anglickým vízem byly vystaveny stále ještě na naše

Mladý rozhlasový misijnář vypráví o svém útěku. (překlad novinového článku)

Otakar Vožeh pracoval v Praze jako průmyslový inženýr do té doby, než před dvěma lety Česko-slovensko obsadila spřátelená vojska. Dnes pracuje jako hlasatel v misijní rozhlasové stanici v Monaku a šíří křesťanské programy do vlastní země, ze které krátce po invazi uprchl.

O. Vožeh, 26 letý, je v naší zemi na tříměsíčním přednáškovém turné. Zastupuje svého zaměstnavatele, Trans World Radio. Ve Twin Cities je hostem Rev. Burtona Reeda, zmocněného tajemníka TWR v St. Josephu.

O. Vožeh je křesťanem už od dětství. Říká, že během krátkého období vlády Alexandra Dubčeka se život hodně zlepšil. Po příchodu sovětských vojsk však nezůstala ani stopa naděje k růstu nové svobody.

V době vlády Dubčeka, jehož politika dovolila mnohem větší svobodu projevu, se O. Vožeh podílel na vydávání křesťanského mládežnického časopisu „Vítězství“. Po invazi byli nuceni vydávání časopisu zastavit.

O. Vožeh se svou manželkou unikl z Československa v autě, zanechaném dvěma Angličany, kteří také po invazi ve spěchu opustili republiku. Přestože neměli k autu doklady, při průjezdu hranicemi je celníci jen odmávali, a tak se nakonec dostali do Anglie, kde auto vrátili majitelům.

O. Vožeh je přesvědčen, že Češi jsou rozčarováni a otevření jeho programům, kterých vysílá 20 týdně. Každý měsíc rozhlasová stanice TWR v Monaku dostává asi 80 dopisů od posluchačů z Československa. O. Vožeh je ale přesvědčen, že cenzura většinu těchto dopisů zabaví.

Otakar Vožeh (vpravo), který unikl z Československa, když ruská vojska v roce 1968 obsadila zemi, je stále ve styku se svými krajinami. Pracuje jako hlasatel Trans World Radia, misijní rozhlasové stanice v Monaku. Jeho hostitelem v Twin Cities je kazatel Burton Reed, úředník této organizace, který vede kancelář v jižním St. Josephu.

Faksimile amerických novin. Začátkem 70 let se podobné články objevovaly často. (O. Vožeh vpravo)

svobodná jména. Nesměle jsme všechno tehdy na těch hranicích vysvětlili, a i když jsme od auta neměli náležitě papíry, český pohraničnick nás nakonec s úsměvem a porozuměním pustil přes hranice. Byli jsme mladí, odcházeli jsme z vlasti a pouštěli jsme se do světa, aniž bychom věděli, jestli se kdy vrátíme. Měli jsme dva kufry, jeden byl plný knih, a dvacet dolarů v kapse. Údajně jsme odjížděli na svatební cestu, na návštěvu našich anglických přátel.

Dnes vidíme tuto událost jako začátek všeho. V Anglii jsme zůstat nechtěli, měli jsme namířeno do USA. Jak se však ukázalo, zůstali jsme nakonec v Anglii asi rok a půl, narodilo se nám tam první dítě a udělali jsme první velké zkušenosti s Božím vedením a zaopatřením.

Když Bůh zavře dveře, často otevře okno, je známý výrok neméně známé věřiči Holandanky Corrie Ten Boom. V našem případě to bylo trochu jinak. Bůh zavřel okno a otevřel dveře ! Z nejrůznějších důvodů jsme se do USA tehdy nedostali. Zato někdy začátkem roku 1969 za námi přišli někteří z našich věřících přátel, s nimiž jsme spolupracovali ve dnech *Pražského jara* po celém Československu, a položili nám otázku: *Nechtěli byste jít pracovat do Monte-Carla?* Monte-Carlo? Kde je to? Co je to? Co tam? Nevěděli jsme tehdy, že z Monaka se už od roku 1960 vysílaly křesťanské rozhlasové pořady v několika světových jazycích. V *Monte-Carlu hledají někoho, kdo by začal vysílat česky*, vysvětlovali nám naši přátelé. Nám to ale nic nefíkalo. Připadalo nám to příliš neznámé, vzdálené, možná exotické. Několik měsíců jsme odmítali vážně o tom uvažovat, ale pak jsme se nakonec za to začali modlit. Ve stejnou dobu jsme dostali zprávu z Československa s vybidnutím, abychom zvažili, jak silný dopad by mohlo mít české křesťanské vysílání na tehdejší zklamané a znechucené Čechy a Slováky. Pochopili jsme, díky Bohu.

Přišlo pozvání a letenka a někdy v létě 1969 jsem přistával poprvé na malebné francouzské Riviéře v Nice. Zůstal jsem tam 5 dní. A prostřednictvím několika pracovníků *Trans World Radio*, včetně někdejšího generálního ředitele a otce zakladatele TWR, Dr. Ralpha Freeda, jsem měl možnost seznámit se s úžasnou možností zvěstovat Boží slovo prostřednictvím rozhlasových relací v rodné řeči. Vracel jsem se do Anglie naprosto přesvědčen o tom, že nás Bůh chce u této práce mít, že ji pro nás připravil a že tuto příležitost nesmíme propást.

6. ledna 1970

Ze zasněžené Anglie jsme po dvouhodinovém letu přistávali poprvé jako rodina na slunečném azurovém pobřeží. Malé Renatce bylo tehdy 8 měsíců a měla na sobě krásný růžový kabátek. Ani ona netušila, jak se pro ni stane Monako životně důležitým místem.

TWR v té době už mělo nějaké české relace. Tříkrát týdně vysílala z Monte-Carla německá evangelická rozhlasová misie *Christus Lebt*, s níž spolupracovali dva Češi, muž a žena, kteří odešli z Československa někdy po válce. Jejich jména si už dnes naneštěstí nepamatuji. Také došlo k tomu, že někdy v průběhu *Pražského jara* se do Monaka dostal na návštěvu známý český kazatel a evangelista dnešní Církve Bratrské, Dr. Vlado Fajfr. Při své návštěvě tehdy natočil asi 50 úvah, které TWR začalo hned vysílat. Ovšem po okupaci byla taková spolupráce buď velmi nebezpečná nebo přímo nemožná, a proto dalo TWR přednost tomu, aby se českému vysílání věnoval někdo přímo na místě, v Monte-Carlu. A dokonce i já jsem natočil svoje první relace ještě v Anglii, díky spolupráci s krásnou křesťanskou organizací *Christian European Mission*, která měla v Anglii nahrávací studio. Ty první rozhlasové úvahy jsem napsal ručně, protože jsem neměl psací stroj, a tchyně, sestra Šolcová, která se k nám dostala na krátkou návštěvu, je přepsala svým úhledným rukopisem, abych je vůbec mohl do mikrofonu přečíst.

Já jsem nikdy předtím nebyl žádným posluchačem rozhlasu, natož abych něco věděl o přípravě rozhlasových pořadů. Doma v Praze jsme měli tak akorát rozhlas po drátě (pamětníci si vzpomenou). Mluvit do mikrofonu byla pro mě věc úplně nová, zvlášť když přede mnou nebyli žádní živí posluchači, s výjimkou technika, který stejně česky neuměl. Byla to krásně tvrdá škola. Tři roky jsem chodil domů kolem půlnoci, anglicky jsem se učil začátky rozhlasové práce.

Nikdy nezapomenu na důvěru, s níž jsem se setkal od vedení TWR, když jsem začal vysílat. Bylo mi tehdy 25 let, naprostý zelenáč. Hned od samého začátku mi svěřili přípravu 7 patnáctiminutových relací týdně. Česky neuměli, nemohli si nijak ověřit obsah toho, co jsem nahrával. Prostě mi věřili. Tato lekce důvěry v mladého člověka mi byla užitečná. Dodnes jsem

připraven svěřit mladému člověku velký úkol, když u něj vidím nadšení pro Boží dílo a snahu učit se.

Těch 7 relací se vysílalo na krátkých vlnách dvakrát denně, v dopoledním a večerním bloku. Po úvodním nadšení mi velice rychle začal docházet dech a za nějaký měsíc jsem nevěděl, co vysílat. Obrátil jsem se v té době jednak na svého strýce Bedřicha Vožeha, který odešel do Švýcarska, a na Luboše Křesinu, který žil již nějakou dobu v USA. Oba dva velmi rychle a ochotně souhlasili s tím, že se do vysílání zapojí. A oba dva zůstali této práci věrní po dlouhé roky. Jejich služba Božím slovem byla velkým přínosem především pro věřící posluchače.

Monte Carlo (1972): Otakar a Renata Vožehovi ve studiu za sklem. U přístrojů Robert Poloha.

Osobně jsem se začal věnovat spíše evangelizačním relacím, a to hlavně od chvíle, kdy jsme mohli začít vysílat na středních vlnách. První taková relace byl už dnes legendární *Euroclub*, půlhodinový pořad vysílaný v několika evropských jazycích, včetně češtiny. Vysílal se poměrně pozdě večer, nebylo to jen kázání, ale také hodně hudby, krátká svědectví, poezie apod. Přibližně ve stejnou dobu se začala vysílat také *Křesťanská rodina*, *Slovo svědectví* a další. Už si ani všechna ta jména těch prvních relací nedovedu vybavít.

S jídelm rostě chuť a s tím, jak se otevíraly možnosti vysílání rozšířit, vznikla naléhavá potřeba nových a čerstvých příspěvků do vysílání. Sami jsme na to stačit nemohli. Snažili jsme se zapojit co nejvíc z těch, kdo žili v zahraničí, ale ani to nebylo ono. Toužili jsme po materiálu z Československa. To byla však samozřejmě velmi riskantní propozice. Bylo nám jasné, že vysílání z Monte-Carla bylo tehdejšímu československému režimu trnem v oku, a kontakt s věřícími v Československu byl pro případné spolupracovníky velmi nebezpečný. S Boží pomocí se nám však podařilo zorganizovat síť, která nahrávky z Československa začala postupně zabezpečovat.

Klíčovou a naprosto nezastupitelnou roli tu od začátku sehráli jak můj tchán, kazatel Miloš Šolc starší, tak můj švagr, Miloš Šolc mladší. Ze západní strany tu byl německý technik Helmut Menzel, který se už v roce 1971 vydal na první nahrávací cestu do Československa, a dalších několik misijních pracovníků, kteří byli ochotni převážet nahanrané materiály přes hranice. Podařilo se zmobilizovat několik ochotných a obdarovaných lidí, kteří začali pravidelně nahrávat úvahy, svědectví a hlavně hudbu. Neznal jsem tehdy většinu z nich osobně, jen podle jejich hlasů. Za zmínku stojí hudební skupina bratří Pospíšilů a Luboš Hlavsa, avšak počet těchto externích spolupracovníků se poměrně velmi rychle rozrostl. Když se pak nahrávání ujal brněnský Jiří Dedecius, který velmi riskantně natáčel ve svém vlastním domě, začali jsme mít dostatek materiálu pro velmi slušnou rozhlasovou produkci. Rozhodně nemohu zapomenout na Jiřího Hurtu, jehož profesionální nahrávky se velmi rychle staly jedním z pilířů vysílání a pro *Křesťanskou rodinu* jsme získali obdarovanou Mariku Frydrychovou, rovněž z Brna. Je mi velmi líto, že nemohu vyjmenovat všechny, kdo tehdy do vysílání přispívali. Avšak dodnes některé z nich vůbec neznám. To už patřilo k tehdejšímu způsobu naší práce.

Ke známějším relacím patřily *Kompas*, který nahradil původní *Euroclub*, a také *Pravé učednictví*. Musím ještě dodat, že téměř od samého začátku jsme vysílali také slovensky. Vůbec prvním Slovákem, který pro nás nahrával, byl kazatel Jan Křiška.

Slovenské vysílání se podstatně rozšířilo příchodem manželů Polohových do Monte-Carla. Obětavě se v roce 1972 přestěhovali z Anglie, kde žili od roku 1968. Stejně jako my začínali bez jakýchkoli zkušeností s rozhlasovými vysíláními a brzy po jejich příchodu jsme mohli začít s každodenními slovenskými relacemi.

Kromě přípravy rozhlasových relací patřilo k našim radostným povinnostem odpovídat na dopisy posluchačů a posílat jim křesťanskou literaturu. Průměrný počet dopisů, pokud se dobře pamatují, se ustálil v průběhu času na nějakých 150–200 dopisů měsíčně, jak z Československa, tak od českých a slovenských posluchačů žijících v zahraničí.

Příběhy začátku českého a slovenského vysílání TWR

1. Jak už jsem uvedl dříve, rozhlas mi do té doby nebyl nijak blízký. Když jsme začali připravovat relace v Monte-Carlu, byla to od samého začátku a z mnoha pohledů práce víry. Rozumově jsem chápal, že ta práce může přinést své ovoce, ale taky jsem dost pochyboval. Prostě jsme spoléhali na moc Božího slova a makali jsme. Brzy začaly chodit dopisy od posluchačů, napřed jen pár, pak stále víc. Ten jeden dopis, který pak úplně změnil můj vnitřní postoj k celé té práci, přišel až v listopadu 1970, tedy nějakých 11 měsíců po zahájení českého vysílání. Byl od sedmnáctiletého studenta a byl velmi stručný. Zněl asi takto:

Včera jsem poprvé poslouchal vaše vysílání, které jsem si vyladil čistou náhodou. Nic takového jsem předtím v životě neslyšel. S vaší pomocí jsem však pochopil, že za mě Ježíš Kristus zemřel. Děkuji Bohu za odpuštěné hříchy a vám za vaši pomoc.

Od chvíle, kdy jsem přečetl tenhle dopis, jsem začal připravovat relace s docela jinou zodpovědností a s plným respektem pro to, jak Boží slovo může zasáhnout člověka v patnácti minutách rozhlasové relace vysílané na krátkých vlnách. Ten jeden dopis prostě poznamenal celou moji další práci v TWR.

2. TWR mělo v Monaku zpočátku pouze dvě malá nahrávací studia. Když jsme tam přišli jako naprostí zelenáči, trvalo mi asi půl roku, než jsem zvládl nahrávací techniku natolik, aby se přestali bát, že jim tam něco porouchám. Protože jsme se ve studiu museli střídat a mně to šlo všechno pomalu, zůstával jsem dlouho do noci, abych to zvládl. Potíž byla v tom, když jsem najednou někdy o půlnoci zjistil, že mi něco nejde, a prostě jsem nevěděl, kterým knoflíkem otočit, abych dostal žádanou reakci. Nezbyvalo než zvednout telefon a probudit laskavého kanadského technika Alana a vysvětlit mu po drátě, jaké mám potíže. Alan pak rozezpálým hlasem trpělivě radil, až jsem na to přišel a mohl pokračovat. Kolikrát jsem ho takhle probudil, to už dnes ani nevím!

3. Z východoevropských zemí byla v TWR-Monako vlastně jen tři plně obsazená oddělení: ruské, maďarské a československé. Při střídání v nahrávacím studiu nikdo nechtěl do studia po ruském Alexovi. Důvod byl jednoduchý: Alex při nahrávání přikusoval česnek a cibuli a vzduch byl po jeho přítomnosti ve studiu téměř nedýchatelný. Nakonec jsme se všichni dohodli a česnek jsme mu ve studiu zakázali!

4. Jeden z největších kopanců, kterých jsem se v prvních letech dopustil, spočíval v tom, že jsem jednou připravil krásnou půlhodino-

Monte Carlo (1973): Radost z dopisů. Vožehovi vyznačují místa na mapě Československa.

vou silvestrovskou relaci, která končila přesně o půlnoci, a tak jsem v ní přál požehnaný Nový rok a podobně. Tu relaci jsem připravoval asi dva týdny předem. A pak náhle přesně na Silvestra, když už bylo pozdě odvolat relaci z vysílací reže, jsem si ke své hrůze uvědomil, že to je relace, která se bude vysílat až příští den, na nový rok! Prostě jsem špatně četl kalendář. Ale posluchači nám tehdy toho hodně odpustili.

5. Za každou misijní práci jsou nejen lidé, ale také prostředky, nebo prostě peníze. TWR bylo vždycky organizací, která závisela na dobrovolných darech od jednotlivců, církví a společenství věřících, a také od jiných misijních společností. Všechny prostředky na české a slovenské vysílání přicházely ze Západu, především z USA. Jaké však bylo naše překvapení, když jsme jednou dostali trochu nečekané přání k MDŽ (Mezinárodní den žen), ve kterém byla vlepovaná pěkná fotografie červené růže, a pod tou fotkou byla nenápadně složená pětisetkoruna od vděčné posluchačky! Přišel jsem na to, až když jsem to přání házel do koše a přitom ta bankovka ukázala růžek. Najednou mi bylo jasné, že naši posluchači dobře ví, že to vysílání něco stojí. I když nám těch 500 korun nebylo vlastně k ničemu, děkoval jsem Bohu za přemýšlivou a vděčnou posluchačku.

6. Když jsme se stali v roce 1979 americkými občany, hned jsme žádali o československé vízum, abychom se poprvé od svého odchodu podívali do Československa. K našemu překvapení jsme tehdy vízum dostali, i když hned po té první návštěvě jsme se dostali na index. Já jsem si tehdy pro něj jel do Paříže, kde jsem v rozhovoru s úředníkem na velvyslanectví ke svému úžasu zjistil, že o našem vysílání ví a že si dokonce nahrává naše křesťanské písničky na magnetofon. Ten pán se jmenoval Marx, a pak jsem se s ním po letech setkal ještě jednou, ve Vídni, za docela jiných okolností.

7. Když TWR začalo koncem padesátých let vysílat křesťanské relace, bylo to vlastně období úplných začátků využití rozhlasu pro misijní práci. Věřící lidé tehdy moc nevěděli, jak správně rozhlasu využít, aby bylo dosaženo co nejsilnějšího účinku. Vlastně se to médium tak trochu zneužívalo tím, že se do mikrofonu více méně jen kázalo. Rozhlasová produkce křesťanských pořadů byla v plenkách. My jsme přišli do TWR v době, kdy se začaly objevovat první náznaky toho, jak se má rádio vlastně dělat, a stali jsme se součástí hledání nejlepších forem křesťanského vysílání. První takovou vlašťovkou byl Euroklub, a pak už to bylo snadnější. Naše potíže ovšem spočívaly v tom, že jsme nevysílali živě, a nemohli jsme do pole, mezi posluchače, abychom nahrávali reportáže, panelové diskuse, zprávy, apod. Takže pro nás to byl celou tu dobu velký zápas o to, jak připravit rozhlasové relace za docela nerozhlasových podmínek.

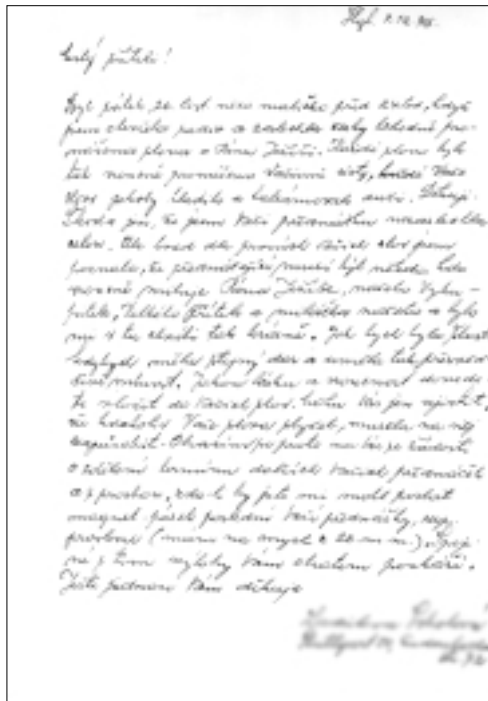
Posluchači „Monte Carla“ a my

Od samého počátku naší služby v TWR jsme chápali svoji práci jako **misii**, tedy jako **poslání**. S tím se pojí celá řada věcí, ale já tu mám na mysli především náš vztah k posluchačům. Cítili jsme především velkou zodpovědnost vůči Bohu za to, co děláme, a s touto primární zodpovědností se pojila také zodpovědnost sekundární, vůči posluchačům.

Už jsem řekl, že jsme po celou tu dobu vysílání ze zahraničí zápasili s tím, aby byly relace co nejživější, přesto že nebyly živě vysílány, a neměli jsme možnost živého spojení s posluchači, tedy s misijním polem. Nechtěli jsme však, aby posluchači měli naše vysílání jen rádi,

Vděčný posluchač z Československa si poradil... Pohlednice byla odeslána z USA.

Monte Carlo (1976): Takové dopisy jsou největším povzbuzením

také dostávali rádi, protože jsme alespoň věděli, že nás poslouchá stále větší počet lidí, ale nebyli pro nás směřodátné. Ty dopisy, po kterých jsme toužili, za které jsme byli vděční a které také často dosti ovlivnily obsah dalších relací, to byly dopisy od lidí, jimž Bůh některou relací nebo celým seriálem promluvil k srdci a změnil jejich život. Ať už uvěřil nevěřící člověk, anebo věřící začal žít důslednějším životem víry v Boha.

Zodpovědné mohu říct, že takových 95 % dopisů bylo jednoznačně pozitivních. Ale často to byly právě ty negativní, které nás donutily k přemýšlení a k modlitbě za to, co děláme.

Velmi jsme si vážili posluchačů (byli to především věřící), kteří si našli způsob, jak říct druhým lidem o našem vysílání. Dokonce došlo k tomu, že věřící, kteří neměli moc času nebo příležitosti vydat svým nevěřícím přátelům svědectví o Pánu Ježíši Kristu, je doporučili na poslech vysílání z Monte-Carla. Poslouchali a psali lidé všech církví a denominací. Mnozí katolíci dokonce dávali přednost poslechu Monte-Carla před Vatikánem. Dokonce jsme dostali zprávu, že někteří katolíci kněží používali úvahy z našich relací ve svých kázáních v kostele.

Jedna stará věřící sestra z Pelhřimovska pracovala brigádnicky každé léto o žních na poli, aby za vydělané peníze nakoupila tranzistorové rozhlasové přijímače a dávala je zdarma svým přátelům, aby poslouchali Monte-Carlo. Pokud se dobře pamatují, koupila a rozdala celkem 18 přijímačů!

Jeden věřící bratr ze Strakonice objížděl na motorce každou sobotu svoje známé a vozil s sebou svůj osvědčený rozhlasový přijímač. Měl to tak vypočítané, že k lidem dorazil v době, kdy jsme vysílali, a hned si s nimi naše vysílání poslechl. Pak jim osobně svědčil. Napsala nám o tom jeho dcera poté, co ho při jedné takové misijní cestě (jak jim sám říkal) srazilo z motorky nákladní auto. Pán si ho odvolal při misijním poslání.

aby se jim líbilo. Toužili jsme neustále po tom, aby se jich především dotklo Boží slovo, aby prostřednictvím každé relace měl Bůh možnost působit na srdce posluchače, ať už věřícího nebo nevěřícího.

Ve svobodné společnosti se poslouchá rozhlas spíš jen jako zvuková kulisa, případně kvůli hudbě, zajímavým zprávám nebo lehké zábavě. Pro nás to však tehdy bylo něco docela jiného. Díky situaci, ve které se nacházeli naši posluchači v komunisty ovládaném Československu, a díky naší odtáženosti od této jejich situace, jsme se vlastně nacházeli ve výhodě, a to hned dvojí: jednak bylo naše vysílání už svojí existencí za daných podmínek dost atraktivní (vysílalo se z Monte-Carla do komunistického Československa) a jednak jsme si často mohli dovolit říct víc a příměji to, co se říct muselo, protože jsme nebyli vystaveni tlaku společnosti, do které jsme vysílali. A také jsme nebyli nijak závislí na našich posluchačích finančně. Takže zatímco forma našich relací nebyla vždycky rozhlasově na výši (toho jsme si byli dobře vědomi), relace byly přitažlivé svojí existencí a svým nekompromisním obsahem.

Dopisy těch posluchačů, kterým se naše vysílání líbilo nebo je zaujalo svým původem (Monte-Carlo), takové jsme sice

Když se jeden věřící bratr dal do hovoru s mužem, s nímž se dívali na něco společně do výkladní skříně na Václavském náměstí v Praze, a když mu doporučil vysílání Monte-Carla, tento muž se mu svěřil, že už dva roky poslouchá. Nikdy nebyl ve shromáždění, nikdy nečetl Bibli, ale uvěřil přes vysílání, které pravidelně natáčel na kazety. Tento muž vzal toho věřícího bratra k sobě domů, kde mu ukázal celou sbírku kazet s nahrávkami.

Protože některé relace se vysílaly poměrně pozdě večer (s tím se nedalo většinou nic dělat), byli posluchači, kteří šli spát a nařídili si budík, aby si mohli poslechnout *Euroklub* nebo *Kompas*, případně si to nahráli a pak šli zase spát. Poslouchali nás jednotlivci a také celé skupiny lidí, buď rodiny nebo přátelé. Poslouchalo se na poli, v armádě, na střeše za komínem (prý byla lepší slyšitelnost), doma nebo v zaměstnání. Dneska je mi trochu líto, že jsme systematicky nesbírali příběhy jednotlivých posluchačů, ale jednak na to tehdy nebyl čas a jednak by to byla hora dopisů.

Rok 1985 a dál.

Jestli sedmdesátá léta byla pro TWR obdobím celosvětového rychlého růstu, osmdesátá léta byla přímo revoluční. Vedení TWR v USA pochopilo, že po dvacetileté existenci dochází celkem zákonitě u většiny organizací buď k úpadku – pokud svůj růst organizačně nezvládnou – anebo se organizačně dovedou přeorientovat tak, že vzniknou výhodné podmínky k dalšímu rozvoji. Pro TWR tato skutečnost znamenala revoluční a důslednou regionalizaci. Bylo zřejmé, že tak velká, celosvětová organizace už se prostě nedá řídit z jednoho místa. TWR mělo v té době už několik vysílačů a celou řadu produkčních středisek. Nejsilnějším regionem byla Evropa, a to především díky dlouholetému německému partnerovi Evangeliums-Rundfunk.

Reorganizace měla pro mě velmi osobní dopad. V roce 1985 jsem byl požádán, abych pro nově vzniklé TWR-Evropa převzal zodpovědnost za celou rozhlasovou produkci vysílačů střediska v Monte-Carlu. Na jedné straně se mi do toho moc nechtělo, protože jsem si byl vědom toho, že české vysílání tím do značné míry utrpí – stále ještě nikdo jiný v Monte-Carlu v české řeči nepracoval, zatímco Slováci měli už tři pracovníky: k manželům Polohovým přibyl Jozef Abrman a později Jozef Gábor. Zároveň jsem si však byl vědom potřeby produkční konsolidace pro vysílání z Monte-Carla, a tak jsem nakonec tuto zodpovědnost převzal. Nikdo nic takového před tím v TWR nedělal, tak se z toho stala snaha vytvořit něco úplně nového. Můj hlavní mandát spočíval v tom, abychom na vysílačích z Monte-Carla dosáhli co největší ucelenosti po stránce produkce a zvukového obrazu, nehladě na to, ve kterém ze 35 jazyků se vysílalo. Začal jsem pracovat s každou jazykovou sekcí, která z Monte-Carla v té době vysílala. Byly to velmi zajímavé zkušenosti a mnohému jsem se sám přitom naučil. Dnes mám zato, že jsme tehdy sice dosáhli určitého stupně sjednocení v přístupu k rozhlasové produkci křesťanských relací, ale k naprostému sladění nikdy nedošlo a asi dojít nemohlo. Rozdíly ve vyškolení různých pracovníků byly příliš veliké, a přístup k materiálům byl v některých cílových oblastech (komunistická Evropa, Blízký východ) tak omezen, že kvalita relací jak po stránce obsahové, tak produkční zůstala značně rozdílná, přes naše nejlepší snahy a investice.

Samozřejmě došlo k tomu, co jsem předpokládal. České vysílání šlo na ty 3 roky, co jsem tuto práci dělal, stranou. Celou řadu relací jsme museli opakovat, protože nebyl čas na novou produkci, a neměli jsme ani dost času na styk s posluchači. Velmi mě to mrzelo, a zase to byly 3 roky, co jsme dělali ve dne v noci, aby se všechno alespoň únosně stihlo.

Toto všechno předesílám proto, abych vysvětlil, že přesun rozhlasové produkce pro Východní Evropu do Vídně, to nebyla otázka jednoho dne. Uvažovali jsme o tom několik let, a já osobně jsem se v tom velmi angažoval, protože jsem v tom viděl krok vpřed právě v oblasti spolupráce s dalšími věřícími Čechy a Slováky, kteří všichni žili ve střední Evropě. Ve Vídni také v té době pracovalo asi 35 různých misijních společností, z nichž mnohé se přímo specializovaly na převážení citlivých křesťanských materiálů z jedné strany železné opony na druhou. My jsme na ně byli v mnoha případech odkázáni pro přísun hudebních a jiných nahrávek, zařazovaných do našich relací.

Jak ze služebních, tak z osobních důvodů jsme odjeli v roce 1988 do USA, kde jsme jednak chtěli našim dorůstajícím dětem – americkým občanům – dopřát vzdělání na amerických školách a jednak jsme potřebovali obnovit spojení s mnohými přáteli, kteří naši misijní práci celou řadu let z USA modlitebně a finančně podporovali. Původní úmysl byl zůstat v USA jeden rok. Ukázalo se však, že právě v tom roce vzalo vedení TWR vážně možnost vzniku produkčního střediska ve Vídni a že tedy dojde ke stěhování. Abychom se nemuseli stěhovat dvakrát, byli jsme požádáni, abychom v USA počkali, než se celá situace vyjasní. Nakonec z toho byl další rok a to byl rok převratných politických změn v tehdejší východní Evropě. Během těch dvou let strávených v USA se opět mnohé české relace musely opakovat, z některých českých se staly slovenské, a omezený počet relací jsem byl schopen připravovat na dálku z USA, což bylo všechno dost nezodpovědné vůči posluchačům. I takové životní kompromisy jsou však někdy součástí misijního působení v zahraničí.

Léta 1989–1993

Když jsem byl v dubnu 1989 na služební cestě ve Vídni, dostal jsem zprávu, že mi v pražské nemocnici umírá matka. Byli jsme v té době stále na indexu, ale přece jsem šel na československé vyslanectví, abych se pokusil získat alespoň výjimečné krátkodobé povolení k návštěvě. Tady jsem se podruhé v životě setkal s panem Marxem (pamatujete na Paříž v roce 1980?), který si mezi tím udělal doktorát. Pan Marx mi po shlednutí příslušných záznamů, které si o nás vedli, docela smutně oznámil, že vízum nedostanu, a že pokud se nestane zázrak, do Československa se už nikdy v životě nepodívám. Poněkud spiklenecky mi sdělil, že jsme byli zařazeni do té nejtěžší kategorie nepřátel republiky a ani umírající matka není dostatečným důvodem k nějakým výjimkám. To byl tehdejší komunistický systém! Matka zemřela příští den a já jsem to ještě před odletem z Vídně stačil panu Marxovi zavolat. Popřál mi upřímnou soustrast, hodně přitom koktal a bylo to dost trapné. Snad mu však v té chvíli došlo, jakému nelidskému režimu slouží. Rád bych se s ním někdy setkal ještě jednou, do třetice, abychom si o tom všem dneska už svobodně popovídali. Ale spíš k tomu nedojde.

Zázrak se samozřejmě stal a 17. listopad 1989 znovu potvrdil biblické slovo u Daniele 2,21. Přesně 2. ledna 1990 jsem přistával na ruzyňském letišti v Praze. Letěl jsem z New Yorku českými aerolinkami, upíjel jsem v letadle „Plzeň“ a četl jsem se slzami v očích novoroční projev pana prezidenta Havla.

Nová politická situace ve Východní Evropě, která přinesla svobodu pro zvěstování evangelia, vnesla nový rozměr do rozhlasového vysílání TWR. Najednou bylo stěhování produkce do Vídně příliš málo. TWR se muselo co nejrychleji přeorientovat na přesun práce přímo do pole, tedy do zemí střední a východní Evropy. Prvními kandidáty pro tento nový rozvoj se staly Československo, Maďarsko a Rumunsko. Vedení TWR-Evropa rozhodlo o co nejrychlejším vyškolení rozhlasových pracovníků v těchto zemích a o založení národních partnerů. Byla to otázka hledání a vyškolení personálu, zajištění technického vybavení a nastartování domácí produkce. Koordinace tohoto rozvoje se přesunula do Vídně, do renovovaných a rozšířených prostor rakouského Evangeliums-Rundfunk.

Pro nás to znamenalo rychlé přesunutí z USA do Rakouska. Někdy na jaře roku 1990 jsme si našli byt v rakouském Badenu u Vídně a začali jsme pravidelně dojíždět především do Čech, ale také na Slovensko a do Chorvatska, Maďarska a Rumunska, kde jsme hledali a školili budoucí rozhlasové pracov-

Jiří Dedecius (vlevo) a Jiří Hurta

níky pro místní redakci. Naše 4 děti jsme s manželkou zanechali v Boží péči a na školách v USA. Jak se ukázalo, toto rozdělení rodiny a nesmírná náročnost práce v Evropě, spojená s celou řadou personálních problémů, měly být 3 nejtěžší roky našeho společného života. Nadšení do nové kapitoly rozhlasového vysílání evangelia bylo do značné míry oslabeno těmito negativními prvky.

V Čechách jsme se v této práci soustředili zcela logicky na Brno, kde žil a působil Jiří Dedecius, ochotný a šikovný nahrávací technik. Zatímco byl naprosto zběhlý a zkušený v nahrávání hrubého rozhlasového materiálu (písňe, básně, úvahy) – a to především v improvizovaných polních podmínkách – s výrobou rozhlasových relací zkušenosti samozřejmě neměl, a my jsme spolu trávili dny a často noci, abychom docílili takové kvality produkce, aby byly relace přijatelné do vysílání z Monte-Carla. Postupně jsem však Jirkovi mohl předat zodpovědnost za jednotlivé relace. Zároveň jsme spolu hledali kandidáty na zaškolování a na vedení českého vysílání v zemi.

Jiří měl kolem sebe celou řadu přátel a známých, kteří ho v jeho nahrávání všelijak podporovali, modlitebně, finančně a svým zapojením do práce. Z těchto lidí pak naprosto přirozeně vznikl kroužek těch, kteří se rozhodli založit vůbec první křesťanskou rozhlasovou misijní společnost v tehdejší Československu. Zakládajícími členy této společnosti byli Jiří Dedecius, Bohuslav Smutný a Josef Sečka. V té době vlastně už také docházelo k zásadnímu a organizačnímu oddělení české práce od slovenské a na Slovensku vznikla podobná společnost pod vedením Luboše Vyhánka.

Ještě na podzim roku 1990 jsme zorganizovali celkem 6 veřejných setkání s posluchači v šesti různých městech v Čechách. Poprvé jsme měli možnost setkat se tváří v tvář s těmi, kdo nás celou řadu let poslouchali, a posluchači měli poprvé možnost vidět ty, kdo pro ně vysílali. Dvou takových setkání se zúčastnil také zakladatel a prezident TWR, Dr. Paul E. Freed. Tato shromáždění byla naprosto jedinečná a nezapomenutelná. Potvrdila dopad Božího slova vysílaného z Monte-Carla do životů stovek, možná tisíců lidí, věřících a nevěřících.

Prvním vedoucím české redakce se stal Petr Kolek, nadšený a obětavý bratr, kterému velmi záleželo od samého počátku na tom, aby nezůstalo jen u vysílání, ale aby se posluchačům sloužilo také písemně, dopisy a křesťanskou literaturou. V krátké době se také na tuto práci zcela omezil a do vedení byl zvolen JUDr. Václav Kadlec. S Boží pomocí a za nesnadných podmínek se Václavovi podařilo postavit TWR-CZ na nohy a vtisknout mu stabilní organizační podobu. Po boku mu stála rozrůstající se Správní rada složená z bratří z různých denominací. Z mého hlediska došlo právě pod vedením Václava Kadlece k postupné proměně zahraničního vysílání ve vysílání domácí. Vašek a Správní rada necoupli před zodpovědností za vysílání jak vůči TWR-Evropa, tak vůči domácím posluchačům, jednotlivcům a církvím.

Na tomto místě chci vzpomenout jedno z klíčových setkání v brněnském domku Jiřího Dedeciuse, kterého se zúčastnilo několik bratří z různých církví a denominací. Svolali jsme

Časté pracovní schůzky Přípravného výboru u Dedeciusů. Zleva: B. Smutný, J. Dedecius, P. Zeman, J. Viktorin, A. Bartošek, V. Kadlec, M. Pivec

MILA POZORNOST

Každého z nás jistě pozvali, že v této soutěži, sbíradle a skromném ujednání zemi nejsou národy sami. I když spíše, ani lidé za nás a zemi se nám stávají už. Tedy v přemýšlení soupří, je asi Pavla Kolobová et cetera na straně jedné a další komentáři na jejich světo-
vých znaních. Tímto sdělovaní se rozumí starší, abychom odhalili do práce národní ideologicky zdivočenosti, ha co článočkovi.

Musíme ovšem pro ten abel vlastně SDPŠ, podoblasový přitmačl a mít dobré tevéni. Mily-
vých otcích krmí dá předčasní alibární kachyni. Alibární je přitom kus světošlá, proto si čim pro-
vo servitové nám všíhající národní rozumy, tu a tam ukázané stísnělosti českých. Kdo takové hlasy nemění, jistě si doopravdy v duchu, až marocitrate národních ideologií. Tímto světo-
vých znaních sdělovaní se rozumí a la CIA (speci-
alizovaných téžkačů), všíhající spagety připravené na osobní vedé, laudijníci Ban-
kambanore kokteji, případně si mluvíci do
cizích národních klobuků U hlava Ameriky. Zkouška, českého národního se článočkovi-
dá článočkovi až k praxi. Jen to všechno stá-
vá bez laudních potíli!

Ale otcová, přátelé, se mi náhodou nalezly
bováte body. Chci jsem si na noc poslechnouti
dřevitka muziky. Lovím takhle v éteru — řík,
krv — a karmá, někde se obraci rovnou ke mně.
Náměstek: Míla sestra a milý bratře, náhle
kardiovaskulární se tak jakýs nemocný přičemž
kardiovaskulární a hned přechází k jádru posla.

Ať při hovorů spociatí na hranici Pán, at
poručil duši jeho národní přání, a podobně
národně řeč, které by nesetvali ani ten nej-
vzářnější ministrant. Abych si nezvykl, je
nějak jen tak přišel do světa, tedy do éteru, na-
zemní svůj projev varovně: „Dej svůj život do
polodí. Cože sestro nezvykl.“ Popadl jsem
hodinky. Pán, vždyť až desítá vdeh odhalil Za-
trazené poat na genezi národní článočkovi živa.
Tedy naši grantové odvědomí a jiné národní
národnosti, tak se obraci bratři a sestry, či gar-
paje, máme stráž na VII pro rádeci národní
kláso.

Nať jsem si stáhl svůj život spoat shvaha
do národnosti, národně jsem jistě, klobuk to pona-
ka k této duchovní síci Z. Pivalto, Hlas avange-
la, linoucí se se stávie Trans World Radio,
Monte Carlo.

Sevělo mi to bratři! Pánové, sám Pán má Póla,
a dokonce i její česká! A z Monte Carlo Póla-
vi, zde si květi své a ostatním bratřím
neodcházi z horu Babilu pohledání.

Chci jsem mu odpovědět: Společně si, láda,
za rima mám životek v nádu, ale — nádu to, všíh
dávající, šlověti nádu chvilat v la nejvšeob-
nější chvil. Jistě beru na vědomí, že časi stá-
něti svého sestry: Tímto článočkovi jsem
tímto dopsal před uzávečkou.

JURÍ BARTOŠ

DEKORACE, vepřový a humorný-
vých útoků. Sběradle Rudých
Bela, Ústava ústředního JH
Rudých Těpěrnice rodící Vlasta
Sestrah, Grafická úprava JH Za-
mál. — Kladivo: 115 00 Praha 1, Na
Flora 1. Tebeje: 34 20 61—64,
M 30 11—30 místo 24. Vydání Hlas
primo, výtvarnictví ÚT KSC, Tiskár-
na Světla, grafická úprava a a a a a
3. Praha 1, Mladá — Rudáje
Pavlouci sestrová služba — Infor-
mace a předvádění podí a oby-
vých příjímá podle ome ome-
tel. Objednávky do klobuků vyřa-
je PNL, všíhající expedice klobuk, odá,
ojva klobuk, Praha 1, Jindřichův 14,
— Cena výtisku 2 Kč. — Přesky
návštěva.

© Radio primo, Praha, 46 608

„Rudý“ humoristický Dikobraz (1977) — naše vysílání bylo sku-
tečně populární! Docela vtipně
pane Bartoše.

toto sejití právě za účelem vytvoření Správní rady vznikajícího TWR-CZ. Jedním z těchto bratří byl také Aleš Bartošek z Křesťanského sboru v Brně. Tehdy jsem nevěděl, že se tu setkávám s budoucím ředitelem TWR-CZ. Jestli to věděl on, to bude muset říct sám. Měl jsem však zřejmě něco tušit, protože když se o jeho zapojení do práce dozvěděla jedna sestra, řekla něco jako: *To Tí Pán ale poslal pracanta! Lepšího jste snad mít nemohli!* Její slova byla přímo prorocká. Dobře Aleše znala a věděla, co říká.

Historii TWR-CZ z této doby popíší jistě daleko lépe místní pamětníci. Nebylo to snadné období, ale byli jsme do práce nadšení, bylo v tom spousta obětavosti a radostného zapojení do misijní práce. Nesmírně jsem si vážil každého, kdo v té době pochopil, že rozhlasové vysílání v českých zemích má pokračovat a že ve své nové rodici se podobě přinese ještě mnoho ovoce v životech posluchačů ke cti a slávě Boží.

Bůh píše další kapitolu našeho života

Po našem tříletém působení s TWR v Evropě došlo v TWR-Evropa k určitým zásadním organizačním změnám, se kterými jsme se nemohli ani při nejlepší snaze smířit. Aniz bych zabíhal do podrobností, začali jsme si tehdy s manželkou klást otázku, jestli pro nás Bůh nechystá místo někde jinde, v jiné misii. Připustit si takovou myšlenku po 23 letech působení v TWR bylo zpočátku téměř nepředstavitelné, avšak postupně jsme začali chápat, že Boží vedení není omezeno na jednu misii nebo jedno místo. Viděli jsme, jak Bůh žehná nově vzniklé práci TWR v Čechách a na Slovensku, práce se rozjížděla rovněž v Maďarsku a Rumunsku, i když pomaleji. Začali jsme vidět svoje poslání jako ukončené. Navíc jsme se při častých návštěvách především Čech a Slovenska setkávali s novými nevidanými možnostmi ve službě evangelia a začínali jsme tušit, že Bůh má v úmyslu naši práci nějakým způsobem rozšířit za hranice rozhlasového vysílání.

V této době a v souvislosti s novou situací v TWR-Evropa nás americké vedení TWR požádalo, abychom se přestěhovali do USA za účelem shánění prostředků pro rostoucí práci v bývalé východní Evropě. Věděl jsem hned, že takový posun naší práce není v souladu s posláním, které jsme od Boha přijali pro své životy. Jako projev dobré vůle jsme však řekli, že to zkusíme. Další stěhování, zpátky do Texasu, kde jsme měli děti. Návrat k rodinnému životu byl velmi vítaný.

Pracovali jsme v této kapacitě s TWR ještě asi 8 měsíců. Objížďeli jsme církeve a možné dárce po celých jihozápadních USA. Práce jistě velmi

potřebná, avšak pro nás naprosto neuspokojující, zvlášť když jsme mohli zdálky pozorovat, jaké byly možnosti služby evangelia v bývalých socialistických zemích.

International Needs: 1993–dodnes

Bůh si používá jak svého Slova, tak různých lidí a okolností k tomu, aby nás vedl. V našem případě to byla návštěva jistého bratra v Praze v roce 1992. Byl to Američan, se kterým jsem se měl možnost setkat jen letmo před mnoha lety v jednom americkém shromáždění. On si mě pamatoval, já jeho vůbec ne. A právě jeho si Bůh zvolil k tomu, aby nám nabídl jiný druh služby, v jiné misijní společnosti. Po téměř jednom roce zvažování a modliteb jsme se s manželkou rozhodli. A na jaře roku 1993 jsme začali v USA pracovat s misijní společností International Needs. Odchod z TWR nebyl snadný, ale byl správný.

International Needs je misijní společnost, která si klade za úkol rozvíjet partnerské vztahy v zemích, kde domácí věřící mají zapotřebí nejrůznějšího druhu pomoci k šíření evangelia mezi vlastními lidmi. Práce je soustředěna do tří oblastí: evangelizace, výchova křesťanských pracovníků a hospodářská pomoc ve spojení s šířením Božího slova.

Po úvodních pěti letech v IN na území USA jsme se v roce 1999 přestěhovali nazpět do rakouského Badenu, odkud vyjíždíme do pole střední a východní Evropy, abychom rozvíjeli práci IN v různých zemích. Je to práce velmi různorodá, hodně se přitom nacestujeme, a je to především způsob misie, který je stále víc populární a účinný. Je přitom biblický a dává smysl: šířit evangelium prostřednictvím domácí církve.

Díky Bohu, že naše spolupráce s TWR neskončila tak docela. Podílíme se na jednání Správní rady TWR-CZ a ještě stále připravujeme rozhlasové relace v češtině, jednou nebo dvakrát týdně. Dokud nás bude zapotřebí, rádi budeme pomáhat. Naší celoživotní lekcí je to, že Bůh potřebuje určitého člověka na určitém místě v určitý čas. A když nás zavolá k úkolu, který pro nás přichystal, musíme být vždycky připraveni.

Střežené město

Jiří Dedecius neodmyslitelně patří k předlistopadové historii českého vysílání TWR. Do svých vzpomínek a krásných zkušeností s Bohem dal nahlédnout Marii Frydrychové, autorce knihy Střežené město. S jejím laskavým svolením rádi přetiskujeme několik zajímavých kapitol.

Začalo to starou knihou

Kola vagónu monotónně oddrnkávala svůj takt. Seděl jsem pohodlně v kupé pražského rychlíku, a zatímco za oknem ubíhala malebná krajina Svitavska, před očima se mi znovu objevil - již po několikáté v tomto měsíci – drobný šlachovitý muž z Havířova, Dobroslav.

„Člověče, proč ty jako elektrotechnik nesloužíš svými znalostmi Bohu?“ zeptal se mě před určitou dobou. „Víš, dnes se dá udělat mnoho dobrého tím, že nahraješ křesťanské písně a kázání a rozdáš to mezi lidi. Je to jediné šíření Božího slova, které není protizákonné. A magnetofon má kdekdo.“

Stáli jsme spolu na chodbě ostravského evangelického červeného kostela. Před chvílí skončila jedna z křesťanských konferencí a já jsem pomohl Dobroslavovi složit pár mikrofonů a stočit šňůry.

Zastyděl jsem se. Dobroslav byl totiž horník. Ruce měl plné mozolů, ztvrdlé těžkou prací. Ale o sobotách a nedělích a po nocích nahrával, přehrával a rozesílal lidem pásky s Božím slovem. Dělal to navzdory té podivné a těžké době sedmdesátých let, kterou vláda nazvala *obdobím poučení a normalizace* a ve které jsme právě žili.

„Když já nemám na čem. Nemám žádné zařízení a hlavně peníze. Vždyť takové základní vybavení, pořádný magnetofon a nějaký ten mikrofon, to spolkne aspoň deset tisíc. Kde já bych sehnal deset tisíc?“ bránil jsem se.

Podíval se na mě pronikavým, vážným pohledem, jako by se mi chtěl očima zabořit až do srdce.

„Ty nemáš kolena?“

Chtě nechtě jsem si prohlédl nohy. Samozřejmě jsem měl kolena, obě dvě a dokonce zdravá. I on to viděl. Věděl jsem dobře, na co se mě ve skutečnosti ptá.

„Pane Ježíši,“ řekl jsem ten večer doma. „Kdybys mohl k něčemu využít to, že jsem elektrik, kdybys Ti tímhle mohl nějak sloužit, pak to budu dělat rád.“

Od toho dne se mi ta myšlenka vkrádala do hlavy, kdykoliv jsem měl volnou chvíli. Tak tomu bylo i nyní cestou do Prahy.

Už někdy koncem padesátých let – to jsem byl ještě kluk – rozhodlo vedení naší církve, že větší církevní setkání budou nahráváná. Oficiální osobou zodpovědnou za nahrávání se stal Jiří S. A právě s ním začal pracovat Dobroslav. On sám nebyl technik ani hudebník a navíc trpěl po celý život velkou trémou. Jenže nahrávání ho tak zaujalo, že si koupil vlastní magnetofon a učil se. A to nejen zvládat techniku, ale také ztratit ostych vůči druhým lidem a nedůvěru k sobě.

V devětašedesátém odešel Jiří S. s rodinou do Spojených států. V nové době už nebyl nikdo oficiálně určen k nahrávání, ale Dobroslav zůstal věrný.

Svým způsobem jsem ho nesmírně obdivoval. Snad právě proto, že jsem byl technik a věděl jsem moc dobře, kolik práce a psychického vyčerpání takové nahrávání stojí.

Dělat to všechno až po normální pracovní době a zadarmo ... jen tak jako službu Bohu a lidem? V téhle otázce jsem se sebou zápasil několik let. Když jsem však seděl v rychlíku do Prahy, vnitřní boj skončil.

„Pane, mohu-li Ti sloužit tím, že jsem zvukový technik a ne teolog, pak to budu dělat opravdu rád. Jen mi ukaž jak.“

V Praze jsem byl o deváté. Úřední jednání začínalo v jedenáct. Měl jsem dvě hodiny času a jako většina venkovanů jsem netoužil po rušných ulicích velkoměsta, ale po útulnosti starých historických zákoutí. Zamířil jsem přes Malostranské náměstí ke Karlovu mostu. Už ani nevím, proč jsem se zastavil u toho antikvariátu, ale najednou mě upoutal starý obrázek, který jako by mi něco připomínal.

Podíváme, takové nic a ono to stojí osm set korun. A támhle to dokonce dvanáct set. Kdo by řekl, že staré listy mohou být tak cenné?

Otočil jsem se od výkladní skříně a navzdory nádhernému panoramatu Hradčan, které jsem měl před sebou a kvůli němuž jsem tuhle procházku podnikl, se před mým zrakem objevila naše stará rodinná kniha.

Měli jsme totiž doma takovou starou knihu. Byla silná, těžká a zašlá, plná různých obrázků, map a textů, kterým nikdo moc nerozuměl. Moji rodiče jsou prostí lidé a tahle kniha patřila ke zděděným věcem, které se nevyhazovaly, ale zároveň se jim nepřikládal žádný velký význam. Dokonce jsme se sestrou jako děti sem tam nějaký obzvlášť zajímavý obrázek vystříhli a nalepili ho někde, kde jsme ho pokládali za důležitější. Později skončila kniha ve stodole. Když moji rodiče prodali dům a stěhovali se, došlo i na knihu.

„Co s ní, tati?“ zeptal jsem se.

„Vezmi si ji a klidně ji hoď do popelnice,“ řekl otec. Kniha už byla velmi omšelá.

Odvezl jsem ji domů do Blanska. Do popelnice byla moc velká, do knihovny moc špinavá, a proto jsem ji nechal v garáži a díky tomu, že byla pořádně tlustá, dostala výsadu zajišťovat kolo od auta místo cihly.

Ale co když tahle kniha má také nějakou cenu?

Vzpomněl jsem si, že jeden z mých kolegů trochu rozumí starožitnostem. Zeptám se ho. Tu knihu mu ukážu. A zamířil jsem k zastávce tramvaje, protože byl nejvyšší čas dorazit na jednání.

Po nějaké době jsem jel do Prahy znovu, ale autem. Vedle mne seděl mladý kolega, který rozuměl starožitnostem, a vzadu na sedadle si hověla tlustá kniha.

„Podívej, já bych ti za ni dal dva tisíce,“ řekl mladík někde před Prahou. „Myslím, že tu cenu má.“

„Kdepak dva tisíce. To bych tě vzal pěkně na hůl. Dva tisíce to nebudou. Vždyť je tak strašně špinavá. A navíc je trochu cítit, nezdá se tí?“

„No, jsem zvědav, kolik ti řeknou. Možná to bude i víc.“

„Prosím tě ...“

Konečně jsme stáli v antikvariátě u Karlova mostu a kniha ležela na pultě. Muž, který nás obsluhoval, ji pozorně prohlížel. Za chvíli odešel dozadu a vrátil se s kolegou. Oba starožitníci si prohlíželi střídavě knihu a střídavě nás. Občas ten či onen prohodil lakonicky:

„Ó ... Hmm, hm, hm, ... opravdu?“ až nakonec první řekl:

„My bychom potřebovali tak hodinu. Mohl byste nám tu knihu tady asi hodinu nechat?“

Pokrčil jsem rameny – konec konců, proč ne?

Procházel jsem se tedy po Karlově mostě a těšili se z krásných pražských scenérií.

O knize jsme ani moc nemluvili.

O hodinu později nás starožitník už očekával. Kniha ležela na pultě a místy z ní vyčnívaly proužky papíru s čísly:

500

1200

1000

a podobně. Bylo to všude tam, kde jsme se sestrou vystříhovali.

„Víte, co je to za knihu?“ zeptal se starožitník.

„Ne.“

Muž vyslovil název, který mi zase tak mnoho neřikal, ale pochopil jsem, že jde o starý obrazový atlas ze 17. století.

„Chcete ho prodat, nebo jen ocenit?“ zněla otázka, zatímco pohled zkušeného obchodníka opět putoval ze mne na mého kolegu. Pomalu jsem si uvědomoval, že jde o něco daleko závažnějšího, než mě kdy napadlo, a byl jsem opravdu rád, že je kolega se mnou.

„Nu,“ začal jsem opatrně, „jakou cenu to tedy má?“

Starožitník si mě ještě chvíli měřil a pak odpověděl:

„Kdybyste to prodal u nás, zaplatíme vám třicet tisíc.“

Třicet tisíc?!! Musel jsem se hodně ovládat, abych nedal najevo, co se ve mně dělo. Třicet tisíc! Tolik peněz jsem viděl pohromadě jen jednou v životě, a to tehdy, když otec poté, co prodal dům, dal sestře a mně peníze na auto.

„Víte, je to rodinná kniha, ale dostal jsem od příbuzných svolení ji prodat,“ vyslovoval jsem pomalu, přestože to byla pravda. „Mohu ji prodat právě vám.“

„Problém je ovšem v tom,“ nyní zase znejistěl muž na druhé straně pultu, „že my nemáme v pokladně v hotovosti tolik peněz. Rozumějte mi dobře. Máme vážný zájem o koupi této knihy. Kdybyste dovolil, uzavřeli bychom s vámi písemnou kupní smlouvu a peníze bychom vám poslali do dvou dnů na vaši adresu.“

Dovolil jsem a uzavřeli jsme kupní smlouvu.

Teprve po chvíli, když už jsme s kolegou znovu seděli v autě, se mi všechno rozleželo v hlavě. Co když to byl jen chyták? Měl jsem sice v kapse papír o prodeji starého obrazového atlasu, ale peníze jsem neměl a podle dobových zkušeností bylo pravděpodobné, že zítra u nás doma zazvoní Bezpečnost a začne se mě vyptávat, kde jsem ke knize přišel. A dopadne-li to moc dobře, pak mě přesvědčí, že taková věc je národním majetkem a patří státu a já nemám nárok ani na korunu.

O to větší bylo moje překvapení, když hned druhý den u nás doma zazvonila poštovní doručovatelka a povídá:

„Máte na poště spoustu peněz, ale musíte si pro ně přijít sám. Já smím nosit jen do pěti tisíc.“

Moji rodiče z těch peněz nechtěli nic. Sestra si po dlouhém přemlouvání něco vzala a já koupil v té době na našem trhu jediný slušný magnetofon Tesla B4, pár mikrofonů se stojany a nějaké součástky, abych si mohl postavit mixážní pult.

A tím se v našem životě – tedy v životě mé ženy, mých dětí i mém vlastním – začaly odvíjet situace a události, o nichž vyprávět je jako čist detektivku.

Spolupráce

Opravoval jsem mixážní pult. Zařízení vlastní výroby má tu nevýhodu, že nikdy nedosahuje profesionální kvality a musí se stále opravovat. Každou volnou chvíli, dokonce i večery na služebních cestách, jsem využíval k jeho vylepšení.

Nyní jsem však seděl doma u svého pracovního stolu a bylo to asi třičtvrtě roku po tom, co jsme z rádia zaslechli naši píseň. Lída v křesle zašivala ponožky, Hanka se ve vedlejším pokoji polohlasně učila dějepis a Petr někam odešel.

Nezvoní někdo? Že by si Petr zapomněl klíče? Nebo se mi to jen zdálo?

„Já otevřu,“ řekla Lída, když si všimla, jak jsem zpozorněl. Skutečně asi někdo zvonil.

„Pokoj Boží tomuto domu!“ rozlehlo se předsíní.

To vypadá na kazatele z Prahy, napadlo mě a vyskočil jsem tak překotně, že jsem shodil nejen šroubovák, ale i pájku. Než jsem náradí posbíral, vešla návštěva do pokoje.

„Chlapče, ať ti Bůh žehná, dobrý večer,“ volal Otův tchán. „Vedu ti hosta.“

Za ním se objevil vysoký, štíhlý muž s krátce střiženou bradkou.

„To je Helmut, rozhlasový technik od Oty,“ představil nás starý pán. Cizí host pozdravil německy.

„Guten Tag,“ vysoukal jsem ze sebe neohrabaně, protože moje němčina je slabá jako druhý odvar z bylinek.

„Posaďte se,“ vedla je Lída k pohovce a rychle sbírala šití. „Dáte si kávu nebo čaj?“

„Já pořádný silný český kafe,“ nebránil se starý pán. Helmut si přál tmavý čaj s mlékem. Nesedl si. Přešel k mému pracovnímu stolu a s velkým zájmem prohlížel rozebraný pult.

Konečně byla na stole vonící káva, konvice s čajem a pár obložených chlebů, které moje žena umí vykouzlit v kteroukoliv denní i noční dobu.

Kazatel pohodlně natáhl nohy pod konferenční stolek, což dlouhonohý, štíhlý Němec udělat nemohl, protože v našem bytě, kde měla každá věc přesně stanovené místo, by si musel nohy odložit už jen pod můj pracovní stůl, ale u něho jsem seděl já.

„Helmut ti přijel nabídnout spolupráci s TWR,“ řekl Otův tchán bez úvodu, sotva se napil kávy. A Helmut, jako by nám rozuměl, se okamžitě vložil německy do rozhovoru.

„Slyšeli jsme, že nahráváš v různých církvích. Některé tvé nahrávky máme u nás a Ota je s nimi velice spokojen. Chci tě povzbudit. Těšilo by nás, kdybys s námi spolupracoval. Na území vaší republiky je víc lidí, kteří nám pomáhají.“

Byl jsem rád, že sedím. Pro jistotu jsem vzal do ruky sklenici s čajem a zhluboka se napil, abych získal čas.

„No, já ... konečně ...“ zakoktal jsem pár neurčitých, nic neříkajících slov, kdežto Helmut opět vstal a nahnul se nad mixážní pult.

„Co tě baví víc? Nahrávat, nebo dělat tohle?“ ukázal na pult.

To byla zajímavá otázka. Rozpačitě jsem se poškrábal za uchem.

„To je těžké. K tomu, abych mohl nahrávat, si musím nejdřív postavit pult,“ odpověděl jsem, ale překlad asi nevystihl přesně, co říkám, protože dlouhonohý Němec se na mě pozorně díval a ptal se znovu:

„Ale co tě víc baví?“

„Baví?“ opakoval jsem po něm a začínal jsem se skutečně „bavit“. Baví ... byl to skoro abstraktní pojem. „To se těžko vysvětluje. Teď musím postavit pult, protože na tom je mé nahrávání závislé. Baví mě obojí.“

„Ale co víc, co bys chtěl dělat víc?“

Zdálo se, že si vůbec nerozumíme. Já, elektrotechnik z malého moravského města jsem málokdy mohl dělat jen to, co mě skutečně bavilo. Když jsem chtěl mít sklápěcí posteť, musel jsem si je „na koleně“ vyrobit. Jestli jsem si přál chatu, musel jsem si ji vlastněma rukama postavit. Čtěl-li jsem mít domácí nahrávací studio, musel jsem si udělat směšovací pult. A pokud jsem měl jen trošku spokojeně žít, muselo mě to všechno bavit.

Připadalo mi, že se s tím člověkem nikdy nedomluví. Naše myšlení bylo myšlením dvou zcela odlišných světů. Dost dlouho jsme tápali ve slovech českých i německých, až on navrhl:

„Co kdybychom ti pult dodali?“

„Dodali? A jak? ... I když to je asi vedlejší. Dodali ... to by samozřejmě bylo něco jiného ...” skoro pobaveně jsem se zasmál. Vytanula mi na mysl situace před dvěma roky, kdy jsem ze starého pána mámil bony na magnetofon SONY. Podíval jsem se, co tomu říká. Seděl rozložen v křesle a šelmovsky se culil.

„Léta se s manželkou modlíme za to, aby si nás Bůh použil, kde On bude chtít. Kde On mě chce mít, tam budu. Nemohli bychom se ze všeho nejdřív modlit?”

Modlili jsme se. My česky – Helmut německy, ale s překladem. My s Lídou jsme se znovu odevzdali Bohu. Helmut se modlil za naši ochranu a vedení Duchem svatým. Bratr kazatel nám vyprošoval požehnání.

Potom Helmut slíbil, že dostanu základní vybavení. Byl to týž Helmut, který před několika lety nahrál první českou nahrávku v bytě Bohuslava z Brna. Ale já jsem Bohuslava stále ještě neznal.

Helmutovy cesty do Československa hraničily s krajním nebezpečím, protože měl v pase napsáno, že je rozhlasový technik. Ale byl to člověk seriózní a nadmíru opatrný. Naše orgány ničím neprovokoval a také nikoho z nás nevystavoval žádnému nebezpečí. Jezdil sem ve starším volkswagenu combi nebo vlakem, v lehkém cestovním balónovém obleku, který nosil řadu let. A Bůh ho chránil.

Asi za dalšího půl roku mi v Praze při jedné církevní příležitosti pošeptal do ucha Otův tchán: „Než pojedete domů, stavte se v našem bytě.”

Večer už za tmy jsme zazvonili u kazatelových dveří. Otevřela nám tetička a vedla nás ke dveřím ložnice. Tam na zemi klečel starý pán a zpod postele vytahoval krabice a přístroje.

„Odvezeš to k sobě domů. Všechno není pro tebe. Časem se dozvíš, co s tím.”

„A mohu to používat?”

„Což o to ... vyzkoušet by to snad někdo měl, jestli to vůbec funguje.” Odnesli jsme věci do auta, přikryli je příkrývkou, kterou měla Lída stále v kufru, děti se posadily mezi bedny a vyjeli jsme k východu.

Domů jsme dorazili kolem půlnoci. Dlouhým pohledem jsem překontroloval náš domovní blok. Ve třetím patře se ještě svítilo, ale ostatní byty se již nořily do tmy. Co nejtíši jsme odnesli věci do výtahu. Ale bylo toho hodně. Museli jsme třikrát.

Zatímco děti zmizely v koupelně, já jsem nevydržel, abych se nepodíval, co jsme přivezli.

Byl tu osmivstupý mixážní pult TAPKO, sedm mikrofonů dokonce i se stojany, čtyřstopý magnetofon TEAC s potlačením šumu DBX a další magnetofon – půlstopý stereofonní REVOX, se spoustou vymožeností, které jsem na první pohled ani neuměl vyjmenovat. Kromě toho tu byly i zesilovače k magnetofonům, tři kotouče profesionální magnetofonové pásky o délce tisíc metrů a další „drobnosti”. Tak tohle je tedy třída, usoudil jsem a podobně jako starý pán v Praze jsem většinu věcí znovu zabalil a strčil pod pohovku. Jenom mixážní pult TAPKO a magnetofon TEAC jsme s Lídou hned postavili pod okno na lavici, protože o těch dvou věcech Helmut řekl, že je dostanu.

Pane, opravdu to mám být já, kdo má šířit Tvé slovo a chválu z rozhlasu? Nespletl ses? Mám na to vůbec schopnosti?

Chci ti sloužit, Pane Ježíši. Chci se i učit nové věci, které ještě neznám. Chci Tě následovat. Budu dělat, co si budeš přát.

Touha srdce

Odcházel jsem z nedělního shromáždění v Brně a loučili jsme se s kazatelem. Právě, když jsem mu podával ruku, jsem si vzpomněl, že mu potřebuji dát nějaké peníze. Vytáhl jsem peněženku a na zem vypadla fotografie Oty s rodinou.

„Co to máš?” zeptal se kazatel.

„To je Otova rodina. Oty z Monte Carla.”

„Ukaž!” ožil bratr kazatel. „Krásné, nádherné děti.”

Fotografie kolovala mezi všemi u dveří. V té době již poslouchal Monte Carlo celý sbor.

„Stejně bych se s Otou ještě někdy rád sešel,” povzdechl jsem si, i když jsem to pokládal za naprosto vyloučené. Já se tam nedostanu nikdy a on sem možná už také ne.

V pondělí dopoledne zazvonil v mé kanceláři v Metře telefon. Vzal ho kolega.

„To je pro tebe,“ podal mi sluchátko.

„Haló, tady Miloš z Kroměříže,“ ozvalo se na druhém konci.

„Jsi dnes večer doma? Můžeme tě navštívit?“

By jsem zvyklý moc se nevyptávat, a proto jsem odpověděl:

„Výborně, budeme vás s Lídou čekat.“ Odložil jsem sluchátko a vytočil domácí linku.

Pracovali jsme s Lídou v jednom podniku, každý na jiném oddělení.

„Večer budeme mít návštěvu,“ oznámil jsem ženě, sotva jsem zaslechl její hlas. Pokud to bylo možné, připravoval jsem ji na hosty předem.

„Kolik lidí?“ zeptala se rovnou.

„Nevím. Miloš – asi se ženou, předpokládám, že dva.“

Kolem sedmé v našem bytě zazvonili očekávaní hosté.

„Vítám tě, Miloši?“ rozevřel jsem obě ruce a upřímně jsme se pozdravili. Zběžně jsem mu pohlédl přes rameno. Jeho ženu jsem neviděl. Zdálo se mi, že v chodbě stojí muž.

Ale ... to je přece ... to přece není možné. To musí být nějaký zkrat v mé hlavě. Lekl jsem se, že se se mnou něco děje. Snad podléhám halucinaci nebo něčemu podobnému. Rychle jsem popadl Miloše za loket a vedl jsem ho dál do předsíně.

Miloš, tažený mnou jako bych ho držel za křídlo, se otočil a ukázal zpět ke vchodu.

„Tohohle bratra snad znáš, ne?“

„Dobrá večer,“ pravil muž, který právě vystoupil ze tmy do světla. Zůstal jsem jako opařený. Nebyla to halucinace. I kdyby si tvář někde vypůjčil nebo já si ji vysnil, ten hlas patřil jedinému člověku na světě.

„To snad není možné, Oto!“ padli jsme si do náručí. „Představ si, že včera večer ve shromáždění jsem zatoužil tě vidět. Nebyla to modlitba, jen přání. Však jsem tě teď málem nepustil ani do dveří. Opravdu jsem měl strach, že mi přeskočilo.“

Rozesmáli jsme se.

„Hledej blaho v Hospodinu a dá ti vše, oč požádá tvé srdce,“ řekl Ota, když si svlékal plášť.

„Víš, ani mě tvá reakce nepřekvapila,“ pokračoval, když jsme seděli v obývacím pokoji kolem stolu. „Něco podobného jsem zažil v Praze na Václaváku. Jdu po chodníku od Domu módy a naproti mně míří jeden bratr ze sboru. Deset let jsme se neviděli. Já mu říkám: „Nazdar!“ On zvedne ruku, pokyne mi a praví: „Zdravím tě, Oto!“ a jde dál. Zastavím se, nedá mi to. Hledím za ním, on se najednou zarazí, otočí se, tvář plnou úžasu a utíká ke mně zpět: „Je to možný, Oto, jsi to ty?“ Těch deset let jako by ani neexistovalo.“

Lída nám přinesla večeři. Ota labužnický přívoněl k masu.

„Kdyby mi někdo včera ráno v Monte Carlu tvrdil, že dnes večer budu sedět na Moravě a jíst moravské uzené, nevěřil bych mu. Tak znenadání jsem se sem dostal,“ sklonil hlavu a nahlas děkoval Bohu a my s ním.

Nikdo z nás ani na vteřinu nepochyboval o tom, že toto překvapení nám připravil Bůh. Bylo to nesmírně důležité setkání. Až dosud se veškerá naše komunikace odehrávala přes cizince. Konečně jsme mohli volně mluvit svou mateřštinou. Ota mi vysvětlil potřeby vysílání a já zase mohl přiblížit situaci u nás.

„Vím, že nahráváš spoustu lidí, ale na Západě na to mají trochu jiný názor. Respektují se tam autorská práva. Bratři by byli rádi, kdyby písně a texty, které natočíš, byly vysílány jen přes rádio. Aby se posluchačům nedostávaly do rukou dřív, než je odehraje naše vysílání,“ vyřizoval Ota.

Pozorně jsem ho poslouchal. Mělo to logiku, ale logiku úplně jiného světa. Komerčního světa.

„Problém je, Oto, v tom, že u nás na jedné straně panuje velký duchovní hlas, ale na druhé straně je tu i stejně silný strach. Vysílání cizí stanice nemůže tento hlad plně uspokojit. Jsme vděční za každé vaše slovo, za každou odvysílanou minutu. Ale poslech na krátkých vlnách u nás není po celé republice stejně dobře slyšitelný. Vždyť víš, že jsme taková nudle. Vysílací časy jsou poměrně krátké. A navíc miliony lidí vůbec nemají přijímač na krátké vlny. Nevěřil bys, kolik lidí u nás poslouchá jak za Hitlera jen rozhlas po drátě a televizi. Obě tato média mají státem přesně daný program.“

„To je opravdu těžké. Co se týká slyšitelnosti, na tom už pracujeme. Máme po republice pár lidí, kteří nám podávají zprávy.“

„Prosím tě, a jak?“

„Přes šifry,“ zasmál se Ota. „Jako v detektivce.“

„Občas si také připadáme jako v detektivce,“ zasmála se Lída a mrkla na mne.

„A to je právě ten druhý důvod, proč s plným vědomím rozšiřuji nahrávky mezi lidi ještě dřív, než odejdou za hranice. Já se tím prostě chráním. Možná je to směšné. Ale nahrávání magnetofonových pásků není protistátní činnost. Protistátní je až spolupráce s tebou. Tím, že jsou moje nahrávky mezi lidmi dřív než u vás, mám jakés takés alibi. Prostě se tak připravuji na den, kdy mě „zmáčknou“.“

Ota pomalu míchal kávu. Dolil si do šálku trochu mléka, pak znovu zamíchal a konečně řekl:

„Myslím, že ti rozumím, ale vůbec si nejsem jist, jestli to pochopí na Západě.“

„Je to úplně jiný život, vid?“

„Je. Především je to úplně jiné myšlení. Přiznám se ti, že i mně se po těch deseti letech těžko vžívá do vaší situace. Natož pak těm, kteří tu nikdy nežili.“

„Ono je to tedy, Oto, jiné než před deseti léty a úplně jiné než před osmašedesátým. Hlavním smyslem nového režimu je sice nadále zlomit vůli člověka, zlomit mu páteř, ale prostředky se změnily. Dnes to nedělají karabáčem jako v padesátých letech, v tom se poučili. Dnes lidem nabízejí majetek, půjčky, sociální jistoty a cílevědomě pěstují nedůvěru a strach mezi lidmi. A ono se to daří.“

Ota se na mne nechápavě díval. Rozhlédl se po našem skromném, malém bytě. Z jeho očí přímo číselala otázka, o kterých sociálních jistotách mluvím.

„Znáš Bohuslava z Církve bratrské?“ zeptal se.

„Ne. Kdo to je?“

„Ty fakt neznáš Bohuslava z Brna? To je skvělý muž, obětavý spolupracovník, překladatel a organizátor. S ním se rozhodně musíš seznámit.“

Zakroutil hlavou – nad něčím přemýšlel – a potom se znovu s obdivem podíval po nás všech kolem stolu a řekl:

„Stejně je úžasné, jak nás Bůh spojuje dohromady. Nad tím vždycky znovu žasneme s Helmutem, když se odtud vrátí. Na vašem území pracuje dost lidí, ale většinou o sobě nevíte. Bůh si vás vybírá sám a ze všech církví. Žádná denominace mu není milejší než jiná. Není to ohromné?“

Vzpomněl jsem si na zážitky z Horní Suché a na setkávání s Jiřím H. Ota má pravdu. Je to nádherné.

Ota mi slíbil ještě nějaké technické doplňky a potom jsme se domluvili, že cizinci přivážející literaturu se budou hlásit heslem. Vymysleli jsme heslo „Jericho“.

Střežené město

Díky obětavé pomoci křesťanů z našeho sboru i z jiných společenství a především díky Kristoslavovi a bratru Šimkovi i stavební práce pokračovaly podle plánu a natáčení se rozeběhlo do takové šíře, o jaké jsem nikdy nesnil. Dá se říci, že u nás stále někdo byl. Přes víkendy jsme mívali běžně deset, patnáct i dvacet hostů a nahrávali jsme od rána až do noci. Žili jsme naplno, a když na to vzpomínám, bylo to náročné, ale krásné. Bůh byl s námi a žehnal nám po všech stránkách.

Během osmdesátého druhého roku jsme uvedli dům do stavu, který předpokládaly původní stavební návrhy. Při montáži ústředního topení jsem se však namohl a praskla mi kýla v tříse. Už kdysi jsem byl s tříselnou kýlou na operaci, tehdy mi udělali plastiku a nyní to prasklo pod plastikou.

Na jaře roku 1983 jsem se musel podrobit operaci a dobu rekonvalescence, kdy jsem nechodil do práce, jsem pokládal za nejlepší příležitost k tomu, abych opět nahrával. Jiří H. dokončoval Starý zákon a měl připravenou sérii úvah. Pozvali jsme ho k nám a on přijel i s Libuší. Každý den dopoledne, když byly Lída s Hankou v práci, jsme v křídle natáčeli.

Většinou to také byl někdo ze sboru, kdo měl (právě v ten den) odpolední směnu a dopoledne ještě něco vylepšoval na našem domě.

Jednou ráno jsme se společně modlili před započatou prací a vtom slyším zvonek. Poodhrnul jsem záclonu, abych se jako jindy podíval, kdo to jde, a krev mi ztuhla v žilách.

Před brankou stála černá volha a do zahrádky vcházeli dva muži v kožených kabátech. Oba bedlivě pozorovali okolí domu. První pátravě prohlížel okna, takže jsme se spatřili a já kývl na znamení, že jdu otevřít.

„Kriminálka,“ řekl jsem nahlas a na vteřinu jsme se s Jiřím, Libuší i s mužem, který nám pomáhal, spojili v jediném pohledu.

„Jdi ve jménu Pána Ježíše,“ řekl Jiří tím svým otcovským starozákonním hlasem a já vyšel na chodbu.

Léta jsem tohle čekal a léta jsem se modlil, abych – až tato chvíle nastane – nemusel lhát a také nikomu neublížil.

„Pane, prosím, ať nemusím lhát,“ šeptal jsem i nyní a spěchal ze schodů, protože mužské prsty už netrpělivě bubnovaly na sklo domovních dveří.

„Státní bezpečnost,“ představil se mi starší z těch dvou a strčil mi pod nos služební průkazku, na které jsem se dočetl jeho jméno i hodnost.

Kontrolovali mé jméno. Ano, šli dobře, byl jsem to já, koho hledali. Pozval jsem je dál a uvedl jsem je do Hančina pokojíčku v přízemí. Jediným pohledem jsem přeletěl místnost. Je tu něco, co bude mluvit proti nám?

Na policiče u okna stály vyrovnané křesťanské knihy, včetně Biblického slovníku a konkordance. Vedle váleudy ležela rozevřená Bible. Hmmm ...

„Váš občanský průkaz, prosím,“ žádal nadporučík a mladší policista se usadil za Hančin stolec a rozložil na něj psací stroj. Přišli vybaveni.

„Promiňte, občanku mám v bundě na chodbě,“ omluvil jsem se. Dovolili mi, abych si pro ni došel, ale nechali otevřené dveře. Když jsem se vrátil, už se přehrabovali v knihách na policiče.

„Bydlel jste do nedávna v Blansku, že?“ padla první otázka, sotva si nadporučík prohlédl mé doklady.

„Ano.“

„Máte nějaké styky se zahraničím?“

„Jak to myslíte, styky se zahraničím?“ zeptal jsem se a byl jsem překvapen klidem a mírem, který se rozhostil v mém nitru.

„Ptám se, jestli jste se během posledních let setkal s někým ze Západu?“

„Víte, já patřím do církve, kde má kdekdo příbuzné na Západě. Lhal bych, kdybych řekl, že jsem se nikdy neviděl s někým, koho jste pustili přes hranice. Ale na tom snad není nic špatného?“

„Do jaké církve to chodíte?“

„Do Bratrské jednoty baptistů na Smetanově ulici.“

„Ale na Smetanově nic není, snad do kostela na Botanickou, ne?“

Mlčel jsem. Žovialita, se kterou mě tento muž vyslyšal, byla podezřelá.

„Jo, už vím, na Smetanově ... tam je kazatelem ten inženýr z Vikýřovic, už vím ...“, odpověděl si sám. A pak konečně jako výstřel padla věta, pro kterou přišli.

„Dnes v noci byl na hranicích zadržen kamión s pašovanou náboženskou literaturou a vaše jméno a adresa blanenského bytu byly na seznamu, který cizinci vezli. Můžete nám říci, jak se dostala vaše adresa do zahraničí?“

Tak kvůli literatuře? Pokrčil jsem rameny.

„Nevím, jak se dostane adresa člověka do ruky těch, kteří distribuují jakoukoliv literaturu. Dvakrát do roka mi chodí nabídka Klubu čtenářů z Liberce a ze Slovenska. Nikdy jsem si tam nic neobjednal, nikdy jsem jim nic neposlal. Jak mou adresu získali? Podle telefonního seznamu? Ostatně sám vidíte, že v Blansku už druhý rok nebydlím.“

Nadporučík si mě měřil od hlavy až k patě. Držel v ruce Biblický slovník.

„Je pašovaný,“ řekl.

„Jak se to pozná?“ prodlužoval jsem život na svobodě o vteřiny.

„Přece podle tiráže,” řekl policista podrážděně. Možná jsem mu připadal jako blbec.

„Ale ten slovník má tiráž,” nedal jsem se.

„Má, jenže falešnou,” vyhrkl mladík za psacím stolem.

„No, přece mi nechcete tvrdit, že povinností obyčejného člověka je sledovat, jestli tiráže v knihách jsou pravé, nebo falešné,” ohradil jsem se a zároveň jsem nechápal, jak je možné, že se jich vůbec nebojím. Můj čas byl přece spočítán. Kralická bible u Hančiny postele neměla žádnou tiráž.

Podíval jsem se nadporučíkovi přímo do očí a v tu chvíli, kdy on pohledem uhnul, se mi zdálo, že ví všecko. Jako by měl zmapovaný každý můj krok, avšak otázky mi kladl tak, aby je mohl zapsat do protokolu. Ale možná jsem se mýlil.

Psací stroj tupě klapal a ozýval se pokojem jako malý kulomet. Už jsem si sám sebe představoval za mřížemi.

„Od tohoto dne jste povinen ohlásit nám každého zahraničního hosta,” řekl nadporučík. Otevřeně Kralické bible se ani nedotkl. Sepsaný protokol mi strčil k podpisu.

To zrovna, pomyslel jsem si a pozorně jsem pročítal protokol, abych se ujistil, že tam tuhle poslední větu nenapsali. Nebyla tam.

Stál jsem ve dveřích a díval jsem se, jak nasedají do černé volhy. Teprve teď se projevila má přirozená bojácná povaha. Proč neudělali domovní prohlídku? Proč mě nevezali s sebou? Kolena i ruce se mi rozklepaly tak, že jsem měl co dělat, abych došel nahoru.

V obývacím pokoji všichni klečeli na kolenou a soustředěně se modlili. Libuše první vzhledla, a když mě uviděla, rychle vstala a podala mi židli. Musel jsem vypadat hrozně.

„Odešli?” zeptal se Jiří.

„To mě právě udivuje. Připadalo mi, že všechno vědí, ale odešli,” odpověděl jsem.

Tu Jiří sáhl po Bibli, kterou jsem ráno odložil na konferenční stůl a jen tak volně namátkou ji nechal, aby se otevřela. Tohle nedělám často, ale v tuto chvíli mi jeho gesto připadalo naprosto přirozené. Najednou jsem slyšel hlas, který četl: „Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé. Nestřeží-li město Hospodin, nadarmo bdí strážný. Nadarmo časné vstáváte, dlouho vyesedáváte a jíte chléb trápení, zatímco Bůh dopřává svému milému spánek.”

Byl to sto dvacátý sedmý žal, kde se Bible rozevřela. V úžasu jsme hleděli na Jiřího a on na nás.

Boží věrnost

Přišlo to zcela nečekaně. Nebylo to v osmaosmdesátém, ale v devětaosmdesátém, nebylo to v květnu, ale v listopadu a je to tak nedávno, že ani nevím, která ta vzpomínka je nejdůležitější.

Cokoliv se u nás odehrálo od 17. listopadu 1989, pokládám za důkaz Boží věrnosti, za vyslyšení mnohých modliteb, ale hlavně za jistotu, že Bůh má všechno pod kontrolou a jeho spravedlnosti nikdo neunikne. Bůh miluje nejen každíčkého ptáčka a sebenepatrnější květinu, Bůh miluje v první řadě každého člověka na celé planetě Zemi a nikdo, kdo ho sám neopustí a nezavrhne, od něho není zapomenut ani opuštěn.

Osobně jsem se nikdy v životě nepletl do politiky, protože jí nerozumím, takže jsem to nedělal ani v listopadu, ani po něm. Dělal jsem to, co předtím, a samozřejmě od prvních dnů svobody jsem si přál, aby evangelium mohlo být šířeno rozhlasem veřejně a dostalo se ke všem lidem, protože Ježíš Kristus je naše jediná záchrana. Nabídl jsem brněnskému rozhlasu některé záznamy z koncertu Jasu. Způsobil jsem tím v redakci trochu šok, protože nikdo nepředpokládal, že by křesťané mohli mít kvalitní nahrávky písní, ale začátkem prosince v poledním brněnském vysílání už Jas zpíval na středních vlnách.

Sotva povolila první nejistota, už koncem listopadu se tu objevili naši spolupracovníci. Přijel Josef S. z Vídně a přivezl promyšlenou koncepci práce návazné služby na rozhlasové vysílání. Přijel Ota z Monte Carla a seznámil nás s návrhem na vybudování misijního křesťanského rozhlasového centra pro celou střední Evropu a část Ruska, které by mohlo být buď ve Vídni, nebo v Brně. Byly to dny nádherných setkání, dny plné radosti, velkých snů, plánů, nadějí, ale také okamžitého rozhodování a práce.

Kniha Střežené město vyšla v roce 1993.

Obyčejný turista, nebo špičkový odborník?

Vzpomíná Helmut Menzel:

V době, kdy se Ota Vožeh a jeho manželka Renata připojili k týmu, byli jsme my, tj. moje žena Christel a já, již 5 let zaměstnaní v TWR v Monte Carlu. Přivítali je producenti z východní Evropy: Ruska, Ukrajiny a Maďarska. Ota přišel krátce předtím, než se dostal do vysílání „Euroclub“. To bylo první středovlnné vysílání programů pro mládež na TWR. Čas na středovlnném vysílání 1467 byl omezený, a proto se několik jazyků muselo vejít do stejné časové šterbiny před půlnocí. Cizojazyčná vysílání probíhala v angličtině, němčině a francouzštině. Ota byl z východních producentů nejmladší a to ho, spolu s jeho osobností, uzpůsobilo k tomu, aby připravoval programy pro mládež. Program pro mládež je ale bez hudby „pro mladistvé“ těžko představitelný. Ota ale moc křesťanské hudby v češtině neměl, natož pak hudby „pro mladistvé“.

Bylo by bývalo ideální, kdyby mohli producenti navštívit své domoviny a získat tam soukromý materiál pro své programy. Ale byli považováni za nepřátele a zrádce státu. A z těchto politických důvodů jim nebylo dovoleno navštívit své domovy. Ota Vožeh nebyl výjimkou.

Tento problém jsme řešili tak, že jsem byl poslán – často i s celou rodinou, abych získal tyto nahrávky. I když jsme nemluvili žádným z „východních jazyků“, byli jsme Evropané a dorozuměli jsme se anglicky, německy a francouzsky. Měl jsem dostatečnou zkušenost se zvukovým nahráváním, a proto jsme byli vybráni na cestování do východních zemí. Měl jsem za úkol přivést zpět nahrávky, které by se daly využít při vysílání různých programů ve východních jazycích.

Má žena Christel byla ochotná cestovat se mnou a s našimi třemi malými dětmi, protože když se mnou cestovala i má rodina, snižovalo to riziko odhalení. Sdílela se mnou touhu po šíření evangelia všemi možnými prostředky, a zvláště přes vlny rádia. Když naše děti vyrostly natolik, aby mohly chápat, proč podnikáme takové cesty do průmyslových měst, naplněných smogem, a ještě navíc v nepříjemných ročních obdobích, připojily se rády k návštěvám u našich východních bratrů a sester. Jejich víra v Boha byla posílena, když se setkávaly s těmi, kdo slouží Pánu Ježíši v těžkých podmínkách. Většina našich cest vedla k českým a slovenským křesťanům. Věděli jsme, že křesťané v Československu mají jen omezenou svobodu vyznání své víry. Když by přestoupili určitý stupeň tzv. svobody, riskovali by pronásledováním na různých úrovních. Vysílání v cizím jazyce do jejich svobody rozhodně nepatřilo. My jsme si byli při těchto cestách plně vědomi nebezpečí, které nehrozilo nám, ale těm, kteří byli ochotni přispívat na programy z Monte Carla. Pokaždé, když jsme překročili hranice Československa nebo jiné východní země, ohrozili jsme bezpečí křesťanů, které jsme potkali nebo se kterými jsme se měli v plánu setkat.

Turistika v Československu

Kazatel Miloš Šolc byl „našší“ kontaktní osobou, přes něj se sjednávala veškerá aktivita týkající se TWR – Monte Carlo. Byl to člověk přirozený a duchovně smělý. „Toto je můj osobní slídil,“ řekl mi jednou a ukazoval přitom na muže kolem 35 let. Ten muž nás zblízka sledoval, když jsme opustili Šolcův dům a jeli jsme nahrávat někam jinam. „Takže on chce podat zprávu, že vás viděl se mnou, návštěvou ze Západu?“ Zeptal jsem se. „Jistě! Ale na tom nezáleží,“ směle odpověděl farář Šolc. Brzy jsem však zjistil, že ne všichni křesťané

Monte Carlo (1972): H. Menzel instaloval novou techniku a O. Vožeh vysílá pro mladá (Euroclub).

v Československu byli statečnými hrdiny. Když mě kazatel Šolc představil jako člověka z „Monte Carla“, někteří ihned odešli. Zachmuřeně se podívali kolem sebe, jestli náhodou někdo nezaslechl to nebezpečné představování. To se stávalo v církvích, když jsme hovořili s faráři, ale i ve stanici metra, když jsme se setkali s inženýry, od kterých jsme potřebovali technickou pomoc s naším vysíláním.

Když jsme začínali jezdit na Východ, nakládal jsem do našeho auta mikrofony, kabely, mixy a nahrávací pásky a pečlivě jsem je ukryl mezi našimi osobními věcmi – dětskými plenami, hračkami, atd. Který zdravý jedinec by cestoval se svou ženou a třemi dětmi do komunistické země dělat něco „ilegálního“? Když jsme dokončili práci, museli jsme znovu překročit hranici se vším vybavením a navíc s magnetofonovými páskami plnými cenných příspěvků – hudby, dramata, proslavů. Každé překročení hranic bylo něčím zvláštní, vždy bylo neobvyklé. Pokaždé jsme se modlili a poučili jsme děti, co říkat – a to bylo ještě důležitější – co neříkat. Snažili jsme se vypadat uvolněně, když jsme stáli proti „komunistické stráž“ na hranici. Všechny komunistické hraniční přechody měly několik věcí společných: nikdy tam nebyl velký provoz, členové stráže nikdy nespěchali, vždy měli dost času na prohledání vozu a nikdy se netvářili přátelsky. Ale ne všichni byli komunisté a ne všichni měli vůči nám zlé záměry. Dokonce jim to bylo vidět na tvářích. Jeden působil přátelsky, druhý zase nepřátelsky.

To se stalo na hranici mezi Německem a Československem. Já jsem se modlil: „Pane, způsob, abychom byli kontrolováni tím přátelským pohraničником.“ Ten přátelský měl vyšší hodnost než ten „komunistický“. Ale dokonce i ten přátelský celník musel prohledat naše zavazadla. Když Christel pozorovala, že jsem musel otevřít kufr s vybavením pro nahrávání a cokoli ukryt nebylo možné, rychle se vymluvila, že si jde hrát s dětmi. Byla tak ustrašená, že i oni museli vidět, jak se jí třesou kolena. Strážný si prohlédl naše vybavení, pak se na mne podíval a řekl perfektní němčinou: „Kolik toto stojí?“ Udal jsem užívanou cenu, která byla na východní standarty stejně ještě vysoká. Podíval se na mé vízum a četl dobrou anglickou výslovnost: „Á, Trans World Radio. Vy pracujete pro tuto organizaci?“ „Ano“, odpověděl jsem. Jeho druhou otázkou bylo: „To potřebujete pro vaši práci?“ „Ano“, řekl jsem znovu. Stále si vzpomínám na jeho poslední poznámku, kterou řekl s lehkým úsměvem: „Přeji vám příjemnou cestu do naší země.“ Druhý strážný se strnul a díval se mlčky. Nevím, jestli uvažoval o tom, co se právě stalo. My jsme o tom uvažovali a oslavovali jsme Pána.

Abychom snížili riziko na hraničních přechodech s takovým vybavením, hledali jsme smělé a technicky obdarované lidi v Československu, kteří by udržovali naše vybavení. Nejprve se staral o naše vybavení farář Šolc doma. Později jsme potkali Jiřího Dedeciuse, který nejen že byl ochoten naše vybavení udržovat, ale byl dokonce schopný ho využívat. Teď když jsem měl své vybavení v Československu, mohl jsem cestovat sám, bez krycí služby své rodiny.

Nikdy nezapomenu na jednu ze svých cest. Kazatel Šolc a já jsme cestovali v jeho voze, který byl plný nahrávacího vybavení. Byl to již druhý den mého pobytu v zemi a stále jsem ještě neměl onu „48hodinovou známku“ ve svém vízu. Bylo pozdě v noci a už jsme měli několik úspěšných nahrávek za sebou. Byli jsme daleko od Prahy, kam jsem přiletěl letadlem. Jeli jsme nesprávným směrem. Najednou nás osvětila světla policejního auta a přinutila nás zastavit. Jeden z policistů právě ukončil prohlídku vozu a vybíral si s červeným světlem v ruce svoji další oběť. „Jedno tíšňové volání!“ Zaváhal jen na malý okamžik, a pak zastavil na prohlídku auto, které jelo za námi.

Z těchto cest jsem přivážel dobrý materiál, který byl velice hodnotný, přestože nahrávací podmínky nebyly vždy ideální. Například během jednoho zimního večera jsme nahrávali

Československo (1969–1989): Toto všechno, ukryté pod plenkami, vozila v autě rodina Menzelova

v takové obvyklé domácnosti. Matka připravovala večeři v kuchyni svého malého domku a její 3 kluci zatím dělali muziku. Jen tenké dveře oddělovaly hlomoz pánví a hrnců od mikrofonu, o němž se předpokládá, že „slyší“ jen jemnou křesťanskou hudbu. Později, když jsem přehrával hudbu v našem velkém studiu v Monte Carlu, řekli moji kolegové, kteří měli na starosti nejnovější křesťanskou hudbu, s údivem: „Tato zvuková kvalita je dostačující k produkci nahrávek kdekoliv na světě!“ Byl jsem rád kvůli těm třem klukům, posluchačům Euroclubu, a ovšem také kvůli producentu Otovi Vožehovi, který byl schopen nabídnout atraktivní program. Hudební nahrávky od křesťanů v českém a slovenském jazyce byly vždy mezi nejlepšími, které vysílalo TWR z Monte Carla. Časem jsem nahrával skupinu, ze které se nakonec staly skupiny dvě. Protože měli tolik dobrých hlasů a hudebníků, navrhl jsem, aby vytvořili druhou hudební skupinu. Jednou jsem přehrával některé z těchto hudebních nahrávek „světským“ technikům v radiu Monte Carlo. Byli hluboce dotčeni.

Utajovaná spojení

Nové programy – nejprve české, později i slovenské – byly známé pro svou dobrou kvalitu a duchovní obsah. Dr. Mrázek, zbožný katolík a dobře známý český vědec, mi jednou řekl, co si myslí o našich programech. Sám vytvořil mnoho rozhlasových programů a znal mnoho oficiálních státních producentů. Jeho komentář: „Vaše produkty z Monte Carla, které tvoří Ota Vožeh, jsou stejně dobré jako cokoliv, co tvoříme přímo tady v Československu.“

Nejen že jsme našli mladé lidi ochotné propůjčit své hudební talenty pro rozhlasové vysílání, našli jsme i umělce, kteří již byli známí úřadům pro svou dřívější angažovanost v rozhlase a kteří teď upadli do nelibosti ze strany komunistů. Rádi dali své talenty a hlasy k dispozici Monte Carlu.

Většinu cest jsem uskutečnil s farářem Šolcem. Často v jeho voze, někdy v našem. Rozdělení práce nikdy nebylo problémem. Komunikovali jsme dobře v němčině. Když bylo pro někoho obtížné komunikovat telefonicky nebo dopisem z důvodů sledování, byli jsme na to dobře připraveni. Kazatel Šolc se setkal s umělci ještě před naším příchodem všude, kde to bylo jen trochu možné. Během mých návštěv mluvil nebo překládal on, zatímco já jsem řídil vůz. Modlili jsme se spolu. Náš světle hnědý a později světle žlutý VW s exotickou licencí Monte Carlo nikdy nebyl příčinou nějakých problémů v našich kontaktech, protože jsme vždycky parkovali tam, kde to bylo vhodné. Občas i to pracovalo k našemu dobru. Na jedné z návštěv, když byl se mnou můj syn a řídil, jsme se měli setkat s jedním inženýrem, který, ačkoliv byl znám jako křesťan, zastával velice významné technické postavení. V té době byl obviněn ze sabotáže vysoce postaveným člověkem od StB. Navzdory osobnímu riziku souhlasil tento bratr s tím, že se se mnou setká a sdělí mi důležité technické informace, které se týkají rádiového dosahu. Naplánovali jsme si, že se setkáme na hustě frekventovaném místě u železniční stanice. Když jsme se tam dostali, kazatel Šolc vyskočil. Později jsem následoval i já, zatímco můj syn byl u volantu. A zatímco každé oko sledovalo ten jasně žlutý zapadlý vůz, kazatel Šolc a já jsme se setkali s oním bratrem, který byl pod dohledem StB. Byli jsme schopni vyměnit si informace, aniž bychom byli někým sledováni. A náš vůz – zaparkovaný o 800 metrů dále – byl stále středem pozornosti!

Helmut Menzel v akci

V průběhu těchto let jsme vyprávěli o rozhlasovém vysílání v církvích mluvících německy. Aniž bychom zmiňovali nějaká jména či místa schůzek, ukazovali jsme obrázky a sdíleli jsme se s příběhy východních křesťanů, kteří pomáhali v rozhlasovém vysílání za cenu velkého osobního rizika. Ti, kdo naslouchali, sdíleli náš obdiv k bratrům a sestrám, kteří sloužili našemu Pánu za

velmi obtížných okolností. Budu vždy s dojetím vzpomínat na ty, kteří tak věrně sloužili. Já sám chválím Pána, že jsem nebyl nikdy donucen odkrýt některého z těch statečných křesťanů, kteří zpřístupnili své talenty pro hlásání evangelia na rádiových vlnách z Monte Carla.

V nové situaci

Programy ve východoevropských jazycích, jako je český, maďarský, ruský, slovenský a ukrajinský, byly zhotovovány v Monte Carlu po mnoho let. V 80. letech vzrůstal zájem o to, abychom byli blíž posluchačům, kdekoliv to jen bylo možné. Vídeň se ukázala být dobrým místem pro přestěhování programové produkce v českém, slovenském a maďarském jazyce. Evangeliums Rundfunk – International (ERF-I) vlastnila kancelář v Perchtoldsdorfu, velmi blízko Vídně. Byla částečně obsazena Austrian – ERF. Po prošetření administrativních a zákonných imigrantských podrobností bylo na jaře 1989 rozhodnuto, aby se tyto tři „jazykové departmenty“ přestěhovaly do Perchtoldsdorfu. Byl jsem překvapen, když jsem byl požádán o převzetí zodpovědnosti za tuto novou operaci pro středovýchodní Evropu. Zřejmě tu byly tyto dva důvody: Předpokládalo se, že za dobu 20 let cest do zemí východní Evropy jsem obeznámen s tamnější situací, a navíc byla nezbytná znalost němčiny, protože nová TWR skupina měla velice úzce spolupracovat se sousedy ERF-Austria, dokonce se podílet na stejném studiu. Skutečný pohyb začal na jaře roku 1990. V tu dobu padla „železná opona“ ve většině dříve komunistických zemích.

Naším počátečním záměrem bylo programové produkční centrum ve Vídni. Po pádu Berlínské zdi a následujících změnách ve východní Evropě jsme ale přemýšleli, jestli bude náš počáteční plán „instalovat produkční centrum ve Vídni“ stále platný. Navrhl jsem, abychom zbudovali koordinační centrum, spíše než produkční centrum, a to se stalo naším novým úkolem.

Nejnáléhavější otázkou bylo, co dělat s novými svobodami, které se objevily v bývalých komunistických zemích. TWR mělo pro vytváření křesťanských programů několik modelů.

Za prvé – dovolit každému církevnímu vysílání produkovat programy založené na Bibli a vysílat je hromadně. Finance by měly přijít od každé skupiny. Zřejmě tam není žádná nebo jen malá koordinace mezi rozmanitými programovými příspěvků. Za druhé – ustanovit zodpovědného člověka, který mluví příslušným jazykem a nechat ho najít pomocníky v zemi, kde se mluví tímto jazykem. Celá operace je financována ze Západu. Za třetí – předat veškerou programovou produkci jedné národní organizaci, nechat ji převzít celou zodpovědnost za jeden jazyk. Součástí této zodpovědnosti by byl programový obsah, volba spolupracovníků, ve skutečnosti celá organizační struktura. Komise členů by ideově zahrnovala reprezentaci ze všech biblicky věřících denominací té země, jakož i ředitele, a měla by na zodpovědnosti celou oblast, kde se má toto dílo konat, i sledování financování.

To byl počátek Národních partnerů v Evropě. Předtím existovalo jen Evangeliums Rundfunk (ERF) jako partner TWR – plně zodpovědné za jeden jazyk. Čeští křesťané byli mezi prvními, kteří přijali tuto výzvu. Asi o měsíc později je následovali Slováci, Maďaři se připojili o něco později. To byla velká změna pro TWR jako organizaci, a ještě větší změna pro ty, kteří dělali programy během „komunistických časů“. Národní partneři měli svobodu k užítí rady, hlasu i programové schopnosti původních pracovníků TWR z Monte Carla – nebo teď z Vídně. Měli je dokonce zvolit jako členy svých národních výborů, ale nemohli je mít ve funkci ředitelů. Museli se pokusit najít takové pracovníky ve své zemi. TWR se rozhodlo pokračovat ve financování vysílacího času. Byl to také závazek na zaplacení určitého obnosu, i když nebude dostačující na uhrazení všech nákladů. To znamenalo, že noví Národní partneři musí rychle dostávat finanční příspěvky od svých posluchačů.

V pozadí soustředěně poslouchá M. Šolc.

Naše koordinační kancelář ve Vídni byla zaměstnána pomocí novým Národním partnerům (Češi, Slováci a Maďaři). Zároveň jsme se snažili zachovat finanční podporu, která existovala před pádem „železné opony“. Bohužel jsme nebyli vždy úspěšní.

Miloš Šolc

(Kdo někdy byl u Šolců na návštěvě, dobře víc, co patří k pořádnému přivítání. Domácí modlitební lavice nese stopy nespočítaných kolen. K srdečnému objetí automaticky patří společně pokleknutí před Hospodinem. Tak se vítá u Šolců v Praze... – pozn. redakce.)

Mé srdce hořelo hned od počátku láskou k práci TWR a podobně tomu bylo i se členy naší rodiny. To bylo koncem 60. let a tento vztah vyústil ve skutečnost, že náš zeť v roce 1970 nastoupil jako ředitel Československého oddělení TWR v Monte Carlu.

Ve své kazatelské práci jsem mimo jiné čerpal zkušenosti ze spolupráce s Armádou spásy, pro kterou je zájem o obrácení nevěřících tak typický. Tento prvek byl významný právě v souvislosti s prací TWR, které šlo o zasáhnutí co největšího počtu lidí evangeliem.

Prostřednictvím spolupráce s TWR jsem se setkal s řadou vzácných lidí. Byli to nejen přímí pracovníci TWR, ale i lidé zprostředkovávající kontakt. Na jednoho z nich nikdy nezapomenu – na setkání se zakladatelem TWR Dr. P. Freedem. Tento bratr na mne učinil mocný dojem, který bych srovnal s dojmem ze setkání s Billy Grahamem. Kdo jednou podal těmto dvěma mužům ruku na to nikdy nezapomene. Přirovnal bych tyto dva bratry ke dvěma výrazným světlům, která budou svítit až do chvíle, než přijde zdroj všech světél Pán Ježíš Kristus.

Dopisní obálky, poštovní známky, kulatá razítka a otevřená srdce...

Vzpomíná Josef Sečka:

Jak to začalo

O Monte Carlu jsem mohl v mých mladých letech jen snít. Pocházím z jižní Moravy, kde se rodí tvrdohlaví, ale důslední moravští Slováci. Po studii jsem se oženil do evangelického prostředí v Náchodě. Tam jsem se aktivně zapojil do budování místního sboru. I přes úspěchy v zaměstnání (zahraniční obchod, profesura na obchodní akademii, organizační projekty bavnářského průmyslu atd.) jsem byl kvůli víře komunistickým režimem stále víc a víc s celou rodinou postihován. Nakonec v r. 1968 to nešlo jinak, než se rozloučit s vlastí, neboť následky mého postoje by byly pro celou naši rodinu neúnosné. Kládl jsem si otázku: co chce po mně Bůh? On zavíral jedny dveře a otevíral druhé.

Usadili jsme se v Rakousku, nejprve ve Vídni, později v malém městečku nedaleko Vídně. Zde se začaly naplňovat další Boží plány se mnou. Kromě odpovědné práce v baptistickém sboru ve Vídni jsem byl zanedlouho povolán do široké misijní aktivity pro rodnou zem. Na doporučení mého přítele jsem se zapojil nejdříve do práce pro evangelické vysílání ERF z Bielefeldu. Několik let jsem zde působil nejen jako překladatel do českého jazyka (z německého a španělského) pro relaci „Kristus žije“, ale i jako moderátor. Bylo to několik let před nástupem do starobního důchodu. Nejdříve přijížděli za mnou do Vídně zástupci z Bielefeldu s malým nahrávacím aparátem. Později jsem nahrával s mým přítelem bratrem Czeminem. Byl to věřící katolík a zvukový technik v rakouském radiovém vysílání ORF. Nejdříve jsme nahrávali v jeho bytě ve městě, potom za městem – ale všude byly potíže: jednou jezdily kolem nákladní auta,

jindy přistávala letadla, pak zase voda hlučně stékala okapovou rourou – znovu, znovu, znovu! Později jsme směli určitou dobu nahrávat přímo ve studiu ORF. To byla nádhara! Po čase mi pomohly nahrávat manželka i dcera.

Určitou dobu byli hosty u jednoho švédského misionáře kdesi ve vnitrozemí Rakouska. Byly to dlouhé, celodenní exkurze, při nichž jsme užívali vzácného obcenství této velké rodiny, která vlastnila pěkné studio. Pán tam rozmnožoval jídlo na stole, když nás tam sedělo kolem dvaceti – a ještě zbylo!

Nakonec jsme směli pracovat ve studiu ERF ve Vídni, kde se nám bratr Petr Rettinger plně věnoval jako „domácím víry“ a dával nám k dispozici zadarmo i nahrávací pásky.

Manželé Sečkovi se rozhlíží od vysíláče na Monte Carlo

Nabídka práce pro TWR

Když jsem chtěl už jít do „definitivního důchodu“, přijela nečekaně návštěva – bratr Ota Vožeh – s nabídkou, abych jel asi na rok do Monaka a zpracoval tam množství nezodpovězených dopisů v rámci návazné práce, kterou časově nezvládali. A tak bylo znovu po odpočinku. Pán Bůh nezná žádné důchodce, říkávám až do dneška. Zůstat však trvale v Monte Carlu bylo tehdy pro mne z rodinných důvodů nemožné. Dal jsem tedy návrh, že zůstanu v Rakousku a budu dělat návaznou práci tam, kde jsme bydleli. Návrh byl schválen. Přijal jsem pseudonym Pavel Bolar, aby byli chráněni moji příbuzní v tehdejší ČSSR. Po několika stovkách nahromaděných dopisů, které jsem musel zpracovat ve velmi krátké době, jich pak chodilo týdně v balíčku asi 100 až 200. Po jejich zpracování byly denně zasílány pod hlavičkou odesílatele TWR z Vídne na adresáty v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Zakrátko jsem začal přikládat do každého dopisu nějaké malé spisky, traktáty – a po čase jsem zasílal i křesťanskou literaturu, především Kralické bible, dětské Bible a evangelia. Sehnal jsem i velké ilustrované Bible. Těmi jsme zaplavili celou jižní Moravu, kde dnes podle ohlasů vidíme, že tu vyrůstají ze zasetého semene nejen mladé rostlinky, ale ukazuje se již i ovoce. Zvláštní péči jsem věnoval sestavení základní řady teologických spisků pro pravé pochopení evangelia. Postupně jsem je doplňoval o letáčky, které varovaly před zneužitím učení Bible stávajícími, ale i nově vznikajícími sektami. Postupně jsem shromáždil i materiály týkající se praktického křesťanského života v rámci rodiny, na pracovišti, na veřejnosti a v pastorační službě. Lidé byli zoufalí, často bezradní, bez řádné orientace, nemocní a bloudící jako ovce bez pastýře. O tuto literaturu byl veliký zájem, takže se návazná práce rozšířila o činnost zasilatelskou, poradenskou a pastorační. Na každý dopis, který to svým obsahem vyžadoval, jsem osobně odpovídal, registroval jsem lidské problémy a návazně je sledoval u každého člověka až do jejich možného vyřešení.

Vytvoření ucelené koncepce návazné služby

Brzy jsem pochopil, jak je práce v návazné službě důležitá a odpovědná. Nešlo jen o to, abych odpověděl na otázky ohledně vysílání, snažil jsem se zajistit pečlivě i další duchovní vedení u těch, kteří byli osloveni slovem Božím. Nechat tyto „nové počaté“ bez pomoci, to znamenalo pro mne, jako kdybych připustil „duchovní potrat“ – tak jsem si to často vykládal. Byl jsem tedy v této službě i jakousi „duchovní bábou“ při zrodu Božího dítěte. Pokud to bylo nutné,

žádal jsem svého synovce Petra Kolka z Brna, aby tyto lidi navštívil, aby jim osobně pomohl v jejich orientaci do nového, duchovního života. A pak jsem byl ještě toho názoru, že musíme provázet takové Boží dítě delší dobu, starat se o ně a pomáhat mu – jít s ním ne dvě, ale tři míle. A to se vyplatilo i v tom, že se utvrdil věrný kádr posluchačů TWR, kteří v rozhlasové misii viděli svého duchovního otce a poradce.

Už v Brně: P. Raus natáčí rozhovor s J. Sečkou (vlevo) a P. Kolkem.

Pak jsem už pravidelně zasílal misijní literaturu v české nebo slovenské řeči. Hledal jsem ji, kde se dalo: v Rakousku, Německu, Holandsku, Belgii, Anglii, Chorvatsku..., po všech možných misiích, které traktáty či knihy tiskly, ale kde neměli možnost je efektivně rozšiřovat. Objevil jsem velké sklady českých a slovenských Biblí a spisků v jejich skladech a tiskárnách. Denně odcházely balíky spolu s dopisy do různých koutů naší vlasti. Tato expediční práci zajišťovala naše dobrá známá – paní Grünbergová (dnes už sestra), která bydlela v našem domě. Pracovala ve Vídni a každého rána brala poštu s sebou a z Vídně ji zasílala příjemcům. Moje

manželka Iva se plně začlenila do administrativní práce, balení a do přípravy expedice. Bez ní bych tuto práci nemohl v potřebném rozsahu zvládnout. Neexistovaly „nevyřízené resty“ – nasadily jsme noci a vše muselo včas odejít. V tom bylo tajemství nepřetržitého spojení s posluchači v rámci návazné služby.

Měli jsme s manželkou také příležitost navštívit několikrát pracovně Monte Carlo, kde jsme referovali o své práci, radili se o tom, jak dále – a trochu se i zotavili. Dostali jsme vždy k dispozici byt nějakého misionáře, který byl právě doma někde na dovolené. Vzpomínám si na naši první cestu, kterou jsme tam podnikli vlakem. Poprvé uvidíme toto překrásné místo! Vzali jsme si s sebou ty nejlepší věci na léto na pláž i do společnosti a uložili je do dvou kufrů ka spoluzavazadla. Jaké bylo naše překvapení, když jsme zjistili, že zavazadla nedošla. A tak jsme chodili po tomto mondénním místě ve vypůjčených šortkách a rozhalenkách, které nám půjčili Renata a Ota Vožehovi. Kufry jsme už oželeli, ale ty zčista jasna přišly těsně před odjezdem domů. Vandrovaly kudysi přes Maroko, ale přišly! Měli jsme radost, ale už jsme je ani neotvírali. Pán nám dal takovou malou lekcí pro zasmání.

Nové možnosti

V době, kdy začalo na Východě svítat, nabídl jsem svému synovci Petru Kolkovi, abychom tuto práci začali dělat spolu. Rozsah návazné práce totiž už přerůstal naše možnosti. Petr souhlasil a jezdil pravidelně za mnou. Nejdříve jsme pracovali jen na elektronickém psacím stroji, který mi věnoval můj sbor ve Vídni. Byla to tehdy drahá hračka. Dovedl nejen psát tak, jako když tiskne (což mnozí posluchači obdivovali), ale uměl také ukládat v paměti menší korespondenční obraty, které nám časem umožňovaly urychlovat obecnou korespondenci a šetřit kapacitu pro individuální obsahy dopisů. Později převzal tuto práci počítač, v jehož obsluze se Petr výborně vyznal a projevill úžasnou horlivost v návazné práci. Tu jsem jasně viděl: Pán mi poslal nejen pomocníka, ale spolehlivého partnera a bratra – možná i budoucího misijního pracovníka.

V nově vznikající politické situaci bylo všem v TWR jasné, že se příprava pořadů pro vysílání už může přiblížit k domovu. Tak padla první volba na Vídeň, kam se odstěhovala i rodina

Vožehova a Gáborova. Měli jsme tam u ERF v Perchtoldsdorfu příjemný pracovní azyl, kde jsme nahrávali některé věci a připravovali další plány. Po definitivním zhroutilním režimu bylo rozhodnuto, že se příprava českého vysílání přesune přímo do ČSSR. Následovaly porady s bratrem Vožehem u nás doma v Rakousku, ale také v Brně – u Petra a ve studiu u Jiřího Dedeciuse. Šlo o založení pobočky TWR v našich zemích. Přirozeně byla naše první myšlenka: to musí být někde uprostřed republiky – a tam leží přeče – Brno! Tam jsou nám dobře známé podmínky, tam je moje rodina, která mezitím též uvěřila, tam bydlí i můj synovec Petr, tam jsou přátelé a dobří spolupracovníci ve všech sborech. Tak se také s Boží pomocí stalo.

Když jsem pak naposled navštívil Monako a referoval o naší práci (přenesení práce do Brna), byl jsem tehdy bratrem Polohou (byl to jeden z hlasatelů TWR v Monte Carlu s pseudonymem Slivka, který pocházel ze Slovenska) upozorněn na vznikající národnostní problém. Ten je třeba nyní vzít v úvahu: byly dvě federální republiky – později samostatné státy. A tak se TWR-CZ rozdělilo na TWR-C a TWR-S. Slovenskou část převzali známí slovenští misio-náři a zasloužili pracovníci.

Já jsem pak zůstal se svou rodinou v Rakousku a stáhl jsem se definitivně zpátky jen jako poradce. Do „definitivního důchodu“ jsem však opět neodešel. Bůh měl pro mne přichystán ještě další úkol. Splnil mi můj sen, který se rodil už v průběhu návazné práce pro TWR: mít k dispozici kvalitní české letáčky na nejrůznější témata: cesta víry, povzbuzení v nemoci, překonání stresových situací, závislost na alkoholu a drogách, obnovení rodiny a morálky, záchrana duší před sektami apod. Obrátil jsem se na některé známé tiskové misie v Evropě s vizí takové práce v naší zemi. Jedna z nich – německá misie v Marburgu – nám vyšla vstříc. Nabídla nám pomoc za předpokladu, že založíme vlastní českou samostatnou tiskovou misii. Bylo to pro nás tehdy obrovské sousto, bez jakéhokoliv technického zařízení a bez zkušeností! Po zvážení pak Petr Kolek odešel z TWR a za mé pomoci a příspěví jeho rodiny, která nám zpočátku dala k dispozici svou pracovní kapacitu a prozatímní místnosti, jsme založili novou misii. Tak vznikla s pomocí Boží Brněnská tisková misie – BTM. Tento nový způsob misijní práce – evangelizace pomocí misijních tisků (letáčků, traktátů) dnes ukazuje stále více a více svou životaschopnost. BTM nabízí možnost využít tyto misijní texty i v křesťanském vysílání jako přílohu v korespondenci s posluchači. Rovněž BTM bude slavit za dva roky již 10 let své existence.

Nádherný život

Z knihy Nádherný život Vlado Fajfra

„Jste špion, my to víme, to rozdávání šatstva je jen maskování vaší špionážní činnosti!“ Opět bití. Z nosu i úst mi tekla krev, úplným vyčerpáním jsem se potácel a myslel na to, abych se udržel při vědomí.

Po několika hodinách vyšetřování jsem se musel vyzout.

„Ke stěně!“ zněl rozkaz. „Tři stopy vpřed! Čelem vzad! Ruce vzpaž! Postav se na špičky! Opř se prsty o zed!“ Takto napnutý jako struna, dívaje se do zdi, jsem odpovídal na otázky. Když jsem mírně uvolnil svalstvo, následovalo bití a rozkaz: „Napni se pořádně!“

To je ukázka jednoho z výsledků Státní bezpečnosti: velký fyzický nápor na vyšetřovaného hned na začátku, nejlépe ještě v noci. Příslušníci StB se řídili heslem: „Co neřekne při prvním výsledku, už z něj nedostaneme.“ Mnohem horší ale byly výsledky, kdy učili obžalovaného, co a jakým způsobem má vypovídat při soudním přelíčení.

Vedli mne do koupelny. „Napust' vodu do vany!“ Myslel jsem, že mne chtějí utopit, ale slyšel jsem místo toho rozkaz: „Umyj se! Vyšetřování je skončeno. Půjdeš do vězení!“

Vrátil jsem se do vyšetřovací místnosti a podal jsem všem policistům ruku s přáním dobré noci. Dodnes vidím jejich tváře, v nichž se zračil údiv spojený s rozpaky, vyvolaný mým

přátelským chováním na konci výslechu, na něž zřejmě nebyli zvyklí. Jedině Duch svatý to byl, kdo mne k tomuto laskavému chování vedl a zmocnil, sám bych to nedokázal, protože jsem neměl sílu.

(Je to jen kratičký úryvek z knihy, ve které bratr Vlado Fajfr vzpomíná na úžasné zkušenosti života s Bohem. Byl také „u toho“, když se v éteru ozvalo české křesťanské vysílání z Monaka. Vzpomíná Vlado Fajfr):

Bylo to v dubnu roku 1969. Na modlitební chvíle v budově Trans World Radia v Monte Carlu nezapomenu. Vedl je otec zakladatele TWR – bratr Freed. Modlívali jsme se tam jednak stálí pracovníci, ale i hosté, kteří nahrávali poselství Božího slova pro vysílání. Vroucí prosby, aby Boží dílo rozhlasem přineslo užitek, probudilo víru u posluchačů neobrácených a posílilo víru následovníků Pána Ježíše Krista. Nadýchali jsme se nebeského ozónu a takto zmocnění jsme se rozešli do studia před mikrofony zvěstovat poselství evangelia. Nezbytnost modliteb jako základního předpokladu požehnané práce na Boží vinici jsem si ověřoval potom i ve své evangelizační práci.

Mé první pracovní návštěvě TWR v Monte Carlu předcházela pobyt v Anglii v září a říjnu 1968. Bylo to v době průlomu demokracie do tehdejší totality. O Československu se hodně psalo, hovořilo, zvláště o velkých možnostech hlásat Boží slovo. Stal jsem se členem misijní skupiny, která jezdila po Anglii a seznamovala posluchače se záměrem TWR zahájit mimo jiné i české vysílání. Hovořil jsem o poměrech za totality, o mém pobytu ve vězení pro evangelium, o ztrátě souhlasu pro zvěstování evangelia, o nucené práci v továrně a zejména o potřebě českého křesťanského vysílání. Lidé dychtivě naslouchali a byli ochotní k finanční obětavosti, které se pak mohlo využít jako jednoho ze zdrojů k zahájení českého vysílání v roce 1969.

Ještě v roce 1969 bylo možné posílat namluvená kázání na kazetách, písně hudebních skupin a smíšených sborů do Monte Carla poštou. Poměry se však zhoršovaly a začal „nástup principiální konsolidace poměrů v zemi na zásadách marxismu-leninismu, obnovení vedoucí úlohy KSČ a obnovení internacionálních svazků se SSSR“. Posílat magnetofonové nahrávky do Monte Carla poštou už nebylo možné. Z tohoto období si vzpomínám na svou cestu do Rakouska, kam jsem jel natáčet programy pro TWR. Cestoval jsem s manželkou. Pod košíl jsem měl připevněny texty kázání, která jsem chtěl namluvit ve studiu v Rakousku. V kufru nebo aktovce by byly objeveny okamžitě pasovou kontrolou a zabaveny. Na moji skrýš tehdy nepřišli, i když všechno důkladně prolíželi, texty jsem provezl, a mohl jsem tak natočit další sérii pořadů.

Kontakty s TWR Monte Carlo nepřestaly ani v těžkém období normalizace. TWR posílalo své lidi, kteří přijížděli většinou z Německa a odváželi z různých míst naší republiky nahrávky pro TWR. Později, když mě vyslýchala StB a ptali se mě, jestli vím, že TWR bojuje proti socialismu v naší zemi, a já přesto v TWR mluvím, nedal jsem najevo, že se stále nahrávám. Aktivní víra v Krista, a tedy i křesťanské vysílání, bylo chápáno jako protistátní činnost.

Uplynulo již přes 30 let a díky Bohu, poměry se změnily. Trans World Radio ale stále působí. Modlím se za jeho vysílání denně.

Literatura, dopisy, prezentace... první kroky

Vzpomíná Petr Kolek:

Jak to začalo

I já patřím k těm, kteří kdysi za hluboké totality při rozhlasovém lovení „západní hudby“ si náhodou v blízkosti rádia Luxemburg naladili vysílání z Monte Carla. Dodnes vzpomínám, jak mě ihned zaujal podmanivý hlas Oty Vožeha – byla to slova, která jsem musel poslouchat, přemýšlet o nich a Bůh ke mně promlouval. Čas plynul, přibývalo doteků víry, až jsem jednoho

dne vydal definitivně svůj život Pánu Ježíši. Přijal jsem později i nádhernou výsadu Božích dětí – být jeho vyslancem a přivádět lidi na cestu víry.

Svoje první misijní zkušenosti jsem získával již za hluboké totality, hned po tom, co jsem v roce 1980 uvěřil. Pán Bůh mě začal provádět přípravou na pozdější práci v misii. Tehdy jsme v našem brněnském sboru založili malou hudební skupinku – sourozenci Ranšovi (Libuška, Jarmilka a Jirka), Samuel Kaleta a já. Nesloužili jsme jenom v našem společenství, ale jezdili jsme velmi často po celé republice s pestrým programem – slovem, písněmi, svědectvími. Dostali jsme se do mnoha sborů různých denominací, na různé akce, konference apod. Později s námi jezdila i moje manželka Lenka, která recitovala. Někdy jsme dostali příležitost doprovázet i evangelizační shromáždění s našimi nejlepšími evangelisty (pro nás velkými vzory misijní práce) bratrem Hurtou, br. Křiškou, br. Santariusem a dalšími. Sbírali jsme zkušenosti i při pořádání tak výjimečných akcí za komunistické totality jako byla evangelizace Billyho Grahama, koncerty Joni Earecksonové nebo přednášky kosmonauta Irwina. Byli jsme všichni jedna velká rodina. Pro pozdější práci v TWR to byl dobrý základ – poznali jsme mnoho aktivních bratří a sester ze všech sborů, navázali mnoho osobních přátelství, byli jsme vyučováni v různé službě na Božím díle.

Tehdy jsem se také poprvé seznámil s prací ve studiu bratra Dedeciuse. Když se přestěhoval z Blanska do Brna, chodil jsem k němu a pomáhal, jak se dalo. Tam jsem prožíval nezapomenutelnou atmosféru pravého ráje misijní práce. Uprostřed hluboké totality týden co týden tajně jezdily hudební skupiny ze všech koutů republiky – a točilo se, stříhalo, lepilo... a zase znovu a znovu. Vznikaly zde i pořady mluveného slova, nahrávky svědectví – na některých se podílela v režii bratra Jiřího Hurty i moje manželka (např. vyznání „Proč věřím v Boha“, Paprsky do všedního dne aj.). Jen s Boží ochranou se to dařilo po mnohá léta. Byl to pak krásný pocit, slyšet tyto nahrané písně i slovo po čase až z Monte Carla. Tak to vlastně začalo.

První úkoly v TWR

Můj strýc Josef Sečka se mezitím (v r. 1987) zapojil naplno do práce v rozhlasové misii TWR – Monte Carlo. Žil od roku 1968 v Rakousku, kam se uchýlil kvůli rostoucímu tlaku komunistické perzekuce vůči jeho rodině pro aktivní práci v církvi. Začal systematicky rozvíjet návaznou službu a starat se o ty, kteří uvěřili skrze české vysílání TWR. Byl to úkol velmi důležitý a náročný. Vzpomínám si, s jakou odpovědností hodnotil tuto práci br. Hurta. Vyprávěl nám, že v době, kdy se mu podařilo dostat do Monte Carla, ho zaujala pořádná kupa dopisů, na které se tehdy nestačilo odpovědět. Několik jich přečetl a hned ho přešla chuť na rekreaci a procházky městem. Začal odepisovat – jeden dopis za druhým – některé závažně odkládal i do druhého dne – promýšlel o odpovědi, modlil se. Když asi po týdnů odjížděl – viděl žalostný výsledek – zhruba metrovou hromadu dopisů snížil jen o pár centimetrů.

Dopisy z Monte Carla se tedy začaly pravidelně dopravovat do Rakouska. Můj strýc se plně věnoval této práci coby Pavel Bolar. Již zakrátko se mu podařilo tento úkol zvládnout – a nebylo jediného nevyřízeného dopisu. Stále víc a více však vznikala potřeba některé posluchače navštívit, obzvláště ty, kteří potřebovali poradit v citlivých osobních problémech, nebo ty, kteří uvěřili a toužili chodit do některého křesťanského společenství, ale neměli odvahu sami přijít. Po čase se našel způsob, jak mně adresy těchto lidí předávat.

V této době jsem hodně jezdil v rámci svého zaměstnání po republice a mohl jsem tedy příležitostně některé lidi navštívit. Bylo to často napínavé – jak moje návštěva u nich dopadne? Přijmou mě? Budou mít důvěru? Nebudou to brát jako provokaci, když se představím: „Posílá mě Pavel Bolar z Monte Carla.“ Většinou to dobře dopadlo, pozvali mě dál a svěřili se se svými problémy. Tak jsme mnohým mohli posloužit. Někdy to však vůbec nešlo. Mnozí totiž měli důvěru jen k tomu, s kterým si dopisovali, jen on znal totiž jejich problémy, jen s ním chtěli mluvit. Ostatní nepřijímali. Vzpomínám na jeden případ: jedna starší paní, která uvěřila, se zmínila v dopise o touze nechat se pokřtít. Dostal jsem od strýce tento vzkaz a podle místa jejího bydliště jsem tuto prosbu předal mně dobře známému kazateli. Prosil jsem ho, ať ji navštíví. Myslel jsem si – to bude nejlepší řešení. Jaké bylo však moje překvapení, když mi

za nějaký čas udiveně zavolal, že to byl asi nějaký omyl, protože ta paní jej do bytu vůbec nepustila – považovala jej zřejmě za provokatéra.

Konečně je tu svoboda!

Pak přišel rok 89 a svoboda. Co dělat dřív? Najednou se nabízel tolik možností ve službě na Božím díle. Vzpomínám na první akci – vystoupení pěveckého sboru Continental Singers v Brně, kterou jsem dostal na starost. Bylo to neskutečné – o tom se nám za totality nikdy nesnilo. Jezdili jsme po Brně s velkým billboardem na autě, z tlampače současně pouštěli ukázky křesťanských písní, objednali si koncertní sál – celé Janáčkově divadlo bylo ten den naše. Účast nás ohromila, bylo nabitě – kolem tisíce lidí. Skvělá atmosféra, krásný duchovní zážitek.

Pak se otevřely hranice. Brzy přišla moje první návštěva u mého strýce – br. Sečky. Vzpomínám, jak jsme dlouho hovořili o misi, o práci v české redakci TWR, i o mé budoucnosti. V té době ke mně Boží hlas silně promlouval, cítil jsem jasné volání k plnému nasazení v práci pro Pána. Modlil jsem se za to. Domů jsem se vrátil s jistotou, že mám všechny své síly a schopnosti odevzdat do služby Bohu. Nedovedl jsem si to tehdy představit, byl to úplný obrat o 180 stupňů. Pracoval jsem ve výzkumu přírodních surovin jako geolog, byl jsem také členem vědeckého týmu na Univerzitě v Brně. Přírodní vědy – a teď práce v rozhlasu! Ale moje touha naplno sloužit Bohu byla silnější.

Začal jsem pravidelně jezdit ke svému strýci, později i na delší pobyt, když začala narůstat práce s korespondencí. Dělili jsme se o odpovědi na dopisy posluchačů, balení zásilek knih, Biblí, kazet, ale i tak jsme vše jen stěží stíhali. Mezitím, ve chvílích oddechu, jsme promýšleli celou agendu návazné práce – vedení pošty, zpřehlednění údajů v tehdejší ruční kartotéce adres, shromažďování dat k první statistice. Také jsme sháněli tiskový materiál – kde se dalo. Navštívili jsme různé zahraniční křesťanské vydavatele a odváželi si tehdy ještě zdarma (to byly krásné časy) Bible, brožurky, letáčky, pohledy, samolepky a dělali si zásoby. Pomalu jsem se tak zapracovával do problematiky TWR, z dopisů jsem měl možnost se seznámit s ohlasy na jednotlivé pořady. Tyto měsíce byly pro mne osobně nejkrásnější. Také dopisy od posluchačů byly plně nové duchovní síly. Návraty domů z takových pracovních návštěv byly pravidelně až po půlnoci. Při jízdě jsme s manželkou často snili o tom, jak to bude krásné, až budeme u nás naplno a různým způsobem misijně pracovat.

Založení pobočky TWR-CZ v Brně

Všechno se rozjelo na jaře 1990 příjezdem Oty Vožeha z Ameriky. Začaly první pracovní schůzky v Rakousku, další následovaly v Brně. Na stěžejní schůzce konané v květnu 1990 (účastníci: br. Vožeh, br. Sečka, br. Dedecius, manželé Kolkovi) byly dohodnuty jednotlivé kroky směřující ke zřízení pobočky TWR u nás. Mezi hlavní úkoly patřilo: právnicky prověřit možnost založení TWR jako spolku (nevýdělečné organizace), informovat všechny církve o této práci a pro budoucí spolupráci s nimi získat jejich zástupce, poohlédnout se po vybudování studia a kanceláři, provést inventuru nahrávek a dořešit autorská práva, dojednat podmínky vzájemného poskytování nahrávek s HCJB, ERF, agenturou ROSA, zjistit možnosti spolupráce s rozhlasem atd. K zajištění vybudování pobočky TWR se ukázalo ze začátku nezbytným přijetí dvou stálých zaměstnanců – br. Jiřího Dedeciuse a Petra Kolka. Byly také stanoveny termíny prvního setkání posluchačů českého vysílání TWR v šesti městech (v Čechách a na Moravě), a to v oblastech s největším zájmem o vysílání.

Velkým problémem bylo sehnat v Brně vhodnou budovu pro natáčení, s možností zvukové izolace. Měli jsme několik variant, uvažovali jsme i o výstavbě nového objektu – takového Misijního střediska, ve kterém by byl přednáškový a koncertní sál, prodejna literatury, informační křesťanský servis a v jehož budově by TWR i jiné misie mohly sídlit. Tuto vizi jsme rozeslali i na zahraniční adresy se žádostí o možné sponzorování. Z nouze se nakonec podařilo pronajmout vhodné prostory v budově brněnského Drutisu na Lesné.

Mezitím probíhaly legislativní přípravy pro registraci rozhlasové misie TWR. Podle zákona byl sestaven tříčlenný Přípravný výbor, jehož členy byli bratři Dedecius, Kolek a Smutný. Byly vypracovány stanovy společnosti jako občanského sdružení (právnicky nám v tom pomohl

br. Kadlec) a byla podána písemná žádost o registraci na ministerstvo vnitra. Oslovili jsme také ústředí jednotlivých církví se žádostí o jmenování jejich zástupců do Řídícího výboru TWR. Ten měl ze zákona převzít vedení společnosti co nejdříve po její registraci. Termín ustavující schůzky Řídícího výboru byl stanoven na listopad 1990.

První setkání s posluchači

Na podzim, během měsíce října, proběhly plánované prezentace TWR na domácí půdě (v Praze, Hradci Králové, Karlových Varech, Táboře, Ostravě a Brně). Setkání s posluchači se plánovalo mimo církevní budovy. Podařilo se nám zajistit ty nejlepší prostory – např. v Praze v EDENU, v Hradci Králové ve velkém sále PKO, v Karlových Varech v hotelu THERMAL, v Brně pak znělo evangelium v prostorách bývalého komunistického paláce „Bílý dům“. Program byl bohatý: promítání snímků o historii a práci rozhlasového vysílání, představení hlasatelů a pracovníků, vystoupení hudebních skupin, svědectví posluchačů, ale i jasné biblické poselství dnešnímu člověku.

Nejvíce radosti a překvapení bylo při shledání věrných posluchačů a dopisovatelů s hlasateli, zpěváky a pracovníky, když se nyní uviděli tváří v tvář. Byla to nádherná setkání s představováním těch, které nikdo neznal, jen slyšel jejich hlas nebo četl jejich řádky. Bylo to pro mnohé velké překvapení – tak tedy to je ten hlasatel Václav Novák (br. Vožeh), a tady je Pavel Bolar (br. Sečka), a to jsou ti, co zpívají ty krásné písně „Zvedni mě výš“ (br. Hlavsa), „To byl ten nejkrásnější den“ (bratři Pospíšilové), „Plavčík Jean“ (Samuel Kaleta), a tam je Marika (Marie Frydrychová), br. Hurta, a Pavel z Jakarty – to je vlastně Pavel Steiger atd.

Na setkáních jsme mohli osobně hovořit s posluchači, které jsme znali jen podle jména z dopisů. Prožili jsme při tom i mnoho humoru. Např. při otázce jedné mladé dívky: „Který je to ten Pavel Bolar?“ –

odpověděla jeho manželka: „Vždyť stoj hned vedle vás!“ Když tato dívka bratra uviděla, ulekla se, byla rozpačitá a snad trochu i zklamaná. Podozřívá: „A já si myslela, že je to mladý člověk! Já si s ním píšu, vždyť on tak rozumí problémům mladých lidí!“ Mnozí byli také

Brno (1990): Obrovský plakát před Bílým domem. Bude prezentace TWR!

překvapení, když se nám představovali – sotva stačili říct své jméno, vmžiku jako z kulometu jsme doplnili jejich úplnou adresu. Až jsme se tomu sami divili, jak ty naše posluchače máme automaticky vryty hluboko v paměti. Na setkání jsme si všichni velice dobře porozuměli, zavzpomínali si a sdělili si poslední novinky. Mnoho z těchto lidí nám stále věrně píše. Největším zážitkem pro nás bylo vzpomínání zakladatele TWR br. Freeda při jedné prezentaci na začátku služby TWR ve světě. Loučil se s námi slovy: „Kažte s láskou a trpělivostí ukřižovaného Krista!“

Všech setkání se účastnilo celkem asi 3.000 lidí, nejvíce jich přišlo do Ostravy – přes 600. Koncem roku jsme pořádali prezentaci TWR ještě ve Vídni, za účasti hudebních skupin (bratři Pospíšilové, Samuel Kaleta). Na setkání hovořil i Helmut Menzel. V tuto dobu proběhla i prezentace TWR-S v Bratislavě, které se účastnili i někteří pracovníci české redakce.

TWR-CZ založeno!

Konečně je to tady: 26. listopad 1990 – ustavující schůze Řídícího výboru TWR-CZ. (Tehdy se ještě zkratka TWR-CZ nepoužívala. Nejprve to bylo jen TWR, pak TWR-C a pak definitivní TWR-CZ. Pro přehlednost je většinou všude uváděna zkratka TWR-CZ.)

10. září 1990 přišla od ministerstva vnitra potvrzená registrace české pobočky TWR – pod názvem Česko-moravská misijní rozhlasová společnost. Toto datum považujeme za oficiální den vzniku samostatné české redakce Trans World Radia.

Do prvního Řídícího výboru byli zvoleni tito bratři: jako předseda – Jan Titěra (BJB), místopředsedové – Karel Říman (SLECAV) a Petr Zeman (KřS), tajemník Bohuslav Smutný (CB), hospodář Jiří Purket (ČČSH), právní poradce Václav Kadlec (CB), další členové: Petr Bartels (ECM), Rudolf Borski (JB), Zdeněk Kadrožka (AC), Emil Kroczeck (SLECAV), Miloslav Pivec (ČČE), Miroslav Rozbořil (ČČE), Luděk Skála (ČČSH), Milan Smetana (ČČE), Jan Viktorin (KřS) a Ivo Žák (BJB). Cílem bylo, aby v Řídícím výboru působili vždy dva zástupci za jednotlivé církve. Výkonným vedoucím jsem byl zvolen já..

Teprve nyní mohl nastat pravý rozmach na domácí půdě! Ale co dělat dřív? Sestavit počet společnosti, zřídit bankovní konto, vybudovat studio, zařídit kanceláře, obklopit se technikou, vytvořit databanku adres na počítači, připravit relace s novými typy pořadů, vypracovat směrnice pro redaktory a hlasatele, zajistit pro ně školení, navrhnout a vydat první časopis ANTÉNA, zaslat dopis o vzniku TWR na ústředí všech církví, dát články i do církevních časopisů atd., atd., a při tom všem ještě stále nahrávat pořady a vyřídít mraky korespondence. Jednalo se i o dalších závažných problémech jako vyřešení autorských práv na staré hudební nahrávky, založení společného vydavatelství s TWR-S (Slovakia). Hledaly se první kontakty s čs. rozhlasem a čs. televizí, zkoušeli jsme také některé zahraniční kontakty např. poskytnutí relací (i letáček) od Radio Bible Class. Uvažovalo se uspořádat v dalším roce společný festival křesťanských písní. A přitom pokračovat v prezentacích TWR-CZ po celé republice alespoň 1x za měsíc.

Byla to náročná práce, záběr od rána do noci, ale muselo se vše stihnout. Byli jsme na to v Brně zpočátku jen dva stálí pracovníci. Já jsem se věnoval oblasti organizační, administrativní a zajištění návazné práce, Jiří Dedecius produkci programů. Bez pomoci ostatních by se to nedalo zvládnout. Na začátku nám v zajištění programů i v administrativě pomáhali nejen členové Řídícího výboru, ale i **externí spolupracovníci**, jako bratr Aleš Bartošek, Jiří Hurta, Pavel Vopalecký, sestra Marika Frydrychová, Irena Zemanová, Jitka Střížová, Petra Karasová, Olga Havlová. Samozřejmě v zahraničí i br. Vožeh a br. Sečka. Po půl roce jsme si mohli trochu vydechnout – rozrostli jsme se totiž díky finanční podpoře TWR-E o další zaměstnance. Pro posílení programové sekce přišel na začátku r. 1991 Pavel Vopalecký, později pak do studia Aleš Bartošek a do administrativy Jitka Střížová.

První kroky

Hodně času jsme věnovali návrhům na organizační strukturu společnosti. Pro pomoc výkonnému pracovišti byly vytvořeny čtyři Koordinační rady TWR-CZ: programová, návazné služby, vydavatelská a rada pro propagaci a kluby TWR. „Kluby TWR-CZ“ se začaly tvořit spontánně, průběžně jsme je sice evidovali, ale brzy bylo nutné vypracovat koncepci spolupráce s nimi. Pro lepší kontakt s církvemi jsme uvažovali o vytvořením Poradního sboru, do kterého by jednotlivé církve z různých míst ČR delegovaly své zástupce. V souladu se stanovami a strategií finančního zajištění společnosti jsme vytvořili také dobré předpoklady pro utváření široké základny členů a přátel TWR-CZ. Se zřetelem na spolupráci jsme evidovali a vyhodnocovali spoustu přihlášek posluchačů – jak jednotlivců, tak i kolektivních členů (křesťanských organizací, církví apod.).

Velmi náročnou prací bylo kompletní přemístění návazné práce od mého strýce z Rakouska do Brna. Nejen převést adresář a agendu, ale také množství balíků zásob literatury, traktátů a Biblií. Rád vzpomínám, jak jsem s velkou vírou a v modlitbách projížděl v nočních hodinách hranice – tehdy za tiché asistence shovívavých celníků – po střechu naloženým autem (ve snaze co nejvíce odvést) s kancelářskými potřebami, literaturou a Biblemi. Sklady materiálu u mého strýce byly nekonečné – stále a stále jsme objevovali nové skrýše – ve sklepě, pod postelí na chatě, ve spíži, u známých... Hlavně že jsme měli pro první roky z nového pracoviště v Brně co posílat. Byly tam pro tehdejší dobu úplné poklady – dětské obrázkové Bible, Dopis tobě, Třikrát o Bibli, Příběhy dosud živé aj.

Náročné bylo i postupné přeměrování dopisů posluchačů na novou kontaktní adresu do Brna. Ještě do března 1991 totiž lidé psali na tři oficiální adresy. Byly to: původní v Monte Carlu (B.P. 349), přechodná ve Vidni (Postfach 141) a nová v Brně (P.O.Box 96). Mám před sebou výkaz z ledna 1991, kde je uvedeno, že do Brna přišlo pouze 75 dopisů, zato do Vídně 119 a do Monte Carla ještě 29. Jen v tomto měsíci napsalo 95 nových posluchačů. Ale po čase se všechno vyřešilo.

Návazná práce se stávala stále náročnější. Přibývalo dopisů, registrovali jsme i zvýšené požadavky posluchačů na kazety, knihy, Bible, kopie pořadů. Zatímco v letech 1988 a 89 přišlo ročně kolem dva a půl tisíce dopisů, v roce založení TWR-CZ, t.j. v r. 1990, to již bylo o TISÍC víc – tedy 3500 dopisů (asi 300 dopisů měsíčně). V tomto roce přibýlo 505 nových posluchačů, 223 nových členů TWR-CZ, 30 kolektivních členů, odeslali jsme 1.023 dopisů, 528 balíčků literatury, 157 Biblí, 126 dětských Biblí, 61 kazet s nahrávkami.

Museli jsme se také mnohému naučit a to se mohlo dít samozřejmě jen za stálého provozu. Do studia i do kanceláří přišlo nové technické vybavení, vzpomínám na první počítač – byla to „bomba“ – 40 MB paměti – to bylo něco! A k tomu program T602, tiskárna, první dopisy na PC, první databáze. Nejvíce práce zabralo přepsání všech adres do PC (tedy nejprve se to sám naučit, vše promyslet a pak to vysvětlit dobrovolným písáčkám). Těch chyb, co bylo při přepisování z kartotéky, stále dopisování PSČ, a ty nekonečné opravy – hodiny a dny, ale základy pro dnešní moderní databázi byly položeny.

Bylo by toho ještě mnoho na vzpomínání. Ale čas běží dál. Je třeba se dívat vpřed. Na úkoly, které má Bůh pro každého z nás přichystány. Ve chvílích, kdy jsem s plným nasazením měl tu čest stát při založení české pobočky TWR, jsem vůbec netušil, že budu mít zakrátko ještě další úkol. Spolupracovat opět se svým strýcem, kdysi Pavlem Bolarem, na založení jiného typu misie, opět v Brně – tentokrát tiskové misie, kde jsem dodnes.

Na návštěvě u posluchačky sestry Radošové. Zleva: I. Žák, s. Radošová, L. Ranšová, P. Kolek

Někdo mi zavolal

Bohuslav Smutný:

Počátkem prosince 1968 k nám zavolal někdo od bratří baptistů, že je zde bratr, který by někde chtěl nahrát několik písní pro Monte Carlo. Ve sboru to pochopitelně bylo vyloučeno, a tak jsem akci zorganizoval v našem bytě. Pozval jsem naši tehdejší pěveckou skupinku mládeže – děvčata Dvorských, Sama a Tomáše Veselé a Jožu Fajfru s manželkou. A tak jsem se ten večer seznámil s bratrem Helmutem Menzelem. Tenkrát nahráli i tu pěknou píseň M. Dvorské „Mene Tekel“.

Zakrátko potom mne Helmut požádal, abych mu dělal průvodce a tlumočníka při jeho cestách po Československu, když navštěvoval různé tajné spolupracovníky TWR. V Brně to byl Jiří Dedecius, v Mnichově Hradišti bratr Jiří Hurta, v Šumperku Luboš Hlavsa, v Bratislavě Luboš Vyhnaněk, bratr Hudec v Banské Bystrici a jiní. Helmut mne požádal také o monitorování příjmu TWR, takže jsem vždy na jaře a na podzim při změnách vysílacích časů a frekvencí hlásil, jaká je slyšitelnost, případně, kde v přiděleném pásmu krátkých vln je slyšet lépe.

Muselo to být telefonicky, a tak jsem zpočátku volával samozřejmě z pošty, později jsem začal využívat budky s možností mezinárodní volby. Mluvit otevřeně nebylo možné, hovořil jsem tedy o různých věcech, které by se mi hodily nebo nehodily, nebo že se máme dobře a podobně.

Nějakým způsobem se naše adresy – Jiřího i moje – dostaly do rukou misijních organizací, které v té době do republiky pašovaly misijní literaturu, což ovšem naší spolupráci s TWR neprospělo. Jiří Dedecius byl dokonce dotazován tajnou policií a já jsem se jednou dostal do velmi nepříjemné situace: Někdy počátkem osmdesátých let u nás zazvonil nějaký mladý Američan, že veze literaturu. Parkoval sice půl kilometru od nás, ale jeho křiklavě žlutý obytný Volkswagen stál zrovna naproti stanice Veřejné bezpečnosti na Gorkého ulici. Po setmění jsme jeli ke Šlapanicím na polní cestu přeložit literaturu do osobního auta kazatele Heczka. Neprozřetelně jsem jel s Američanem, a když nás u letiště zastavil příslušník VB, začalo mi bušit srdce, po zádech stékal studený pot a usilovně jsem se modlil. Když policista s našimi doklady odešel – asi je kopírovat do jejich domku – horečně jsem přemýšlel, co bych mu řekl, kdyby zjišťoval, kam jedeme nebo dokonce prohlížel auto. Ale po několika minutách nám díky Pánu vrátil doklady a propustil nás. Tenkrát bylo v autě asi 15 velkých černých pytlů s literaturou, které jsme ve Škodovce odváželi nadvakrát. Pán nás ochránil nejen tehdy, ale i mnohokrát jindy při různých cestách s Helmutem, který měl pokaždé v autě několik různých přístrojů a zásobu čistých pásků pro zdejší spolupracovníky a také mnoho nahraných kotoučů s písněmi a proslovy pro vysílání. Díky, Pane, za Tvoji ochranu!

Po změně poměrů nám bratr Ota Vožeh doporučil založit českou pobočku této práce. Podle zákona bylo zapotřebí nejméně tři osob, a tak jsme se domluvili s bratřími Jirkou Dedeciusem a Petrem Kolkem. Kromě úředního souhlasu, který jsme dostali bez problémů, však bylo nutno opatřit vhodné prostory pro studio, potřebné technické vybavení a samozřejmě i ochotné a schopné spolupracovníky. Kvalitní přístroje jsme dostali od TWR-Europe a Evangeliums-Rundfunks z Wetzlaru, kam jsme několikrát zajeli. Tehdy jsem dostal i výbornou příručku Horsta Marquarda: „Tips für Radioprediger“ /Tipy pro rozhlasové kazatele/, kterou velmi ochotně přeložili někteří studenti. Žel zatím ještě čeká na své rozšíření mezi těmi, kdo v TWR slouží.

Malá škola lásky

Marie Frydrychová:

Asi stárnu, ale nemohu se zdržet, abych si se srdcem naplněným vděčností a obdivem k mému Pánu také nezavzpomínala. Já sama nepatřím k lidem, kteří si v temné době tuhé komunistické totality natahovali budík na jednu hodinu v noci, aby z Monte Carla zaslechli Boží slovo. O tomto biblickém vysílání v české a slovenské řeči jsem se dozvěděla poprvé až v roce 1985. Tehdy ke mně po biblické hodině v Bratrské jednotě baptistů v Brně přišla žena v mém věku, se kterou mě krátce před tím seznámila moje přítelkyně, a řekla mi na rovinu, že se v Brně natáčí česká verze biblického vysílání „Monte Carlo“ a já bych měla spolupracovat. Kdo dal této ženě odvalu mě tak nekompromisně oslovit v době, kdy se za podobná odhalení zavíralo do kriminálu? Nikdo mi nevyvrátí jistotu, že to byl Bůh.

A mé první natáčení u Jiřího Dedeciuse? Svých způsobem to byla hrůza. Neměla jsem žádnou zkušenost ani s psaním do rozhlasu ani s natáčením. Mou jedinou odbornou výbavou bylo pár recitačních soutěží STM, trénink maminky, divadelní ochotnice a dva dobří češtináři ze základní školy. Takže žádná profesionalita. Ale na druhou stranu základ těch dvou starých venkovských kantorů, postavený na lásce a citu pro češtinu, jsem nemusela překopat dodnes.

O co však šlo především, bylo Boží slovo. Ani nevím, jestli mi to někdo vůbec řekl, že hlavním posláním této rozhlasové misie je hlásat Boží slovo. Bylo to ono, s čím jsem od první chvíle splynula, i když jsem Bibli sama teprve objevovala. A zase musím říci: Nemohl to být nikdo jiný, než Duch svatý, kdo mě učil.

V té době jsem přerušila zaměstnání a vrátila jsem se do domácnosti. Ne kvůli rádiu. Monte Carlo mě nezaměstnávalo, neplatilo (i když mě z toho kdosi podezíral) a v Monaku jsem dodnes nebyla. Do domácnosti jsem se vrátila kvůli rodině, ale když se na to dívám zpětně, byla to největší Boží ochrana. Protože kdybych byla normálně zaměstnaná, můj hlas by StB musela odhalit do měsíce. Malá škola lásky byla pro zájem posluchačů opakovaná kolem dokola po dobu delší než dva roky. Tenkrát jsem ničemu nerozuměla, ale dnes vím, že to byla velká Boží milost.

A pak přišla revoluce a Trans World Radio bylo zaregistrováno i u nás doma. Dnes má svou krásnou budovu a tým milých, mladých a radostných pracovníků. TWR možná není největším, nejposlouchanějším a nejznámějším křesťanským rozhlasovým vysíláním u nás, ale stále si nese jedno zásadní privilegium. Je jedním z nositelů Božího slova v této zemi.

Všichni, kteří jakýmkoliv způsobem pracujeme s Božím slovem, víme, že Boží slovo je skutečně meč na obě strany ostrý. To není žádná fráze nebo pouhý průměr. Boží slovo rozděluje ducha od duše. V mnohem snazší Boží slovo parafrázovat, vysvětlovat, jak to Pán Bůh myslel, aby nás to zase tak nebolelo, a nebo dokonce Písmo i všelijak pozměnit, než ho vyslovit v plné pravdě. Proč to je snazší? Ono totiž Boží slovo v prvé řadě jedná s námi, kteří ho máme za úkol nějakou formou zvěstovat. Ve své podstatě nás neustále vyzývá k následování. Pokud následujeme, máme také sílu Boží slovo nést. Duch svatý se o to stará sám. Pokud ovšem z jakéhokoliv důvodu poznanou pravdu nenásledujeme, Bůh se jemně stahuje a síla i radost z práce jsou pryč. A tady záleží na nás. Můžeme filozofovat, nebo přiznáme pravdu. Přiznat si, že nám Boží slovo denní pracovní náplní malinko zevšednělo, že jsme možná trochu ztratili tu hořící první lásku, je největším vítězstvím, jakého se můžeme dobat. Život je dlouhý, poztráčet se dá leccos. Ztratit lásku k samotnému Božímú slovu v době občanské a náboženské svobody je velmi snadné. Hrozí to každému z nás a mohlo by to hrozit i křesťanskému vysílání. Ale Bůh zná své a co započal, to také dokončí.

A tak přeji všem, kteří v TWR pracují, ať už na plný úvazek nebo jako spolupracovníci, aby v dalším desetiletí dál a neohroženě hlásali Boží slovo vhod i nevhod. Aby si privilegium být rozhlasovou stanicí Božího slova nikdy a nikým nenechali vzít. Jen Boží slovo má moc proměnit mysl člověka, jen Boží slovo může učinit změny v naší zemi. Jen vtělené Boží Slovo, Ježíš Kristus a Král sedící na trůnu, mohl o sobě prohlásit: *Hle, všecko tvořím nové. Napiš tato slova, jsou věrná a pravá a již se vyplnila. Já jsem Alfa a Omega, počátek a konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé. Kdo zvítězí, dostane toto vše: já mu budu Bohem a on mi bude synem. Avšak zbabělci, nevěrní, nečistí, vrahové, cizoložníci, zaklínači, modláři a všichni lháři najdou svůj úděl v jezeře, kde hoří oheň a síra. To je ta druhá smrt. (Zj 21,5–8)*

Člověk míní, Pán Bůh mění

Václav Kadlec:

Do bližšího kontaktu s TWR jsem se dostal někdy na jaře roku 1990. Tehdy za mnou přišli bratři Smutný a Kolek, zda bych jim pomohl s přípravou stanov pro českou pobočku. Po několika jednáních byly stanovy připraveny a ministerstvem vnitra v září toho roku registrovány. Tím jsem považoval své angažování pro TWR za ukončené. Jenže se potvrdilo známé rčení, že „člověk míní, ale Pán Bůh mění“. Namísto předpokládaného ukončení spolupráce jsem byl již necelý měsíc po registraci požádán, zda bych nepřijal členství v připravované Radě a současně v jejím užším vedení. Po zvažování jsem nabídku přijal, neboť jsem si uvědomoval některé právní i organizační problémy, které před novou misijní organizací jsou. Chtěl jsem pomoci, nicméně jsem se také chtěl věnovat svému povolání. Zahájení skutečné práce v lednu 1991, především pak příprava pořadů ukázaly, že koordinace různých činností je náročnější, než se očekávalo, a že touto koordinací nelze, alespoň v počáteční fázi, kumulovat

s výkonem jiných činností. Za této situace mne předsednictvo Rady začátkem února požádalo, jestli bych nepřijal funkci vedoucího TWR-C s pověřením celou práci koordinovat, protože dosavadní vedoucí bratr Petr Kolek se chtěl plně věnovat návažné práci s dopisy posluchačů. Nebylo vůbec lehké tuto nabídku přijmout. Sice jsem v té době byl ve výpovědi, tu jsem však dal kvůli tomu, abych se mohl začít připravovat na provozování soukromé praxe. Nikoliv kvůli TWR. Po více než čtrnácti dnech společných modliteb a zvažování jsme se spolu s manželkou rozhodli, že žádosti vyhovím a funkci vedoucího přijmu. Tehdy jsem myslel na krátko, ve skutečnosti to však byly dva roky na plný úvazek a dalších pět let jako člen Rady.

„Ledačím jsem byl ...“

Jan Kašparec:

... a čím jsem byl, tím jsem byl rád.” To je motiv Nerudovy básně „Vším jsem byl rád!“. Vybavil se mi, když jsem při této příležitosti uvažoval nad tím, co všechno jsem ve svém životě dělal, co jsem se při tom naučil, jak mi to prospělo nebo jak jsem tím prospěl druhým. Naposled jsem byl v tomto výčtu velmi konkrétní, když jsem vyplňoval formuláře žádosti o důchod. Seznam byl sice bohatý, ale naprosto neúplný, protože se vázal jen k činnostem v zaměstnaneckém poměru. Avšak řada těch prací a konání byla daleko bohatší. Od dětství až podnes vedla od pasáka husí, krav a koz přes nejrůznější zemědělské práce, vodiče loutek i jejich výrobu, přes dřevorubce při likvidaci kůrovce, ke kopáči a betonáři, až k manipulátorovi s pevnými domovními odpadky – popeláři. Tato řada však končila něčím, čím jsem byl skutečně rád, co mne uspokojovalo a denně naplňovalo hlubokou, tichou vděčností Pánu, že si mne použil. Byla to práce v TWR, kde jsem v tzv. návazné službě odpovídal na dopisy posluchačů. A teď bych teprve měl začít psát a barvitě líčit tu úžasnou atmosféru, kdy je člověk obklopen důvěřivými i nedůvěřivými, důvěrnými i formálními názory, dotazy, požadavky, stížnostmi, sděleními často bezvýhradné vděčnosti osamělých posluchačů, pro něž bylo TWR jediným prostředníkem duchovního obcenství. To vše bylo jakýmsi přímým či nepřímým odrazem toho, co věřící nebo i nevěřící posluchač v uplynulých dnech či večerech slyšel z úvah nad Božím Slovem vysílaných TWR. Někdy se stávalo, že jsem nemohl vydržet v pohnutí to svoje „prvočtení“ a obíhal jsem ostatní pracovníky redakce, kteří byli ochotni dát se vytrhnout ze své práce a poslechnout si tu „milou krásu“. Někdy však také absolutní nepochopení budící hořkost. Na takové dopisy se těžko odpovídalo.

Zvláštní „instancí“ tohoto pracoviště byla dopolední modlitební ztišení všech pracovníků redakce, kde jsme všichni, jeden po druhém, rozprostírali před Pánem svoji vděčnost, prosby a problémy naší práce, ale často také problémy našich posluchačů, a to velmi konkrétně a adresně, aniž to oni sami tušili.

Tak taková to byla práce, takové to bylo pracoviště, taková to byli spolupracovníci. Ale o těch jsem ještě ani nezačal psát. To byl zázrak Boží trpělivosti, shovívavosti a milosti. To vše se zcela vymykalo tomu nerudovskému: „Čím jsem byl, tím jsem byl rád“, protože to bylo, a v mých vzpomínkách zůstává, tou nejkrásnější „prací“, tím nejkrásnějším „zaměstnáním“, jaké jsem kdy měl.

S vděčností vyprošuji od Pána k 10. výročí činnosti samostatné české redakce TWR mnoho Božího požehnání do další práce.

TWR-CZ OD ROKU 1990 DO ROKU 2000

Jak začít?

Přibližně v roce 1995 jsem začal psát kroniku TWR-CZ a vzchopil jsem se jen na asi 10 listů, což představovalo jen malinký úvodní kousek naší novodobé historie. Ač mám tuto kroniku v kanceláři položenou přímo nad hlavou a denně ji mám na očích, vícekrát jsem se k psaní nedostal. Nyní jsem touto publikací donucen a psát musím!!! Nevím jak začít, od čeho se odpíchnout. Požádal jsem o pár řádků Otakara Vožeha, Josefa Sečku, Petra Kolka a některé další spolupracovníky a byl jsem překvapen o kolika zajímavých věcech jsem se dočetl. Inspirován jejich vzpomínáním si znovu promítám nezapomenuté časové sekvence.

Nechci, aby tato kniha byla nezaუjatým soupisem faktů. Každý z týmu spolupracovníků je jedinečným originálem a každý vidí tentýž časový okamžik, stejnou situaci z jiného úhlu pohledu. Nechávám tedy průchod osobním pohledům a věřím, že živost a osobní autentičnost předčí občasnou zkratkovitost a těžkopádnost.

Prozření a první doteky

Že existuje nějaké křesťanské rádio „Monte Carlo“, to jsem věděl. Že to je Trans World Radio jsem pochopil až s odchodem vlády komunismu. Od ranného dětství jsem chodil pravidelně do sboru, ale poslouchat křesťanské rádio, to mě nikdy ani nenapadlo. Co jsem však později slyšel ze všech stran, bylo jméno Ota Vožeh. Až jsem si říkal, co to je za člověka, to snad bude nějaký polobůh... (nevinná neznámost). Zeptal jsem se několika známých a ti mně představili Otakara v nejlépeším světle (křesťanském).

Někdy na jaře 1990 do našeho sboru pronikla informace, že toto rádio bude mít redakci u nás v republice, a snad dokonce v Brně. Sbor byl vyzván ke spolupráci a dva sboroví zástupci byli vysláni na schůzku s přípravným výborem vznikajícího rádia. Nebyl jsem vyslán, ale napjatě jsem čekal, jak „vizita v rádiu“ dopadne. Výzva ke spolupráci mě tehdy dost oslovila, a ač jsem si nijak neuvědomoval potřebu křesťanského rádia, měl jsem zato, že náš sbor by neměl zůstat stranou. Výsledek vizity a sborové porady byl „bez chuti a bez zápachu“. Něco jako že když bude potřeba a budeme vyzváni ke spolupráci, tak se nebudeme bránit, ale na nějakou trvalou spolupráci nemáme. Popravdě řečeno – čekal jsem to. Dodnes vidím tváře bratří, onu debatu a slyším slova: „Například když bude potřeba lepit známky na dopisy, můžeme jim pomoci.“ ... Nijak jsem neprotestoval, protože jsem věděl, že na víc skutečně nemáme, přesto jsem se hluboce styděl. Nechápal jsem, jak jeden ne nevýznamný brněnský sbor může zůstat lhotejný k výzvě „spolupracovat na rozhlasovém šíření Božího slova“!

Po víceméně odmítavém sborovém stanovisku jsem pozval na chatu, kde jsem s rodinou trávil letní dovolenou, bratra Jana Viktorina, jednoho ze dvou nedávno vyslaných zástupců našeho sboru na schůzku s přípravným výborem TWR-CZ. Znovu mi vyprávěl průběh jednání a další detaily, které ve sboru pro celkové odmítnutí ani nezazněly. Při krátkém setkání v lese jsme se sami dva rozhodli, že spolupracovat chceme, a když nemůže spolupracovat sbor, můžeme spolupracovat sami. Ale běžte pomáhat do misie bez modlitební podpory sboru.

O. Vožeh už je v Brně. Natáčení u Jirky Dedeciuse na gauči.

Jenže tehdy jsme i my dva uvažovali v měřítku amatérů. Co jsme o rádiu věděli? – Nic! Přesto jsme velmi brzy ve sboru oznámili, jak jsme se rozhodli, a celý sbor naši aktivitu přivítal s velkým pochopením a podpořil nás. (Při předcházející debatě asi skutečně převládli strach z nepřipravenosti a velikosti úkolu.) Když jednou větou nyní přeskočím 10 let, mohu s radostí konstatovat, že náš sbor je jedním z těch, kteří práci TWR-CZ nejvíce podporují a za naší službou duchovně stojí! Nemít sbor v zádech, myslím, že nemá cenu o misi uvažovat.

Podobně tajemně jako jméno Oty Vožeha, znělo neobvyklé jméno Jirka Dedecius. Právě s tímto člověkem jsem se společně s Honzou Viktorinem (a protože Jan Viktorin je můj přítel, mám tu čest říkat mu důvěrně „Viki“) měl setkat. V zapadlé uličce téměř na okraji Brna nám Jirka otevřel dveře a ve stejném okamžiku i srdce. Nevím, co konkrétního jsme domluvili, ale v tomto okamžiku začala moje spolupráce s rádiem. Jedno přece jen bylo konkrétní: Příští týden se mám setkat s bratrem Otou Vožehem! Už jsem zmínil, jaký kredit měl Ota u mých spoluvěřících, a tady musím prozradit něco na sebe: Jsem člověk velmi nedůvěřivý, skutečně velmi. Někteří blízcí lidé až nechápou, jak zrovna já jsem se mohl stát křesťanem. Jak to, že věřím... a vidíte jak úžasně veliká je Boží milost – zvládla i moji nedůvěřivost. O Otovi jsem jen slyšel, nikdy jsem ho neviděl ani na fotografii a navíc jsem od něj nic nečetl, neslyšel. Smíchala se ve mně nedůvěra s napjatým očekáváním, vše umocněno nervozitou a trémou a čekal jsem netrpělivě na okamžik našeho setkání. Viki musel jít se mnou, abych měl nějakou „pojistku“. Prakticky ihned po úvodním představení jsem zapomněl na všechny předcházející pocity a jak jsem Otou Vožeha dále poznával, čím dál více jsem se za předcházející vlastní představy a myšlenky styděl – dokonce i za to, že jsem dosud neslyšel žádnou jeho relaci. Ale to se rychle změnilo a Ota se velmi brzy stal mým výborným přítelem.

Na této, pro mě osobně historické, schůzce jsem pochopil, že Bůh naše (Vikiho a moje) rozhodnutí o spolupráci bere více vážně. Ani Jirka Dedecius ani Ota nic nevěděli o detailech našeho rozhodnutí – pokud si přečtou tyto řádky, tak se to doví až nyní. Ota nám oznámil, že za týden odjíždí na 3 měsíce do USA, a nabídl nám, zda bychom na tu dobu nepřevzali patnáctiminutovou relaci Magazin (tehdy každé pondělí). V témže okamžiku jsem věděl, že to беру, ale neměl jsem odvahu to takto říct (co by si o nás myslel?) – ale chtěli jsme spolupráci, tak ji máme – říkal jsem si! Vzali jsme si diplomatických 24 hodin na rozmyšlenou a pak jsme to potvrdili. Dodnes nechápu, kde vzal tak zkušený a ostřílený rozhlasový pracovník takovou odvahu k předání první štafety vlastní dlouholeté práce.

Představy o spolupráci s rádiem

Jestli jsem měl nějaké představy o spolupráci, pak se točily kolem techniky. Netušil jsem, že během týdne měl být ze mne redaktor. Znovu podtrhuji, že jsem nikdy předtím neslyšel jedinou křesťanskou rozhlasovou relaci! (Přiznávám, že nejsem v každé situaci tak rozhodný.) Jirka mi nabízel záznamy starých Magazinů – nic jsem nechtěl – musím to zkusit napsat a buď to půjde a má to cenu, nebo to nepůjde a byl to omyl. Tak vznikl jakýsi tandem, já psal texty a Viki načítal. Brzy se ke čtení textů přidala i Vikiho žena Iva (od té doby mají 2 děti – třetí jim malinké zemřelo – a myslím, že jak Iva, tak Honza nikdy spolupráci s TWR-CZ nepřerušili).

Práce u Jirky v domácím studiu mi byla profesně blízká a po vlastním zaměstnání jsem chodil dost často pracovat na dalších pořadech, především na relaci Světem Bible, která se velmi brzy prodloužila z původních 15 na 30 minut denně, a s tím bylo dost technické práce. Domů jsem chodil mnohdy až po půlnoci. Zde musím poděkovat své dceři a manželce, které mi tuto službu velkoryse umožnily a podpořily v ní! Naší Alči bylo tehdy 11 let a naprosto vědomě mě podpořila, ač už tehdy dobře věděla, že doma moc času nebudu. Nikdy mi to nevyčítala, ač tím musela občas trpět. Věděl jsem to a snažil jsem se co nejlépe využívat čas. Jenže já jsem nejen nedůvěřivý (což je většinou dobrá vlastnost, jen někdy naopak zatrápeně problematická), ale navíc i uzavřený. O to to měla a má moje rodina těžší.

První Magazin jsem připravoval asi 50 hodin – téměř každý den do 4 hodin do rána – celý týden. Veškerou techniku, kterou jsem měl k dispozici představovaly hodinky a modrý kopírák. To bylo přepisování – jejeje! To byly začátky. Když jsme točili asi čtvrtý nebo pátý Magazin, Jirka prohodil mezi řádky: „Jak znám Otou, tak Magazin vám už zůstane“. To jsem

považoval za absurdní, ovšem Jirka promluvil prorocky! Ota Magazin už nikdy nedělal, a až za několik let ho na čas převzal Petr Raus – později jsme Magazin zrušili.

Ota Vožeh přijížděl natáčet především Kompasy a z těchto relací jsem pochopil, kdo Otakar Vožeh je. Dodnes považuji Kompas za vynikající relaci – pro mě určitě.

Pár popsaných řádků nemůže čtenáři předat onu sílu skutečných rozhodnutí a nových kontaktů. Těchto několik měsíců v roce 1990 totálně změnilo můj zaběhlý život. Absurdní na tom je ten fakt, že z odmítnuté spolupráce se nakonec vyvinul velmi těsný vztah mezi Křesťanským sborem Brno a TWR-CZ.

Nástup do služby

Podzim roku 1990 jsem prožíval v intenzivní a rozšiřující se spolupráci s TWR-CZ. Prakticky denně po práci a celé soboty jsem byl u Dedeciusů a pracovali jsme na přípravě relací. Lída, Jirkova manželka, vytvářela vynikající zázemí. Na určitou dobu jsem se stal členem jejich domácnosti, s vděčností jsem přijímal místo u stolu. Lída je také moc dobrá kuchařka a až jsem se mnohdy cítil zahanben, protože jsem neměl jak jejich pohostinnost odplatit.

Na přelomu let 1990 a 1991 se ukázalo, že takto připravovat relace v budoucnosti nejde. K Jirkovi do domácího studia jsem přicházel nejdříve kolem 16. hodiny, práce se protahovaly dlouho po půlnoci a ráno vstávat do práce – to se dlouho nedalo vydržet. Byli jsme unaveni všichni. Jirka Dedecius navrhl tehdejšímu předsedovi Rady TWR-CZ, Janu Titěrovi, abych byl přijat do trvalého pracovního poměru. I když jsem si uvědomoval všechny důvody této myšlenky, přece jen mě tato informace silně zaskočila. Nikdy jsem o takové službě neuvažoval, necítil jsem se ani vhodnou osobou a navíc jsem v té době prožíval zvláštní Boží přízeň v mém dosavadním zaměstnání.

Pokusím se trochu vykreslit svoji situaci. Od vojny jsem pracoval v Domácích potřebách Brno jako technik zkušebny kvality spotřebního zboží sortimentu elektro. Myslím, že lepší práci bych těžko někde hledal. Byla to práce naprosto samostatná, zajímavá a byl jsem „pánem svého času“. V obchodě bylo a myslím je dodnes spousta známých a v té době se „známí“ hodili denodenně. Dnes je to jinak. (Tehdy zákazníci prosili prodavače, aby jim něco prodali – dnes prodavači prosí zákazníky, aby si to koupili.) Přišel rok 1989 a mezi první kymácející se „jistoty“ patřily kolosální obchodní jednotky. Domácí potřeby Brno obhospodařovaly celý tehdejší Jihomoravský kraj. To bylo velké podnikové ředitelství (kam patřila i zkušebna), několik velkoobchodních skladů v regionu a spousta prodejen – jeden z největších obchodních kolosů socialismu. Podnikové ředitelství bylo trnem v oku všem ostatním pracovníkům a množstevní síla jejich hlasů začala působit. Redukce podnikového ředitelství postihla i pracoviště, kam patřila zkušebna. Na pracovišti bylo v té době asi 20 zaměstnanců a bylo celkem logické, že všichni dostaneme výpověď. Prožíval jsem to dost těžce a hodně jsem se za tuto situaci modlil. Navíc jsem byl dost bezradný, protože takto specializovaná profese se někde těžko uplatňuje – v té době zvlášť. Na Vánoce 1990 se stal malý zázrak. Jeden z velkoobchodních skladů chtěl zachovat zkušebnu (moje pracoviště) pro svoji potřebu a dva pracovníci mohli zůstat. Nový šéf nabídl novou pracovní smlouvu mé kolegyni a mně. Z dvaceti lidí jsme dva mohli zůstat! 3. ledna 1991 jsem podepisoval novou pracovní smlouvu se stejným zařazením, na stejném pracovišti – jen pod jiným názvem firmy! To byl jasný důkaz Boží přízně a takto jsem to také bral! Nic lepšího jsem si nemohl přát. A v tomto okamžiku jsem dostal nabídku nastoupit do TWR-CZ. Z rozhovoru na toto téma s předsedou Rady TWR-CZ bylo jasné, že v TWR-CZ nebudou žádné finanční jistoty. Peníze byly tak na jednu výplatu dopředu a v té době navíc nikdo neměl nějakou konkrétní představu, jak TWR-CZ bude vypadat a co bude vlastně dělat, kdo to všechno bude financovat... (díky Bohu! - vysvětlím později!).

V církvi často slyšíme frázi „Bůh mi ukázal, Bůh mě povolal, Bůh mi řekl“. Nikdy jsem těmto frázím nerozuměl a dodnes jsem k nim zdrženlivý. Ke mě Bůh hovoří jinak. Nikdy v životě jsem nedostal jasnou „lajnu“, kdy to prostě jinak nešlo. V žádné situaci nezůstala jediná výchozí skulinka ven, která by představovala to nejlepší Boží řešení. Právě naopak. Bůh připravil nejméně dvě lákavé a dobré možnosti. Jsem přesvědčen, že jak nová práce v Domácích potřebách, tak práce v TWR-CZ byly Bohem připravené možnosti a v obou byl Bůh

připraven mně požeňnat! V následujících letech jsem znovu pozoroval (a nejen u sebe), že Bůh podobným způsobem předkládá možnosti a konečnou volbu nechává na člověku. Samozřejmě je rozdíl mezi dvěma možnostmi, kdy jedna je léčkou Satanovou a druhá Božím přáním. Ale nepíši teologickou příručku. Jsem rád, že jsem si vybral TWR-CZ. Když jsem asi týden po zmíněném šťastném podepsání nové pracovní smlouvy žádal šéfa o rozvázání pracovního poměru dohodou, nepromluvil ani slovo a s otevřenou pusou mlčky podepsal. Myslím, že nemohl pochopit. Za 14 dnů jsem byl u Jirky Dedeciusa už od rána. Nastoupil jsem oficiálně jako technik a také jsem byl vnitřně přesvědčen, že v TWR-CZ budu dělat technickou práci. Během prvního týdne jsem pochopil, že více než technik budu autor a redaktor. Už podruhé se velice rychle změnily moje původní představy o mém působení v křesťanském rádiu. Když se po deseti letech ohlížím zpět, musím děkovat Bohu, že přede mnou zastírá blízkou i dalekou budoucnost! Kdyby mi tehdy někdo řekl, co všechno TWR-CZ bude představovat, že se budeme 5x stěhovat, že budeme stavět vlastní dům z českých peněz, že budeme vysílat i na VKV, že budeme vysílat živé pořady... řekl bych mu, ať neblábolí a uklidní se. Kdyby mi takovou informaci dal Bůh a já to pochopil – lekl bych se a nikdy se do takového díla nepouštěl! Boží vedení je prostě úžasné. Stejně úžasné je být v jeho službě, v jeho rukou – ať jdete kudykoli.

Na tehdejší naše představy o růstu Trans World Radia v Česku se asi všichni zasvěcení díváme s utajovaným úsměvem, kryjícím naši naivitu a utopické sny. Kde je několikapatrová budova s koncertním sálem a sály pro shromažďování církví, kde jsou miliony dolarů ze zahraničí, které plynou na podporu českých chudých křesťanů, kde je štáb 8 pracovníků jen pro návaznou práci... ale je zde něco úplně jiného, o to víc úžasného. Díky Bohu za jeho vedení.

Moje osobní povídání by zůstalo neúplné, kdybych se nezmínil, že přede mnou už do TWR-CZ oficiálně nastoupili Jirka Dedecius, Petr Kolek a Jitka Strážňová – byli o chlup „rychlejší“ a pokud jde o mě, rozuměl jsem si s nimi výborně a vytvořili mě ty nejlepší možné podmínky pro práci. Ale o tom bude ještě řeč. V té době jsem však poprvé na vlastní kůži pochopil, že spolupráce lidí věřících v Pána Ježíše je možná a krásná, i když jsou z různých sborů a denominací. Jen se nesmí „spolupracovat pro spolupráci“ – musí jít o společnou Boží věc, pak to jde nádherně. Osobně nemám rád teoretické ekumenické hnutí a podobné aktivity, které mi připadají strojené. Mám rád společný zápas o danou konkrétní věc.

Ve vzpomínkách na další období (a nejen roku 1991) se už budu snažit postihnout i souvislosti, které se mě třeba dotýkaly jen okrajově. Možná někdy někdo napíše více podrobností, určitě si nepamatuji všechno a určitě moje vidění nemusí odpovídat detailům skutečnosti té doby. Tehdy jsem si nemyslel, že bych měl něco sepsovat, ale o pět let později jsem už věděl, že cesta, kterou nás Bůh vede, bude stát za pár vzpomínek pro další generace a především by se alespoň pár střípků mělo dostat k našim posluchačům, věrným modlitebníkům a podporovatelům služby TWR-CZ! O to jsme se snažili každého půl roku ve zpravodaji Anténa. Zdaleka jsme nemohli uvést vše a nebude to ani v této publikaci.

Pohoda u Dedeciusů

Rodinný dům manželů Dedeciusových stojí na brněnské ulici, jejíž stoupání je tak prudké, že v zimě byla většinou nesjízdná, a kolikrát jsem došel k jejich brance jen díky plotu, po kterém jsem jaksi nemotorně ručkoval. Možná je v tom i jakási symbolika: „Rovina na šikmé ploše“. Jakýsi záchytný bod ve značně nestabilním terénu. Toto místo bylo mým prvním tawéráckým pracovištěm a vlastně prvním pracovištěm samostatné české redakce vůbec. Dedeciusovi dávali k dispozici celý dům, ale nejvíce jsme užívali první patro. Velký obývák sloužil jako prostor pro natáčení a administrativní práce související s programovou částí naší služby. Návazná služba se v té době postupně stěhovala z Rakouska do Brna a pokud si

Rovina na šikmé ploše. Dům a zázraky techniky Jirky a Lídy Dedeciusových.

vzpomínám, tak její začátky byly zase v domku Petra Kolka – což bylo nedaleko, na druhém konci sídliště. Účetnictví a ostatní administrativa v té době vůbec nebyly. Psát na stroji se dalo, jen když se nenatáčelo. Jirka měl už v té době jakýsi počítač a pořád do něho něco klapal a zatímco jsem vůbec nechápal, na co taková mašina je dobrá, psal jsem rukou, později na psacím stroji – samozřejmě přes kopírák.

Vedlejší místnost byla režie, a to bylo hlavní království mé práce. Poprvé jsem viděl profesionální páskové magnetofony, poprvé jsem viděl, jak se magnetofonový pásek stříhá a slepuje a jak takto mizí všechny přebrepty, kašláná a zvuky, které ve vysílání neměly zůstat.

V roce 1991 se začíná formovat tým spolupracovníků. Pracovníky TWR-CZ už byli Jirka Dedecius, Petr Kolek, Jitka Střížová a já (Aleš Bartošek). S Jirkou jsme pracovali výhradně na pořadech – o nic jiného jsme se celkem nestarali. (Jirka si jen občas posteskl po natáčení hudby. Bylo vidět, že dlouhá léta ilegální práce s hudbou se nedala jen tak vymazat. V této době však statečně bojoval s přípravou pořadů. Říkával, že toto nikdy nechtěl dělat, ale bylo vidět, že chce pomoci tam, kde bylo v té době nejvíce potřeba). Petr Kolek s Jitkou Střížovou transformovali do domácích poměrů návaznou službu.

Aktivním pomocníkem návazné práce byl Josef Sečka, který tuto práci dělal už v zahraničí. Jitka se snažila o zavedení nějakého administrativního pořádku, ale s tím jsme neměli nikdy zkušenosti a navíc s podobnými organizacemi nebyly v republice zkušenosti vůbec. Dodnes si pamatuji, jak jsem ještě dost později vymýšlel a maloval vlastní peněžní deník, který by vyhovoval nejen nám, ale i vznikajícím finančním předpisům. Dost dlouho jsme ho používali, a pokud je někde uložen, tak se jednou účetní historici budou divit. Hlavní agendu a právní souvislosti měl v malíčku právník Václav Kadlec. Byl členem Rady TWR-CZ (tehdy se ještě jmenovala Řídící výbor) a právě tento muž se zanedlouho stal výkonným vedoucím TWR-CZ (jak se tehdy označoval ředitel), a to na plný úvazek. Úplně prvním vedoucím nově vznikající samostatné české redakce TWR byl Petr Kolek. Václav Kadlec celou práci organizačně postavil na nohy.

Práce v domě Jirky Dedeciuse byla výhodná a v této době asi nenahraditelná. Pro „chudé“ TWR-CZ to bylo zázemí bez finančních výdajů, zavedené a přizpůsobené prostředí, a všichni se tam cítili jako

Když se dnes dívám na fotografie, usmívám se. Technika jde neuvěřitelně rychle dopředu, což přináší úsporu i starosti. Např. jeden cívkový magnetofon stojí kolem stotisíc korun a dnes je nahrazen digitálním záznamovým přístrojem, jehož cena je asi 10x menší. To je jen jedna z mnoha výhod moderní techniky. Nevýhodou je sama skutečnost rychlého pokroku. Zatímco cívkové magnetofony už existují desetiletí, všechny archivní zvukové snímky uložené na páscích, jsou pohotově k dispozici. Moderní záznamové metody jsou nesrovnatelně výhodnější, ale za období pouhých deseti let se už vystřídaly nejméně čtyři systémy, z nichž dva už prakticky zanikly a další je na ústupu. Tak vyvstal velký problém s archivací zvuku. Která metoda bude ještě za dalších 30 let použitelná?

doma. První spolupracující autoři byli lidé, kteří už dříve tajně točili svoje úvahy a relace, takže Jirkovo „studio“ důvěrně znali a už se neotáčeli se strachem, zda je někdo nesleduje. Otakar Vožeh jezdil každý týden, později každých 14 dnů natočit své nové relace a odvážel do Vídně všechny naše hotové pořady na páskách. Myslím, že na jaře 1991 jsme už byli zodpovědní za celou produkci českého vysílání a Ota si ponechal jen Kompas. Dnes by mě moc zajímalo, s jakými pocity nám Ota předával to, co tak dlouho budoval, co mu tak přirostlo k srdci. Už jsem to pozoroval před pár měsíci, když předával Magazín, nyní jsem pozoroval, jak nenápadně předává vše! Sám si to skutečně neumím představit. Tento počín pro mě zůstane velkým vzorem. Nejen nic snazšího, než zatřknout a bolestně trpět hořkostí nad dílem, které jsem „porodil“, propracoval a na němž jsem nechal podstatný kus života svého i své rodiny a které najednou pouštím pod ruce lidí, které ani moc neznám... Možná stejně hrdinsky jednali i další zakladatelé ilegálního československého křesťanského vysílání TWR, ale u Oty jsem měl tu čest to vidět na vlastní oči. Ani náznak nějaké nerozhodnosti či obavy jsem nepozoroval a také žádný náznak rezignace – tady to máte a dělejte co umíte. Bylo to skvělé! Myslím, že jen Bůh zná jeho srdce, a jen doufám, že ho to moc nebolelo. Každá jeho návštěva byla malou laskavou instruktáží, co by bylo možné dělat a jak nejlépe. Pokaždé se zajímal, předával zkušenosti, poradil a tento zájem má dodnes. Mám mnohdy opačná nutkání, ale chci to umět stejně tak!

V Jirkově domě jsme společně prožili nejen příjemné chvíle u rodinného stolu, ale také nejruznější setkání. Poprvé jsem se tam setkal se Steigerovými z HCJB, setkal jsem se tam s Georgem Sommerem (výkonný tajemník československé baptistické konvence v USA a Kanadě) a jeho rodinou, seznámil jsem se tam s Marikou (jejíž přednášky o rodině byly v té době už hodně populární). Poprvé jsem viděl představitele mnohých církví pohromadě, seznámil jsem se s manželou Mockovými, s Lubošem Hlavsov, Jiřím Hurtou ... Prostě kolem TWR se točilo spousta známých jmen, jejichž tváře jsem nikdy předtím neviděl. Tato zkušenost samozřejmě platila a platí pro všechny nově přicházející pracovníky dodnes.

Odchod z domácího prostředí

Po několika měsících prvních kroků TWR-CZ začínalo být jasné, že práce v týmu je zcela odlišná od systému práce jednotlivců v ilegalitě. Věděli jsme všichni, že chceme být jeden tým misijních spolupracovníků a že se tedy musíme vzájemně „obrušovat“, namodelovat si určitý vlastní řád a systém práce. Toto viděli i manželé Dedeciusovi, a i když jim to možná bylo líto, pochopili, že TWR-CZ v jejich domku trvale zůstat nemůže. Práce se rozrůstala a jejich soukromí bylo přece jen hodně narušováno. Někteří (včetně mne) jsme si dost naivně mysleli, že zahraniční přátelé pošlou pár tisíc dolarů a zakoupením vhodného objektu vyřešíme problém studia a kanceláří. V roce 1991 byly nemovitosti ještě relativně velmi levné a za pár tisícovek

dolarů se dalo koupit skutečně hodně. Jenže realita byla jiná a brzy jsme pochopili, že ze zahraničí peníze jen tak nepřijdou. Mě osobně to tehdy dost mrzelo, zvláště když jsem viděl kolik tisíc dolarů je vydáváno na různé jiné křesťanské aktivity. Dnes jsem Bohu vděčný za požehnání, kterého se nám dostalo právě v tom, že se tak nestalo. Jelikož jsme neměli peníze, uvažovali jsme i tak, že studio zůstane u Jirky a kanceláře budou v nějakém blízkém pronajatém objektu – ale i tuto myšlenku jsme opustili. Chtěli jsme být pohromadě. Václav Kadlec už „řediteloval“ a první tvář vznikající organizace se začínala rýsovat.

Poloprázdná budova „Drutis“.

Od roku 1991 se velmi změnilo společenské klima a způsob života jednotlivců. Dnes, v roce 2000, už prakticky neexistují „svěpomocné“ aktivity. Díky jinému životnímu a především pracovnímu stylu je téměř nemožné zajistit nějakou dobrovolnou brigádnickou akci. Tehdy to bylo jiné. Změna politických poměrů ještě více umocnila nadšení a zápal pro užitečné a prospěšné dílo. S fyzickými pracemi nám pomáhalo hodně křesťanů z různých brněnských sborů. Nebylo to ale jen nadšení, co nás povzbuzovalo k překonávání všech překážek.

Nedaleko Jirkova domu byl velký kancelářský objekt DRUTIS, který byl díky hospodářským kotrmelcům té doby téměř celý k pronajmutí. Nám by stačily dvě kanceláře a studio. Požadavky na studio byly trochu jiné než na kanceláře. Při výběru prostoru jsme museli dávat pozor na okolní hluk, na provoz nad studiem atd. Svými zkušenostmi nám hodně pomáhal specialista TWR na akustiku a techniku Helmut Menzel (ten, který se svou rodinou jezdil pašovat pásky z Československa do Monte Carla). Kanceláře jsme pronajali hned, přestěhovali se do nich Jitka Střížová, Petr Kolek, Václav Kadlec – tedy administrativa a návazná služba. Bylo to asi 5 minut pěšky z Jirkova domu a chodili jsme tam na společné modlitební chvíle, porady apod. V suterénu zmíněného objektu byl obrovský počítačový sál, v té době už prázdný. Pronajali jsme ho a začali z něho budovat studio. Samozřejmě vlastníma rukama, s nadšením a za pomoci brigádníků z církve. Asi by to nebylo špatné studio. Sál byl akusticky zatlumený, měl dokonce klimatizaci, byl hodně velký, ale bylo třeba mnoho a mnoho stavebních úprav. Současně s přípravou pořadů to šlo dost pomalu. Byly letní prázdniny 1991 a budova Druitisu změnila majitele. Ceny nemovitostí šly strmou křivkou nahoru a od toho se odvíjely i ceny pronájmů. Nový majitel budovy změnil podmínky pronájmu a my jsme museli konstatovat, že na nájem prostě nemáme. Václav Kadlec vyřešil situaci pronájemem prostoru v nebytovém domě v centru Brna. Nic nás tak netrápilo, jako epizoda s reze-stavěným studiem. Pronajatý počítačový sál jsme museli dát do původního stavu. Když jsme ho upravovali, vůbec nás nenapadlo, že bychom ho někdy měli „restaurovat“. Strašný pocit a nechuť – ale jakž takž se to nakonec podařilo a velmi rychle jsme z Druitisu odešli. Ovšem i tento přechodný a krátký čas (ani ne půl roku) měl pro TWR-CZ velký význam. Druitis likvidoval vše, co měl, a rozprodával nábytek, psací stroje, stolní lampy a jiné potřeby, kterých se nám nedostávalo. Za pár korun jsme tak nakoupili veškerý potřebný nábytek a další vybavení. Dobře si pamatuji na ledničku, která nám slouží dodnes. Stála přesně 120,- Kč a chladí i mrazí bez jediné poruchy. Asi bych se měl zmínit, že někdejším pracovníkem Druitisu byla moje žena Mirka, která nám mnoho záležitostí pomáhala vyřídit.

Pamatuji si také na jednu epizodku z nákladního výtahu. Stěhovali jsme právě nábytek a byl s námi Ivo Žák, který v té době chodil občas pomáhat Petrovi Kolkovi s psaním dopisů. Zaskládání skříněmi jsme jeli dolů a Petr Kolek z ničeho nic vyzval Ivoše, zda by nechtěl s námi spolupracovat více a případně se stát dalším pracovníkem. Ivošovo i moje překvapení sice nezpůsobilo zastavení výtahu, ale v oné plechové kleci byl začátek pozdějšího působení Ivoše Žáka v TWR-CZ.

Václav Kadlec pronajal vynikající prostory. V centru Brna, v zahradním traktu rušné ulice stál nájemní třípatrový dům a horní dvě patra jsme mohli užívat. Úplné ticho, výborná dostupnost veřejnou dopravou a dvě celá patra! Měli jsme k dispozici asi 7 místností. Vyhnuli jsme si rukávy a společným úsilím bylo velmi rychle vše připravené k práci. Ze tří místností jsme vybudovali 2 režie a jedno studio. Bylo to fantastické, mezi režii a studiem bylo třívrstvé sklo – prostě radost pracovat.

Při všem tom, o čem se zmiňuji, bylo naši stálou prioritou připravovat co nejlepší rozhlasové pořady. Dostávali jsme nové a nové dopisy od dalších, nám neznámých posluchačů. Stále více přícházely také dopisy od posluchačů, kteří „Monte Carlo“ poslouchali dlouhá léta a nikdy se k tomu nepřiznali, alespoň ne dopisem. Při našich návštěvách ve sborech jsme cítili vděčnost za tuto práci. A i když jsme mnozí teprve začínali, viděli jsme, že to, co naši průkopníci zasévali, přineslo a přináší užitek. Copak jsme mohli nejit dál a nepřekonat tak malicherné překážky? Už od té doby máme obyčej denních společných modlitebních ztišení. Povzbuzovali jsme se vzájemně a sdíleli radost z možnosti být u českého křesťanského rozhlasu.

Kde se vzal, tu se vzal...

Na konci roku 1990 jsme začínali s několika málo patnáctiminutovými relacemi. Nosný program Světem Bible byl také patnáctiminutový a Otakar Vožeh postupně vtaňoval do spolupráce několik dobrovolníků. Americká křesťanská misijní společnost, která je distributorem tohoto pořadu do celého světa, nabídla české redakci prodloužení na 30 minut (zaplatila i vysílací čas), a to už znamenalo mít jednoho pracovníka – specialistu – jen pro přípravu tohoto pořadu. Ani nevím, jak se o tom dověděl Pavel Vopalecký v Ostravě. Jak to bylo doopravdy, může popsat jen on, ale my jsme v Brně najednou byli postaveni před hotovou věc: Pavel Vopalecký je dalším pracovníkem TWR-CZ na plný úvazek a bude připravovat relaci Světem Bible.

Ohlas na tuto relaci předčil všechna naše očekávání a dodnes je programem číslo jedna v naší poměrně bohaté nabídce. Nejednen posluchač přiznával, že díky pořadu Světem Bible teprve objevuje bohatství Božího slova a začíná rozumět starozákonním textům. Takové dopisy přicházejí i od dlouholetých křesťanů. Občas se v dopise nebo v osobním setkání posluchači svěřili, že vysílání TWR-CZ bylo pro ně malým impulzem a povzbuzením k životnímu rozhodnutí přijmout Ježíše Krista za svého Pána a Spasitele. To je vzpruha a radost! (Jedna perlička: Jistá posluchačka nám napsala, že ji naše vysílání přimělo k rozhodnutí vstoupit do řehole.)

Od individualit k týmové práci

Roky 1992 a 1993 znamenaly krystalizaci kolektivu TWR-CZ. Pracovali jsme všichni v jedné budově a začínali jsme naši práci vnímat více a více jako práci týmovou. Vzájemná pomoc byla samozřejmostí. Nikdo z nás nebyl takový specialista, že by například technik odmítl vypomáhat v návazné službě

Pavel Vopalecký vzpomíná:

Cesta k TWR-CZ

Od mládí mě zajímali lidé. Jaksi podvědomě jsem poznával, že vztahy mezi lidmi závisejí na jejich vzájemné komunikaci. V souvislosti s komunikací mezi lidmi mě zajímala také čeština, prostě jazyk; tedy gramatika, větná stavba, pořádek slov a jeho vliv na srozumitelnost výpovědi... Ale také správná česká výslovnost, přirozená intonace věty a další složky našeho jazyka. Pozoroval jsem, jak lidé mezi sebou mluví, jak intonují otázky nebo důrazné výpovědi a jak používají rozmanitá zbarvení pro vyjádření své myšlenky či svého rozpoložení...

Zájem o jazyk vyjádřený mimo jiné také zájmem o poezii, spojený s rostoucí láskou k Pánu Ježíši, měl svůj výsledek mimo jiné v tom, že jsem postupně na různých menších i velkých fórech recitoval křesťanskou poezii. Kromě toho jsem „jen tak“ ze zájmu studoval problematiku veřejného projevu, i když v té době jsem docela pevně odmítal být jen malý příspěvek v oblasti kázání...

Přestože byla hluboká totalita, vyrůstal jsem ve věřící rodině i v širším prostředí lidí oddaných Pánu Ježíši. Toto prostředí formovalo můj život s Pánem Ježíšem. Poznával jsem důležitost studia Božího Slova, které jsem čím dál více miloval. Někdy od svých patnácti let jsem se z vlastní iniciativy učil zpaměti důležité biblické verše a později (v době studia na vysoké škole) dokonce celé kapitoly. Současně s tím jsem se učil poznávat praktické Pánovo vedení v životě.

Zájem o lidi, který jsem ve svém srdci nacházel jako stále silnější, postupně směřoval k různým formám pastýřské služby v církvi. Pán Bůh používal nejrůznější příležitosti k tomu, aby rozvíjel moji touhu i dovednost rozumět nejrůznějším lidem. To bylo pro mě inspirací, abych se ještě více zajímal o psychologii a dokonce i o psychiatrii...

Po všech těchto zkušenostech a všelijakých formách přípravy v různých oblastech, kdy mě Pán vyzbrojoval pro rozličnou službu, krátce po revoluci (na podzim 1990) přišla nabídka práce v české redakci TWR na přípravě programů „Světem Bible“. Když jsem se blíže seznámil s obsahem této služby, neváhal jsem. Viděl jsem v tom Boží cestu. Tím se otevřela velká nová příležitost ve službě druhým využít mnohé z toho, co mě Pán Bůh naučil a co mi dal poznat.

Cesta uvnitř TWR-CZ

Někteří mi zpočátku měli trochu za zlé, že jsem ve svých pořadech napodoboval styl bratra Oty

a naopak. Dostáváme informaci, že po pádu komunismu v Albánii bude možno využít jeden z tamních vysílačů pro vysílání TWR, včetně vysílání v češtině. Z původních velmi optimistických předpokladů nakonec vychází 15 minut denně večer na středních vlnách, ale je to mimořádná a vynikající příležitost k rozšíření naší služby. Nechceme opakovat stejné relace a začínáme se připravovat na nové úkoly. Už začínáme chápat, jak Bůh všechno naplánoval. Pár měsíců po přestěhování a upravení prostor už můžeme rozšířit programovou nabídku téměř na dvojnásobek. Do kolektivu přicházejí další posily.

V březnu 1992 nastupuje redakční spolupracovník Petr Raus. Už má zkušenosti s redakční prací pro rozhlas. V úplných začátcích, ještě před ustavením české redakce, chodil k Jirkovi Dedeciusovi číst texty relací Světem Bible. Petr byl také osvědčeným bratrem ve svém sboru, Vašek Kadlec ho dobře osobně znal a pro práci v TWR-CZ vytipoval. Byl to vynikající tip!

V srpnu nastupuje Petr Zeman do návazné služby, v září ekonomka Jitka Hovořáková. Petr byl dlouholetým šéftěchovníkem zkušebny motorů v podniku MEZ Brno, odchází do důchodu a přijímá nabídku pro práci v návazné službě. Od jeho pomoci jsem tehdy především čekal snižování hromady nevyřízených dopisů posluchačů, ale k tomu nikdy nedo-

Petr Zeman.

Pavel Vopalecký v Ostravě. Překlad, úpravu textů a natočení připravoval Pavel a pásky posílal do Brna autobusem. Někdy se stalo, že poslední autobus ujel a to pak byly fofry... V Brně se doplňovaly úvody, závěry, písničky na přání tak, aby celkový čas relace byl přesně 30 minut.

Vožeha. Přiznal jsem už několikrát, že jsem to dělal vědomě. Tím, že jsem pracoval v Ostravě vzdálené asi 170 km od brněnského střediska, jsem totiž vedle sebe neměl nikoho, kdo by mě do této práce zaučoval. Žádného režiséra (jak je to obvyklé při práci v médiích), žádného učitele, žádnou praktickou pomoc nebo přímou zpětnou vazbu. Byl jsem zcela sám při přípravě pořadů v domácích kancelářích, a stejně sám ve studiu... před sebou pultík s textem, prsty na mixážním pultu... Bylo mi jasné, že se o něco fungujícího, kvalitního musím opřít a styl bratra Oty mi připadal jaksi nejbližší. A tak jsem začínal tím, že jsem se od něj na několik prvních měsíců své rozhlasové práce odrazil. Mimochodem, potřebu učít se od někoho nebo dokonce „napodobovat“ někoho, pokládám za biblický obecný princip i pro duchovní službu a život vůbec (1K11:1, F 3:17).

Když se mě Aleš Bartošek zeptal, co mi TWR dalo, řekl bych, že velmi mnoho. Najednou přede mnou stála velmi příjemná služební povinnost na plný úvazek studovat Boží Slovo! Obsahově to pro mě byla velká radost pro duši... Nelibost mi však působila časová naléhavost vyplývající z termínů vysílání pořadů. Často mě nutila opouštět hloubku i formulační kvalitu, jakou bych si přál... Denně jsem musel vytvořit a natočit 10 normostran textu, který bude přinášet užitek.

Přípravou pořadů „Světem Bible“ jako bych absolvoval malou biblickou školu.

Cesta z TWR-CZ

V roce 1993 jsme z Boží milosti, spolu s dalšími věřícími, založili sbor křesťanů, který měl velkou

šlo. Tato práce čekala na další spolupracovníky návazné služby naší redakce. Petr Zeman se se vši energií zakousl do počítačové evidence posluchačů a pořadů. Do té doby ručně zpracovávaná agenda byla už nepřehledná a ztrácela význam. Velmi jsem obdivoval odbornou adaptabilitu Petra Zemana, který v důchodovém věku dokázal vytvořit počítačovou databázi vyhovující naší evidenci. Používali jsme ji až do konce roku 2000. Toto neuvěřitelné a trvale zdokonalované dílo se stává pro nás nepoužitelným v okamžiku, kdy Petr Zeman už předává svoji práci dalším. V lednu 1993 nastupuje technička Věra Votavová.

Brno – Veveří: Petr Raus „káže“...

Toto krátké období bylo až doposud asi nejsilnějším personálním rozšířením naší práce. Za necelé dva roky se počet pracovníků posunul z nuly na osm až devět lidí. Od počátku naší spolupráce jsme měli společný cíl a společnou touhu sloužit Pánu Bohu. Společně usilujeme o dobrou souhru všech pracovníků. Učíme se „kollektivně“ myslet a pracovat tak, aby práce druhého mohla navázat na práci prvního. Individuální přístup k práci většinou znamená určité omezení druhých. Toho se chceme všichni vyvarovat. V době totality byl nutný pravý opak. Každý sám a na svou pěst. Je jen logické, že tak dlouholetý tajný spolupracovník Jiří Dedecius musel nyní přebudovávat svůj styl práce a více své kapacity věnovat koordinaci než vlastní tvůrčí práci. To byla škoda a asi to vadilo i jemu. Někdy v této době se v něm znovu silněji probudila touha natáčet hudební projekty. I když prostory na Veveří ulici, kde jsme v tuto dobu sídlili, byly výborné – pro natáčení hudebních skupin to nestačilo. Přitom jsme Jirkovi dávali za pravdu v tom, že se velmi brzy projeví nedostatky kvalitních hudebních nahrávek

touhu zvěstovat evangelium ztraceným lidem v naší zemi, zejména tedy v našem bezprostředním okolí, a také jim pak pomáhat v dalším duchovním růstu. Když se služba sboru pod Božím požehnáním začala rozvíjet a lidí přibývalo, někteří věřící přišli s otázkou, zda bych mohl být pro sborovou službu uvolněn ze zaměstnání. Tato myšlenka se na řadu měsíců stala předmětem modliteb celého týmu pracovníků ve sboru, ale také předmětem Pánova zkoušení naší důvěry v Něho, protože z více důvodů bylo jasné, že nebudu zaměstnancem placeným z prostředků sboru.

Po více než ročním zvažování různých otázek začalo jednání s přáteli v TWR-CZ a pak také hledání další cesty pořadu „Světlem Bible“, jehož tíže do té doby každodenně spočívala na mých bedrech. Výsledkem hledání byla skutečnost, že od července 1995 jsem se stal v TWR-CZ pouze externistou. S drobnými úpravami jsem pořady „Světlem Bible“ nahrával na základě textů pečlivě připravovaných Petrem Rausem (případně dalšími spolupracovníky). Tím jsem získal časovou kapacitu pro rozšíření své služby v rámci nového sboru v Ostravě.

Pokud jde o zdroje pro živobytí naší rodiny, s vděčností, ale i s nemalou bází, konstatujeme, že ty staré principy „žít z víry“, které vyzkoušeli lidé v první církvi, i duchovní otcové v předchozích generacích, fungují, protože za nimi stojí sám Pán.

Na podzim roku 2000 k našemu sboru patří necelých šedesát lidí různého věku (loni asi 20 věřících z našeho sboru začalo službu v dalším samostatném společenství v jiné části Ostravy.) S radostí se díváme na to, jak kromě pozvolného početního růstu celku mnozí jednotlivci rostou ve víře, v kristovském charakteru a postupně také v různých formách služby.

Srdečně zdravím naše posluchače a všechny bych rád povzbudil slovy Pána Ježíše:

Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“

Matouš 28, 18–20

vhodných pro rozhlasové využití. TWR-CZ proto pomohlo založit hudební vydavatelství Recording a Jirku formálně „zapůčilo“ tomuto vydavatelství. Jirka Dedecius se někdy v roce 1992 tedy znovu stěhuje domů, kde s nemalou materiální pomocí TWR-CZ oživuje studio, tentokrát specializované na hudbu.

Nyní předběhnu několik měsíců a pokusím se dopovědět příběh Jirky Dedeciuse. Natočil několik zdařilých projektů, většinu z nich dodnes používáme. Recording pracoval tak, že Jirka natáčel hudebníky v Brně, a v Třanovicích na

Exkurze spolupracovníků „studia pořadů pro děti“ v prostorách redakce. Vlevo: Ivo Žák.

Těšínsku se nahrávky množily a distribuovaly k zákazníkům. Jednatel Recordingu byl Karel Říman (dodnes člen Rady TWR-CZ). Krátký čas ukázal, že tato forma spolupráce mezi Jirkou v Brně a kanceláří Recordingu v Třanovicích je nemotorná a těžkopádná. Byla také ekonomicky neutěšená. Někdy kolem přelomu let 1992 a 1993 jsme Jirkovi nabídli možnost znovu se podílet na přípravě pořadů, ale Jirka už chtěl zůstat u toho, co mu leželo na srdci – u hudby. TWR v té době nemělo sílu na vlastní hudební studio, a jelikož tuto sílu nemělo ani vydavatelství Recording, dohodl se s námi Jirka na ukončení pracovního poměru. Bylo nám to tehdy hodně líto a dodnes na toto období vzpomínáme s určitou bolestí a rozpaky.

Vracím se ještě do roku 1992. V domě Petra Zemana se utváří malý spolupracující tým pro přípravu dětských pořadů. Irena Zemanová si bere za své obsahovou stránku pořadů, mladý student Daniel Zeman zabezpečuje nahrávání technicky. Vzniklo malé studio dětských pořadů a pracovalo několik let až do ukončení produkce dětských pořadů v češtině. Ze studenta Daniela Zemana je dnes šéftechnik hudebního studia v TWR-CZ a má za sebou na dvacet profesionálně natočených hudebních projektů... ale to hodně předbímám.

V osobním příspěvku Josefa Sečky je příznávná pečlivost, kterou věnoval jednotlivým dopisům od posluchačů. V době od stěhování návazné služby z Rakouska do Brna, přes stěhování do Drutisu a dále na Veveří, přicházelo více a více dopisů. Při takovém vytížení nebylo v silách Petra Kolka, ani v silách už trojčlenného týmu celé návazné služby, odpovídat na všechny dopisy, a už vůbec ne s pečlivostí bratra Josefa Sečky. Dopisy se hromadily, a tak přicházeli další pomocníci, aby vyřizovali, co se ještě vyřídit dalo. V Brně vzniká „letáčková“ tisková misie a Petr Kolek s celou rodinou se navíc zakusuje i do této práce. Je vidět, že ho naplňuje a pohlcuje, a zjišťuje, že asi oba směry nezvládne. V červenci 1992 končí v rozhlasové misii a veškerou svoji energii dává do Brněnské tiskové misie. I v roce 2000 je jejím ředitelem a možná právě jeho jméno způsobilo u mnoha posluchačů, že si TWR-CZ a BTM dodnes vzájemně pletou.

Personální krystalizace se usazuje na jaře 1993, kdy odchází Václav Kadlec a místo ředitele přebírá Petr Raus. Václav Kadlec neměl lehkou pozici a zvládl přitom i jeden symbolický atak posluchače, který silně protestoval proti názvu naší misie „Česko-moravská rozhlasová misie“. Vadila mu pomíčka mezi Čechy a Moraváky. Václav Kadlec připravil novelizaci stanov TWR-CZ, kde se mimo jiné změnil i název na „Českomoravská křesťanská rozhlasová misie“.

Epizodky

Vzpomínám také na úžas Williama Brownsona, autora relací Slova naděje. Tento Američan byl na misijní cestě v Evropě, a protože jsme už několik let vysílali jeho texty i v češtině, našel

si dva dny i na návštěvu Brna. Pozvali jsme ho do jeskyní Moravského krasu, a když najednou zhaslo světlo a začal zpívat nádherný sbor Verdiho Náfek Židů, zůstal dlouho v úžasu. Myslím, že na Brno hned tak nezapomněl. Jeho návštěva byla mimořádnou příležitostí ke vzájemnému povzbuzení mezi ním a Vikim, který jeho texty načítal pro vysílání v češtině. Od samého začátku překládá texty „Slov naděje“ do češtiny můj tatínek Arnošt. Byl jsem děcko, když se tatka začal učit anglicky, bylo mu přes 40 let a naučil se hodně dobře. Vždy si říkám, když to zvládl on v takovém věku, musím to zvládnout také. Už jsem absolvoval několik kursů a škol, ale kde nic není, ani...

K historii a vzniku TWR-CZ neodmyslitelně patří jméno Bohuslav Smutný. Zmiňuji se o něm zde proto, že díky jeho kontaktům jsme v této době získali první služební auto. Vzpomínám si i na moje první setkání s ním. Jméno Smutný jsem také často slyšel, ale až do roku 1990 jsem neměl tu čest se s ním seznámit. Poznat ho bylo celkem jednoduché. Po Brně se pohyboval zásadně na kole, a to ne ledajakém. V ose jeho zadního kola byla vmontována „výpravka“ – myslím, že spisovně se tomu říká „zastavovací terč“. Používají to často policajti, drží to v ruce a zvedají nad hlavu při zastavování aut. Prostě plácačka s červeným terčem uprostřed. Toto náčiní měl bratr Smutný trvale vystrčeno z kola doleva a bylo to dobře vidět. Tento půlmetrový „klacek“ sloužil k vytlačení předjíždějících vozidel do bezpečné vzdálenosti od jedoucího bratra Smutného. Geniální – neviděl jsem víc replik tohoto nápadu. Často na něho auta troubila, ne že by zavazěl, ale měl dost známých, přehlédnout se nedal a na silnici se pohyboval často. Musím zde také přiznat svoje rozpaky, když jsem se s ním poprvé setkal v roce 1990 na jedné ze schůzek přípravného výboru. Patřil mezi nejstarší kmety a já si tehdy myslím: „Co tento stařík chce dělat v nově vznikajícím rádiu?!“ Zanedlouho jsem se musel opět v duchu omlouvat. Bratr Smutný byl dlouhá léta mužem na svém místě. Uměl zařídit, poradit, zajistit, udělat a měl spoustu dobrých přátel v zahraničí, a to také díky své znalosti němčiny. V době totality byl dlouholetým „odposlouchávačem“ vysílání z Monte Carla a pravidelně podával hlášení o příjmu. Pomáhal také organizovat cesty zahraničních pracovníků TWR (především Helmuta Menzela) do komunistického Československa. A tento „stařík“ jednoho krásného dne zavolal do německé redakce křesťanského vysílání ERF (národní partner TWR) a zeptal se jich, zda by neměli nějaké zbytečné auto pro českou redakci. Podrobnosti neznám, bratr Smutný toho moc nenapovídal, ale výsledek byl ten, že jsme spolu nasedli do rychlíku a odjízďeli do německého Wetzlaru, kde ERF sídlí. Stálo tam připravené auto Lada Samara. Už si nepamatuji, jak bylo staré a kolik mělo najeto, ale na naše tehdejší poměry to bylo superauto. Po německých dálnicích svištělo stošedesátikilometrovou rychlostí. Tehdy v noci se to ještě dalo, dnes už jezdíme mnohem opatrněji. Auto jsme dostali zdarma, dokonce i clo nám bylo odpuštěno a auto nám sloužilo několik let. Proдали jsme ho až po přestěhování do Líšně, ale to zase předbílám příliš mnoho...!

Celá naše mysl pak byla soustředěna na přípravu pořadů, které vysíláme už i na středních vlnách z Albánie, a zdá se nám, že tým TWR-CZ bude klidně plout časem a vychutnávat Boží požehnání a pomoc na společném díle posluchačů, církve a TWR-CZ.

Personální krystalizace sice skončila, ale začíná se „kývat“ dům, v němž pracujeme.

O pár měsíců později

Nikdy nezapomenu na prázdné kanceláře v budově na Veveří ulici. Vidím to jako dnes. Už druhý den stěhuje několik auty veškerou techniku a poměrně dost skříní a všelijakého nábytku do nově zakoupeného a opraveného domu na Lesné. Jezdil jsem vlastní Škodou 1203 a převážel jsem především přístroje. Ještě dva dny před stěhováním jsme všichni pracovali dlouho do noci, abychom připravili všechny pořady dopředu, protože v době stěhování se pracovat nedá a přerušit vysílání jsme nikdy nechtěli. K autu jsem odešel za plného provozu redakce a začal jsem jezdit v koloně stěhovacích aut. Několik brigádníků nakládalo na Veveří a druhá skupina vykládala na Lesné. Po dvou dnech jízd a stěhování unaven vcházím do kanceláří na Veveří, podívat se, zda je všechno odvezeno, a dopadla na mě neuvěřitelná tíseň. Úplně, ale úplně prázdné. Jen na zrcadle byl malý lísteček, další na telefonní ústředně, další na klíce od dveří – sem tam nějaký papírek a na nich nějaké krásné povzbuzující slovo.

Místo podpisu namalované sluníčko. Bylo to příliš silné a udržet slzy jsem nezvládl. Nějak to na mě padlo a zůstal jsem mlčky zírat a zamlženými očima brouzdat po zdech. Jen stopy na malbě prozrazovaly, co kde stálo. Podle lístečků nalepených všude možně jsem pochopil, že toto místo nezanechalo nesmazatelné stopy jen na mě. Ty lístečky měla na svědomí Jitka Hovořáková. Prostory na Veveří nebyly naše, byly jsme tam jen v pronájmu a celkem krátkou dobu (asi 2 roky), ale toto místo se na mně osobně nejvíce „podepsalo“. Na Veveří jsme přišli jako jednotlivci a zde se z nás stala rodina s velmi silnými vzájemnými vazbami. Zpětný pohled na tyto dva roky může signalizovat jakýsi personální průvan, ale pravý opak byl pravdou! Bohu díky za tyto dva roky!

Ústup z Veveří

Jak to všechno bylo? Pronajatý dům patřil městu a najednou se objevil původní majitel a dům mu byl vrácen. Majitel byl velmi slušný, a dokonce nám ani nezvedl nájem. Jenže dům během několika málo měsíců prodal a nový majitel měl už jiné plány. Těsně před letními prázdninami 1993 jsme obdrželi písemnou výpověď z domu. Termín vystěhování byl hrozivě blízký: konec října téhož roku. Předběžnou ústní výpověď jsme už měli, ale původní dohoda na konec roku byla nyní zkrácena. V tomto období snad byly ceny nemovitostí a zejména ceny pronájmů nejvyšší v dosavadní i budoucí historii. Věděli jsme, že na novou nájemní smlouvu podobného prostorového rozsahu prostě nemáme. Bylo nás 8 pracovníků na plný úvazek, což představovalo už značnou mzdovou finanční zátěž. Nebylo těžké spočítat, že za tři roky pronájmu by se zaplatilo tolik, kolik tehdy stál nákup vyhovující budovy. První, na čem jsme se ujednotili, bylo rozhodnutí koupit vlastní dům. O stavbě jsme uvažovat nemohli, na to nebyl čas. Uvědomuji si, jak je zajímavé, že nás nikoho nenapadlo přerušit práci, začít shánět prostředky a zabezpečit nejprve podmínky pro přípravu pořadů. Vůbec jsme o tom neuvažovali. Snažili jsme se také o pronájem některého z církevních objektů, ale marně. Jednomyslně jsme se domluvili na potřebě koupit dům. Možná v některé Anténě z roku 1993 nebo 1994 jsou uvedeny větší podrobnosti, ale pokud si pamatuji, tak na kontě jsme mohli mít kolem 100 tis. Kč, potřebovali jsme tak asi 2 až 4 miliony a na vše jsme měli vlastně několik týdnů (vytipovat dům, sehnat peníze, koupit ho, upravit a přestěhovat se).

Začali jsme tedy hledat dům ke koupi. Najít vhodný objekt v Brně se ale ukázalo jako velmi obtížný úkol. Většina domů byla buď příliš drahá, nebo v příliš špatném stavu, nebo se v nich nedalo umístit studio s přílehlými režiiemi, nebo v nich byli nájemníci. Jak postupoval čas i počet námi prohlédnutých budov, stále více vystupovala do popředí ekonomická stránka celé záležitosti. Naše představa o celkových nákladech potřebných ke koupi domu, jeho nutnou opravu a následnou rekonstrukci se postupně ustálila na částce mezi třemi až čtyřmi milióny korun. Ty jsme ovšem neměli.

Začali jsme hledat finanční zdroje. Navázali jsme kontakt s evropským centrem TWR, prostřednictvím kterého nám byla před časem nabídnuta finanční půjčka ze Švýcarska. Vydali jsme zvláštní číslo Antény, ve kterém jsme se obrátili s prosbou o peníze na tento projekt. V tom všem nás tlačil čas. Velmi brzy jsme zjistili, že pokud najdeme vhodný objekt, tak ho musíme koupit

Zakoupený dům na Lesné – před rekonstrukcí.

(nebo alespoň uzavřít předběžnou smlouvu o pozdější koupi) do týdne, maximálně do čtrnácti dnů, jinak o něj přijdeme. Všechno šlo strašně rychle kupředu. Půjčka ze Švýcarska se v této situaci ukázala být neúnosně pomalá. Zkoušeli jsme získat úvěr u některé banky – tato možnost ale ztroskotala na nevydělečném charakteru naší organizace. Banky se bály (v roce 2000 jsem pochopil, jak špatně byly a mnohdy dodnes jsou banky vedeny). Nakonec jsme se s prosbou o půjčku začali obracet na jednotlivé věřící lidi, zejména na věřící podnikatele. Mimořádné číslo Antény přineslo odezvu, a i když to nestačilo na pokrytí všech nákladů, ukázalo se, že byla dostatečná.

Naše odvaha brát si úvěry byla podepřena mimořádnou pomocí jedné naší posluchačky, která nám dala k dispozici vlastní dům. Jednalo se o krásnou vilu v Nedvědicích, asi 50 km od Brna. Pro nevyhovující vzdálenost od Brna nebylo možno tento dům přímo využít pro naši práci, ale jeho prodejem by bylo možno získat část prostředků k úhradě kupní ceny domu v Brně. Tato nabídka byla a je pro nás víc než jen mimořádnou pomocí nebo nejvýhodnější půjčkou – je pro nás důkazem Boží přízně a Jeho požehnání. Podmínkou této dohody bylo zajistit majitelce domu přiměřené bydlení v Brně.

Na počátku července jsme po dlouhém hledání a prohlídce mnoha budov našli objekt, který se zdál být vyhovující jak svou relativně nízkou cenou, tak i vnitřní dispozicí stavby a velikostí pozemku, dávajícího možnost dobré přístavby studia. Nevýhodou bylo umístění domu v průmyslové části Brna, i když v klidné ulici. Okamžitě jsme zahájili předběžná jednání s majiteli. Po několika dnech jsme nečekaně dostali další nabídku. Zprvu jsme jí nevěnovali pozornost, ale když jsme zjistili, že se u našeho vyhlédnutého domu má stavět rušná komunikace, situace se pro nás změnila. Jeli jsme si nově nabídnutý objekt prohlédnout nejprve sami, pak s bratrem Pivcem, stavebním odborníkem a členem Rady TWR-CZ. Dům byl pěkný, v dobrém stavu, na příznivém místě a za ne příliš vysokou cenu. Rozhodnutí padlo během několika dní. Ve čtvrtek 15. července 1993 jsme podepsali předběžnou smlouvu a složili zálohu.

Odhadované celkové náklady na koupi, nutné opravy a adaptaci objektu překvapivě klesly na 2 až 2,5 milionu korun, z toho samotná kupní cena činila 1,400.000,- Kč. I přes tento nečekaný pokles nákladů jsme v době podpisu předběžné smlouvy prostředky na zaplacení celé kupní ceny neměli. Ve víře v Boží pomoc jsme zaplatili polovinu kupní ceny a do 14 dnů jsme byli povinni doplatit polovinu druhou. Kdyby se to nepodařilo, přišli bychom o vše – o dům i o zaplacenou zálohu 700.000,- Kč, tak zněla smlouva! Vila v Nedvědicích ještě nebyla prodána a nový dům bylo třeba zaplatit v rámci daného termínu. A tady nám pomohli bratři z různých církví, kteří poskytli nemalé finanční úvěry. Díky Pánu Bohu jsme 29. července 1993 koupili dům. Dlouhý modlitební zápas tím ale neskončil. Bylo potřeba dobře prodat nedvědicovou vilu a splatit dluhy, bylo nezbytné domek opravit (i když oprav nebylo mnoho), chtěli jsme vybudovat dobré studio se dvěma režii. Koupili jsme dům. Dům mnoha úkolů a mnohé práce. Měli jsme z něj radost a byli za něj vděční.

Poprvé ve vlastním objektu

Byli jsme ve vlastním domě. Okolnosti, za kterých jsme ho koupili a jakým způsobem se podařilo sehnat všechny peníze, nedávaly prostor pochybnostem o Božím požehnání. Byli jsme si vědomi všech mimořádných okolností a lépe se nám překonala tíseň odchodu z Veveří ulice. V čase od zakoupení domu do nastěhování (asi 2 měsíce) byla provedena generálka celého domu. Nemohu nevzpomenout bratry Veselého a především Kristoslava Smilka, kteří se ujali tohoto úkolu. Za pomoci několika firem patřících křesťanům v Brně a několika pomocných dělníků byly provedeny potřebné stavební úpravy, rekonstrukce všech instalací, topení a především horní patro bylo upraveno na dvoupokojový byt pro sestru Dytrychovou z Nedvědice. Přízemí a 1. patro domu sloužilo TWR-CZ. Zatímco na Veveří jsme měli studio, dvě režie a 4 kanceláře, zde byly jen ty 4 kanceláře. Počítali jsme s tím, že studio a režie budou přistaveny v zahradě za domem. A tak zatímco na Veveří se přece jen podařilo natočit několik písniček, zde se o natáčení hudby nedalo vůbec uvažovat a zatím se nedalo uvažovat ani o natáčení mluveného slova! A to jsme rádi!!! Dvojgaráž pod domem byla plná až po strop nábytkem a věcí, které se do domu nevešly.

Provizorní a dočasné řešení

Sestra Dytrychová se přistěhovala o něco později, chtěli jsme se nejprve zabydlet sami a ušetřit ji všech hlúčných prací a zmatků. Bylo třeba postavit nahrávací box, železné konstrukce pro přístroje, upravit stoly a nábytek, aby byl stísněný prostor co nejlépe využit. Bylo třeba položit koberce, namontovat žaluzie do oken... bylo toho dost. Do doby nastěhování sestry Dytrychové jsme z bezpečnostních důvodů v domě i nocovali. Střídali jsme se ve službách, a jelikož dámy chtěly projevit svoji přirozenou statečnost, dožadovaly se o tuto poctu také. Bylo to i romantické. Telefon jsem si na noc omotával kolem ruky.

Natáčení pořadů jsme chtěli zajistit ihned. Největší místnost v přízemí byla rozporcována na 4 rohy (ještě, že to nebyl osmiúhelník): režie – nahrávací box – Katka – Aleš. Každý měl svůj kout a uprostřed toho všeho stál klavír a fikus. Díky tomuto provizoriu jsme se vzájemně učili ohleduplnosti a toleranci. Když někdo natáčel, museli jsme u stolů sedět mlčky a „jen“ přemýšlet nebo číst. Později jsme se naučili psát na počítači tak potichu, že to mikrofony nemohly zachytit. Když přišla za někým z nás návštěva, hovořilo se většinou vestoje nebo mezi dveřmi. Nabídnout kávu nebo nějaké občerstvení šlo jen v místnosti ředitele a tam jsme rozhodně nechtěli rušit. Navíc ředitel (Petr Raus) byl především redaktor a také potřeboval hodně klidu na práci. Na druhou stranu to bylo období (nakonec asi tříleté), kdy jsme se mohli hodně soustředit na psaní relací. Moc rád na toto období vzpomínám právě z tohoto důvodu. V této době se tak nějak přirozeně vytvořily dva redakční minitymy. Petr Raus a Věra Votavová (důvěrně Voty) a druhou dvojici představovala Katka se mnou. Tento systém práce se dobře osvědčil a v určité podobě funguje dodnes. Texty svých relací jsme si vzájemně četli, diskutovali o nich

*Tři ze čtyř koutů kanceláře.
1.: Jitka H. a Petra Š. signalizují natáčení
2.: Petr R. „vyrábí“ pořad
3.: Aleš B. v redakčním koutě.*

a já jsem z této práce bral velké duchovní požehnání. Myslím, že to ale platilo o všech redakčních pracovnících.

Nezapomenout na dluhy

Byli jsme přestěhováni, provoz v koupeném domě na Lesné jsme pomalu začínali považovat za stabilizované provizorium a přitom všem nás čekal další úkol: prodat dům v Nedvědici, který jsme měli k dispozici jako protihodnotu k dosud nezaplaceným dluhům. Pokusím se o vykreslení neméně zajímavých okolností, které prodej provázely. Zkušenosti z této obchodní transakce byly pro mě stejným důkazem Boží přízně jako okolnosti při nákupu domu, ve kterém jsme už nastěhováni.

Dům v Nedvědici sloužil dlouhá léta také ke shromažďování věřících z Nedvědice a blízkého i vzdálenějšího okolí. Ještě předtím, než majitelka svoji vilu nabídla nám, nabízela tento dům tomu, kdo by zachoval možnost shromažďování věřících. To se ale nepodařilo. Po krátkém rozhovoru se mnou se rozhodla světit prodej svého domu české redakci TWR. Výtěžek z maximální možné tržní ceny domu (odhadní cena byla dost nízká a výtěžek závisel na tržní ceně, které se při prodeji podaří dosáhnout) měl sloužit ke krytí nákladů na nový domov pro Radunku a zbývající část na úhradu koupě a rekonstrukce domu TWR. V této variantě řešení se vůbec nepočítalo s dalším využitím domu pro místní sbor.

V průběhu letních prázdnin 1993 jsme zadali prodej jisté brněnské realitní kanceláři. Odborníci této kanceláře přislíbili bezproblémový prodej nemovitosti. Atraktivní vila v pěkném prostředí – „prodáme za 14 dnů“ – prohlásili při sepisování smlouvy. 14 dnů uteklo a zájemce žádný. Zatím nám to nevadilo, ale když se nenašel žádný zájemce ani po 2 měsících, rozhodli jsme se cenu domu podstatně snížit. Jelikož smlouva s realitní kanceláří vypršela, využili jsme nabídky jiné brněnské realitní společnosti. Situace se v podstatě opakovala. Přislíb bezproblémového prodeje, odborníci s dostatkem zkušeností a přehledem na trhu udělají vše pro co nejvýhodnější prodej – to a další nám bylo řečeno při podpisu smlouvy. Tato realitní společnost si vyhradila čas na realizaci našeho požadavku 2 měsíce. Po 6 týdnech jsme si kladli otázku: „Proč docela pěkný dům nemůžeme prodat, když o nemovitosti je obrovský zájem?“ Modlili jsme se za moudrost pro jednání v celé záležitosti a vydali jsme několik vlastních inzerátů. Teprve na tyto inzeráty se přihlásilo nejméně 10 zájemců. Protože jsme ze všech možností chtěli vybrat tu nejvýhodnější, a to nejen po finanční stránce, neslíbili jsme nikomu z nich nic jistého a shromažďovali další a další nabídky.

V této době, někdy v září 1993, za mnou přišel Libor Osouch, věřící podnikatel, který dlouhá léta do sboru v Nedvědici dojížděl z nedalekého Kunštátu. Zajímal se o koupi nabízeného domu. Ke konečnému rozhodnutí potřeboval lhůtu asi 14 dnů. Libor odjel do Bulharska, kde celou situaci konzultoval se svojí manželkou. V průběhu těchto 14 dnů se zájem o koupi domu zvětšoval. Po dohodnuté lhůtě přišel Libor do kanceláře (ještě na Veverí ulici) a prohlásil: „Ještě jste to neprodali?“ – „Ne.“ – „Tak já to beru!“ To byla potěšující zpráva a projednali jsme všechny další potřebné záležitosti. „Maličký“ problém byl v tom, že neměl peníze, ale byl připraven vzít si půjčku u Komerční banky. Celou záležitost měl předem projednanou a toto řešení se zdálo výhodné. Proto jsme zrušili smlouvu s realitní společností a všechny další zájemce jsme o této skutečnosti uvědomili. Libor měl v určený den přijít do banky podepsat smlouvu o půjčce. Vše bylo bezproblémové a smlouva připravena. Až na poslední chvíli obdržel informaci, že banka od připravené půjčky ustupuje. Nikdo z pracovníků banky nedovedl srozumitelně vysvětlit, proč k uzavření smlouvy nedošlo – snad prý tuto půjčku neschválil nadřízený orgán. Bylo to neobvyklé jednání, ale taková byla skutečnost.

Tuto informaci mi Libor telefonicky oznámil 7.10.1993 ráno. Pocity, které jsem měl v tu chvíli, se nedají „vykreslit“ na papíře. Všechno doposud tak „klapalo“ – všechna „kolečka“ událostí do sebe krásně zapadala ... O dům měl zájem křesťan, kterému velmi záleželo na udržení křesťanského obecnství v Nedvědici, k čemuž měl prodáváný dům dále sloužit. Najednou je všechno jinak. Libor půjčku nedostane, peníze nemá a dům koupit nemůže. K tomu zrušené smlouva s realitní kanceláří, všichni ostatní zájemci odřeknutí a my potřebujeme dům prodat do konce měsíce. K 15.10.1993 jsme totiž museli splatit nemalou částku,

dříve vypůjčenou na zaplacení kupovaného domu na Lesné. Tak nějak jsem uvažoval a kladl si mnoho otázek. S Liborem jsem se ihned domluvil, že zatím nikomu nic nebudeme říkat a k celé záležitosti se vrátíme po 5 dnech – v pondělí ráno. Oba jsme se shodli, že je to „nějaké divné“ – v tom „něco bude“. Vůbec jsme netušili co.

Tentýž den (7.10.1993) jsem se večer telefonicky loučil s Otakarem Vožehem, který odlétal z Vídně do Texasu. Mimo jiné mi říká: „Jo, a kdybyste náhodou potřebovali nějakou půjčku, dej vědět. Zdá se, že je zde určitá možnost.“ Do telefonu jsem mu slušně poděkoval a tak mimoděk konstatoval: „Nevím, na co bychom my potřebovali půjčku, my potřebujeme peníze, nebo prodát dům, abychom mohli naši půjčku splatit.“ Celou věc jsem pustil z hlavy, jen jsem se o tomto rozhovoru zmínil doma manželce. V sobotu jsem s ní byl na nějakém církevním pohřbu. Jak tak jdeme v zástupu za rakví, najednou se ke mně manželka odkudsi protlačí a říká: „A proč by vlastně ta půjčka od Oty nemohla být pro Libora?“ – Teprve nyní mi došly všechny souvislosti a rychle se rozednívalo v hlavě. Okamžitě po pohřbu sedám do auta a jedu do kanceláře, kde sepišuji fax pro Otakara Vožeha, který už mezitím dorazil do Texasu. Popisuji mu stručně uvedený sled událostí s konstatováním, že o půjčku zájem máme. Potřebujeme ji pro Libora, ať sdělí podmínky. Během 2 hodin dostávám faxovou zprávu začínající slovy: „Ty ale umíš překvapit.“ Během dalších několika hodin „prolétávaly“ faxové zprávy mezi Brnem, Texasem a Německem (zdroj půjčky). Několik upřesňujících informací a půjčka byla dohodnuta. V pondělí ráno, přesně podle naší pětidenní lhůty, byla celá záležitost vyřešena.

Věřící manželé v Německu (naši posluchači) nabídli prostřednictvím Otakara Vožeha půjčku pro nás. Půjčka byla nabídnuta s tříprocentní úrokovou sazbou. Ve srovnání se 17–18% úrokovou sazbou v Komerční bance (tehdy to tak skutečně bylo) byla tato půjčka nesrovnatelně výhodnější. Navíc úrok může být použit na jiné misijní účely. Během několika dnů dojednáváme termín uzavření smlouvy v Německu, odjíždíme podepsat smlouvu a všichni „nevěřičně“ kroutíme hlavami, jak to Pán Bůh všechno krásně koordinoval. Korunu všemu dává zjištění, že banka ustoupila od rozjednané smlouvy o půjčce několik hodin poté, co manželé z Německa informovali Otakara Vožeha o ochotě zapůjčit nám potřebný obnos. Jako by Pán Bůh čekal na rozhodnutí těchto ochotných manželů, a pak zařídil storno půjčky v bance. Víme, že to nebylo „jako by“, ale že to bylo Boží jednání. ... a tak si s radostí přivlastňujeme Davidova slova: „*Nebude zahanben, kdo skládá naději v Tebe, Hospodine. Dej mi poznat svoje cesty a uť mne chodit po svých stezkách. Veď mne cestou své pravdy a vyučuj mne. Vždyť jsi můj Bůh ...*“ (Ž 25,2–5)

Další obyvatelé na Lesné

S přistěhováním sestry Dytrychové se s námi důvěrně seznámil její pes Brit. Když Radunka Dytrychová odcházela do práce, ležel nejraději na chodbě u našich dveří a poslouchal, co natáčíme a stříháme. Nikdy jsem se nedověděl, zda i jeho nejoblíbenější relací bylo Světem Bible. Za několik měsíců onemocněl a Radunce nezbylo, než po čase sehnat malého dvojníka. To byl zase Robin. Petr Raus mu vlastnoručně vyrobil boudu na zahradě, ale zdálo se, že Robin půjde ve stopách Brita a názory měnil

Zleva: Katka Hodecová, Jitka Gardoňová, Ivo Žák, Petr Raus, Jitka Hovořáková, Petr Zeman, Věra Votavová.

velmi nerad. Do boudy snad nevlezl ani jednou a ven vycházel jen v nejnútnejších případech. Radunka měla vždy kolie.

Návazná služba měla k dispozici velkou kancelář v prvním patře. Ivo Žák, Jitka Gardoňová (za svobodna Střížová), Jan Kašparec a Petr Zeman četli a psali dopisy. Jejich zasedací pořádek se lišil od programového zcela zásadně a nehledali jsme v tom žádný hlubší význam... Zatímco v přípravě programů byly pracoviště v koutech, „návazníci“ seděli shlukl ve středu místnosti a chodilo se kolem nich.

V této době prochází Ivo Žák osobní rodinnou krizí a rozhoduje se naše řady opustit a odejít do jiného zaměstnání. Bylo to koncem prázdnin 1995 a jeho práci přebírá Jan Kašparec, zkušený laický „duchovní“ a starší jednoho brněnského sboru. Rovněž důchodce, ale pracant! Pamatuji si na svoje studentská léta, kdy jsem si chodil přivydělávat na prázdniny do různých stavebních firem. Jednou jsme se takto potkali na stavbě patrových garáží. Polír stavby byl až nelidský, a ač jsem byl mladý a práce mi nevadila, měl jsem toho pokaždé plné zuby. Jako pomocníci jsme dělali nejtěžší práce. Odpovědí většiny byla nevypsaná soutěž v ulevování. Ne že bych chtěl dělat totéž, ale občas jsem si prostě potřeboval odpočinout. Běda tomu, kdo byl chycen! Jan Kašparec (ač o generaci starší) zvolil jinou taktiku. Co nejrychleji splnil úkol a okamžitě naháněl políra, že nemá co dělat! Onen mistr za několik dnů nezvládal Honzu Kašparce zaměstnávat a dal mu pokoj. Jelikož jsme dělali spolu, měl jsem se dobře i já. Tak takový je Honza Kašparec a tento důchodce udělal za rok takový vitr v návazné službě, že z výsledků a systému jeho práce těží dodnes i Vlastík Kolegar, který Jendu vystřídal v roce 1997.

Budeme se zakopávat...

Jitka Hovořáková přišla do TWR-CZ na doporučení studentské misie Křesťanské vyučování a život. V tomto studentském hnutí měla Jitka kamarádku Katku, která se zanedlouho objevovala stále častěji v Jitčině kanceláři. Pamatuji si především na jejich natáčení několika písni. Katka s Jitkou zpívaly duet a já jsem je natáčel. Bylo to samozřejmě ještě na Veveří ulici. Při psaní těchto řádků si vlastně uvědomuji, že ani nevím, kam se tato nahrávka poděla... doufám, že ji zmíněné dámy zpěvačky někam „neuklidily“. Katka na sebe prozradila vzdělání, na což jsem rychle slyšel. Měla čerstvě dostudovanou architekturu a navíc byla ochotná pomoci. Bylo to v době těsně před stěhováním z Veveří na Lesnou a to už jsme samozřejmě zvažovali dostavbu studia na zahradě kupovaného domu. První stavební návrhy kreslila už na Veveří a docela se nám zamlouvaly. V té době jsme je zveřejňovali v Anténě a nemá cenu se nyní o nich zmiňovat, protože se nikdy nerealizovaly (ale nebyly špatné). Zmiňuji se o tom proto, že v této době vznikla naše spolupráce jak programová, tak později ve vedení TWR-CZ. Dost jsme hovořili o nejrůznějších biblických a sborových záležitostech, o osobních problémech a bylo vidět, že Katka prošla důkladnou školou hnutí Křesťanské vyučování a život. Z rozhovorů byla patrná její dobrá známost Bible a úsilí o živý a přirozený vztah s Bohem. O nové redakční příspěvky byla vždy nouze a mě napadlo využít Katčina nadšení ze studia Bible. Nebyl jsem si vůbec jistý, zda by „holka“ měla nějak pomáhat s přípravou pořadů, ale na druhé straně jsem neviděl důvod, proč ne. Zkusil jsem ji natáknout, a jak už je jejím dobrým zvykem, vzala si čas na rozmyšlenou. Netrvalo dlouho a pokusila se také o první externí programovou spolupráci. Během několika měsíců jsme se v kolektivu TWR-CZ shodli na nabídnutí místa programového pracovníka pro Kateřinu Vodovou (později Hodecovou). Toto všechno se odehrávalo na podzim roku 1993, kdy jsme koupili dům, měli spoustu dluhů a neměli žádné rezervní peníze. Tehdy jsme se rozhodli, že každý nově přicházející pracovník by si měl sebou přinést příslib finančních zdrojů kryjících nejméně 80 % potřebných mzdových výdajů. Bylo to jedno z několika kritérií a samozřejmě nemohlo stát samo o sobě, aby si někdo nemyslel, že místo v našem týmu se dá „koupit“...! V roce 1993 to bylo v českých poměrech revoluční rozhodnutí. Z vyprávění Otakara Vožeha jsem měl jakousi představu, jak se to dělá, a měl jsem i svoji vizi. Přitom jsme dbali na to, aby nedocházelo k případům, kdy nějaký dárcce omezí své dary např. ve sboru a bude je posílat do TWR-CZ. Stejně tak nestačilo, aby náš už existující dárcce „pouze“ adresoval svůj dar ve prospěch mzdy nového pra-

covníka. Potřebovali jsme nové finanční zdroje a nechtěli narušit podporu jiných potřebných aktivit. Takové podmínky jsme současně s nabídkou místa v TWR-CZ nabídli Kateřině. Kdyby se myšlenky daly odposlouchávat, určitě bych to tehdy udělal. Nevím, co si myslela, a vy už víte, jak to dopadlo.

Přestěhovali jsme se na Lesnou a Katka tam hned od začátku měla svůj stůl. Chvilí ještě externí, ale poměrně brzy „celodenní“. Tento stůl býval dost často překryt rýsovacím prknem, na kterém se dotvářely detaily architektonické studie dostavby nového studia. Podali jsme žádost o stavební povolení a byli překvapeni, co všechno po nás chtěli. Dokonce jsme museli nechat udělat geologický průzkum zahrady, měřit sluneční osvit na sousedovy pozemky a mnoho dalších vyjádření a potvrzení. Celkem vše šlo hladce, až na jedno jediné vyjádření jedněch ze dvou sousedů. Se stavbou na zahradě nesouhlasili. Nešlo o nějaký právní důvod, jejich nesouhlas byl ryze osobní a nepomohlo ani ústní společné jednání za účasti úředníků ze Stavebního úřadu. Protože jejich nesouhlas byl protest občanský, nikoliv stavebně věcný, nešlo nic moc dělat. Nebylo co měnit, protože žádný parametr naší stavby nebyl a nemohl být napadnut. Bylo nám všem jasné, že nechceme jít soudní cestou, a proto jsme se rozhodli pro mimořádný vstřícný krok: zakopat studio do země. Katku čekala další zkouška z architektonických umění...

To, co zde popisují, nebylo tak rychlé, jak se z několika řádků může zdát. Trvalo to přibližně dva roky. Toto období mělo na mě osobně velmi poučný vliv. Vědomí si všech okolností, za nichž jsme získali dům na Lesné, jsem byl na vrcholu své jistoty víry ve správnou věc. Tento dům nám dal Bůh a určitě nám ho nedal jako zhoršení pracovního prostředí a podmínek práce rozhlasového šíření evangelia. A zhoršení to bylo markantní. Jako malý příklad může posloužit praxe Petra Rause, který všechny své relace natáčel doma do otevřené šatní skříně. Kabáty a kalhoty tvoří nejen slušivý oblek, ale i dost dobré akustické tlumení okolních zvuků a odrazů. Petr strčil mikrofon mezi rukávy a sukně, zapnul kazeták a natáčel hodiny a hodiny relací. Umíte si (snad) představit, jak se přímo andělsky musely vznášet ženy jeho rodiny (manželka a dvě dcery). Každé otevření šuplíku bylo slyšet. Obdivuji je, že to vydržely tři roky!

Nechápal jsem, proč se nedaří získat souhlas zmíněných sousedů, a tím i stavební povolení. Ukazovalo se, že jediná (a s vysokou pravděpodobností úspěšná) cesta povede přes soudní síň. V tomto okamžiku jsem začal pochybovat o svém přesvědčení „nedotknutelnosti“ našeho domu na Lesné. Stále častěji se mi vybavovala věta bratra Smutného, který kdysi předtím prohlásil, že nikdy nevíme, jak dlouho v tomto domě zůstaneme. Vnitřně i verbálně jsem tento názor odmítal, ale s postupujícím časem jsem ho stále zřetelněji slyšel. Nebyl jsem srozuměn s rezignací na dům na Lesné, to mě ani nenapadlo, ale musel jsem už proti této myšlence bojovat. To pro mě nebyla dobrá situace. V té době jsme přijali společné rozhodnutí, že půjdeme cestou soudního jednání, protože jsme neznali žádné jiné řešení. Toto rozhodnutí jsme přijali i ve vědomí, že nebudeme dobrým příkladem. Soudit se – to bylo to, co jsme rozhodně nechtěli, ale zdálo se, že se mu nemůžeme vyhnout. Potřebovali jsme kanceláře,

Katka H. plánuje studio v zahradě (nikdy se nerealizovalo)

H. Menzel, E. Veselý a D. Smutný – specialisté na stavební problémy uvažované stavby studia.

studio a byt. Kanceláře a byt jsme měli, zbývalo „jen“ nahrávací studio. Bylo to v době, kdy jsme už připravovali pořady i pro Radio Proglas. Vysílali jsme na Českém rozhlasu Plzeň, práce bylo najednou nějak strašně moc a na práce související s přípravou studia už nebyl čas. Katka se už plně věnovala redakční práci, a proto s projektovými pracemi a úřednickými náležitostmi pomáhali jiní, např. bratr Smutný, Veselý, Smilek a někteří další. Nakonec jsme chtěli ustoupit, co to nejvíce půjde. Uvažovali jsme o snížení výšky stavby tím, že celé jedno a půl patra zakopeme pod zem a na zahradě bude „vidět“ jen podkroví. Rozhodnutí přepracovat projekt na podzemní verzi a předložit stavebnímu úřadu nové řešení i s variantou soudního sporu se sousedem jsme tyto záležitosti pustili z hlavy a nechali jednat externisty a najaté odborníky. V této době se mi na pracovním stole objevil papírek s biblickým veršem: „*Líbí-li se Hospodinu cesty člověka, vede ku pokoji s ním i jeho nepřátele*“ (Př 16,7). Nevím, kde se tam papírek vzal, myslím, že to byl nějaký hodně starý utržený proužek papíru, který ovšem změnil moje přemýšlení o našem domě definitivně. Okamžitě jsem věděl, že něco bude jinak, protože naše nesouhlasící sousedy jsem považoval svým způsobem za nepřátele. Tužkou jsem si načmáral tento verš na starý pracovní stůl, abych ho měl stále na očích. S modlitbou jsem čekal, jaké řešení vlastně bude to pravé. Jak to dopadlo, pochopíte z článku, který jsme uveřejnili v Anténě na jaře roku 1995:

Zásadní změna

Projekční i prováděcí práce jsme zadali odborné firmě, která ve spolupráci s několika věřícími odborníky zvážila celou situaci a navrhla nám nové, trošku překvapivé řešení. Vzhledem ke složitosti zakládání stavby do značné hloubky, nutnosti klimatizace, ztížením pracovním podmínkám v podzemí atd. nám bylo doporučeno postavit úplně nový objekt, na jiné parcele, bez složitých zemních prací a omezování sousedskými vztahy apod. Bylo nám prokázáno, že hodnota našeho stávajícího domu plus cena za uvažovanou dostavbu ve stávající zahradě z velké části pokryje výdaje na novostavbu. Velice pečlivě jsme zvažovali všechny souvislosti a možnosti. Jednání Rady TWR-CZ pojednávalo celou záležitost mimořádně pozorně a odsouhlasilo změnu koncepce dostavby ve prospěch novostavby. Nebylo to vůbec jednoduché rozhodování. Velice vážně jsme se zabývali důvěrou Vás, posluchačů, kteří jste byli již 2x informováni o dostavbě studia v zahradě domu. Chceme Vás i tímto ujistit, že všechny příspěvky, které jsme obdrželi na dostavbu studia, použijeme na stavbu nového objektu. Chceme Vás ujistit, že pokračujeme velice obezřetně a tak, aby náklady na novostavbu byly co nejmenší. Podařilo se nám najít několik projektantů, kteří vstřícně a rychle zpracovávají projektovou dokumentaci. (Ideální by bylo, kdybychom zadali práci dobré firmě, která by provedla veškeré práce bez našich starostí a pozvala by nás až na kolaudaci.) Ale tento luxus si nemůžeme dovolit. Kdo někdy stavěl, ví, co všechno se musí zařizovat. Máme mnoho práce navíc, ale ušetříme tak podstatnou část nákladů.

Současně s projekčními pracemi kupujeme stavební pozemek. Velice nám vyšla vstříc paní hraběnka ze zámku v Líšni. Odkupujeme od ní slušnou stavební parcelu na klidném místě brněnského předměstí za velmi výhodnou cenu. Bůh nám žehná a pomáhá nám překonávat mnohé nejistoty spojené s naším rozhodnutím. Nechceme vás zatěžovat výčtem problémů, které v této souvislosti řešíme, ale stojíme o vaše podpurné modlitby. Stavba není finančně zajištěna. Věříme však, že pokud nic nezačneme dělat, nemůžeme čekat ani na pomoc a Boží požehnání. Proto děláme. Pozemek, geologický průzkum, radi-oaktivní průzkum, projekční práce, geometrické práce – vše je hotovo a práce pokračují. Budou-li v říjnu peníze na založení stavby, začneme. Věříme, že budou.

Dům na Lesné můžeme prodat, až bude novostavba hotová. Přestěhuje se s námi i sestra Dytrychová. I její podmínky bydlení by se měly podstatně zlepšit. Především oddělením bytu od provozních prostor.

Tuto informaci jsme zveřejnili na jaře roku 1995 – tedy přibližně 2 roky po zakoupení domu na Lesné. Byla to dost šokující změna, ale přijali jsme ji jako výzvu a já jsem musel velmi pře-

hodnocovat své předchozí vidění. Ale s větším odstupem času vidím, že všechny kroky měly svoji logiku.

Bylo mi už úplně jasné, které-že to cesty povedou ku pokoji i naše nepřátelé. Když jsme s Katkou navštívili atelier architekta Ing. Hečky, kde nám předložili první návrh možné podoby novostavby, byli jsme velmi spokojeni. Po některých našich připomínkách jsme viděli skicu „snů“. Jen pohled toto dílo na papíře byl úžasný. Nějak jsme věděli, že směr naší orientace ohledně řešení sídla redakce je vyřešen.

Musím přiznat, že to ale nebylo bez komplikací. První nastaly v Radě TWR-CZ. Velice těžce jsme obhajovali studii novostavby ing. arch. Hečky. Ač byla provedena podle našich požadavků, vyhovovala našim potřebám, respektovala naše možnosti a líbila se nám, bylo nám vytýkáno, že jsme nezadali tuto práci většímu počtu architektů. Ale tato studie byla vypracována se slevou, a přesto stála asi 30 tis. korun. Cena to byla obvyklá a vypracování několika studií jsme považovali za sice rozumné, ale mimo naše finanční možnosti. Jednání Rady bylo „jak má být“ a křídýlka nám přece jen trochu přiskřípnuta byla. Museli jsme zrušit spolupráci s arch. Hečkou. Kdybych tehdy věděl, co toto rozhodnutí znamená a co nás příští dva roky čeká, raději bych utekl. Ale Boží prozřetelnost byla i v tomto moudrá.

Konečně vpřed

Většiny projektových prací se ujali naši věřící přátelé. Tyto projekty nám věnovali darem a představovaly úsporu asi 200 až 300 tis. korun. Komerčním kancelářím jsme byli nuceni dát pouze specializace, jako např. vytápění, požární posouzení, statiku apod. Až potud bylo všechno celkem snadné – díky ochotným projektantům. Projektovanou koncepci stavby se nakonec podařilo obhájit v naší Radě a bylo zahájeno nové stavební řízení. Po osmi-měsíčním maratonu tahanic se všemi možnými institucemi jsme dostali stavební povolení. 8 měsíců jsme pomalu ztráceli naději, že se podaří překonat úředního šimla. Díky Bohu jsme nakonec měli pohromadě všech moc a moc razítek a výsledek byl o to radostnější. V takových okamžicích jsme zapomněli na nepříjemnosti a s vděčností Bohu jsme konstatovali, že jeho milost předčí naše očekávání. Tuto dobu jsme využili k prezentování nového projektu a shánění potřebných financí.

Asi 2 měsíce před ukončením stavebního řízení jsme už začínali myslet na vlastní stavbu a obeslali několik stavebních firem s žádostí o případnou realizaci podle nabídnuté ceny. Všechny obeslané firmy projevily o realizaci stavby zájem a nabídky se v ceně lišily o více než 100 %. Nejnižší cena byla něco málo přes 3 miliony, nejdražší kolem 8 milionů českých korun.

S výběrem té pravé nám opět pomohl Bůh. Pokud se vám to, milí čtenáři, jeví poněkud imaginárně, pak my jsme to viděli víc než reálně. Posuďte sami.

Navštívili jsme sbor Církve bratrské v Horní Krupě u Havlíčkova Brodu. Přišel za námi bratr Calta a říká: „Dejte požadavek Vojenským stavbám v Brně ...“ My jsme od tohoto podniku už měli cenovou realizační nabídku a firma se řadila mezi ty levnější. Zjistili jsme, že ve Vojenských stavbách pracuje ještě bratr Merta a ten nám dohodl setkání s ředitelem. Jednání bylo poměrně úspěšné. Ředitel souhlasil s postupným splácením stavby tak, aby splátky byly rozloženy na 2 roky. To byla víc než výhodná nabídka a dohodli jsme se, že jejich právník vypracuje návrh smlouvy do několika dnů. Když jsem onoho právníka po 14 dnech upomínal, omlouval se, po dalších 14 dnech se vylmouval a po dalších 14 dnech řekl, že Vojenské

„Velení“ stavby v Lišni – zleva: J. Skácel (stavbyvedoucí), A. Bartošek a br. Calta (hlídači TWR-CZ) a zednický mistr (říjen 1996).

stavby nemohou na dohodnuté platební podmínky přistoupit a nabídl realizaci za jiných, méně výhodných podmínek. Bylo to divné a ještě divnější, když se nepodařilo znovu kontaktovat ředitele. Trošku jsme sondažovali důvody změny postoje a nedodržení ústního dojednání a zjistili jsme, že tento stavební kolos se možná dostal do vážné finanční krize. Zřejmě nešlo o změnu osobního postoje jednoho nebo několika lidí, příčina změny stavu byla asi natolik razantní a nepochopitelná, že jsem ji začal vnímat jako Boží zásah do dění okolo výběru stavební firmy. Ve vedení TWR jsme se dohodli, že Vojenské stavby nebudeme dále kontaktovat, a velice rychle jsme se dohodli s firmou Stavitelství Delta Brno. Mezitím se změnila i naše finanční situace, a tak jsme mohli dohodnout i rozumnější platební kalendář.

Přání se začínají zhmotňovat

V týdnu, kdy jsme uzavřeli smlouvu o dodávce stavby, byl odvolán ředitel Vojenských staveb, s nímž jsme původně jednali. Tímto zásahem jsme byli „donuceni“ ušetřit dalšího půl milionu korun, což byl rozdíl v ceně navržené Vojenskými stavbami a Stavitelstvím Delta. Změna přinesla i další výhodu: zaměstnanec Vojenských staveb, bratr Calta, přijal úkol stavebního dozoru, což by v prvním případě bylo asi poněkud problematické.

Dalšího naplnění došel onen verš „*Líbí-li se Hospodinu cesty člověka, vede ku pokojí s ním i jeho nepřátele*“. Pozoroval jsem, že naše „sestra domácí“, Radunka Dytrychová, si docela dobře porozuměla s našimi severními sousedy. Ústy sestry Dytrychové se jim dostalo evangelia a věříme, že Bůh je může oslovit a přinést požehnání i jim. Pokoj s našimi sousedy (dříve jsme je vnímali jako nepřátele) nám také signalizuje, že se Hospodinu líbí „naše cesty“. To je úžasné zjištění a nic víc si nemůžeme přát. Sousedům ze severu vlastně děkujeme, protože byli (jistě nevědomky) Božím nástrojem k tomu, aby nás přesvědčil, že existuje lepší řešení než zakopání studia do země.

První hrábnutí do země

V srpnu 1996 zahájila firma Delta stavební práce. Postupně společně řešíme nečekané komplikace a dílo pomalu, ale kvalitně roste. Koncem září byly připraveny přípojky kanalizace a vody a nosné zdivo přízemí, včetně vnitřního izolačního zdiva. Jsme vděční bratru Caltovi za jeho odborný dozor – je vidět, že je profík a že se vyzná. Každý týden stavbu kontroloval a iniciativně pomáhal překonávat nepředvídané problémy. Na stavbu jsem jezdil s ním a někdy i vícekrát týdně se zajímal, jak stavba pokračuje. Většinou se mnou jel i někdo další z pracovníků TWR-CZ, protože s napětím i očekáváním jsme sledovali zvětšující se objem rostoucí budovy.

Starosti i radosti

Je logické, že celá stavba je projektována a realizována velice úsporně. Chceme se svěřenými prostředky hospodařit tak, aby se jejich hodnota znásobovala, a ne aby drahý a moderní luxus budovy ztrácel hodnotu jen tím, že stárne. Proto byla v budově projektována a do ceny kalkulována obyčejná, typizovaná dřevěná okna. O plastových jsme jen snili jako o nemožném přepychu. Svislé prosklení schodiště a vstupu mělo být v kovovém svařovaném rámu. Nic lepšího nás nenapadlo. Navštívili jsme brněnský stavební veletrh a nějak nám přišlo na mysl použít místo kovových konstrukcí dřevěných. Podle reklamních ceníků jsme spočítali, že bychom dokonce záměnou kovových rámu za dřevěné mohli ušetřit a ušetřené peníze přesunout na dražší okna v budově. Myšlenka nás nadchla. Podařilo se a uzavřeli jsme smlouvu na dodávku krásných dřevěných EURO oken. Lepené izolační dvojsklo zaručí nejen snazší údržbu, ale především lepší tepelnou a zvukovou izolaci a vrstvené lepené rámy dobrou těsnost a přesnost zavírání.

I tato okenní maličkost je velkým Božím zázrakem. Nikdy bychom nemohli vznést požadavek na instalaci EURO oken – cenové navýšení stavby by představovalo přibližně půl milionu korun. Díky nesmyslným ceníkům, kterých se žádný výrobce nedržel, jsme rozjeli iniciativu, která nás dovedla až pár kilometrů za Valašské Meziříčí. Kdopak nám na poslední chvíli vnukl myšlenku nahradit kov dřevem? Další důkaz o tom, jak podrobně Bůh sleduje každý náš krok

a jak má ve své péči i kvalitu stavby (a to je jen mrtvá hmota). O co víc se stará o nás, lidi, jak moc mu na nás záleží.

Povzbuzující překvapení:

V té době jsme celou situaci prožívali více pracovně a až teprve určitý časový odstup vytvořil tento nádherný rámec celému dílu. Snad nejhůře jsem prožíval neuvěřitelné průtahy na líšeňském Stavebním úřadě a dnes (v roce 2000) je prožívám opět. To v situaci, kdy chceme postavít nízký dřevěný plot na vlastním pozemku. Vzpomínám si, že tehdy jsem se s paní vedoucí Stavebního úřadu rozloučil malým dárkem: Biblií. Jak se rozloučím po získání souhlasu k postavení plotu, zatím nevím. Ale abych nemluvil jen o Stavebním úřadu líšeňského regionu – „rád“ vzpomínám i na jiná oddělení. Například lidé kolem veřejné zeleně se také „snažili“. Musím se vrátit ještě do období před zahájením stavby. Na zakoupené stavební parcele byl hustý mladý borovicový porost. Byla to jakási zapomenutá a zanedbaná školka. Stavba se mohla realizovat až po jejich vykácení. Získat povolení k vykácení zeleně se na vzpomínaném líšeňském Obecním úřadě nepochopitelně protahovalo. Už byl rok 1996 a blížil se březen a konec období vegetačního klidu, tedy konec období, ve kterém se mohou kácet stromy. V létě jsme chtěli začít stavět novou budovu. Do celé záležitosti se zapojil Václav Kadlec a způsobil, že povolení k vykácení jsme obdrželi jeden den(!) přede dnem vegetačního klidu. Byl pátek a poslední možnost ke kácení byla sobota. To, co se podařilo, považuji dnes za zázrak. V sobotu ráno v sedm hodin přijelo do Líšně asi 25 brigádníků, jeden nákladák a dvě motorové pily. Rychle jsme vykolíkovali prostor k vykácení a v osm ráno padaly první borovice k zemi. Lidé v oknech paneláků zděšeně pozorovali naši „devastaci“ přírody a během snad 30 minut byla u nás policie. Povolení bylo v pořádku a nakonec nám nabídli pomoc v případě, že by nás nějaká samozvaná ochránci chtěli obtěžovat. Nic takového se nestalo, možná to nestihli, protože během dvou hodin byla parcela vykácená, borovice rozřezané a odvezené do spalovny. Zametli jsme silnici a koukali na plochu připravenou ke stavbě nové budovy TWR-CZ. Po ploše chodil neznámý muž a evidentně měřil vykácený prostor a počítal pařezy. V pondělních novinách vyšel článek o naší mýtině. Autor lítoval padesáti vykácených mladých borovic, ale na druhé straně nezapomněl přiznat, že zaplatíme náhradní výsadbu v odpovídající hodnotě. Děkovali jsme Bohu, že se autor článku přepočítal, protože počet poražených borovic překročil množství pěti set! – tedy 10 x více, než autor uvedl v novinách. A pak, že nejsou zázraky.

Toto všechno se samozřejmě odehrávalo v době, kdy do stěhování zbývalo více jak rok času. Přípravovali jsme relace, psali biblické seriály a učili se úplně nové rozhlasové práci. Přípravovali jsme relace do sekulárního rozhlasu pro vysílání na VKV. Už se také uvažovalo o možnosti vysílat pomocí satelitu. Je pravda, že jsme všichni získávali praxi, ale přece jen dvojnásobek vysílacího času chtěl své! V provizorních možnostech to nebylo lehké, ale vzpomínám na tyto okolnosti na jiném místě.

Touha po novém domě se nikdy nestala cílem a smyslem naší práce. Novostavba vyplynula ze všech zvažovaných možností jako nejvýhodnější řešení a budova, technika, stroje a zařízení vždy zůstaly jen „židličkou“ celé služby TWR-CZ. Nebylo málo těch, kteří nás povzbuzovali slovy „pouštíte se do velkého díla“, „máte velkou odvalu“ ... vždy měli na mysli nový objekt a spoustu peněz. My jsme se přitom pouštěli skutečně do velkého díla, ovšem ne ve stavebním oboru, ale v rozhlasovém šíření Božího slova. Jak moc jsme potřebovali povzbuzení.

Vzpomínám si také na jeden zimní den, kdy jsme čekali na příjezd výrobce oken, který měl ten den vmontovat hotová okna do dalšího patra. Když nepřijel ani po obědě, začal jsem ho shánět. Nakonec volal sám a dodnes slyším jeho roztřesený hlas: „Pane Bartošek, my jsme havarovali, vrazila do nás nákladní Tatra ...“ Byla zima, na Valašsku hodně sněhu a z Hodslavic, kde se okna vyráběla, je pan Kladiva (majitel továrny) vezl na vozíku za osobákem. Někde na křižovatce do nich vlítla Tatra. Z rozhovoru jsem se dále dověděl, že z vozíku nezbylo vůbec nic, auto bude opravitelné, ale kdy bude schopen dodat okna, to vůbec nevěděl. Na stavbě jsme je potřebovali okamžitě, protože mrzlo, a aby dělníci mohli pokračovat, muselo se začít topit. Byl jsem z toho zase nešťastný, ale ne dlouho. Pan Kladiva volal hned

Vánoce 1996 – dům máme pod střechou (skoro).

druhý den ráno, jeho hlas zněl velmi optimisticky a doslova řekl, že nechápe, jak je to možné, ale okna dnes veze na vypůjčeném vozíku a ještě dnes je usadí do stavby. Nejprve jsem také nechápal, jak je to možné, nějak jsem si nedovedl srovnat v hlavě, že by je mohl vyrobit přes noc, když jsem věděl, že jen sklo se vyrábí nejméně týden... ale vzpamatoval jsem se až v okamžiku, kdy mi sdělil, že okna havárii přežila bez jediného škrábnutí. Tak a nyní uvažujte a pokuste si představit auto s otevřeným dvoukolákem, plným hotových zasklených oken, chráněných jen igelitem. Do takto naloženého dvoukoláku vrazí obrovská

Tatra, vozík je zcela zdemolován, auto před ním notně poškozeno a zasklená okna jsou posléze shledána bez vady. Myslím, že každé mělo zdatného anděla – jinak si to neumím představit, ale povzbuzení to bylo silné.

Každá stavba budovy potřebuje mnoho profesí. Především profese stavební a pak specialisty na elektro, vodu, topení, kanalizace, elektronické rozvody... je hodně prací, které se musí koordinovat. Od samého začátku jsme měli uzavřenou smlouvu se stavební firmou na provedení všech prací, mimo zmíněných odborností. Tyto práce patří k nejdražším a všechny tyto profese na novém domě TWR-CZ provedly firmy, jejichž majitelé patří mezi naše věřící přátele. Mnoho z prací bylo provedeno zdarma a tato pomoc výrazně přispěla ke snížení nákladů na stavbu.

V průběhu stavebních prací jsem pozoroval, jak pracovníci stavební firmy sledovali způsob naší spolupráce a především jaké mimořádné okolnosti stavbu provázely. První seznamovací dojmy asi neměli nejlepší. Chodil jsem totiž na stavbu nejméně jednou denně, někdy i víckrát a na takovou četnost kontrol asi nebyli zvyklí. Tvářili se sice slušně, ale bylo znát, že je to moc neteší. Až když jsem jim několikrát pomohl „zachránit“ nějakou jejich chybu, začali postupně roztávat. Nakonec jsme se spřátelili a vzájemně jsme si pomáhali. Spolupráce byla super a byla také dobrým svědectvím o naší víře. Vzhledem k termínům a narůstajícím požadavkům nebyl čas na přerušování práce. Mnohdy pracovali o sobotách i nedělích. Při každé stavbě bývá velkým problémem vhodné počasí. Po 2 měsících spolupráce si firma nedělala s ničím starostí a stavbyvedoucí končil porady slovy: „Nebojte se, všechno dobře dopadne, pan Bartošek se 'nahoře' přimluví ...!“ Říkal to s úsměvem, ale cítil jsem, že on sám tomu věří. Okolnosti stavby ho přesvědčily, že se nic tak samo sebou nestane. Toho roku například napadl první sníh až 23. prosince, jeden den po dokončení střechy budovy. Sníh vydržel dlouho, ale od 7. ledna se v budově topilo a dělníci mohli pokračovat.

Bylo mnoho zkušeností, kterým jsme dobře rozuměli my, ale které jako mimořádnou Boží přízeň nakonec vnímali i nevěřící dělníci. Museli věřit, kéž by se obrátili ke Kristu. Se stavbyvedoucím jsem ještě dávno po stavbě mnohokrát hovořil a on si se zájmem četl naše zprávy z Antény.

Dalším důkazem Boží svrchovanosti i nad tímto dílem a nad námi bylo datum stěhování. Abychom mohli průběžně platit práci stavební firmě, museli jsme dům na Lesné prodat v předstihu s dohodou, že bude uvolněn později. Tento prodej se podařil a doba uvolnění domu byla dohodnuta na 1. květen 1997. Byla to mimořádně výhodná dohoda, protože byla uzavřena někdy na podzim předchozího roku, tedy v době, kdy stavební firma teprve vyměřovala parcelu. Ještě na podzim 1996 jsme se v kolektivu dohodli na termínu opuštění Lesné a stěhování do Líšně. Datum bylo stanoveno na den 26. dubna příštího roku s upřesněním, že těsně před tím přestěhujeme do nového bytu Radunku Dytrychovou a celý objekt na Lesné zame-

teme a klíče předáme novým majitelům 1.května. Kdo jen trochu zná stavební průmysl, tak ví, že termíny jsou v tomto resortu velmi natahovací – zvláště, když se po stavební firmě chce nějaká vícepráce. Termín dokončení stavby byl skutečně smluvně dohodnut na duben 1997. Pokud jde o vícepráce, tak to byla „jen maličkost“. Všechny přípojky inženýrských sítí se řešily formou víceprací a někdy v lednu 1997 jsme se dohodli na realizaci podkroví. (Původně jsme nepočítali s možností okamžité realizace celé stavby, ale v průběhu stavby se ukázalo, že dary pokryjí celou stavbu!) Tato „maličkost“ představovala prakticky jedno patro navíc a k tomu spoustu zemních prací a nakonec ještě příbyly terénní úpravy, chodníky, parkoviště... Jak to nakonec dopadlo? 18. dubna 1997 proběhla úspěšná kolaudace, 25. dubna se stěhovala Radunka Dytrychová se psem Robinem a 26. dubna se začalo stěhovat TWR-CZ do zbrusu nového vlastního objektu. Nic méně než sláva Bohu se nedalo konstatovat. Představa o nedodržení termínu a předávání prodaného domu byla raději „nepředstavitelná“.

Počáteční vybavení

Od samého začátku naší týmové práce jsme měli naše pracoviště vybavené starým nábytkem. Kdesi jsem se zmínil, že většina nábytku pocházela z budovy Drutisu. Za levný peníz jsme měli pracovní stoly, židle, skřínky, skříně, dokonce i některé kancelářské potřeby. Bylo toho hodně a bylo to také hodně staré. Drutis tyto věci vyřazoval a nám už sloužily 5 let. Některé kusy nábytku se ještě upravovaly „na míru“. Nezapomeňte, že nábytek už měl za sebou umístění v Drutisu, na Veveří, nyní na Lesné a čekala ho Líšeň. S rýsujičím se novostavbou jsme nabývali dojem, že takto starý nábytek bude v nové budově vypadat hrozně a navíc nebude stačit. Na nový jsme peníze neměli.

Vstupní hala – nové, darované vybavení.

Společně jsme zvažovali, kde sehnat prostředky na nový nábytek. Nakonec zvítězila myšlenka symbolického partnerství každé kanceláře s nějakou přízněnou firmou. Nakreslili jsme plánky místností s popisem základního vybavení a nabídli firmám křesťanských majitelů partnerství. Vtip byl v tom, že firma mohla zakoupit nábytek pro svoji potřebu a propůjčit ho TWR-CZ. Majitelé těchto firem pak budou mít možnost v případě potřeby tyto kanceláře použít. Asi 4 měsíce po výzvě se nic nedělo, ale ke konci roku 1995 jsme už měli příslib na vybavení osmi místností. Některý nábytek byl nakoupen dopředu a my jsme s pomocí Jendy Kašparce museli pronajmout sklad k umístění spousty nového nábytku. Celá „akce“ dopadla tak, že většina kanceláří a ostatních prostor byla vybavena novým nábytkem v týdnu před stěhováním. Tato myšlenka a další zázrak představoval hodnotu asi půl milionu korun! Nikdy jsme nevybírali luxusní nábytek, ale takový, který něco vydrží a bude se do nové budovy hodit.

Do tohoto projektu byli angažováni všichni pracovníci TWR-CZ a každý měl za úkol sehnat partnerskou firmu pro svoji kancelář. Některým se to podařilo, někomu ne, někdo zajistil nábytek i do společných prostor. Kdo nikoho nesehnal, stěhoval se se starým nábytkem, ale s tím se muselo počítat. Více volných peněz jsme neměli, a proto byly tyto kanceláře vybaveny novým nábytkem mnohem později.

Budova připravená k nastěhování i s novým nábytkem byla skutečně největším skokem v technickém a sociálním zázemí služby pracovníků TWR-CZ. Byla by škoda, kdyby tato skutečnost byla někdy považována za samozřejmou.

Nejsem historik, ale slyšel jsem, že v Evropě stojí velmi málo budov, které byly stavěny už se záměrem na rozhlasové pracoviště. Většina rozhlasových společností má budovy rekonstruované. Snad jedinou originální rozhlasovou budovou v Evropě byla celá desetiletí budova

Českého rozhlasu v Plzni, poté rozhlasové satelitní centrum TWR-E v Bratislavě a za nedlouho budova TWR-CZ v Brně-Lišni. Pravda – srovnávat budovu v Plzni s naším objektem se jaksi nehodí (snad bychom celou naši budovu umístili do jednoho z devíti plzeňských studií), ale určitá prestiž byla i v tomto.

Nová etapa

Po přestěhování do vlastní novostavby jsme si teprve uvědomili, na co jsme si za tři roky práce na Lesné zvykli. Byla to především vzájemná ohleduplnost a také blízká přítomnost kolegy – přitele. Byli jsme všichni prakticky ve třech místnostech a stačilo jen promluvit a už to slyšel kolega. Pracovní i osobní sdílení bylo velmi těsné.

Najednou jsme se nastěhovali do krásných kanceláří většinou vybavených novým nábytkem a většinou také s „jednou židlí“. Každý měl svoji kancelář – jen Vlastik Kolegar seděl v jedné prostorné místnosti s Janem Kašparcem. Budova byla zatím taková prázdná, chodby prázdné, dutý prostor a my se najednou začali po budově „hledat“. Nechtěli jsme se vzájemně odcizit, a tak nám všem chvíli trvalo, než jsme si zvykli na nové okolnosti a také nové sociální a pracovní zázemí. Novou budovu jsme vnímali jako Boží dar a bohatou odměnu za 7 let práce v provizorních podmínkách. Největší radost jsme samozřejmě měli ze studia a režii. V těchto místnostech se rodí výsledky naší práce. Stále jsme si připomínali, že my s Boží pomocí „jen“ zaséváme a Bůh je ten, který dává vzrůst a ovoce. A vidět ovoce z této služby bylo a vždy zůstane tím, co hladí naši duši.

Na každém patře je sociální zařízení, teplá voda, kuchyňka s jídelním koutem, krásná společenská místnost. O vše jsme začali pečovat jako o „vlastní dítě“. K čemu by to ale bylo, kdyby naše práce zůstala bez odezvy. V této době jsme nejsilněji pocítovali účinek Božího slova u nových posluchačů Radia Proglas (popisují na jiném místě).

Překvapeně jsme také zjistili, jaký další užitek novostavba znamenala. Pomalu, ale zřetelně se měnil zatím poněkud rezervovaný přístup k naší misii od jiných subjektů. Každé úřední jednání v provizorních podmínkách předchozích míst asi budilo určitý dojem neserióznosti a amatérismu. Dříve jsme daleko raději jednali v kancelářích druhé strany, a pokud nás někdo navštívil, znamenalo to vždy určité rozpaky. Toto jsme si uvědomovali až nyní, kdy prostředí nového sídla TWR-CZ zanechávalo na návštěvách dobrý dojem. Uvědomil jsem si, že vizuální dojem a určitá úroveň prostředí otevírají dveře. Rozhodně tato „maličkost“ patří mezi nejvíce opomíjené záležitosti mnohých českých denominací a církví. A i když potřeba nového studia vycházela z provozních a praktických potřeb, přinesla s sebou i hezké a příjemné prostředí. Když předběhnu do roku 2000, pak mohu s vděčností konstatovat, že spolupracovníci stále přibývají. Deset let po založení české redakce se už někteří uchazeči o stabilní práci v TWR-CZ nelekají ani podmínky vlastního finančního sponzoringu.

Daniel Zeman v „technické“ pozici při instalaci kabeláže pod pultem

ČT natáčí záběry – v obraze bude Kateřina Hodecová.

Zatímco chodby a kanceláře budovy se postupně plnily darovanými kytkami, naše mysl se plnila starostí o zvýšení kvality (a pokud to bude možné i počtu) relací. Rozmístění pracovníků do jednotlivých kanceláří předznamenává přirozené přerozdělování jednotlivých úkolů, systém přípravy pořadů se proměňuje na etapový. Nejprve se odděluje práce autorská od práce technické a později se mění i systém autorské práce. To vyžaduje větší pozornost při organizaci práce. Výraznou pomocí se stávají mladí mužové, kteří přicházejí do TWR-CZ vykonat svoji civilní službu (místo vojny). Prvním takovým civilistou se stal ing. Daniel Zeman, onen kluk, který ještě před 8 lety nadšeně vybudoval malé domácí studio, kde se několik let nahrávaly dětské pořady. Daniel se zapsal do celé předchozí historie jako mimořádně ochotný dobrovolný spolupracovník v oblasti techniky.

Když mu na jaře roku 1999 končila civilní služba, nabídli jsme mu zaměstnání na plný úvazek. Byla to první nabídka člověku, který neprošel žádnou praxí v sekulárním sektoru, a věděl jsem, že tento fakt představuje určité riziko. Ale všichni v kolektivu TWR-CZ jsme byli v tomto zjedno. Nabídka byla lákavá i problematická. Lákavá v tom, že Daniel mohl pracovat v oboru, který si oblíbil. Druhou stranou této nabídky byl fakt, že Daniel si měl začít shánět podporu pro svoji práci a navíc, že jeho nástupní plat (ani plat budoucí) nebude nikdy inženýrsko-podnikatelský. Daniel se v tomto období ženil. Všechny okolnosti jeho nástupu jsme si otevřeně vyříkali a po měsíci modlímeb a jeho rozhodování s budoucí manželkou se Dan hlásí do týmu TWR-CZ. Po nástupu se stává odpovědným technikem nejen za provoz hudebního studia, ale i za ostatní technické zařízení... a že je toho dost, to jsem si později uvědomil v okamžiku, kdy skloněn nad spleť drátů si Daniel posteskl: „Že já jsem se nestal zahradníkem!“ Za 14 dnů nato už fungovala technika bezvadně a venku bylo dlouho sucho a nesnesitelné vedro. Ministr zemědělství intervenoval ve vládě o finanční pomoc pro zemědělce a Dan si pochvaloval, jak je rád, že se tím zahradníkem nakonec nestal.

Administrativa

Prvním ředitelem byl Václav Kadlec. Před ním tuto funkci zastával dočasně jmenovaný Petr Kolek, ale to už se zase vrátím moc zpět. Václav Kadlec uplatnil svoje právnické a organizační schopnosti a velkou moudrost při praktickém založení redakce a jejím rozjezdu. Stanovy a další jejich mutace jsou jeho prací, stejně jako různé oficiální smlouvy právního charakteru. Reprezentoval naši práci na různých zahraničních konferencích. Vzpomínám si, že jeho rozhodnutí odejít z TWR-CZ mi radost neudělalo. Na druhou stranu jsem ho chápal. Někteří spolupracovníci si občas nešťastně vyložili jeho pragmatická rozhodnutí, a i když nechci podsouvat svoje deduce k jeho rozhodování – rozuměl jsem jeho odchodu i taktu. Zde mohu jen poznamenat, že Václav prakticky neměl šanci jednat jinak, a myslím, že kdokoliv další by musel jednat podobně. Celá Rada TWR-CZ jednomyslně navrhovala a podporovala několik málo nepopulárních řešení složitých situací, které v době konsolidace týmu vznikly.

Na jaře roku 1993 je Radou TWR-CZ jmenován do funkce ředitele Petr Raus. Stávám se jeho zástupcem a společně s Ivošem Žákem tvoříme Misijní vedení. Misijní vedení je odpovědné za celý chod redakce a musí rozhodovat o všech nových skutečnostech. Dohodnutá usnesení pak přecházejí do odpovědnosti konkrétních pracovníků. Volba Petra Rause byla dobrou volbou. Petr je člověk velice mírný a nekonfliktní. Má hlas jako zvon, zpívá ve sboru, moderuje některé pořady v televizi (o rádiu nemluví), ale nikdy svého hlasového kapitálu nepoužil k řešení problémů. Funkci ředitele spojil s intenzivní přípravou pořadů a kdo měl tu čest sledovat jeho způsob práce, věděl, kde má srdce! Pro úřední papíry neměl nikdy dost místa, odkládal je na všechny dostupné rovné plochy své kanceláře a čekal na jasnou měsíční noc, kdy vše konečně vyřídí. Zato přípravu relací nikdy neošdil. Naše rádio nemělo za 10 let své činnosti žádný svátek, žádné prázdniny, žádnou dovolenou. Každý den se vysílalo a vše se muselo (a dodnes musí) připravit včas dopředu. Nocí nad Bibli strávil Petr nepočítaně. Jsem dost pečlivý, ale jeho pečlivost mě kolikrát přiváděla v úžas! Když to trochu nadsadím, tak Petr byl schopen odpovědět na každý obchodní leták supermarketu se zdvořilým poděkováním za nabídku a omluvou, že tentokrát o špekáčky skutečně nemáme zájem... ale časem se otrkal a jeho odpadkový koš byl plněn rychleji než úřední pořadače.

V této době došlo k malé organizační změně a větší zainteresovanosti pracovníků TWR-CZ do celé problematiky. Misijní vedení jsme rozšířili na 5 členů (Petr Raus, Vlastík Kolegar, Jitka Hovořáková, Kateřina Hodecová a já). Toto rozhodnutí předem avizovalo častější možnost názorových střetů, a i když pro vlastní jednání to mohlo být těžší, pro TWR-CZ jsme všichni tento způsob považovali za přínosnější.

V průběhu svého ředitelského dvouobdobí dával Petr jasně najevo, že v březnu 1999 své ředitelování končí. Ovšem z TWR-CZ odejít nechtěl, za což jsme byli velmi vděční! Někteřími radními jsem byl dotázán, zda jsem ochoten vzít funkci ředitele. Zaslíbení spolupracovníci také věděli, že jsme se s Petrem dohodli na ulehčení úřední agendy a později jsem většinu jednání a oficiálních záležitostí organizoval já. Přicházela v úvahu ještě druhá varianta, že bychom se pokusili najít úplně nového pracovníka pro funkci ředitele. Toto řešení se nikomu nelíbilo a považovali jsme je za příliš riskantní. Vědom si své neznalosti angličtiny, jsem souhlasil se jmenováním do funkce ředitele. Naznačil jsem dva hlavní faktory pro svoje rozhodnutí: znalost TWR-CZ od samého začátku a snaha o kontinuitu práce. Jsem si také vědom svých nedostatků a vím, že bez modlitební podpory a Boží přízně bych tuto službu dělat nemohl.

S Petrem Rausem jsem mohl několikrát otevřeně hovořit a ze soukromých rozhovorů jsem nabil jistoty, že Petr se na předání funkce těší a chce se plně věnovat přípravě pořadů. V tom cítil svoje poslání. Mzdová otázka nebyla problémem, protože jsme dlouhá léta praktikovali mzdovou rovnost pro ředitele i jeho zástupce, a myslím, že to byla moudrá praxe. Bratrské a pokojné předání funkcí se uskutečnilo v den vypršení jeho mandátu, na jaře roku 1999. Petr Raus se stal mým zástupcem.

V nové roli

Byl jsem si vědom určité obavy svých kolegů a kamarádů. Mám jinou povahu než Petr. Některé skutečnosti se změnily, ale po 18 měsících mohu s vděčností konstatovat, že i přes mnohé problémy nás Bůh drží a podporá ve všech oblastech naší služby.

Ve zmíněných 18 měsících jsme byli překvapeni Petrem Rausem. Celkem brzy nám oznámil své rozhodnutí odejít z TWR-CZ. Tento fakt by mohl evokovat souvislost s jeho uvolněním ředitelského místa. Mohu ale s čistým svědomím konstatovat, že takto to nebylo. Ani já, a Petr už vůbec, jsme nebyli „závislí“ na postu v misii. Petr Raus už v době svého ředitelování občas moderoval televizní Křesťanský magazín a navíc se nikdy netajil tím, že televizi občas poslouchá a rádio ne. Právě v této době odcházela na mateřskou dovolenou televizní hlasatelka tohoto pořadu. Producent magazínu nabídl Petru Rausovi místo na dobu určitou, jako zástup za odcházející kolegyni. Vidina úplně nové tvůrčí práce a také fakt, že jeho zkušenosti mohou televizním pořadům pomoci, přispěly k rozhodnutí nabídku přijmout. Dostatečně včas jsme se připravovali na tuto změnu a s Petrem jsme se dohodli na externí spolupráci. Naše spolupráce je velmi těsná a Petr se také stává řádným členem Rady TWR-CZ.

Od letních prázdnin 1999, vedle svých redaktorských povinností, vykonává funkci zástupce ředitele Kateřina Hodecová.

Kam oko dohlédne?

Nikdo z nás nepochybuje o potřebě a užitečnosti křesťanského rádia nebo rozhlasového šíření evangelia, ale i slov povzbuzení a naděje pro potřebné. Jsme si vědomi, že v rámci světového rozhlasového dění jsme okrajová zemička, bez většího významu. Potřeba evangelia v rádiu je v některých jiných zemích nesrovnatelně větší. V Praze, Brně, Liberci i Rosomákově Lhotě si můžete koupit Bibli, zajít do označeného sboru. V Americe má každé město několik křesťanských rozhlasových stanic. Jsou ale země, kde se za držení Bible popravuje. Do těchto oblastí bude třeba nasměrovat výkonné vysílače.

Z jednoho úhlu pohledu tedy máme téměř nevýznamný úkol, z jiného úhlu pohledu máme úkol prestižní a mimořádného významu. Není to naše zásluha, je to jen a jen Boží milost k této službě. Pak je to věc všech modlitebníků, dárců, dobrovolných pomocníků a ochotných redaktorů.

S úžasnou vděčností prožívám každou podporu v této službě. Prakticky denně přicházejí malé a větší finanční obnosy, denně vnímáme modlitební podporu mnohých spoluvykoupených.

Vše dohromady skládá mozaiku malých i větších Božích zázraků a společně můžeme být u toho. Někteří to prožíváme takřkajíc „na vlastní kůži“, většina posluchačů a spoluvěřících zprostředkovaně z našeho vyprávění. Je rok 2000 a s vděčností Bohu můžeme vzpomínat na všechna tři desetiletí českého vysílání Trans World Radia, z toho posledních 10 let bez státního pronásledování.

Chceme, aby tato vzpomínka byla především zastavením k chvále a slávě Bohu. Nechceme se zastavit a zůstat stát. Možná by šlo ještě mnoho let přešlapovat na místě a udržovat naše vysílání v současné kvalitě i rozsahu. Přesto, že vůbec netušíme, jakou cestu Bůh pro nás připravil, chceme jít! Chceme jít za jeho Slovem, volajícím „jděte“! Druhá polovina Lukášova evangelia je velkou výzvou každému věřícímu k činnosti. Nečtu tam nic o čekání, ale „jdi a zkus to“. Když to nepůjde, „vyrazte prach z noh a jděte dál“. Takto chápu výzvu Pána Ježíše Krista. A když mohu být jedním z týmu spoluvěřících, kterým je dána nádherná možnost naplňovat tuto výzvu prostřednictvím rozhlasu, platí tato slova i pro Trans World Radio – Czech.

Možná budeme zápasit o udržení dnešního rozsahu vysílání, možná nám Bůh ukáže další možnosti, možná budeme vysílat 24 hodin denně v celé české republice. Možná bude mít každé město svoje křesťanské rádio – ví Bůh! Jakou cestou a jakou dobu půjdeme, skutečně nevíme. Stejně tak neznáme ekonomické možnosti našich podporovatelů. Na nás je, abychom všechny svoje schopnosti, čas a srdce dali a denně znovu dávali do Jeho rukou. Použije-li si nás Bůh ke svém službě, bude to pro každého z nás velká milost. Bůh si může použít i mnohé další spoluvěřící. Modlím se za to, aby na jedné straně české vysílání Trans World Radia bylo vyhledávaným a požehnaným, a na straně druhé toužím po tom, aby naše vysílání bylo burcující a obviňující. Ani v nebi není větší radost, než když jeden hříšník učiní pokání a přijme Ježíše Krista za svého Pána a Spasitele. Modlím se také za to, aby naše služba byla účinnou pomocí každého věřícího, který se může s námi v tomto úkolu ztožnit. Trans World Radio na celém světě slouží jako nevýdělečná misie. Stejně tak to je a věřím, že vždy zůstane, i v České republice. Bez skutečného propojení TWR-CZ s jednotlivými křesťany by tato služba nemohla fungovat. Proto i v každém z vás je část Božího záměru s naší službou u nás a nakonec i na celém světě.

TRANS WORLD RADIO Mezinárodní společenství

Petr Raus:

TWR je mezinárodní organizací. Ne pro nějaký lidský rozmar ani z pýchy, pro vylepšení vlastní pověsti. Tato společnost byla původně založena pro misijní práci ve Španělsku, ale Pán Bůh sám brzy otevřel možnosti rozšíření služby, inspiroval a vedl.

Zásadním předělem se stalo zahájení vysílání z anténních systémů Radia Monte Carlo v roce 1960. Zatímco první vysílač, který TWR používalo, marocká stanice Hlas Tangeeru, pokryla svým signálem Španělsko s nepříliš velkými okolím, hlas Radia Monte Carlo bylo slyšet v podstatné části Evropy. To se stalo výzvou.

Základním motorem práce TWR totiž bylo od počátku vědomí naléhavosti misijního volání evangelia. Vědomí, že Boží srdce pláče nad ztracenými hříšníky. Vědomí, že církev je na světě právě kvůli misii, že všude tam, kde ustává zvěstování, ztrácí i sama její existence smysl. A zvěstování, to není opakování biblických pravd stále dokola stejným lidem, kteří je v podstatě už znají. Zvěstování znamená vyjít ven, do ulic, mezi ploty a stále dál, až za hranice států.

Tato touha nabídnout evangelium těm, kteří je ještě nikdy neslyšeli, byla touhou zakladatele TWR Paula Freeda i jeho přátel. Z této touhy vyrostla i myšlenka využít ke zvěstování rozhlasových vln, protože rozhlasové vysílání přinese zvěst nejen na nároží a mezi ploty, ale až do domácností jednotlivých posluchačů, až do důvěrné blízkosti lidských srdcí.

Vedení TWR od počátku toužilo nabízet evangelium v mateřském jazyce těch, kterým bylo přinášeno. Proto vznikla koncepce práce, která je pro TWR typická: Autoři relací i jejich adresáti mají patřit ke stejné jazykové skupině. Kde je to jen trochu možné, mají pořady vznikat přímo v domácím prostředí posluchačů, jimž

VÁHAVÝ AGENT

Dr. Paul Freed:

(Dr. Freed, zakladel a dlouholetý prezident Trans World Radia napsal knihu Antény víry. Poutavě popisuje, čím vším ho Bůh provedl a jak moc mu rozhlasové šíření evangelia leželo na srdci. V roce 2000 jsme získali práva vydat tuto knihu v českém jazyce. Zaujala nás natolik, že jsme se rozhodli využít jubilejního roku 2000 k jejímu uvedení na trh. Zde nabízáme výňatek z první kapitoly Freedova vzpomínání.)

Nikdy nezapomenu na ten blátivý den v roce 1948, kdy jsem v Barceloně vystoupil z vlaku. Španělsko mi skutečně na srdci neleželo. Skoro bych se byl raději obrátil kamkoli jinam než právě do Španělska. Španělsky jsem neuměl. A Španělé mě nijak zvlášť nezajímali – po tom, co jsem prožil dětství v zemích Arábie. A navíc jsem neměl ani ponětí, co vlastně v Barceloně dělám.

Před nádražím Moorish mne uvedli k čemusi, o čem se vyjadřovali jako o taxi. Vůbec se to nepodobalo žádnému dopravnímu prostředku, v jakém jsem se doposud ocitl. Vzadu to mělo pohon na dřevěné uhlí. Odér zplodin byl tak příšerný, že jsem nevěděl, jestli mám vystrčit hlavu ven, nebo trpět uvnitř. To rozhodně nebyl dobrý začátek.

Pohled na červeno-žlutou španělskou vlajku vající nad nádražím, mi vnukl otázku, proč mne asi Bůh vede směrem sem. Doma ve Winona Lake v Indianě mi připadalo logické zachovat se dle výroku Torreye Johnsona: „Paule Freede, jsem přesvědčen, že tě Bůh povede do Evropy.“

Nic jsme netušili až do mezinárodní konference Youth For Christ, konané v Beatenbergu ve Švýcarsku. V cizině jsem předtím byl už mnohokrát, cestoval jsem od Spojených států po misijní pole svých rodičů v Palestině a Sýrii. Teď mi bylo třicet, byl jsem ženatý a předpokládalo se, že usazený; a přesto se zdálo, že tohle je pro mne Boží načasování k další cestě přes Atlantik, i když nebylo lehké nechat svou ženu ve Státech.

Konečně jsem řekl, že pojedu – řekl jsem své velmi nesmělé a váhavé „ano“ – a vydal se na cestu. Tehdy jsem si pramálo uvědomoval, že během těch několika málo dnů ve Španělsku Bůh buduje kostru celé mé budoucí práce.

Nicméně když se mi začaly otevírat oči, skoro okamžitě se mne zmocnila rozervaná krásna hornatého poloostrova. A Španělé mne přitahovali ještě mnohem víc – při klopytání přes „kočičí hlavy“ uličkami v přelidněných městech, na cestách vedoucích

jsou určeny. Mezinárodní vedení do konkrétní programové práce prakticky vůbec nemluví, rozmanité národní redakce spojuje jen společná touha zvěstovat prostřednictvím elektronických médií jasnou biblickou zvěst s důrazem na rozvoj hlubokého osobního vztahu mezi posluchačem a Pánem Ježíšem Kristem.

Osobně jsem zažil první kontakt s mezinárodní rodinou TWR v roce 1992 na třítydenním semináři pro programové pracovníky, které TWR v minulosti organizovalo pro své redaktory. Říkávalo se mu Intracare; dnes už z finančních důvodů neexistuje.

Intracare byl skutečně mezinárodní. Probíhal v holandském městě Hilversum, kde tehdy sídlilo evropské vedení TWR. Ve zmíněném roce 1992 přišli studenti (kromě Čech) z Bolívie, Hong-Kongu, Indie (jen z Indie byli dva účastníci, z jiných zemí vždy jen jeden), Izraele, Keni, Malawi, Norska, Paraguaye a Slovenska, lektori z Brazílie, Holandska, Jihoafrické republiky, Kanady a Velké Británie. Tato podivuhodná směsice lidí ale představovala jednotu Božího lidu v praxi. Žili jsme po tři týdny jako rodina a závěrečné loučení nebylo snadné.

Ty tři týdny byly jakýmsi koncentrátem života mezinárodního TWR: práce, společenství (tedy církev) i osobní vztah každého jednotlivce k Pánu Ježíši Kristu. To jsou základní kameny služby TWR.

Intracare byl mimořádnou zkušeností, mezinárodní rozměr TWR se ale podstatně dotýká každodenního života jednotlivých partnerských organizací, národních redakcí. Především v onom vědomí soudělosti. Je to krásná věc, zjišťovat při setkáních, že kolegové z druhého konce zeměkoule žijí stejnou touhou, stejnou činností a často i stejnými problémy jako my. Že si jsme už při prvním setkání blízcí jako jedna rodina. Jistě, to je skutečnost, ve které žije celá církev, nejen TWR. Kdekoliv na světě se setkávají lidé,

k přístřeškům odděleným kamennými ploty, nebo když jsem nakukoval do temných obydlí ve skalách. Kamkoli jsem se obrátil, všude mne lidé ve Španělsku zvláštním způsobem znepokojovali.

Španělské gardy, proslulé železnou kázní, ve dvojicích dohlížely na cesty. Venkované se v Andaluzii v olivových hájích procházeli bok po boku. V pečlivě ošetřovaných pomerančových hájích, v rýžových jezírkách až po kolena ve vodě, ve stínu vchodových dveří domů – šili, vyšívali, tvořili krajky nebo splétali rybářské sítě – po celé zemi lidé těžce pracovali, aby si vydobyli živobytí.

V jeskyních vyhloubených v měkkých skalách podél hlavní cesty nad Alhambrou žili cikáni, kteří byli ve Španělsku už tak dlouho, že si vlastně nikdo nepamatoval, kdy se objevili. Ale jejich vzhled, tmavý a krásný, sukně s volány a vášnivé tance se staly součástí španělské tradice.

Po celém španělském venkově jsme se setkávali s lidmi, kteří nám zdvořile nabízeli ze všeho, co právě jedli. Dověděl jsem se, že očekávaná zdvořilá odpověď na to je: „Děkuji, nechť ti to prospěje.“

Jako cizí element mezi Španěly jsem se přistihl, že reaguji na jejich zdvořilost, přátelskou zvědavost, důstojnost a úctu k lidským hodnotám. Možná, že to byl právě důsledek všech těchto kvalit, který mne zasáhl a vzbudil ve mně k nim vztah. Na městských ulicích, plných starých žen v černém, prodávajících kufata, fíky, jedlé kaštiny a papírky, jsem slyšel rachot povozů tažených mulami. Přitom jsem dýchal vůni pomerančových květů a horkých smažených krevet. A v mém srdci sílil nevysvětlitelný zájem.

Při cestách na venkov mne znepokojovaly malé děti, které mne na ulicích tahaly za kabát se slovy: „Tengo Hambre! Mám hlad!“ Některé byly v hadrech, některé bosé, a některé dokonce úplně bez jakéhokoli oblečení – něco podobného jsem v životě neviděl. Při pohledu do tváří jsem v jejich planoucích očích četl zřetelnou touhu. Znepokojoval mne pohled na vychrtlá tělíčka, ale ještě mnohem víc mne zavalilo vědomí, že títo maličcí lidé potřebují potěšit, ochránit a zamilovat si Pána Boha. Skrze rozedraný závoj chudoby jsem i já – uprostřed nich bezděčný cizinec – viděl sílu hrdého dědictví. Španěl je individualista, to byla věc, kterou jsem musel pochopit. Filozof Miguel de Unamuno o svých vlastních krajinách napsal: „Je těžké vládnout národu, který tvoří 22 milionů králů.“

Krátce po příjezdu ze Švýcarska jsem se tam zúčastnil prvních bohoslužeb. Pozvali mne do maličké místnůstky v patře, kde mne požádali, abych s pomocí překladatele něco řekl místním věřícím.

kteří svůj život odevzdali Pánu Ježíši Kristu, patří k sobě. Když ale navíc jde o lidi, kteří se podílejí na společné práci, kteří od Pána Boha přijali tentýž úkol, kteří jsou spojeni mnoha nitkami všelijak provázané spolupráce, jde ještě o něco jiného.

Mezinárodní společenství TWR vytváří pro jednotlivé partnerské redakce finanční a materiální zázemí. To je věc ryze praktická, současně ale i nesmírně důležitá. Zejména v začátcích práce, když se všechno teprve rozjíždí, když se vytvářejí vztahy k posluchačům, tehdy má tato podpora zásadní význam.

TWR-CZ už je v situaci, kdy dary ze zahraničí představují výrazně menší položku příjmů než dary vlastních posluchačů. Kdysi ale byly pro rozvoj práce podstatné. V současné době se už i TWR-CZ po boku ostatních evropských partnerů TWR zapojilo do vytváření zdrojů pomoci pro země, které jsou chudší. Na základě vnitřní dohody evropských partnerů poskytujeme každoročně určité procento z těch zemských příjmů, které nebyly určeny na žádný konkrétní účel. Základní hodnota je 1% ročně, prakticky se poskytuje částka větší. Tyto peníze se pak používají tam, kde je jich nejvíce třeba, přičemž o jejich použití rozhodují všichni, kdo se do projektu zapojili, rovným hlasem, bez ohledu na absolutní hodnotu darované částky.

Nejde ale jen o hmotnou pomoc. Kdysi, v časech komunismu a tajné práce na českém vysílání, to byla jedna německá rodina, která riskovala vlastní bezpečí a převážela pásy s českými nahrávkami přes přísné střeženou západní (resp. jižní) hranici naší tehdejší socialistické republiky. Kdyby jich nebylo, české vysílání TWR by se nikdy nemohlo rozvinout. Podobných příkladů obětavé pomoci by bylo možno jmenovat více.

I v současné době má tato nehmotná podpora ze zahraničí nemalý význam. Za prvé jako povzbuzení – a to nijak zanedbatelné.

Když jsem začal, studoval jsem jejich tváře – tak evidentně zobrazující hlubokou vnitřní potřebu a těžkosti, a přesto tak vřelá a plná naděje, kterou jsem tak bolestně postrádal ve tvářích na ulici.

V krku mi narostl knedlík a já ty statečné lidi oslovil: „Nejsem schopen vám nic říci. Prosím, nechtějte to po mně. Vy znáte Pána Boha tak, jak já ho neznám. Dovolíte mi, prosím, sedět u vašich nohou? Chci se dovědět něco od vás.“

Tiše se po sobě dívali. Nakonec vstal muž se stříbrnými vlasy a řekl: „Jestli o našem životě něco platí – pak je to skutečnost, že Ježíš Kristus pro nás znamená víc než cokoli jiného.“

Nebylo pochyb o tom, že svá slova míní naprosto vážně. A tak jsem v duchu volal k Bohu, aby i pro mne znamenal tolik.

Museli se dělit o těch několik málo Biblií a zpěvníků, které měli, ale nikde na světě jsem neviděl takové Kristovy učedníky jako ve Španělsku.

Abych byl upřímný, snad mne ke službě španělským křesťanům tak silně motivovala pevnost každého věřícího, kterého jsem tam potkal – od pyrenejských vesničků na severu po slunnou Andalusii u Středozemního moře. Jako kdyby Bůh po mně chtěl, abych jim pomohl rozmnožit duchovní požehnání tak, aby mohli oslovit své vlastní lidi jasnou zvěstí evangelia. Postupně jsem si uvědomoval, že tyto lidi, kteří mne osobně nikdy nezajímali, spaluje stejná potřeba jako Araby, mezi kterými jsem vyrostl a kterým jsem toužil pomáhat.

Toulal jsem se od města k venkovu – většinou abych měl evangelizační shromáždění mezi křesťany. Všude byl veliký zájem a nikdy jsem nemluvil k prázdným lavicím. Vlastně to často bylo tak, že židle vynesli ven, aby bylo víc místa pro hladová srdce. Kam jsem se obrátil, všude byla potřeba evangelia naléhavá.

Víra v Pána Ježíše Krista nebyl žádný laxní závezek. On sám byl klíčem k jejich až překypující životní odvaze. Kdosi mi řekl, že Španělé jsou ze dvou částí – piety a rozjásanosti. U španělských křesťanů toto byla poutavá kombinace, která je provedla neuvěřitelnými okolnostmi. Nikdy jsem nic podobného neviděl. Milovali Ho celým srdcem a po mém dvou až tříhodinovém kázání se ptali: „To je všechno? Nemůžeš nám toho o Pánu Ježíši říci víc?“

Jedna starší žena, se kterou jsem se setkal na venkově, byla nádherný věřící člověk. Hovořil jsem s ní o úchvatnosti toho rána a kráse španělské krajiny. Svou poznámkou mne však napomenula: „Pablo, už zase utíkáš od předmětu. Proč to děláš? Proč mi nevyprávíš o Pánu Ježíši? Ze všeho nejraději bych mluvila o něm.“

Je mnoho věcí, které jsou v misiích velmi náročné, mnohá nejistota a s ní spojené zvýšené nároky na víru. Zejména v situaci, kdy si některý sbor či farnost neuvědomuje dost silně, jak Pánu Bohu na misiích záleží, je postavení misijních pracovníků nesnadné. V tom všem je nemalou pomocí vědomí, že vám po boku stojí stejně smýšlející, stejně věřící a stejně doufající celosvětové společenství.

Druhou stránkou této nehmotné pomoci byla a je ochota poradit. V tak široce rozvinuté práci, jako je celosvětově rozšířená služba TWR, se nasbírání mnoho dobrých zkušeností. Ty pak jsou k dispozici každé z partnerských redakcí. Taková pomoc je nevyčísitelná.

Ještě o jedné podobě této nehmotné pomoci se musím zmínit, snad o té nejvýznamnější. TWR se společně modlí. Jednak v celosvětovém měřítku, kdy se jednou za rok posbírají témata k modlitbám ze všech partnerských redakcí, a pak se zase na všechna místa, kde TWR působí, rozešle jejich soupis. To je materiál, kterému se TWR věnuje především jeden zvláštní modlitební den v roce, ke kterému je ale možné a užitečné se vracet i jindy a neustále předkládat Pánu Bohu potřeby nejružnějších kolegů kdekoli na zeměkouli.

Kromě tohoto ročního cyklu společných modliteb existuje i rytmus týdenní. Ten už je ale věcí jednotlivých oblastí, na které je TWR rozděleno; my jsme zapojeni do modlitebního provozu Evropy a přilehlých zemí. Pomocí elektronické pošty si předáváme modlitební předměty každý týden a můžeme se tak jeden za druhého přimlouvat před Boží tvář.

TWR tedy žije jako jedna celosvětová rodina. Tím se ovšem nijak nechce vydělovat ze života domácí církve. Naopak, ze zdrojů obecné, světové církve se snaží přispívat k bohatství života sborů a farností na jednotlivých konkrétních místech. TWR chce církvi sloužit. Mnozí dosvědčují, že se to, díky Pánu Bohu, daří.

Tak stálá víra jako její, byla nakažlivá – společenství španělských křesťanů rozhodně nevyjadřuje statickou tradici. Ježíš Kristus jejich srdce naplnil, až přetékal, a Boží láska se rozlévala, aby ohřála a přesvědčila ostatní. Když se sešli, často s sebou přivedli někoho nového – souseda, kamaráda, příbuzného, dalšího člověka, ve kterém narůstal hlad po něčem trvalém. Nepamatuji si, že by někdy po mém kázání nebyl uvěřil někdo nový.

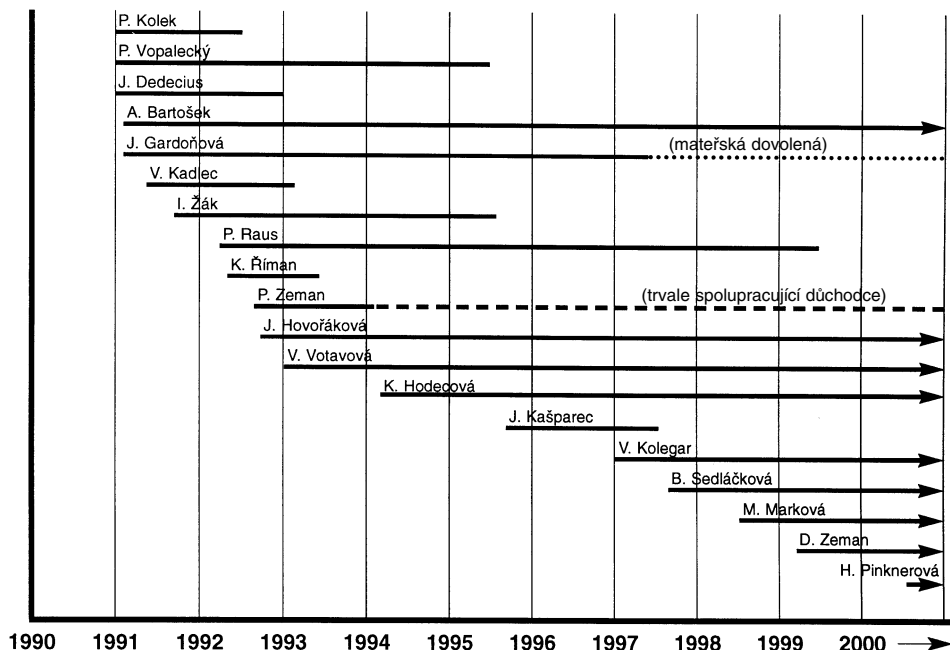
Otázka „Jak se jich víc může dovědět o Boží dobrotě?“ mi nedávala pokoj ani ve chvílích, kdy mne budilo kokrhání kohoutů na Andorranské vysočině nebo když jsem procházel temnými lesy dávné Alhambry a slyšel vzácný zpěv slavíka. V jeskynních příbytcích s nízkými stropy, vybudovaných ve vyprahlé stepi, v kamenných pasteveckých vesničkách, napříč rozlehlými vinicemi, přes stříbrošedé moře olivových hájů, tam všude jsem krácel v tichém rytmu nářku celého národa, nářku po Bohu.

Dlouho po tom, co jsem se vrátil do poměrně pohodlného způsobu života v Greensboro, N.C., pronásledoval mne tlukot srdce té země, kde miliony lidí ještě nikdy neslyšely zprávu o Ježíši Kristu. Mlynář v černých pracovních šatech, cikáni, mezkari, matadoři, ženy v krajkách, otrhaná batolata, čističi bot, venkované zahalení do šátků – všichni před mýma očima pořád chodili sem a tam. Když jsem mluvil s dospívající mládeží ve sborech, naláhal na střední zatvrzelou generaci, modlil se za vzpurné děti a jejich ohlušené rodiče v Americe – národě, který je protkán hustou sítí tisíců sborů, musel jsem v samotě před Bohem vyznat: ano, jsem zajatcem Španělska a jeho touhy po živém Bohu.

Ten obraz byl tak živý a přesto tak spleť. Ve druhé nejhornatější zemi Evropy bylo španělské území složitě protkáno těžko dostupnými seskupeními lidí. Na mé srdce neodbytně útočilo třicet milionů lidí. A na tento problém jsem v srdci přišel jen na jedinou odpověď. Rozhlasové vysílání. Jako nic jiného může rádio pokrýt celý národ od vrcholků po údolí, od vnitrozemního Madridu po pobřežní Kádiz. Neměl jsem na to ani šesták a neměl jsem ani tušení, jaké kroky je potřeba podniknout. Ale jednou věcí jsem si byl jist – Pán bezesporu spojil mé srdce se srdcem Španělska.

(Kniha nás povzbudila a všem posluchačům ji můžeme doporučit. Čtenář bude udiven, jak mocně Bůh jedná s člověkem, který se dá cestou poslušnosti ve stopách Spasitele. Knihu Antény víry můžete objednávat na naší adrese.)

KOMU O.VOŽEH, J. SEČKA a další PŘEDALI ŽEZLO V PRACOVNÍM POMĚRU V TWR-CZ PO ROCE 1990 BYLI:

Petr Kolek (od 1.1.1991 do 30.6.1992)

Slyšel na výzvu našich předchůdců v zahraničí a pomáhal se vznikem samostatné české redakce. Prezentoval v církvích určitou představu o budoucí možné podobě práce TWR-CZ a především se zajímal o kontakt s posluchači. Kladl důraz na individuální péči redakce o posluchače. Je to muž velkých a odvážných představ. V TWR-CZ pracoval jako výkonný vedoucí se specializací na návaznou službu. Po 4 měsících předává funkci vedoucího Václavu Kadlecovi a pak se věnuje obnově a aktualizaci seznamu přihlášených posluchačů. Začátkem roku 1992 spatřuje v oblasti individuální práce s člověkem možnost většího uplatnění v tiskové misii, kterou zakládá, a v polovině roku do této služby přechází.

Dodnes je ředitelem Brněnské tiskové misie.

Ochotně nabízel do služeb TWR-CZ své auto, bytové prostory a členové jeho rodiny mu chodili často pomáhat.

Rychle mluví, má syna Adama, manželku Lenku, narodil se v roce 1950, nechybí mu stálý optimismus a chuť začínat něco nového. Nejraději se pohybuje v oblasti křesťanské služby. Hlásí se k Brňákům.

Pavel Vopalecký (od 1.1.1991 do 30.6.1995)

Narodil se v roce 1960, žije v Ostravě, ženatý, má dvě děti (Andy a Daniel – oba kluci) a po odchodu z TWR-CZ se věnuje sborové práci na plný úvazek.

Do TWR-CZ přišel jako producent pořadu Světem Bible. Biblický a jazykový „fajnšmekr“, jde za svým cílem a umí zaměstnat hodně pomocníků. Z podkladů Dr. Wernona Mc Gee zpracoval celý seriál Světem Bible. Překládal z angličtiny, upravoval a četl. Vše, včetně natočení svého hlasu, připravoval v Ostravě. Jeho vynikající zpracování Wernonových textů si vyžádalo několik intervencí u zahraničního producenta a společnost TTB na základě zkušeností s TWR-CZ změnila některé své zásady. Rád četl reakce posluchačů na pořady Světem Bible.

Záleží mu na sborovém růstu a vzniku nových sborů. Práce s lidmi mu sedí nejvíce v osobním kontaktu. Rozhlas se na rozhovor mezi čtyřma očima moc nehodí. Rád se vzdělává a je dost vážný.

Jiří Dedecius (od 1.1.1991 do 31.12.1992)

Narodil se koncem léta 1939 a zřejmě od kolébky si hrál s technickými hejblátky a udělátky. Jeho domácí pracovna byla zázračnou technickou laboratoří a uměl si poradit úplně se vším. Typické zlaté české ruce – až atypické, protože k šikovnosti patřila víra v Boha, touha sloužit mu a odvaha postavit se komunistickým překážkám. Dobře a rychle řídí auto a dokáže pokořit i zledovatělé kopce. Dlouhá léta před rokem 1989 natáčel české křesťanské kapely a zpěváky. Položil nenahraditelné základy současnému hudebnímu archivu domácí křesťanské hudební tvorby. V TWR-CZ zvládal montáž pořadů a připomínal potřebu nových hudebních nahrávek. Poté, co po dvou letech od založení TWR-CZ nebyla naděje na vlastní hudební studio, odešel zpět do civilního zaměstnání. Volný čas opět věnoval natáčení hudby v obnoveném domácím studiu. Málem ho zlomil požár rodinného domku s celým vybavením a vlastním archivem. Za pomoci mnohých spoluvěřících vše obnovil a dodnes aktivně slouží. Pochvalují si to i zrakově postižení, kteří poslouchají biblické texty z jeho domácího studia.

Kdysi ho policie sledovala, poslední roky před důchodem pracoval na specializovaném technickém oddělení policie.

Aleš Bartošek (od 1.2.1991 dosud)

Co o sobě psát? Jsem šťastný, že Pán Ježíš mě přijal za svého i se všemi mými nesváry. Už 35 let se snažím otesávat, ale jde to hodně ztuha. Za pár let mi bude padesát ...

Věra Votavová sem dopsala: “Co víme na šéfa? Strašně rád vymýšlí neobvyklá jídla, která vaří s obrovským zaujetím a určitě pak rád pozoruje, jak nám všem chutná. Také rád a dobře organizuje svoji i naši práci, což činí s plným nasazením. Před prací se rád osvěží tenisem”.

Jitka Gardoňová (za svobodna Střížová) (od 1.2.1991 dosud)

Do TWR-CZ nastoupila jako pracovník návazné služby a administrativy. Její první kancelář byla v Drutisu, první brněnské útočiště jejího budoucího muže bylo v malém pokojíku u Dedeciusů. Filharmonista Jarek Gardoň se do Jitky zamiloval, a tak se stalo, že příjmení Střížová změnila za Gardoňová.

Brzy po nástupu se musela začít věnovat úřední agendě, zejména účetnictví. Od mládí (narozena 1963) trpívá bolestmi zad a bývala i dlouhodobě nemocná. Proto úřední agendu musela předat Jitce Hovořákové a zůstat u návazné služby.

Naposled pracovala na Lesné, odkud odešla na mateřskou dovolenou. Mají kluka Jirku a nenechají si ujít žádné společné akce. S Jaromírem není o legraci nouze a Jitka si dobře vybrala.

Václav Kadlec (od 1.4.1991 do 28.2.1993)

Právník tělem i duší, který než se do něčeho pustí, chce být přesvědčen o výsledku. Nesnáší průtahy a zbytečné okolky, málokdo mu stačí v tempu. Má nebezpečně vyvinutou paměť, čehož se podřízení obávají nejvíce.

Od začátku byl členem přípravného výboru TWR-CZ, později Rady TWR-CZ. Jako zaměstnanec byl ve funkci ředitele a celé práci dal počáteční řád. Je svědomitý a pilný, v TWR-CZ se naučil řídit auto a anglicky. Řídit umí čím dál lépe, anglicky čím dál hůř – prý by to chtělo nějakou

zahraniční praxi.

Narodil se v roce 1956, je ženatý a mají 3 děti. Po odchodu z TWR-CZ se vrátil k profesi, je uznávaným komerčním právníkem a své schopnosti dává do služby mnohých církevních aktivit. Na nás nezapomíná, což nejvíce pocituje náš obnovovaný vozový park.

Má rád humor a z katastrof nedělá tragédie.

Ivo Žák (od 1.10.1991 do 31.8.1995)

Ochotně pomáhal už při zařizování prostor v Drutisu a nadšeně četl některé dopisy od posluchačů. Brzy přijal nabídku pracovat v návazné službě a později byl za tuto práci v TWR-CZ odpovědný. Narodil se v roce 1947, byl ženatý a má 2 (už dospělé) děti. S brněnským pěveckým souborem zcestoval celou Evropu i dál a zpěv je jeho silnou stránkou. Má pochopení pro lidské problémy a naši posluchači si s ním rádi dopisovali.

Petr Raus (od 1.3.1992 do 30.6.1999)

Jeho bratři mají stejnou plnovousovou vizáž a když se k nim přidal kazatel František Marek, vytvořili pěvecký kvartet k pohledání. Rozpoznat, kdo je kdo, se moc nedařilo a přesnější bylo zvolání basista, tenorista... Miluje přírodu, zvláště broučky, ale nejen to. Jeho dálkové pochody krajinou se staly legendou a také se mu většinou podařilo přivolat nějakou povodeň. V TWR-CZ vytvořil nespočet autorských relací, namlouval je vlastním hlasem a jeho spisovný a kultivovaný projev ho vytáhl až do televize. V ředitelské pozici ho těžko něco vyvedlo z míry a svým pokojným

a moudrým přístupem překlenul nejedno krizové bojiště. Nerad zaměstnává druhé, ale udělá za dva. Jeho relace zaujaly mnohé posluchače. Není na něm patrná tréma a odvázně řídí auto. Oddanost Bohu je mu nade vše. Narodil se v roce 1956, oženil se a vychoval 2 dcery.

Karel Říman (od 1.4.1992 do 31.3.1994)

Slezan tělem i duší, obětavý církevní pracovník a člen Rady TWR-CZ. Dva roky byl i zaměstnancem uvolněným pro práci v hudebním vydavatelství Recording. Pracoviště na Těšínsku existuje dodnes, ale personální provázanost s TWR-CZ se neosvědčila. Po odchodu z TWR-CZ se vrátil do civilního sektoru a v církvi i v Recordingu pracuje dobrovolně. Narodil se v roce 1951 a umí rozproudit diskusi.

Petr Zeman (od 1.8.1992 do postupného předání práce)

Starší a vážený bratr v domácí církvi přijal nabídku zastupovat Křesťanské sbory v Radě TWR-CZ. Později se stal předsedou této Rady. Práce TWR-CZ mu ležela na srdci, a proto po odchodu do důchodu přijal nabídku práce v návazné službě. Na dlouhou dobu vyřešil počítačovou evidenci sledovaných údajů a stále něco vylepšoval. Má vynikající znalost Bible a umí ji prakticky aplikovat do života. Nesnáší průvan a chlad. Jako elektroinženýr chtěl vyzkoušet i jinou práci, a proto se v mládí dal na pár let k horníkům. Poslední 2 roky svoji práci postupně předává kolegům

a dnes přichází ke svému stolu už jen příležitostně. Zatímco všem zaměstnancům se mzda pomalu zvyšuje, jemu se pomalu snižovala a většinu své práce misii věnoval.

Jitka Hovořáková (od 1.9.1992 dosud)

Narodila se v roce ... ale to se o dívkách neříká. Do TWR-CZ přišla poprvé ve svých 20 letech a už to bylo pozdě. Typicky valašskou dobrotou, vzhledem i šarmem se rychle stala vyhledávanou kamarádkou. Z malého původního kolektivu TWR-CZ udělala rodinu. Na starosti má účetnictví. Miluje volnost a jedlé houby ve všech možných úpravách. V TWR-CZ dala dohromady ekonomiku, stanovila řád kytkám, kuchyňskému hospodářství, moderuje texty a je obdarovaná pro živé vysílání, na což se ale necítí, a tak to nechce dělat. Angličtina ji zvedá ze židle takovou silou, že jednou si odskočila na pár měsíců do Anglie a podruhé na půl roku do Austrálie. Příští skok si zatím neumím představit. Je ochotná a nemá problémy v jednání s lidmi. Někdy se jí zeptejte, jak to bylo s autem na policii.

Věra Votavová (od 1.1.1993 dosud – zkrácený úvazek)

Do TWR-CZ přišla jako jediná profesionálka. Stejnou práci předtím dělala v Českém rozhlasu. Její největší starostí je střih a mixáž zvukových záznamů do konečné podoby. Občas ji něco rozčílí, ale její sebeovládání je na vysoké úrovni. Když řekne půl prvního slova, je to hodně. Ráda dobrou kávu a bílé víno prý nemusí. V režii má tajně a trvale přemístěné jedno křeslo – prý pro hosta. Je to dámská „zповědnice“. Mašinkám věnuje mimořádnou péči a každý rok se těší na dovolenou. Tu si zásadně vybírá vcelku a ostatní dlouho napjatě očekávají, jakýpak že to dáreček každému přiveze tentokrát?! Ráda prohlíží poštu, protože tam občas najde dopis od dcery z Ameriky.

Kateřina Hodecová (za svobodna Vodová) (od 1.3.1994 dosud)

Do TWR-CZ kdysi přišla za Jitkou Hovořákovou na kafe. Pije ho dodnes, jen střídá s lógreem a bez. Začínala u rýsovacího prkna a zkrátka se zařadila do redakčního týmu a podřídila si i hejblátka vší techniky. Svými nápady neustále posunuje TWR-CZ do neprobádaných oblastí a víc pracuje, než mluví. Petr Hodec si zamiloval Katku i TWR-CZ a v srpnu 1996 si pod širým nebem řekli ano. Po přestěhování své kanceláře do novostavby v Líšni vzala jedním povozem i byt. Druhý den se od Petrových rodičů stěhovali na střechu paneláku vzdáleného pouhých 300 metrů od naší budovy.

Stará se o spoustu pořadů, hudební archiv a kytky před domem. Svůj vztah s Bohem si nejraději vychutnává někde mimo civilizaci o samotě s Biblií v ruce. Z jejich terasy jsme kolektivně pozorovali zatmění slunce.

Kdy se narodila, nesmím prozradit, ale vdávala se v sedmadvaceti.

Jan Kašparec (od 1.9.1995 do 30.6.1997 – zkrácený úvazek)

Žezlo návazné služby převzal od Ivoše Žáka. Svým osobitým přístupem k práci brzy zamekl stůl a termín odpovědí na došlé dopisy se zkrátil na optimální minimum. Narodil se v roce 1935 a vyrůstal od malička v církvi. Nestal se přitom tradičním křesťanem, ale naopak stále objevuje nové a nové Boží krásy a biblické texty servíruje jako lahůdky nenasytným posluchačům i diskutérům. Debaty s ním mohou být i ohnivé a rozhodně stojí zato. Začal nám vypomáhat jako čerstvý důchodce a po dvou letech odcházel určitě ještě čerstvější. Také se nám těžko loučilo, ale zdravotní důvody v rodině ho „přemístily“ blíže bydlišti.

Vlastimil Kolegar (od 1.1.1997 dosud)

Tento mladík narozený v roce 1963 nastupoval do TWR-CZ jako otec šesti dětí. Do té doby byl baletákem brněnské opery a divadelním odbovovým předákem. Vlohy k tomuto postu si přinesl i do TWR-CZ, ale zatím se mu je (naštěstí) nedaří příliš realizovat. Na doporučení sboru přišel převzít vedení návazné služby a za půl roku tandemu s Jendou Kašparcem předvedli ty nejvášnivější teologické diskuse. Dodnes na to oba vzpomínají. Spodní šuplík stolu má plný dobrůtek, které si umí šetřit na horší časy. Poštovní úředníci už ho uctivě zdraví a vyřizovat dopisy se stalo i jeho koníčkem. Má dar dobré víry „a když to je v Bibli napsané, tak to tak musí být!“, říkává s úsměvem. Kalhoty musí nosit s řemenem. Rozhodně by mu nespady (baletácké rozměry si téměř zachoval), ale na řemenu má základní vybavení k životu (od klíků přes příbor až po telefon). Zavolejte mu někdy, bude rád.

Blanka Sedláčková (od 1.9.1997 dosud – zkrácený úvazek)

Na společných modlitebních chvílích na nic a na nikoho nezapomene. Do TWR-CZ nastoupila jako starší dáma v důchodovém věku a kolektiv pod jejím „dohledem“ mládne a jihne. Neuvěřitelně ochotná, snaživá a milá Blanka nezakází žádnou legraci. Stará se o veškerou administrativu související s vysíláními pořady. Eviduje, značkuje, kontroluje, expeduje... bez ní se snad už ani nebude dát vysílat. Nejraději tlumočí ředitelské repliky a začíná slovy: „On to myslel tak, že...“ No, prostě pohoda a něžnost. Pokud se vám někdy poštěstí posadit se s Blankou na půl dne na lavičku pod strom, nechte si vyprávět o životě. To budete koukat!

Narodila se v roce 1936 a je na to hrdá. Stará se o dům, zahradu, práci i rodinu.

Miluše Marková (od 19.8.1998 dosud – zkrácený úvazek)

Šikovnou manželku kazatele jednoho brněnského sboru jsme nemohli nechat nezaměstnanou a vytáhli jsme ji z pracáku. Vynikající angličtinou zvládá veškerý mezinárodní provoz TWR-CZ a díky svým bohatým životním zkušenostem může připravovat zajímavé relace. Má neuvěřitelné množství známých mezi křesťany snad na celém světě a všechny oslní růžnou hlášením a zveřejňuje podrobné rozpisy vysílání v různých periodikách. Od letošního roku můžeme prozradit, že se narodila v roce 1949. Umí poradit v některých rodinných krizích, ráda pracuje rychle a s čistou hlavou. Co může udělat hned, rozhodně neodkládá na zítřek... skoro si někdy myslím, že tohoto rčení je autorkou. V roce 2000 se stěhuje do Třebíče a s pracovištěm v Brně bude komunikovat osobně i pomocí nejnovější techniky. Jako žena kazatele upřednostňuje „kufry před skříněmi“.

Daniel Zeman (od 1.3.1999 dosud)

Syn Petra Zemana nespadol daleko od stromu. Fanda do nahrávací techniky je už od dětství, jako kluk už ve sboru zvučil sál a později si doma zařídil slušně vybavené pracoviště pro natáčení dětských pořadů. Drátkovou techniku vystudoval do hodnosti inženýra a svoji „vojnu“ si odsloužil v našem studiu. Poté nastoupil jako šéftechnik a pustil se do dalšího profesionalizace našeho technického vybavení. O práci i o svých rozhodnutích nejprve dlouze přemýšlí, a až pak krátce sdělí výsledek svého bádání. Nejraději pije tmavě hnědé a sladké nápoje, je při chuti a za manželku si vybral učitelku nedělní školky ve sboru. Asi má dobrý vztah i k dětem, uvidíme. Často ho volá Věra Votavová k nějaké technické poruše, a než se Dan dostaví, porucha se bez rozloučení odeběře zpět do svého úkrytu. Když ji ale objeví, nemá

šanci. Narodil se v roce 1974 a Zuzanku si bral o 24 let později. Ve sboru hraje na varhany a široce rozvětvenou rodinu nedávno šokoval svým veřejným pěveckým vystoupením.

Hana Pinknerová (od 1.9.2000 dosud)

Spolupracující moderátorka živých pořadů nastupuje do nové, neprobádané oblasti. Jejím úkolem bude nabídnout službu TWR-CZ co nejširšímu okruhu českých sborů. Zvláště nově vznikající sbory o naší rozhlasové misii nic nevědí. Její upřímný vztah k Bohu a nadšení pro evangelium se odráží i v její dosavadní sborové činnosti. Narodila se v roce 1963, má dvě dcery a za manžela velkého hudebníka Otu.

POŘADY

Trans World Radio je celosvětová rozhlasová misie, jejímž společným programem není ani světový název, ani jednotná finanční politika, ani jednotné vedení, ale víra v jediného Boha Stvořitele a Jeho Syna Pána Ježíše Krista, který se nechal zabít ukřižováním jako výkupné za naše hříchy.

Všichni, kteří vírou přijali Ježíše jako svého Spasitele a Pána, prožívají nový život v Kristu. Vědí o svém vykoupení z věčné smrti a vědí, že věčné smrti se člověk nevyhne automaticky. Proto každý takto věřící člověk touží sdělit svoji zkušenost druhým lidem. Pán nebes a Církev sám vyzval každého k tomuto úkolu. Je to evangelium, dobrá zpráva pro člověka mrtvého v hříchu o možné záchraně v Kristu. Bible, Boží slovo, Kniha života je Božím odkazem člověku a zdrojem všech důležitých pravd. Jedním z mnoha způsobů šíření této zprávy je rozhlasová technika.

Základy Trans World Radia ve světě položil Dr. Paul Freed a až do smrti mu záleželo na čistotě zvěstovaného poselství. V roce 2000 vysílá Trans World Radio toto poselství ve více než 120 jazycích, prakticky ve všech končinách světa. Před veřejností se Trans World Radio profiluje jako misie odvolávající se na světoznámé Lausanské vyznání víry. Z tohoto dokumentu vytvořilo Trans World Radio tzv. Statement of Faith, jehož český překlad je také součástí zakládající listiny TWR-CZ.

Vyznání víry TWR – INTERNATIONAL

(stručná verze)

Věříme:

1. V jediného Svatého, Všemohoucího Boha, na věky existujícího ve třech osobách – v Otci, Synu a Duchu svatém – stejně věčného bytí, stejné podstaty a téže moci a slávy, každý z nich s odlišnými osobními rysy, avšak bez rozdílů v povaze, podstatě nebo bytí.
2. V doslovnou a neomezenou inspiraci Starého a Nového zákona; že jsou bezchybné, neomylné ve svém původním znění a že jsou konečnou autoritou víry i života.
3. Že Pán Ježíš Kristus, nesmrtelný Syn Boží, aniž by přestal být Bohem, stal se člověkem působením Ducha Svatého a zrozením z panny; že žil svůj pozemský život bez hříchu; že zemřel na Golgotě na kříži jako dostačující zástupná oběť za hříšníky; že bylo jeho tělo pohřbeno a že vstal z mrtvých; že vstoupil na nebesa a byl oslaven jako člověk po pravici Boží; že přijde opět pro své vlastní a pak ustaví své království.
4. Že Duch Svatý je božská bytost, která usvědčuje svět z hříchu, spravedlnosti a soudu; že Duch Svatý je onen nadpřirozený činitel ve znovuzrození, jímž jsou všichni věřící vekřtěni v tělo Kristovo; že je stále s nimi a chrání je až do dne vykoupení. On je ten božský činitel a pomocník, který uvádí věřící do plné pravdy; být naplněn Duchem Svatým je výsadou všech věřících.
5. Že Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, ve stavu nevinnosti. Adamovým proviněním vstoupil do světa hřích a skrze hřích smrt.
6. Že spasení je dar od Boha, daný člověku skrze milost a přijatý pouze osobním pokáním z hříchu a osobní vírou v osobu, dokonané dílo a usmiřující krev Ježíše Krista.
7. V tělesné vzkříšení všech lidí: spasených k věčnému životu, nespasených k věčnému trestu. Že duše spasených jsou po smrti oprostěny od těla a v přítomnosti Pána čekají ve vědomé blaženosti na první vzkříšení, aby byly oslavené navždy s Pánem.
8. Že obecná církev je duchovní organismus, skládající se ze znovuzrozených lidí, kteří jsou ve chvíli svého znovuzrození vekřtěni v toto tělo Duchem Svatým a že místní církev, viditelný obraz tohoto těla, nese odpovědnost za společenství a povznesení věřících a za šíření evangelia do celého světa.

Etika vysílání

Rádio svým charakterem patří do oblasti médií, jak se dnes běžně říká všem typům „hromadných sdělovacích prostředků“. V některých případech může už název prozrazovat charakter a poslání takové společnosti, ale většinou tomu tak není. Každá mediální společnost usiluje o nějaký svůj vnější image. Trans World Radio jako mezinárodní společenství sdružující mnoho národních partnerů se se všemi dohodlo na určitých pravidlech práce.

V rámci křesťanských médií je TWR jedním z mnoha. A proto, že je jedním z největších systémů, jsou určitá společná vnitřní pravidla nutností. Vycházejí především z vnitřního přesvědčení a také zohledňují všeobecně uznávané mediální standardy. Česká redakce TWR je plnoprávným národním partnerem celosvětové misie Trans World Radio, a proto i pro nás platí interní Mezinárodní pravidla programové tvorby.

Z programových pravidel uvádíme nejdůležitější přehled:

1. Cílem TWR je pomáhat církvi plnit příkaz Pána Ježíše Krista získávat učedníky.
2. TWR se zavazuje nabízet svou službu v nejlepší možné kvalitě a vyhrazuje si přitom právo odmítnout nevhodný pořad.
3. TWR je evangelikální misí, která působí mezidenominačně v prostředí různých kultur asi 160 národů. Způsoby bohoslužby a podoba církve jako Kristova těla je na různých místech světa různá. Tento fakt musí brát TWR v úvahu. Vysílání TWR šíří biblické pravdy způsobem, který posluchače vede k zamyšlení nad vlastním postojem a vztahem k Bohu. TWR musí ctít zásady rozhlasových společností, které doplňkově používá k vysílání vlastních pořadů, ale také nese odpovědnost za nezakreslené poselství svým posluchačům.
4. Požadavky na obsah relací:

Podle našeho chápání Písma se máme v pořadech dotýkat i problémových témat, jakými jsou např. potraty, homosexualita, nukleární zkoušky apod. Současně musíme říkat biblickou pravdu, a to způsobem, který by nikdo nemohl kritizovat z hlediska platných zákonů v dané zemi. Program může vyjádřit politický postoj a současně být dobrým příkladem stanoviska působícího pokoj.

Programy:

- budou respektovat zákony země, pro kterou je pořad určen
 - nebudou obsahovat politická témata
 - nebudou napadat vlády vlastního ani cizího státu
 - nebudou spojovat konkrétní země s biblickými prorocstvími
 - budou jen opatrně používat poznámky o „lidských právech“
 - budou zacházet čestně a uctivě s jiným možným teologickým názorem
 - nebudou zneužity k rozvracení pokoje v církvi nebo mezi církvemi pro různé poznání biblických pravd, ale budou ukazovat na riziko protibiblického učení
 - osobní názor jednotlivce nesmí napadat názor druhého
 - nebudou předpovídat budoucnost (mimo biblického zjevení o životě a smrti)
 - nebudou spojovat biblická prorocství s organizacemi, jednotlivci či národy apod.
 - nebudou vyhrožovat
5. Použití hudby, poezie a umění v programech.

Programy:

- budou respektovat a odrážet vývoj v umění
- budou brát ohled na umělce, jehož práce je k šíření evangelia používána, a to i na jeho životní styl
- nebudou používat díla těch, kteří se prohlašují za křesťany, ale nežijí tak
- budou obsahovat pečlivě vybranou hudbu s ohledem na obsah programů i na citění potenciálního posluchače
- budou obsahovat srozumitelné písně nebo s vhodným překladem
- pro použití světské hudby musí být posluchači zřejmý důvod

Součástí Mezinárodních pravidel programové tvorby jsou i Principy chování mezinárodní federace žurnalistů. Zdůrazňují respekt k pravdě, svobodě, serióznosti a poctivosti.

Všechny výše uvedené principy chce TWR-CZ respektovat. Tyto principy mají samy v sobě dostatečný prostor pro vyjádření osobního postoje, osobního názoru, osobního vyznání. V české redakci jsme nepřijali žádný další „sjednocující“ program. Nemáme ani žádnou smlouvu o spolupráci mezi jednotlivými denominacemi. Společně nám jde o věc Ježíše Krista.

V oblasti mezicírkevní spolupráce má rádio malinko ztíženou situaci. Je dána „polohou“ rádia u posluchačů. V České republice je ještě stále poměrně silně vžitá falešná představa o nedotknutelnosti média, v našem případě rádia. Názor posluchače „řikali to v rádiu, tak to musí být pravda“ je poměrně nešťastný. Nikoliv proto, že by ona pravda měla být zpochybněna, či proto, že bychom pouštěli do vysílání i nepravdy či polopravdy, ale proto, že tento názorový postoj automaticky vyřazuje možnost vlastního úsudku. Toto je devastující zásah médií do lidského myšlení. Nepřemýšlet a jen konzumovat znamená degradaci, úpadek duchovní, intelektuální i morální.

Právě z tohoto důvodu jsme se v TWR-CZ rozhodli pro redakční systém tvorby pořadů, který ponechává možnost vyjádření osobního postoje, své víry a vlastního chápání Písma. Samozřejmě přitom hlídáme hranice bibličnosti, ale to už je otázka jiná. Tento systém má svá úskalí a občas provokuje k horlivým diskusím. Mnohé z nich jsou velice plodné a obohacující, mnohé z nich nikoliv. Pevně věříme, že se blíží doba, kdy tyto diskuse budete moci sledovat i v našem vysílání, ať už ze záznamu či živě.

Druhá možnost tzv. ekumenické spolupráce jde cestou nejmenšího odporu. V praxi to znamená hovořit o tom, co nás spojuje, a nikoliv o tom co nás rozděluje. V tomto pojetí se dostáváme hned k problému, zda to či ono téma nás vlastně spojuje, či ne, případně koho s kým a proti komu. Když se třeba i podaří udělat selekci toho, o čem se nebude mluvit, je třeba o tom ještě přesvědčit stovky spolupracovníků z nejrůznějších prostředí a nakonec zjišťujeme, že můžeme k mikrofonu položit Bibli a být zticha... Prostě se nám tato metoda jeví jako nevzdělávající, chudá a odmítli jsme ji.

V dalších článcích se už zabýváme jen praxí v české redakci.

System jednoho redaktora

byl z pochopitelných důvodů praktikován v době před rokem 1990. Takový univerzální pracovník (redaktor) zvažoval cíl a poslání pořadu, vybral ústřední myšlenku, celou relaci napsal a pak ji vlastním hlasem načel.

To, co jsem popsal dvěma větami, by si zasloužilo samostatnou knihu, ale brzy by vás nudila. Je to nádherná práce, která se po určité době stane doslova a do písmene řeholí. Ona doba je dána především četností přípravy relací. Když jsem zhruba po dvou letech praxe připravoval relace, byl jsem schopen napsat i dvě za den. Neuvěřitelně rychle jsem se vyčerpal. Má-li být relace kvalitní (což je automatický předpoklad), vyžaduje určitou dobu přemýšlení, zrání, studia a poté se dá začít dané téma zpracovávat. S vděčností Bohu vnímám, že co není možné pro člověka, je možné u Boha. Speciálně pro tuto službu vystrojil ty, kteří relace připravovali po dlouhá léta totality.

Systém jednoho „muže“ má své nesporné výhody. Především se takový člověk může soustředit na Písmo a přilíší se nerozptyluje myšlenkami, zda tento či jiný fakt bude někomu trnem v oku. Zodpovědnost takového redaktora je samozřejmě vysoká, ale když je mu serióznost a pravdy Bible nade vše, nemá v tomto směru větší problémy. Navíc sám přednáší své myšlenky. Nepochází tak k malým odchýlkám v interpretaci, kdy moderátor přesně nevystihne záměr autora a relace ztrácí na kvalitě.

Druhým, velmi významným kladným faktorem je skutečnost, že posluchači dobře znají jeho hlas a takového autora považují za sobě velmi blízkého člověka. Tento fenomén je dobře pozorovatelný např. u populárních osobností filmu, televize apod. Ale stejně tak dobře „fungoval“ v době totality, kdy ústřední postavou českého vysílání Trans World Radia byl Otakar Vožeh, který se z bezpečnostních důvodů dost dlouho ani nepředstavoval. Byl to jejich dlouholetý rozhlasový pastor a přítel. Když se s ním později posluchači setkávali tváří v tvář,

mnohdy si padali dojetím kolem krku. Takové krásné osobní pouto se nikdy nepodaří vytvořit v kolektivní redakci.

Uplatňovat „jednomužný“ systém redakční práce v současné době znemožňuje hned několik faktorů. Už prostě ekonomické důvody. Při dnešním rozsahu práce české redakce bychom potřebovali zaměstnat na plný úvazek minimálně 15 všestranně obdarovaných redaktorů. V kolektivní redakci zvládne tuto práci asi třetina pracovníků.

Dalším limitujícím faktorem je snaha po spolupráci všech křesťanských evangelikálních církví a programové schéma redakce by pak mohlo vypadat značně nevyrovnaně. Zatímco jednotlivci si témata a formu volí sám, už teoretická možnost několika samostatně pracujících jednotlivců vedle sebe napovídá, že mnohá témata se mohou buď opakovat, nebo naopak úplně chybět. Kolektivní redakční práce může toto lépe koordinovat a vypracovat pestré programové schéma.

Dnes už se systém jednoho redaktora pořadu prakticky neuplatňuje, i když u některých relací se tak může jevit. Je to režijní záměr s cílem nabídnout posluchači klady, který tento typ pořadu nabízí. Např. relace Světem Bible nebo Kompas jsou připravovány i namlouvány jedním autorem, a to po celých deset let (i víc). Ale administrativu pořadu, technické zpracování, výběr hudby, zpětné reakce posluchačů a ostatní související záležitosti zajišťuje několik dalších pracovníků a autor je o některých skutečnostech pouze informován.

Redakční spolupráce

Bez konkrétních koncepčních úvah o budoucí stavbě české redakce jsme v roce 1990 postupně rozdělovali redakční práci mezi sebe. Jirka Dedecius a zanedlouho já jsme převzali veškerou technickou práci a každý z nás začal tak trochu i redaktorem. Lenka Kolková, manželé Viktorinovi a mnozí další postupně zkoušeli svoje moderátorské kvality. Někteří se vypracovali a zůstali dodnes, jiní se věnují jiné práci a časem přibývali další a další. Ihned na přelomu roku vlájkovy pořad Světem Bible přebírá Pavel Vopalecký, ale jen coby redaktor a moderátor. Relaci „Nad dopisy posluchačů“ ještě několik měsíců zajišťuje bratr Sečka s Petrem Kolkem a do provizorních studií přicházejí další a další autoři a moderátoři. Aniž bychom měli nějakou koncepci, zrodil se systém kolektivní redakční práce. Až mnohem později jsme opakovaně diskutovali o koncepční formě naší práce a zůstali jsme u tohoto principu dodnes. Jen organizační strukturu bylo třeba zdokonalit a propracovat.

Systém redakční spolupráce se mírně modeluje dodnes a je určován také počtem spolupracujících autorů.

První roky jsme vysílali pouze z jednoho vysílače a celkem brzy se vysílání rozrostlo o vysílač v Albánii. Stále však platilo, že rozhlasový signál těchto vysílačů pokrýval celé území tehdejšího Československa, dnes obou republik. V této situaci jsme věděli, že všechny pořady, které odvysíláme, jsou slyšitelné stejně. Proto jsme se snažili pořady neopakovat, ale připravovat stále nové. Tomu odpovídal celkem jednoduchý a levný způsob archivace pořadů. Všechny hotové pořady se kopírovaly na magnetické pásky VHS a ukládaly se do archivu celé – tedy včetně znělek, písniček, moderace a podobně. Archiv sloužil především pro případné kopírování pořadů posluchačům a ke kontrolním účelům. V ojedinělých situacích jsme skutečně z tohoto archivu vybírali některé hotové pořady k reprízování. Pak se tyto pořady musely technicky ošetřit, dát nové úvody a závěry a přepracovat. Pro tuto praxi byl archiv nemotorný. Jeho filosofie však vycházela s předpokladu, že ten, kdo si napsal nebo sehnal a zpracoval jádro pořadu, ten s ním pracoval dál a použil ho pro jemu svěřený pořad.

Pokusím se to trochu zjednodušit. Byl jsem například zodpovědný za relaci Manna. Napsal jsem odpovídající biblickou úvahu, nebo mně ji napsal na moji žádost někdo jiný. Už tímto bylo dáno, že nikdo jiný tuto biblickou úvahu nepoužije nikam jinam. Byla předem určena pro daný typ relace připravovaný konkrétní osobou, v tomto případě mnou.

Asi po 5 letech jsme byli postaveni do zcela nové situace. Budeme vysílat z dalších vysílačů. Nastupuje čas vysílání na radiu Proglas, vysílání na frekvencích Českého rozhlasu

Plzeň, vysílání na rádiu Presston. Bylo evidentní, že zavedený systém přípravy pořadů nebude dál vyhovovat. Uvědomili jsme si, že je škoda vysílat něco na Plzeňsku, něco na Moravě, něco ve středních Čechách. Některé pořady je možné připravit a odvysílat na všech vysílačích. Najednou byly 4 různá vysílací místa a zavedený systém archivace nevyhovoval.

Rozhodli jsme se, že budeme postupně vytvářet „banku“ jader pořadů. Jádrem označujeme to, co dává pořadu obsah. Tedy základní biblickou úvahu, rozhovor, svědectví a podobně. Do jádra nepatří žádné úvodní řeči, žádné písničky, vlnky hudby ani jiné doplňky, které v konečné montáži tvoří celou relaci. Z taktu vytvářené banky si jednotliví redaktori vybírají vhodné příspěvky a používají je pro skladbu konkrétních pořadů. Systémová evidence upozorňuje, kde a kdy byl každý konkrétní příspěvek (jádro) vysílán. Prací redaktora tedy není jen příprava svěřeného počtu relací, ale neustálé doplňování banky příspěvků všemi typy úvah, aby bylo z čeho brát.

Banka se doplňuje vlastními úvahami a především příspěvky stovek věřících lidí z celé republiky. Proto pracovníci TWR-CZ často projíždějí celou republiku a natáčejí nové materiály s dobrovolnými spolupracovníky. V místech, kde je větší počet takto spolupracujících křesťanů, je možné vytipovat jednoho z nich, který vybaven potřebnou technikou natáčí materiály sám. Takových „sběrných míst“ máme v současné době několik.

Boží slovo

I když některé typy pořadů jsou orientovány na problémy, události, společenské poměry, publicistiku, nikdy by se z nich neměl vytráčet princip křesťanství. Je spousta vynikajících pořadů, které jsou skvěle připraveny nekřesťanskými rozhlasovými společnostmi a které bychom pro jejich morální hodnotu mohli ihned odvysílat nebo podobný typ pořadů připravit. Mohli bychom vysílat spoustu zábavných pořadů a věřte, byly by křesťanské. Těmto typům relací se záměrně vyhýbáme. Zatím máme nezastupitelnou roli v obsahu relací, které připravujeme. Proto například pořady všeobecně vzdělávací, zábavné a jinak užšlechtilé, které nesouvisí úzce s křesťanstvím, ponecháváme na „konkurenci“. V roce 2000 máme k dispozici zhruba 3 hodiny vysílacího času denně. Tento čas je rozložený do všech vysílacích okruhů, takže v určitém regionu je k dispozici třeba jen 30 minut, jinde například i 2 hodiny denně. Posluchači čekají od našeho vysílání něco jiného, než co je k máni na každém kousku stupnice radiopřijímače celodenně. Uvědomujeme si to a zároveň přiznáváme, že ne vždy je snadné tento úkol splnit. Kolik je lákavých témat, ke kterým bychom se tak rádi vyslovili. Jak dlouho bychom mohli povídat například o mravnosti výchovy ve školách, jak rádi bychom vysílali křesťanské hitparády. Manažeři rádií, s nimiž spolupracujeme, nám mnohdy nabízejí zajímavé náměty. Jak rád by se leckterý náš externí spolupracovník vyjádřil k místopředsedovi vlády, který zrovna kohosi přejel autem. Určitě se jako křesťané máme k takovým věcem a událostem vyjadřovat, ale máme k tomu zaujmout stanovisko ve veřejnoprávních a komerčních médiích. Je k tomu třeba mít kus odvahy. Trans World Radio se výjimečně dotýká i takových témat a rozhodně se jich nebojíme, ale máme jiné poslání.

Základem všech našich pořadů je Bible. Je to základní „směrnice“ pro to, jak se stát křesťanem, i pro praktický život křesťana. Z toho se při tvorbě našich pořadů snažíme vycházet.

Stejně tak musíme odmítnout laciné biblické návody na život. Hesla „Bůh vám ze všeho pomůže“ nebo „Bůh všechno vyřeší za vás“ jsou stejně tak lživá jako proklamace, že „Pán Bůh něco musí“ (uzdravit, potrestat), nebo že „Bůh vám pak ukáže“. Boží slovo v biblické formě není jednoduchým návodem, jak žít praktický život křesťana. Bibli rozumíme především jako Božímu poselství člověku o sobě samém. Bůh nám ukazuje, jaký je, naznačuje, jakým způsobem přemýšlí a jak se dívá na člověka. Bible podtrhuje skutečnost, že Bůh tak miluje člověka, že neváhal poslat svého jednorozeného Syna, aby každý, kdo v něho uvěří, měl věčný život. Bible konstatuje, že nikdo není dobrý, jedině Bůh, nikdo nikdy se Bohu nepostaví naroveň, Bůh je nedostižný a ve své Božskosti nepochopitelný.

Cesta k Bohu vede skrze víru v Ježíše Krista, je jednoznačná a přímá. Cesta s Bohem je bohatá a rozmanitá. Křesťan se vzdělává nikoliv „šprtáním“ biblických pouček, ale zkoumáním Božího slova, přemýšlením o Božím charakteru a toto se stává užitečným, když si křesťan poznané přivlastňuje a snaží se své jednání přibližovat svatému jednání Božím.

Naší snahou je, aby pořady Trans World Radia vedly posluchače k takovému způsobu přemýšlení. Pak už posluchač neřekne „nemáš pravdu, protože to v rádiu říkali jinak“! Možná v téže situaci náš posluchač řekne „to, co říkáš, nemusí vždy platit, myslím si, že...“.

Osobní obohacení

Jak už v Pánu zesnulý bratr Hurta ve svých relacích říkával: „Život s Bohem, to je cesta úžasného poznávání. Jako když jdete krajinou a vidíte nádhernou horu a vy ji obdivujete z jedné strany, pak poodejete a obdivujete ji z druhé strany, pak zezadu, pak se vrátíte a vidíte ji v jiném slunečním světle a nalonce se vám podaří vyjít až nahoru. Je to nádhera, ale musíte jít, jinak se o mnoho pohledů ošidíte. Stejně je to s poznáváním Boha. Když půjdete, budete obdivovat, jak je s vámi v nejrůznějších situacích. Když budete stát, budete jen čekat na Boží zavolání. Možná ho přeslechnete, a minete se cílem i ochudíte o Boží požehnání.“ Necitoval jsem Jiřího Hurta přesně, ale jeho zamyšlení nad biblickými texty mně tak připadají.

Modlitba a „meditace“ nad Bibli při přípravě programu pro vysílání silně obohacujících život. Možná je pak relace provedena nadlehčeně, působí jakoby nevázně, ale to by nic nemělo ubrat na její pravdivosti.

Podobně jako kazatelská služba, ani služba rozhlasového redaktora se nedá dělat na objednávku. Každý takový pracovník potřebuje dobré zázemí. Nejdůležitější je vlastní rodina a sbor. Myslím, že mohu za všechny spolupracovníky vyjádřit poděkování právě za tuto neodmyslitelnou podporu nejbližším v rodině i domácímu sboru.

Myslím si, že není dobré zůstat s Bohem jako samotář. Ignorovat církevní obecnost, být tzv. nezávislý. I sebeupřímnější vztah s Bohem může být obohacen mým bratrem v Kristu, mojí sestrou. Už jsem na sebe kdysi prozradil, že jsem nedůvěřivý a rychlý v úsudcích. Nemám problém si na mnoho věcí vytvořit svůj názor. Ale neumím si představit, že bych neslyšel názor druhého, názor sboru. Neumím si představit, že bych nemohl poslouchat prostá biblická kázání mnoha laických kazatelů. Jsou zdrojem nápadů, myšlenek, které pak mohu rozpracovat a použít k obohacení druhých, snad i posluchačů.

Redakční pracovníci mají příležitostně možnost zúčastnit se intenzivních biblických seminářů. Tyto až dvoutýdenní pobyty v krásném prostředí jsou lázněmi s léčebnými účinky na duši.

Na titulní straně Mezinárodních pravidel programové tvorby je uveden citát z knihy Jozue 1,7: „Jen buď rozhodný a velmi udatný, bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník. Neodchyluj se od něho napravo ani nalevo. Tak budeš jednat prozíravě všude, kam půjdeš.“

V redakční práci občas přichází nechuť cokoli vytvořit. Jste jakoby prázdní, mažete řádky rychleji, než je píšete, a koš se plní pomačkanými papíry. Modlíte se – žádná odpověď! Obyčejný termín vás donutí něco vytvořit a s úlevou odcházíte domů – konečně je to hotové a už o tom ani nepřemýšlíte. Jaké bývá moje překvapení, když za několik týdnů nebo měsíců se dozvím, že právě tato relace někomu moc pomohla. Jak úžasný je Bůh!

Příprava pořadů

Celému procesu přípravy někdy říkáme výroba. Zní to strašně, skoro tak hrozně jako televizní komentář o „výrobě mléka“. Všichni naši spolupracovníci (a není jich málo) by potvrdili, že napsání relace se nedá nastudovat. Tady nějaký výuční list není k ničemu. Stává se, že se podaří skvělá relace (často míchám pojmy „relace – pořad“, je to to samé), autor je náramně spokojený a usmívá se nad povedeným dílem. Relace je odvysílána ...a nic. Hlucho, ticho,

Dan Drápal (pastor KS Praha) natáčí biblické úvahy.

bek v podobě diskety, který se zabalí, popíše... a teprve „rozbalením“ na vysílání se mu vrací jeho obsahová hodnota.

Relace na záznam se připravují vždy v určitých dávkách. Dávky na jednotlivé vysílače se musí koordinovat, a proto se plánují na půl roku dopředu. Jedna dávka může obsahovat až několik desítek pořadů.

Živé vysílání se připravuje individuálně. Živým vysíláním označujeme takové, kdy autoři pořadu sedí v reálném čase v rozhlasovém studiu a v tomtéž okamžiku posluchači slyší, o čem se ve studiu hovoří. Takové vysílání má význam především pro okamžitý kontakt s posluchačem. Bývá proto téměř pravidelně doplněno možností telefonických rozhovorů posluchače s redaktorem. Tyto telefonáty se buď vysílají, nebo zůstávají ostatním posluchačům utajené. Je to dáno charakterem rozhovoru.

Předposlední operace: Civilista Ivan Zouhar u mašinek. (Pak už pořady jenom Blanka zkontroluje a odešle.)

žádná reakce. Druhý příklad už jsem naznačil – relace, kterou autor považuje za nepovedenou, mnohdy přináší ovoce. Velkou chybou by bylo s tímto „efektem“ počítat a velkou chybou by bylo spoléhat se jen na svoje znalosti a šikovnost.

I v této práci platí, že člověk rozsévá a Bůh dává vzrůst a ovoce.

Toužím-li po něčem, pak je to především „užitek“ z oběti Pána Ježíše. Každý další znovuzrozený člověk přináší radost celým nebesům. Moc bych si přál, aby česká redakce TWR-CZ byla dobrým služebníkem všem lidem hledajícím Spasitele. Moc bych si přál, aby vysílání TWR-CZ změnilo život mnoha lidí a pomohlo jim k obrácení ke Kristu. Mám ale také strach, abych nebyl na naší práci pyšný, a tak se modlím, aby Bůh použil naše ruce a naše srdce ke své slávě a k užítku mnoha lidem. Nejhorší je pocit, kdy veškeré úsilí prochází rozhlasovými vlnami do kosmu, aniž by zavádilo o lidské srdce.

Jak je to tedy s onou „výrobou“? V okamžiku, kdy autor relace připraví obsah, zpracuje redaktor pořad jako celek. Dodá písně, hudbu, oznámení a poté se všeho ujmu technici a skutečně relaci vyrobí. Z technického hlediska je relace skutečně malý výrobek.

Příprava živého vysílání se provádí co nejaktuálněji před vysíláním. Do živého vysílání se obvykle zvu hosté, s nimiž je veden rozhovor. Hosta do vysílání si zve moderátor pořadu, protože ho musí znát a vědět o něm, čím je zajímavý a co chce od něho slyšet. Moderátor se těsně před vysíláním dohodne s hostem na otázkách a většinou trvá na tom, aby host na otázky před vysíláním raději neodpovídal. Aby se lidově řečeno „nevymluvil“ do prázdna. Takové odpovědi se většinou zafixují do vlastní paměti, a pokud je otázka pak položena znovu, může mít host pocit, že už všechno řekl a odpovídá velmi

stručně a strojeně. Je to jeden z mnoha nevyzpytatelných, podvědomých a dobře fungujících reflexů, které nepříjemně „zpestřují“ živé vysílání.

Popisovat úsměvné historky z průběhu živého vysílání by nikdy nevykreslilo skutečnou atmosféru. Snad je někdy moderátoři na sebe i na hosty prozradí sami.

Programová nabídka

Skutečnost, že TWR-CZ svým posláním není „nezávislou“ společností, ale nástrojem spolupracujících církví a denominací pro naplňování vlastního misijního poslání, předznamenává směr naší služby. Nevytváříme „křesťanskou“ závislost na rádiu, ani nechceme budovat nějakou imaginární rozhlasovou církev.

V některých situacích by vůbec neškodilo mít nějaký silný a mohutný klub posluchačů, který by, věrný našemu vysílání, všemožně podporoval naši činnost a neustále rostl. Bylo by to krásné, kdyby tím neutrpěla církev, místní sbory. Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že některé křesťanské rozhlasové společnosti vytvářejí tak dokonalý servis, včetně rozhlasové Večeře Páně, že křesťané už nepotřebují chodit do sboru, ale obecenství si „odbudou“ v autě nebo na gauči. Toto rozhodně není náš cíl.

Připravované pořady můžeme rozdělit do dvou základních kategorií: 1. pro křesťany, 2. pro nevěřící.

Pořady určené křesťanům a posluchačům alespoň trochu obeznámeným s křesťanstvím přinášejí povzbuzení ke svatému životu, povzbuzení

Rozhlasová beseda (Pavel S., Marika, Jitka H., Katka H., František M., Petra O.).

Vlny se vlní, moderátoři se potí

Petr Plaňanský (externí moderátor živých pořadů)

Asi bych měl dát k dobru nějakou vzpomínku, to se ode mě nakonec očekává. Dobrá, ale slibuji, že kromě několika perliček minulosti budu „vzpomínat směrem do budoucnosti“.

Rádio v naší rodině bylo, pokud se pamatuji, odjakživa. Provází mě tedy doslova od kolébky. Nejprve propagandistický a nechvalně známý rozhlas reálného socialismu – stanice Hvězda, později Radio Luxemburg, Hlas Ameriky a Svobodná Evropa, a nemohu vynechat pochopitelně ani „Monte Carlo“.

Mé první moderátorské pokusy se váží k věku asi osmi či devíti let, kdy sestřence dostala k Vánocům nahrávací kazeták (v roce 1974 to byl v Čechách technický zázrak!). Tehdy, abych z jejího dárku (který jsem jí ukrutně záviděl) taky něco měl, jsem si vymyslel hru: „Hele, já jsem jako redaktor a natáčím rozhovory, jo?“ Sestřenice, nic zlého netušíc, mi přístroj s mikrofonom půjčila a já si ho celý večer skutečně užíval…

Nikdo by nevěřil, že čtvrt století nato budu jako moderátor jednou měsíčně vysedávat v plzeňském studiu Českého rozhlasu a „kopat za mančaft TWR-CZ“. Sám jsem nevěřil, že bych to byl já, kdo bude moci uvádět pořady, ve kterých zazní Dobrá zpráva o Ježíši Kristu. A to přesto, že sdělovací prostředky mám léta na srdci a modlím se za ně. Podivné na tom je, že pro moderování nemám zrovna nejlepší předpoklady (chybí mi nějaké zuby, nosím brýle, a můj psaný projev je v zásadě kvalitnější než ten artikulovaný).

A tak se jednoho dne v roce 1998 stalo, že jsem byl pozván do Plzně jako host vysílání. Moderátor pořadu byl brilantní. A moc se mi zalíbila jeho práce, že jsem se při své následující návštěvě Brna (kam jsem již řadu měsíců jezdit natáčel fejetony a eseje) normálně drze zeptal Katky: „Hele, mohl bych si to taky zkusit?“ A světe div se, mohl jsem…! (Jako Středočech znám ono známé přísloví, které říká: „Drzé čelo je lepší než poplužní dvůr…“ A asi to fakt někdy platí.)

Od té doby vždycky, když usedám před studiový mikrofon a než se rozsvítí červené světélko, jako že

v osobních problémech a také povzbuzení pro misi. Silnou skupinu pořadů pro křesťany tvoří studium Bible. Systematicky i tématicky se v mnoha relacích zabýváme výkladem biblických oddílů a jejich možnou aplikací pro osobní posvěcený život.

Doplňkovou skupinu tvoří relace hudební, informativní a diskusní.

Pořady určené pro ostatní posluchače nejsou předdefinovány jako relace pro „nekřesťany“. Takto nemůžeme separovat naše vysílání. Toto odlišení prakticky způsobuje distribuční kanál pořadu. Pokud vysíláme na krátkých a středních vlnách, předpokládáme, že 75 % posluchačů jsou křesťané a tomu odpovídá skladba pořadů. Vysílání přes VKV – Radio Proglas, signalizuje podobnou skladbu posluchačů, i když zkušenosti naznačují, že Radio Proglas (křesťanské rádio orientované více katolicky) si oblíbila určitá nemalá skupina posluchačů „bez vyznání“. Podstatně odlišnou strukturu posluchačů má např. veřejnoprávní rozhlas. Pokud se naše vysílání objeví na frekvencích tohoto média, pak je logické, že 95 % posluchačů nemusí mít s církví nic společného. I pro takové posluchače připravujeme nemalé množství pořadů. Pořady pro sekulární prostředí vyžadují větší redakční zkušenost a zvláštní pečlivost. Např. věta „Pán nás miluje“ zní v křesťanském prostředí přirozeně, v sekulárním prostředí jí nikdo nerozumí (a to v tom lepším případě).

Živost a přesvědčivost pořadů je způsobena především jejich autentičností a opravdovostí. Nezastupitelnou úlohu mají osobní svědectví, kdy jednotlivec dokáže popsat určitou svoji zkušenost víry. Nejlépe zkušenost znovuzrození. Je až deprimující, jak málo pozornosti církve věnují výchově k umění vydat svědectví. Mladí i staří křesťané používají rčení, kterým nikdo nerozumí (na výzvu jsem šel dopředu..., vydal jsem život Ježíši..., jsem šťastná, protože věřím... apod.). Mnohá svědectví postrádají základní

už hlučím do vašich uší, řeknu si sám pro sebe: „Proč jsi sem dnes zase vlez?“ Po pořadu se vypořádám za svým usmívajícím se hostem ze zvukotěsné kabiny a dalších čtrnáct dní si léčím mindrák, co že jsem to zvorál. Ale nakonec se přece jen raduji z toho, že mohu pomáhat na svět dobré věci: totiž že naši nevěřící spoluobčané mohou spolu se mnou poznávat křesťany jako lidi, kteří ledasčemu rozumí a hlavně tomu, že v životě jde o mnohem víc, než jen jestli pojedou na dovolenou do Keni na safari a nebo si letos pořídím nové BMW.

Je nádherné sdílet svou zkušenost víry s mými hosty ve studiu a dát něco z toho okusit i posluchačům. To je to, co mě na práci moderátora těší. Jasně, jsou i těžké chvíle: když vám posluchač do pořadu (nebo je to pořad kontaktní) vynadá, že jste se netrefil do jeho hudebního vkusu, a nebo když vám technik zapomene pustit znělku s telefonním číslem do studia a vy zrovna máte absolutní „okno“ a také si nemůžete na číslo vzpomenout, či vám uprostřed vysílání začne z nosu téct krev, nebo z ničehož nic šimrat v krku, a vy přesto musíte povídat jako o život...

Ale těch pěkných věcí je víc a já jenom doufám, že budou provázet nejenom posluchače pořadu Na křesťanské vlně Plzně, nýbrž všechny posluchače všech pořadů TWR-CZ, potažmo všechny moderátory. Deset let nazpět tomu tak bývalo, s nadějí vyhlížím do těch deseti let přicházejících.

TWRku, jeho pracovníkům, spolupracovníkům i posluchačům přeji kvalitní poslech kvalitních pořadů za přispění kvalitně se vlnícího éteru nad Českou kotlinou. A nejvíc ze všeho jim přeji radost z toho, že jejich jména jsou zapsána v Knize života a svatba Beránkova se chystá i pro ně. Nakonec to vám svými pořady chceme hlavně říci, nemýlím-li se...

Nu a na závěr, vážení posluchači (dnes vlastně i čtenáři) nezbyvá, než se s vámi rozloučit a popřát vám příjemný zbytek dnešního večera a někdy zase na slyšenou!

Od mikrofonu se loučí váš dnešní průvodce

Petr Plaňanský

P.S.: A ještě jedna prosba za kolegy z TWR: Napište jim, prosím, někdy, že jejich pořady posloucháte. Napište, jestli se vám líbí nebo ne (ať už pořady nebo jejich tvůrci). Napište jim třeba, že se za ně někdy i modlíte. Nebo jim napište, že u vás třeba přšelo, hlavně že jste!

fakta, která k obrácení neodmyslitelně patří, jako např. vyřešení otázky hříchu, otázky věčné smrti a života apod. Je to velká škoda, protože právě tyto autentické příběhy spolu s biblickým poselstvím evangelia jsou účinnou pomocí mnohým hledajícím.

Svůj užitek přináší relace, které odpovídají na konkrétní otázky, případně relace ukazující na konkrétní řešení konkrétních problémů.

Programová skladba se občas mění a tvoří pestrou nabídku pořadů v rámci daných možností vysílacích frekvencí a časů.

Jak to bylo v Plzni

V létě 1995 jsem jel s Kateřinou Vodovou do oblasti jihozápadních Čech. Naše mapa signalizuje, že právě v této části republiky je nejméně posluchačů a také nejméně sborů. Shodli jsme se, že to je prostor pro misii.

Ve staré půjčené modré stodvacítce jedeme nejprve do Českých Budějovic, pak do Písku a ještě na pár míst, kde se setkáváme s některými přáteli, také navštěvujeme majitele jednoho soukromého rádia v Písku a domlouváme setkání v Českém rozhlasu v Budějovicích. Setkání se zdají přátelská a nadějná. Je už kolem druhé hodiny odpoledne a chystáme se na cestu domů.

Vyjeli jsme brzy ráno, bylo horko a auto se třepe a jede, co může. Domlouváme se, že zkusíme ještě Český rozhlas Plzeň. Je to dost daleko, ale zase méně než z Brna. Telefonem se nám podaří kontaktovat ředitele, a dokonce domluvit schůzku. Ředitel na nás počká, až přijedeme. Do Plzně přijíždíme pozdě odpoledne a poprvé vstupujeme do budovy Českého rozhlasu Plzeň.

Jsmo překvapeni věcností debaty s panem ředitelem Bakem. Absolvujeme dokonce exkurzi po budově a o našich poměrech mlčíme a ani náznakem nedáváváme najevo, že v té době připravujeme všechny pořady na koleně, bez studia.

Pamatuji si na jeden okamžik jednání, kdy se celá debata příslibující otevřenou spolupráci trochu zadrhla. Veřejnoprávní rozhlas nesmí přejímat pořady soukromých rozhlasových stanic. Nepamatuji si detaily, ale s tímto jsme si nevěděli rady. Přemýšleli jsme, jak toto ošetřit, zda by pořady mohl někdo připravit a dodávat jako soukromá osoba, a najednou jsem si uvědomil jednu skutečnost, která je téměř vždy naší nevýhodou, ale tady nám ohromně pomohla.

„Pane řediteli, myslím, že to nebude problém. Trans World Radio není rádio. Slovo rádio máme pouze v názvu občanského sdružení a my v České republice nevlastníme vysílací licenci.“ Chvilí na mě mlčky koukal a najednou bylo všechno jasné.

Předali jsme si potřebné dokumenty a večer odjžděli z Plzně do Brna. Tehdy ještě nebyla dálnice Plzeň – Praha a cesta škodovkou trvala dlouho přes půlnoc. Byli jsme docela umlácení.

Zanedlouho jsme věděli, že z původního plánu vysílat v Písku nebo v Budějovicích asi nic nebude, ale první sobotu roku 1996 jsme poprvé vysílali na vlnách Českého rozhlasu Plzeň. Nějakou dobu jsme vysílali 90 minut každou sobotu ráno, později nám byla nabídnuta hodina ráno a hodina večer (zase každou sobotu) a tato dohoda platí dodnes.

Český rozhlas Plzeň má asi 10 vykrývacích vysílačů, které svým signálem pokryjí celé západní Čechy a také kus středních, jižních a část severních. Pro spolupráci v tomto regionu

K. Hodecová (u počítače) školí externí spolupracovníky v Plzni (P. Vadůra, P. Plaňanský, R. Milfait, A. Jireš, J. Rusová).

jsme získali několik talentovaných a obdarovaných dobrovolníků a většina pořadů se nyní vysílá živě, jako pořady kontaktní.

Také si vzpomínám na náš první kontaktní pořad. Je všeobecně známo, že do rozhlasu a podobných médií píší lidé svým způsobem zvláštní. Drtivá většina posluchačů nereaguje a rozhlas vnímá jako prostou zvukovou kulisu. (Toto neplatí pro atraktivní soutěže a podobné typy pořadů.) Když jsme poprvé oznámili posluchačům, že mají právě nyní možnost telefonovat do studia a reagovat na naše vysílání, vyslechli jsme pár nepříliš povzbudivých poznámek techniků plzeňského rozhlasu. Kdo prý by sem volal. Následujících 5 minut změnilo pohled mnoha pracovníků plzeňského rozhlasu na naše vysílání. Volalo asi 5 posluchačů s věcnými dotazy k tématu a podobný zájem o křesťanské vysílání TWR-CZ na frekvencích Českého rozhlasu Plzeň přetrvává.

Věříme, že oblast západních Čech bude brzy připravena pro místní evangelisty. Posluchači našeho vysílání už toho za 4 roky mohli slyšet dost. Stále zaznamenáváme nové a nové posluchače a toužíme po Božím požehnání této práce. Mnohé bylo zaseto, modleme se, aby Bůh dal „vláhu a růst“!

Radio Proglas v Brně

Petr Raus:

Minulost se mi rychle ztrácí, nároky současnosti překrývají to, co už je za námi, ale přece zkusím sáhnout do zasutých koutů paměti a něco vykutat.

První zmínky o možném vzniku další křesťanské rozhlasové stanice v Brně k nám přinesl bratr Bohuslav Smutný, vždycky dobře informovaný člen Rady TWR-CZ. Kde tu zprávu získal, nevím, vždycky měl kolem sebe dobře fungující KPZ (Klub přátel a známých). Pro nás to bylo něco víc než jen zajímavost. Objeví se tu konkurence? Jak se budou utvářet vztahy? Budeme moci spolupracovat?

Otázek bylo dost, ale prakticky okamžitě zvítězilo docela jasné vědomí: Budeme bratrskými stanicemi. Vždycky jsme za sebou měli dobré a spolehlivé zázemí evropského TWR, nijak jsme nezaviděli těm, kdo museli budovat základy své rozhlasové existence od samých začátků. Posílali jsme tehdy z redakce dopis, ve kterém jsme nabízeli pomoc. Neměli jsme ani ponětí, jestli bude potřebná, představovali jsme si zejména poradenskou službu, ale nechtěli jsme se uzavřít.

Průkopníky Radia Proglas si mezitím našel Jirka Dedecius a o práci a profilu TWR je informoval podrobněji. Základy byly položeny.

Pro jejich další vývoj měla rozhodující význam skutečnost, že církev není ani jeden sbor či farnost, ani jen jedna denominace. Radio Proglas chtělo být obecně křesťanským rádiem, být v jeho řadách převažovali (a převažují) římskokatoličtí křesťané. TWR rovněž usilovalo o široký ekumenický základ, i když od počátku stálo jasné na evangelikálních principech.

*Ředitelé si předávají první blok pořadů!
(vpravo M. Holík, ředitel Radia Proglas,
vlevo P.Raus). [12/1995]*

*Odvážné školačky (zleva: Katka Hodecová,
Mirka Mocková). První živé vysílání.*

Nakonec slovo dalo slovo a pořady z dílny TWR-CZ se staly kanálem, kterým do služby Radia Proglas vstoupila najednou celá skupina protestantských denominací. Na frekvencích Radia Proglas znějí pořady TWR od samého počátku dodnes. Pro mě osobně patří tato skutečnost k nejvýraznějším projevům Božího požehnání, které křesťanskou rozhlasovou práci v Brně provází.

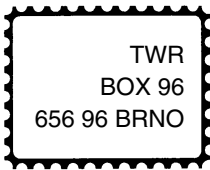
a Martin Holík, ředitel Radia Proglas:

Téměř od samého počátku jsme spolupracovali s Trans World Radiem, mezinárodní misijní křesťanskou společností, patrně největší na světě, která se věnuje rozhlasové práci. Shodou okolností brněnská redakce pracovala po revoluci nejlépe. Další trefou bylo to, že jsme s Petrem Rausem, tehdejší šéfem české pobočky TWR, byli spolužáky z gymnázia. TWR dnes reprezentuje nejméně šest evangelikálních církví a dělá velkou práci v díle misionářském i na poli ekumenickém. Vysílání TWR patří k vysílání Proglasu partnersky a neodmyslitelně...

Náhoda Brna, náhoda se spolužákem Petrem, náhoda stejného zaměření – to jsou ty Boží náhody, které mě udržují v úžasu a v radostném očekávání, co přijde dál...

DOPISY POSLUCHAČŮ

Alois N., Týnec nad Sázavou:

Vážení a milí, chtěl bych trochu zavzpomínat. Byl jsem posluchačem Hlasu Ameriky za časů socialismu. Hned po tomto vysílání jsem poslouchal Radio

Monte Carlo. Teď už nevím přesně, ve které dny to bylo, ale vysílání jsem zachytil pouze třikrát týdně. Později, nevím, zdali byly změněny vlny, nebo vysílací časy, už MC nezachytil. Teprve v roce 1995 jsem dostal do schránky Váš leták, na který jsem zareagoval, a od té doby jsem vaším pravidelným posluchačem. Do té doby jsem vůbec nevěděl, že existujete.

Samozřejmě, že „otrocky“ neposlouchám všechny vaše pořady, ale vybírám si to, co mě zajímá, také úměrně mému věku. Vaše vysílání je pro mě takovým rovnocenným doplňkem k biblickým kurzům Emaus. Prohlubuje moji víru a přivedlo mě k tomu, že na všechny otázky hledám odpověď v Bibli. Jak životní, tak hlavně otázky víry. Obohatilo mě o poznání, že spasení není věcí skutků, ale víry. Že skutky vyplývají z víry. Změnilo můj vztah k ostatním lidem, a i když stále nemohu uplatnit biblické „miluj své nepřátele“, dosáhl jsem toho, že k nim necítím nenávisť, ale jsou mi lhostejní.

Nemám nějaký neoblíbený pořad. Jak jsem již podotkl, vybírám si a to jsou samé zajímavé pořady. Jediné, co mi chybí, je pravidelný pořad, jaký má TWR-Slovakia „Nad dopisy posluchačů“.

Na závěr bych chtěl vyjmenovat své neoblíbenější pořady: „Světém Bible“, časově mi, možná jedinému, plně vyhovuje. Dále mám rád pořady „Bible pod lupou“, „Kompas“ a promluvy bratra Hurty. A také dříve „Zápas o duši“.

Jen krátká poznámka. Vysílání na KV je strašně špatně slyšitelné. V zimě to ještě jde, ale v létě – HRŮZA!

Do další práce Vám přeji hodně Božího požehnání a osvětlení Duchem svatým.

Balet jsem nechal divadlu

Vlastimil Kolegar:

Jsou dvě otázky, které Vám mají odpovědět na to, kdo dnes v návazné službě v TWR-CZ pracuje, slouží.

První je prostá a logická: Jak jsem se do TWR-CZ dostal?

Vystudoval jsem konzervatoř, obor balet. V tom, co jsem studoval, jsem našel i uplatnění. Ale kariéra tanečníka a člena Národního divadla v Brně, alespoň v mém případě a po mém rozhodnutí měla trvat jen určitou dobu. Když jsem nabyl dojmu, že je potřeba uvolnit místo mladším, začal jsem se se svojí ženou modlit a ptát, co bude dál. I dostal jsem nabídku pracovat v Návazné práci při TWR. No TWR to se mnou zkusilo a zkouší dodnes, já to taky dodnes zkouším.

Druhá otázka je také prostá a logická: Co mi TWR dává?

Tato moje odpověď má dvě části.

Tedy, tak jako se biblickému dobytku neměla zavazovat ústa, aby si při své práci mohl kousnout toho, na čem zrovna dělal, tak i já беру podíl na finančních darech, které do TWR proudí. Mohu říci, že spolu s rodinou zažíváme vyslyšení modlitby o chlebu vezdejšímu a dni (máme i na víc).

Druhá část je zároveň ilustrací vypůjčenou z jedné knihy, která popisuje středověk. Jeden věkem starý křesťan měl obavu z toho, když mu jiný mladší vyjevil svoji touhu navštívit Řím, tedy v té době centrum všeho křesťanského bytí. Jeho obava bylo logická. Prostě nesdílel nadšení, protože viděl, že není vše tak růžové, jak si mladík ve víře myslí. Když se mládenec ze své cesty vrátil, byl nadšen. Ještě více se přimknul k Bohu a důvěřoval mu. Když se ho vyjevený a již dříve iluzí zbavený křesťan ptal, jak je to možné poté, co shlédl, v jakém stavu žije Řím. Mladý mu s radostí odpověděl. „Teď, když jsem viděl dění v centru církve, vím bezpečně, že Bůh existuje, protože jinak by církev již dávno nebyla.“

Milí posluchači vysílání TWR-CZ a nyní i čtenáři výše psaných řádků. Buďte dobré myslí a důvěry v toho, kdo si ji jako jediný zaslouží. Tolik moje odpovědi, které by jistě zítra zněly jinak, ale dnes je pěkný srpnový den roku 2000.

Jan B., Nová Paka:

TWR
BOX 96
656 96 BRNO

Bratři v Kristu, rád se s Vámi podělím o svou zkušenost s TWR na vlnách Radia Proglas. Přesto, že jsem se v několika minulých měsících připravoval na maturitu, snažil jsem se mít ve 21,00 hod. vše v pořádku, abych mohl prožít půlhodinu se „Světém Bible“. Mrzelo mě když jsem zapomněl, nebo pro učení tento pořad vynechal. Byl jsem často unavený a někdy jsem u této relace usnul, tím jsem dostal nejkrásnější dobrou noc, přímo ponořen do světa Bible. Vadí mi, že Radio Proglas ještě nepokrývá celou republiku svým signálem, protože moje kamarádka, které jste před časem poslali skrze mne Bibli, nemůže v Podkrkonoší Vaše pořady poslouchat a spolupracovat tak aktivně s Biblí.

Růžena C., Olomouc:

TWR
BOX 96
656 96 BRNO

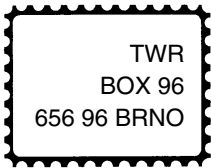
Vážený a milý tvůrce pořadů v TWR. Chtěla bych, aby mnozí v mém věku slyšeli jasné svědectví o mnohém, neskonalém Božím milování jaké denně já prožívám. Denně sedím se svou starou Biblí v klíně a jako žízňivá a hladová na to, co uslyším, čekám. Včera byl začátek o Danielovi (Světém Bible), doufám, že uslyším zítra tu dobrou zprávu o věrném Danielovi. Děkuji za to, že písně cizím jazykem nejsou v pořadech. Jsem jen obyčejná, nevzdělaná žena, a když nerozumím, tak vypnu. Vzpomínám na staré, umírající a je zachráněn jen ta dobrá zpráva, že takoví jací jsou, jsou milováni a očekáváni v Božím království, kde je pro ně připraven domov zásluhou oběti Pána Ježíše. Děkuji za to, že mé děti slouží ve vězení, romským rodinám, všude kde se dá. Cítím svoji bezmocnost, někdy se nemohu ani dát zavést do sboru. A vzpomínka na ty, kteří o té Boží věrné lásce neví, dělá mě smutnou. Mnohým stařenkám jsem ukázala cestu k Pánu Ježíši a těším se na shledání s nimi. Jsem šťastný starý vrak, vím, že do posledního dechu miluje mě můj Spasitel. Jen bych mnohé bloudící k němu přivedla.

Luboš J., Volyně:

TWR
BOX 96
656 96 BRNO

Milí přátelé v TWR. Mé poslouchání Vašeho vysílání začalo před pár lety. Jakási neznámá křesťanka navštívila obchod, kde prodávala moje maminka. Když odcházela, nabídla mamince vysílací program TWR. V té době jsem byl již křesťanem, proto jsem s radostí naladil rádio na příslušnou frekvenci. Od té doby pravidelně poslouchám. Chvilky strávené s křesťanským vysíláním jsou pro mne příjemně využitým časem. To nejdůležitější, co mi poslech TWR přináší, je pomoc v duchovním růstu. Zvláště díky seriálu „Světém Bible“ jsem si začal více vážit těch míst v Písmu Svatém, kterým jsem dříve moc nerozuměl. Některé relace mne zaujaly natolik, že je nahrávám na kazety nebo si je zapisuji. Pár nahrávek jsem použil jako dárek, některé jsem pustil při setkáních našeho sboru. Můj bratr, který je pastor, už také poslouchá některé seriály pravidelně. Na rozhlasové misii se mi líbí, že jejím prostřednictvím může být člověk nenásilně osloven evangeliem v soukromí. Nebo může být neocenitelnou službou pro staré nebo nemocné, kteří nemohou do křesťanského shromáždění. Přestože vysílání poslouchám jen na SW a MW, byl jsem již mnohokrát povzbuzen ve víře a motivován k užitečným věcem. I když příjem je rušen, stojí za poslech. Vadí mi jen pozdní doba vysílání „Světém Bible“ na MW. Děkuji Bohu za to, jak mocně si TWR používá. Pracovníkům TWR děkuji za jejich vytrvalost a nesmím zapomenout poděkovat neznámé sestře v Kristu, která dala mamince schéma vysílání.

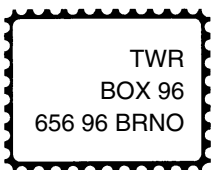
Martina P., Třebenice:

Vážení bratři a sestry! Prostřednictvím tohoto dopisu Vám chci velmi poděkovat za vaši práci. Za to, že rozšiřujete Boží slovo i do těch nejzapadlejších koutů v naší zemi. Poslouchám Vaše večerní vysílání „Světlem Bible“ už dlouho, i Vaše sobotní ranní a nedělní ranní vysílání. Vzhledem k tomu, že nemohu z rodinných důvodů navštěvovat kostel ani shromáždění věřících lidí, jsou pro mě tyto relace pravým pozeňráním a osvěžením mého života.

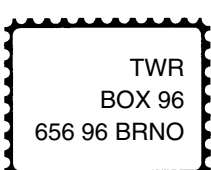
S poslechem vaší stanice přišla babička už velmi brzy, pak se přidala i moje maminka a nakonec i já. Ze začátku jsem měla problémy se soustředit na dlouhé výklady. Večer jsem často usínala a propásala tak mnoho zajímavých relací. Musím se přiznat, že zpočátku jsem neměla o Boží slovo přílišný zájem. Věřila jsem sice v Boha, ale poslouchat rádio se mi nechtělo. Nic mi to neříkalo. Neměla jsem svoji Bibli, a tak jsem ji ani nečetla. A hlavně mě hodně znepokojovalo, že i když jsem ji četla, ničemu jsem nerozuměla. Možná to bylo tím, že mi to nikdo dospělý nevysvětlil. Problémy svého života jsem přesto vždy předkládala Bohu. Když jsem pak k 15. narozeninám dostala Bibli, byl to ten nejhezčí dárek na světě. Vždy, když jsem měla nějaké problémy, tak jsem si v ní četla a poslouchala Vaše vysílání. Už jsem neposlouchala kvůli babičce a mamince, ale proto, abych věděla, jak mám žít. Abych si uvědomila svoje chyby a hříchy, o kterých jsem dřív třeba vůbec nevěděla. Teď mohu říci, že poslech Vašich relací mi úplně změnil život. Mám jinak sestavený žebříček hodnot a dělám rozhodnutí, ke kterým bych dříve neměla odvalu. Jsem moc ráda alespoň za takový kontakt s věřícími lidmi.

Věra H., Brno:

Milí bratři a sestry v TWR, ve svém vzpomínání bych se chtěla vrátit až k počátkům práce TWR v Monte Carlu. Vzpomínám ráda na své rodiče, hlavně tatínka, jak s velkým úsilím ladil Monte Carlo a také, jak se cítili oba těmito pořady obhaceni. Já jsem začala tyto pořady poslouchat pravidelně od r. 1987. Hrozně ráda si připomínám pořady Otakara Vožeha a Roberta Polohy. Byly to pořady burcující a daly mi poznat, že cesta, kterou jsem se v té době ubírala, není ta pravá. Pochopila jsem, že Pán chce celého člověka. Vzdávám za to díky především svému Spasiteli. Za dlouhou dobu poslechu TWR bych mohla jmenovat také dlouhou řadu bratří a sester, nejen z České republiky, ale i ze Slovenska, kteří mně velmi posloužili v mém duchovním životě a také potěšili krásnými písněmi. Ranní pořady na Radiu Proglas, které pravidelně poslouchám, mě vedou k zamyšlení nad mnohými problémy a ukazují i na východisko z nich. Jsou takovým pěkným začátkem nového dne. Poslouchám také pořad „Světlem Bible“. Tohoto pořadu si nesmírně cením. Pro duchovní vzdělání člověka má velkou cenu. Líbí se mi, že rozhlasová misie může oslovit tak velký počet lidí. Jsem moc vděčná za to, že je stále ještě tolik ochotných lidí, kteří se této službě věnují. Je to služba náročná a ne každý je schopen ji dělat. Vážím si Petra Vačury, který pravidelně odpovídá na mnohé dotazy. Vzdávám Bohu díky a za všechny vás se modlím. A jestli mi něco chybí? Velmi bych uvítala více pořadů o Židech a židovství.

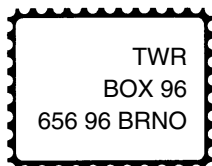
Milan M., Chodov:

Čest Pánu! K poslechu Vaší stanice mne vedl můj strýc, ale ze začátku neúspěšně. Dokázal mne přivést ke sledování pořadů Vašich španělských kolegů z ERF Wetzlar, avšak to bylo vše. Musel se do toho vložit sám Pán, a to tak, že při dlouhé pětileté nemoci jsem byl mimo sbor a začalo mi chybět Slovo. A jednoho večera jsem si vzpomněl na strejdu a po jistém hledání našel Váš signál. Program se mi zalíbil, a tak Vás od ledna 1993 poslouchám více méně pravidelně. Vlastně je mi poslech TWR jakýmsi sborovým shromážděním. Sice se

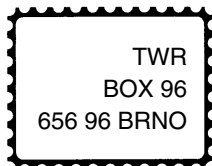
nevidíme, ale můžeme se trochu poznat třeba při čtení dopisů nebo při blahopřáních. Dá se říci, že poslech Vašich pořadů mi v současnosti jako jediný přináší duchovní vývoj. Nechci přehánět ani lichotit, ale nelze vyloučit, že bych bez Vás duchovně velmi strádal. K duchovnímu budování mi nejvíce služí pořad „Světém Bible“, ale také vysílaná svědectví. Ta moc rád poslouchám. Co mně ovšem nejde moc pod nos je kravál zvaný rock a kapely, které jej způsobují. Já osobně nemám rád tuto hudbu, tím ale rozhodně netvrdím, že nemůže sloužit. Ale přeče, Bůh buď veleben za to, že Vás povolal k této rozhlasové službě!

Alois B., Jindřichův Hradec:

Vážení pracovníci TWR. Připojuji se k listům, které svědčí o deseti-letém trvání vysílání z Brna. Jak ten čas letí... Předně bych chtěl velmi kladně ohodnotit vysílání z dob komunistického temna, které přinášelo mé nemocné manželce velkou posilu a povzbuzení, když byla upoutána jen na lůžko a nemohla se osobně zúčastnit žádného shromáždění. Manželka denně poslouchala obě relace, dopolední i večerní, což pro ni byla taková opravdová manna. Dnes já sleduji především večerní vysílání, tedy vlastně již noční. To mi vyhovuje, mnohé si natá-

čím na kazety a syn to pak dále rozmnožuje pro některé stálé zájemce. Pořad Pavla Vopaleckého „Světém Bible“ je pro mě v současnosti nejlepším výkladem Žalmů, který u nás svojí hloubkou výkladu nemá obdobu. Moc se mi líbí možnost hrát písně na přání k narozeninám a mrzí mne, že je to tak málo využíváno. Je velmi dobře, že se ve svých pořadech zabýváte výkladem oddílů Pisma, které zvěstují druhý příchod Krista a vytržení věřících. Toto je velice třeba, protože vlažnost dosáhla v tomto století a zvláště v těchto letech toho snad nejvyššího stupně. Ve většině kostelů je tolerována, což je typický příklad posledních dnů. Všechny zdravím a přeji požehnání tomuto dílu.

Ervín B., věznice Mírov:

Milí sourozenci v Kristu. Na Mírově, kde si odpykávám výjimečný trest, poslouchám TWR přes Radio Proglas. Hlavně pořad „Světém Bible“ rád poslouchám, jelikož mne už delší dobu oslovuje.

POSLOUČAL JSEM ZA KOMÍNEM

Z kraje pálavských jezer vzpomíná posluchač Miroslav:

Vzpomínky na tu „první lásku“ jsou vždy živé a milé. Teď mám na mysli tu živou Boží lásku vedenou Božím duchem. Tu jsem prožíval v 80-tých letech tak, že jsem obětoval 5 tisíc korun za nové rádio JWC z Tuzexu. Už to bylo divné, že jsem dělal něco, o čem jsem před pár měsíci ani neuvažoval! Je to jako přerod kukly v krásného motýlka. Z informací mé matky jsem věděl o českém vysílání TWR na krátkých vlnách. Na rovné střeše u komína mi bylo dobře s Otou Vožehem. Měl jisté a přesvědčivé podání, na které se nezapomíná! Manželka po žebříku nelezla, a tak jsem nemusel vysvětlovat tuto novou zálibu. V jedné ruce velké rádio a druhou jsem se držel, celkem slušný akrobatický výkon. Hvězdy a teplo komína umocňovaly zážitky z vysílání. S přibývajícimi roky poslouchám TWR na FM, a to ráno v 7.45 hod. Trochu nebo víc mi vadí, že po vysílání TWR jsou na pořadu zprávy z Anglie a zcela ruší tu pohodu biblického uvažování. Na závěr, rádio bylo a je velmi přesvědčivé pro ty, co se nemíní někam radit a někam chodit, a až pochopí, tak se sami zařadí. Zcela náhodný poslech má někdy větší význam než roky přesvědčování, a tak si Bůh povolává ty své i přes TWR. Jemu díky za vše!

Pozn. redakce:

Od doby balancování za komínem uplynulo dost roků a mnohé se změnilo. Miroslav nám popsal vlastní rodinný příběh:

Naše první dítě se nám narodilo v Podbořanech na Žatecku. Byl to pěkný chlapec s černými vlasy. V porodnici se při přenášení matce ke kojení nachladil a dostal zápal plic. Lékař určil nesprávnou diagnózu a chlapec nemoc nepřežil... Tehdejší primář nemocnice doporučil podat žalobu na ošetřujícího lékaře. Dohodli jsme se s manželkou, že žalobu nepodáme. Byli jsme opatrní? ... Naši prvorození sourozenci zemřeli také a my jsme tehdy věřili v osud. Příznám se, že mě v té době už nic nezbavilo a přestěhovali jsme se zpět na Moravu k mým rodičům. Do Strachotína. Milušce (mojí manželce) se stýskalo po Žatecku a mě při stavbě rodinného domku trápilo pomyšlení na druhé očekávané dítě. Nebude se vše opakovat? (V tuto dobu byla z celé naší rodiny věřící jen moje maminka.) Maminka se pravidelně modlila ke svému Bohu a předkládala mu i naše problémy. Nás to nikoho příliš nezajímalo. Naše druhé dítě – Martinka – se narodila zdravá. Nám se ulevilo a dřívější žal začala překrývat nová radost. Za další 3 roky se nám narodila druhá dcera – Radka.

V roce 1980 jsme jeli novým Wartburgem na dovolenou do Jugoslávie. (V té době jsem byl stále více a více znepokojován. Duch Boží mě přímo znervózňoval. Už doma jsem stále přemýšlel o vzniku Země a o hromadách hlíny, kterou při bagrování hrnu před sebou. Byly to důsledky modliteb mé maminky.) V Jugoslávii jsem měl s sebou nové rádio a se svými sousedy na pláži jsem se vsadil, že chytну Brno. České vysílání jsem chytil – nebylo to Brno, ale křesťanské vysílání v české řeči z Monte Carla. Já jsem o tomto vysílači už věděl od mojí maminky, a tak mě na pláži v Jugoslávii Boží slovo usvědčilo. Pochopil jsem, že se mnou není všchno v pořádku.

Vrátili jsme se domů. V domě mých rodičů se každou neděli scházeli místní věřící lidé, aby si povídali o Bohu a četli z Bible. Maminka se velmi intenzívně a dlouhá léta modlila za mého otce, svého manžela. Ten vždy v neděli dopoledne nastartoval Pionýra a s udicemi v ruksaku ujížděl k Dyji. Vrátil se až k obědu. Když později maminka umírala v nemocnici na rakovinu, tatínek se odevzdal Pánu Ježíši. Jako dárek od Boha dostal ke svému obrácení ještě navíc nazpět moji maminku, která žije dodnes. Tyto všechny okolnosti mě také „pomohly“ k rozhodnutí svěřit svůj život Bohu. S prosbou o odpuštění jsem se odevzdal Spasiteli – Ježíši Kristu – mému Pánu.

Dcery Martinka i Radunka vyrůstaly a Boží nepřítel (satan) pracoval velmi intenzívně na ničení započatého Božího díla v naší rodině. Musím potvrdit, že celkem úspěšně. Postupem času Martina stále víc „světačila“. Radka se se mnou modlila za Martinu i za svou maminku a za všechny naše starosti. Martina to doma už nemohla vydržet a vdala se za chlapce z Lišně. Zanedlouho jsme měli první vnučku Martinku. Ale radost a vysněný pokoj se z jejich rodiny rychle vytrácel. V této době uvěřila a nechala se pokřtít – bez manžela. Později však sama zjistila, že to nebylo upřímné.

Zanedlouho po narození vnučky se začaly dít věci, kterým jsem dlouho nerozuměl a rozumět nechtěl. Dcera Martina měla nepřestávající horečku a konečné znění diagnózy bylo strašné – nevyčísitelné. V této době se mnou a Radkou klečela i moje Miluška a všichni jsme úpěnlivě prosili Boha o uzdravení Marty, prosili jsme o zázrak. Tak malé dítě a jeho matka je nevyčísitelně nemocná! „Proč?!“ – bylo moje nejčastější slovo. Věřil jsem, že Bůh učiní zázrak a Martinu uzdraví pro svědectví mojí manželce, která pak jistě uvěří Bohu také. Nestalo se. Dopadala na mně tíha „nevyslyšených“ modliteb a zatvrzování mé manželky. Přesto jsem v sobě našel sílu a děkoval nebeskému Otci za tuto situaci. Chtěl jsem, aby se stala Boží vůle a On rozhodoval za mne. Zdravotní stav Marty se velmi rychle horšil a já už prosil Boha za ukončení představitelných bolestí. Teprve v této době se Martina celým srdcem odevzdala Pánu Ježíši a docela radostně a s klidnou myslí nám o tom všem vyprávěla. V této situaci jsem viděl pravý Boží zázrak: mladé tělo na smrtelné posteli, ale duše čistá a radostná. Teprve teď jsem porozuměl biblickému výroku: „Já tě nikdy neopustím ani na tebe nezapomenu. Moje moc se dokonává ve tvé nemoci.“ Moje dcera Martina učinila pokání a prožila znovuzrození.

Zanedlouho na to jsme s manželkou a Radkou vyslechli poslední slova Marty: „Pane Ježíši, když mě voláš – já jdu.“

Po pohřbu dcery jsme se o malinkou Martinku starali s manželkou. Její otec se v Brně seznámil s dívkou a asi po půl roce nám chtěli malou Martinku vzít. Byla to pro nás další rána. Byli jsme s manželkou zoufalí, ale nedalo se nic dělat. Otec má na dítě právo. Najednou jsme byli bez vnučete. Další veliké „PROC“?

Epilog:

„Nová“ dívka otce malé Martinky se dozvěděla o Bohu od Rozity Mertové. Jaké bylo překvapení, když se vnučka setkala s dědečkem a babičkou na shromáždění jednoho brněnského sboru. Ve sborové besídce pro nejmenší pak měla malá Martinka svoje místo, její nová maminka se o ni vzorně stará a spolu s manželem se rozhodli pro život s Bohem.

A pak, že Bůh neslyší naše volání. Musím přiznat, že vůbec nevím, zda bych se jednou na věčnosti setkal se svojí dcerou Martinou, kdyby nebylo její smrtelné nemoci. A jakpak by asi dopadla malá vnučka s tatínkem, kdyby Martina žila. Byla by také vedena k Bohu? Jsou to tvrdá slova i pro mne, otce a dědu, ale takto rozumím Božím cestám. Radka svůj život svěřila Pánu Ježíši již dříve.

PŘÍSTROJOVÉ VYBAVENÍ

Technické zařízení patří neodmyslitelně k práci rozhlasové misie. Když jsme v roce 1990 dostali první magnetofony z prostředků evropského TWR, považovali jsme je za vrchol techniky.

Brzy jsme dostali první profesionální reportážní kazetový magnetofon. Jeho cena tehdy byla asi 29 tisíc korun.

Za 4 roky jsme byli okolnostmi donuceni koupit první minidiskový přístroj. Do té doby jsme všechny pořady vyráběli na magnetofonové pásy. Zjistili jsme, že soukromé komerční rozhlasové společnosti s cívkovými magnetofony vůbec nepracují. Cenově daleko dostupnější byly minidisky. Z tehdejší nutnosti se stal standard. Dnes máme v redakci asi 30 takových přístrojů a nikdo si bez nich neumí práci představit. Jsou to zkušenosti, které se nedaly dopředu naplňovat. Před 5 roky bylo dnešní vybavení nepředstavitelné, neuvažovali jsme o něm a dnes je nutností.

Stejně to bylo například s výpočetní technikou. Pamatuji si naše kanceláře na Veverí ulici, kde byl na každém druhém stole psací stroj. Pak se začalo s jedním počítačem, dvěma a dnes sice psací stroje máme myslím dva, ale píše se na nich jen výjimečně. Dnes máme pomocí počítačů propojené všechny kanceláře, posíláme si po drátech texty, poštu, z každé kanceláře se můžeme napojit na celý svět a technik Daniel Zeman má stále co léčit a vylepšovat.

Když v roce 2000 prováděla naše ekonomka zákonem předepsaný soupis majetku, nestačili jsme se divit, kolik požehnání a darů služba TWR-CZ už prostřednictvím mnohých křesťanů vzala.

Stejně jako dřív, ani nyní neplánujeme žádný další technický rozvoj. Možná za 5 let budeme sami překvapeni.

*Profesionální magnetofon z marcipánovými kolečky –
dortu k 10. výročí TWR-CZ.*

FINANČNÍ KRYTÍ PRÁCE TRANS WORLD RADIA V ČESKÉ REPUBLICCE

Jitka Hovořáková:

Trans World Radio – jako mezinárodní organizace – stojí především na bázi dobrovolných darů – jak svých posluchačů, tak i lidí, kteří neberou přímo užitek z tohoto vysílání, ale mají srdce pro zvěstování evangelia, a tak finančně podporují Trans World Radio a jeho prostřednictvím berou podíl na jeho vysílání všude ve světě.

Obecně se dá říci, že česká redakce má ke krytí svých nákladů k dispozici 3 zdroje:

- dotace z mezinárodních fondů TWR
- dary od svých vlastních posluchačů a podporovatelů
- vlastní zdroje

Každý z těchto zdrojů má svůj vývoj, vzniká jeden, zaniká druhý. Z hlediska „života“ TWR-CZ se po jeho narození o něj výhradně staraly prostředky z mezinárodních fondů TWR, ke kterým se rychle přidaly dary našich posluchačů. Vlastní zdroje přišly až mnohem později, až s novými možnostmi provozní budovy a z hlediska příjmů to nejsou příjmy rozhodující, spíše podpůrné. V blízké budoucnosti skončí naše podpora ze zahraničí a my doufáme, že provoz redakce bude kryt především dary od našich posluchačů a přátel a vlastními zdroji.

Dotace z mezinárodních fondů TWR

Od samého počátku své práce česká redakce TWR podporována ze zahraničí. (Nemluvě o době před rokem 1989.) TWR-I (International) hradí a vždy hradilo vysílací časy českého vysílání. TWR-I získává potřebné finanční prostředky mimo území České republiky, většinou i mimo území Evropy. První deklarovaný závazek TWR-I vůči české redakci byl takový, že pomohou „rozběhnout“ vysílání v České republice – vybaví redakci technickým zařízením a po dobu 5 let budou pravidelně tuto práci částečně finančně podporovat. Pět let měla být dostatečně dlouhá doba na to, aby česká redakce našla své vlastní podporovatele, kteří budou schopni tuto službu nadále plně finančně zabezpečit. TWR-I svůj závazek splnilo beze zbytku, dokonce šlo nad jeho rámec. Finanční podpora, kterou jsme dostávali byla měsíční a její nominální výše se po celou dobu pěti let nezměnila. První měsíce tato částka představovala vysoké procento veškerých nákladů souvisejících s provozem redakce – nájem, mzdy pracovníků a zákonné sociální odvody, dokupování technického vybavení a opravy přístrojů, elektřina, voda, plyn, videokazety pro archivaci, Bible, knihy a kazety pro posluchače, telefony, kancelářské potřeby... To všechno bylo hrazeno z této zahraniční dotace. Postupem času a vlivem faktorů jako devalvace koruny, zvyšování cen, zvýšení zákonných sociálních odvodů z mezd o více než 30 %, ale i pozitivními vlivy jako zvětšení rozsahu práce, a tím pádem i rozšíření stavu pracovníků a spolupracovníků, by tato částka stěžila na pokrytí jedné třetiny výdajů běžného provozu.

Začátek roku 1996, kdy těchto 5 let „doběhlo“, nás zastihl uprostřed přípravných prací na novou stavbu. TWR-I nám opět vyšlo vstříc a přislíbilo zachování finanční podpory až do roku 2001 s tím, že poslední 4 roky se bude podpora každý rokem snižovat o 1/4 a redakce se musí do konce této podpory finančně zcela osamostatnit, aby TWR-I mohlo směřovat své prostředky do potřebnějších oblastí. Krátce po vydání této publikace vstupujeme do roku, kdy budeme muset veškeré potřebné náklady kryt z domácích finančních zdrojů.

Dary od našich vlastních posluchačů a podporovatelů

Téměř ihned po založení redakce a zveřejnění kontaktní adresy začaly přicházet dary od posluchačů. Z drtivé většiny to byli lidé, kteří léta poslouchali vysílání z Monte Carla a po založení redakce v republice okamžitě pochopili, že musí také z něčeho fungovat. Největší nárůst zájmu a podpory posluchačů jsme mohli zakoušet od konce roku 1993, kdy jsme se na ně obrátili s prosbou o pomoc při řešení situace s provozní budovou. Zvláště v té době se několik

desítek dárců rozrostlo na současných téměř 1500. K posluchačům se postupem doby přidávali křesťané podnikající v soukromém sektoru, kteří třeba sami naše vysílání neposlouchají, ale podporují naši práci finančně nebo věcně – nákupem nového počítače, tiskárny nebo kancelářských potřeb. Za deset let se změnil také poměr krytí nákladů – zatímco v prvních letech práce redakce se domácí dary podílely na krytí nákladů sotva z jedné třetiny, dnes je tento zdroj nejdůležitější. Mnohokrát jsme zakoušeli hlubokou vděčnost a radost obdarovaného.

Vlastní zdroje

Tato možnost přišla jak s novým výkladem platných zákonů o občanských sdruženích a jejich hospodaření, tak také – z velké části – s novými možnostmi, které nám poskytla nová a na míru postavená provozní budova. Jedná se především o příjmy z pronájmu a z provozu hudebního studia.

Pronajímáme několik málo kanceláří komerčních firem. Majitel firmy je člen Rady TWR-CZ. Příjem z pronájmu kryje náklady související s provozem budovy – náklady na elektřinu, vodu, plyn, úklid.

Zcela samostatnou kapitolu tvoří hospodaření hudebního studia. Na jeho zařízení nám byla poskytnuta půjčka ve výši 1 mil. Kč. Ještě ji stále splácíme. Záměrem hudebního studia je pomoci křesťanským skupinám – zvláště pak začínajícím – vytvořit hudební projekt za přijatelných finančních podmínek. Jednání s každým zájemcem o nahrávání je vedeno individuálně. Vydávání hudebních nosičů není naším hlavním posláním a cílem – tím je zvěstování evangelia slovem – ale chtěli jsme nabídnout tuto možnost. Služby hudebního studia neposkytujeme zdarma, jak je tomu u jiných našich služeb – zaslání literatury, textů pořadů nebo jejich nahrávek, ale poskytujeme je za úhradu. Tento příjem nám pomáhá krytí opotřebení technického parku studia.

Mezinárodní rozměr

Dlouhá desetiletí jsme byli a ještě stále jsme příjemci velkých finančních dotací z bohatších zemí světa. Stále více si uvědomujeme, že jsou také chudší země, než jsme my! Dá-li Bůh požehnání i v tomto směru, chceme být ekonomicky samostatní. Není v tom onen vyhledávaný pocit samostatnosti – je v tom touha uvolnit prostředky pro země, kde jsou ještě více zapotřebí.

Už nyní, v době, kdy sami přijímáme zahraniční podporu, chceme pomoci tam, kde můžeme. Proto jsme se v roce 1977 připojili k mezinárodnímu projektu Trans World Radio, nazvanému 1 %. Společným znakem je dohoda, že národní partner věnuje alespoň 1% z finančních prostředků získaných ve vlastní zemi na podporu práce TWR v potřebnějších oblastech.

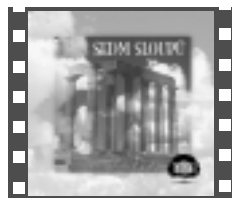
Se svěřenými prostředky hospodaříme co nejrozumněji, naše účetnictví musí být naprosto průhledné a jednoznačné a je pravidelně kontrolováno odborníky a členy Rady TWR-CZ.

Za všechny dary jsme vděční a jsme si vědomi, že nebyly věnovány lidem, pracovníkům, ale na podporu rozhlasové práce křesťanské misijní společnosti TWR-CZ. Moc děkujeme!

HUDEBNÍ STUDIO

V rozhlasové řeči je „studio“ prostor, který je akusticky a technicky zařízen a vybaven tak, aby bylo možno zaznamenávat hudbu a zpěv.

Úvodní věta neprozrazuje nic ze složitosti problému. Zaznamenat zvuk se podařilo vyřešit někdy v první polovině 20. století a v současné době vlastní nějaké záznamové zařízení zvuku téměř každý

občan. Jenže telefonní záznamník nebo kazetový magnetofon nejsou vhodné pro kvalitní záznam zvuku.

Profesionální požadavky představují speciální konstrukci nahrávacích místností. Musí být spolehlivě odhlučněny od okolních zvuků a také nesmí propouštět zvuky ze studia ven. Už jen tyto požadavky signalizují, že dobré studio nemůže být zařízeno někde v garáži či obývacím pokoji. (Skutečně jsou nahrávací hudební studia instalována v jakémkoliv prostředí, ale tato studia pracují jen s elektronickým zvukem, nesnímají akustické nástroje, hlasy a podobně. Elektronický zvuk se posílá po drátech, kam potřebujete, a přitom nemusí být vůbec slyšet.)

Ani sebelépe postavená a akusticky upravená místnost nebude dobrým hudebním studiem, pokud nebude vybavena potřebnou technikou. Záznam mluveného slova se provádí většinou na jednu stopu. Takové zařízení je celkem jednoduché, ale nestačí pro hudbu. Představte si velký orchestr, velký pěvecký sbor a tento kolos je třeba nahrát. Aby výsledný zvukový snímek byl dobrý, je třeba vyrovnávat hlasitost mezi jednotlivými nástroji, mezi hlasy. K tomu je třeba mít zařízení, které umí zaznamenávat zvuk v mnoha samostatných stopách současně. K tomu by ještě každá stopa měla umět zaznamenávat „pod sebe“ mnoho pokusů hudebníků, aby pak režisér mohl vybrat nejlépe zahrany kousek a ten použít. K této složitě záznamové technice patří spousta doplňků, od speciálních mikrofonů přes odposlechová sluchátka, děličí stěny, efektová zařízení až po přístroj na výrobu cédéček.

Trans World Radio od samého začátku českého vysílání používá ve svých programech i křesťanské písně. Není to samozřejmé, protože v mnoha jazycích žádné takové písně nikdy nebyly natočeny. Amatérská nahrávací zařízení se všelijak upravovala, aby bylo možno hudbu a písně natáčet. Mnohé se povedlo už za totality a vzhledem k podmínkám v překvapivě dobré kvalitě.

Po založení samostatné české redakce jsme chtěli pokračovat v používání hudby a od samého začátku bylo jasné, že vhodných kvalitně nahraných písní máme málo a že s měnící se kulturou a vkusem se bude měnit i hudební projev křesťanů. Tak tomu bylo v každém století a ani toto století se tomu nevyhne. Proto vždy bylo naší snahou mít vhodné studio pro hudbu. Vzhledem ke složitosti a finanční náročnosti celého projektu toto nešlo v první polovině devadesátých let dobře uskutečnit. TWR-CZ proto podpořilo některá náhradní řešení. Například vznik Recordingu spojený s instalací domácího studia Jiřího Dedeciusa, nicméně problém tím vyřešen nebyl, a potřeba nahrávat hudební projekty se zvětšovala. Některé sekulární rozhlasové společnosti byly ochotné vysílat křesťanské pořady, ale staré písně trhaly jejich posluchačům uši. Tímto ani v nejmenším nechci zpochybnit jejich krásu, vložené cédéčko obsahuje několik nádherných starých písní, jen bylo třeba doplnit hudební zásobárnu o písně nové.

Nová budova TWR-CZ v Líšni už byla stavěna se záměrem realizovat hudební studio. Proto také bylo třeba denně dohlížet na technologii stavby. Dvě upravené místnosti mohou tomuto účelu sloužit. Jedna větší místnost je prostorem pro natáčení (studio) a v druhé místnosti je ovládací pult (režie).

Díky další půjčce našich posluchačů z Německa jsme mohli brzy po otevření budovy vybavit hudební pracoviště potřebnou technikou.

Prostory a technika je jedna věc, obsluha takového pracoviště je věc druhá. S veškerou technikou pro přípravu pořadů umí pracovat každý redakční pracovník TWR-CZ. Instalovaná technika v hudebním studiu je už mimo naše možnosti. Nepochybuji o tom, že by se zase většina pracovníků mnohé naučila, ale nešlo to zvládnout současně s přípravou pořadů. Proto byl pro obsluhu hudebního studia vyčleněn Daniel Zeman. Tato specializace se brzy ukázala nutnou a později i výhodnou. Daniel se rychle zapracoval a získal potřebnou praxi. Po dvouleté praxi byl požádán o přednášku na elektrotechnické fakultě brněnské vysoké školy, což jsem považoval za vynikající vysvědčení.

První 2 roky práce studia přinesly českým křesťanům asi 20 ucelených hudebních projektů, v drtivé většině i na CD nosičích. Tyto projekty znamenají pro TWR-CZ určitou ekonomickou návratnost vložených prostředků (půjčku dosud splácíme) a hudební studio mohlo být z těchto prostředků dovybaveno na špičkovou úroveň.

Některé zápisy hudebních skupin v Knize hostů:

Nechci nic víc, než vám všem poděkovat za vytvoření skvělých podmínek k natáčení mého i vašeho prvního disku. Nevím, co napsat, snad jen: „...chvalte Hospodina, i kdyby vám někdo všechny stránky z knihy hostů vytrhal.“ (Petr Coufal)

Děkujeme za umožnění nahrávky disku Vaš Tuke II. Zvláště děkujeme Danovi Zemanovi za trpělivost a přejeme kolektivu rádia TWR-CZ hodně Božího požehnání. (Romská skupina Vaš Tuke.)

Za 1/5 Jiného rytmu bych chtěl moc x (krát) poděkovat za veškerou péči, které se mně dostalo. Ať vám Bůh žehná víc a víc. (David Juráš)

Děkujeme – bylo to tady moc fajn. Jste oázou mezi všemi hudebními studii, ve kterých jsem zatím natáčel... (Karel Řežábek)

Nebýt TWR, asi bychom se k nahrávání jen tak nedostali. Navíc je tu super technika, prostředí a mistr zvuku s velkým Z – Dan Zeman. Budeme se těšit na další setkání. (skupina NOI)

Návazná služba

Vlastimil Kolegar:

Desetiletí redakce rozhlasové misie TWR na území České republiky v sobě obsahuje i deset let „návazné služby“. TWR česky „mluvilo“ dlouho v době před rokem 1989 a ani tehdy se nevzdávalo písemného kontaktu se svými posluchači. Tím spíš po přestěhování do České republiky.

Hlavní cíl návazné služby se nemění. Bylo a je jím osobní vedení posluchačů k víře v Pána Ježíše Krista, pomoc v duchovním růstu, zapojení do křesťanských církví, různá poradenská služba duchovního charakteru. Tohoto cíle se dosahuje a dosahovalo různými prostředky. Nyní mám na mysli technické vybavení. V počátcích stáli v této službě bratři Petr Kolek a Josef Sečka. Jejich zásluhou se začala tvořit první, ještě „papírová“ databáze (evidence) posluchačů se všemi s tím spojenými pracnostmi. Návazná služba měla i svůj pořad „Nad dopisy posluchačů“, který připravovali manželé Petr a Lenka Kolkovi. S rostoucím počtem kontaktů vznikla potřeba snadnější a přehlednější evidence. V roce 1993 vstoupila do Návazné služby i výpočetní technika spravovaná Petrem Zemanem.

Už tehdy začala stále trvající spolupráce s brigádníky, kteří při příležitosti pravidelného vydávání Antény pomáhají s jejím odbavením.

Mnozí věrní posluchači, kteří prožili svůj posluchačský život s uchem na rádiu, postupně odcházeli do nebeského domova, ale Pán si povolával a povolává stále nové lidi, nejen do Církve, ale i k poslechu našeho vysílání.

K možnostem poslechu našich relací se přidala v roce 1995 možnost satelitního příjmu. V našich podmínkách zatím přepych, ale někteří tuto možnost přece přijali a pomocí třeba kabelových rozvodů televize získali i tento kvalitní příjem do uší i svých srdcí. To vše v době, kdy již každý může mít svoji Bibli a nic mu nebrání v návštěvách obecnství věřících.

Návazná služba rozhodně nemá za cíl vytvořit rozhlasovou církev, ale směřovat naše posluchače do existujících sborů.

Trvale se zajímáme o reakce vás, posluchačů, na vysílané slovo. Rozhlasový pracovník nemá před očima žádného posluchače, hovoří sám uzavřen ve zvukotěsném vězení studia. Proto je každý dopis cennou odezvou jeho práce v díle Páně.

V roce 1995 v prosinci jsme začali přijímat ohlasy na vysílání přes VKV. Začala naše spolupráce s Radiem Proglas a naše vysílání se dostalo k mnohým uším, které o nás dosud neměly ani tušení.

V lednu 1997 jsem vstoupil na palubu TWR-CZ, do kajuty návazné služby. Po měsíci odešla Jitka Gardoňová donosit a přivést na svět synka Jiříka. Tehdy nás bylo v týmu návazné služby asi nejvíce (P. Zeman, J. Kašparec a já). Přibyly také reakce na vysílání ve spolupráci s ČRo Plzeň.

S novými vymoženostmi techniky přichází i poštovní úřady, mění se peněžní poukázky a nám nezbyvá, než opět sáhnout do evidence posluchačů. Přidělujeme každému osobní kód, abychom vůbec byli schopni odlišit, od koho co přišlo. Moc se nám to nelíbí, je to strojevě studené, ale je to nutné k moderní práci a už jsme si zvykli, že si nějaká přidělená čísla nesmíme brát osobně. Vřelé vztahy s mnohými z vás tím neutrpěly.

Počet kontaktů se zvyšuje s možností tzv. elektronické pošty. Starší lidé většinou neví, o co jde, ale lidé do třicítky už jinak ani komunikovat neumí a mnozí šedesátiletí se velice rychle naučili využívat možnosti elektroniky.

Někdejší pořad Nad dopisy posluchačů je dnes nahrazen příležitostným čtením dopisů v závěru relací Světem Bible na středních vlnách a každý první čtvrtek v měsíci hostujeme v listárně Radia Proglas.

Návazná služba a programová redakce k sobě patří jako knoflík a knoflíková dírka. Každý den probíráme veškerou poštu a pečlivě sledujeme názory a potřeby jednotlivých pisatelů.

Kdosi řekl, že lidská srdce se nemění, že se mění jen kulisy, ve kterých lidé žijí.

Po roce 1989 odpovídala situace v naší zemi výše napsanému výroku. Změnily se kulisy, ale lidé se svými všelijak poznamenanými životy zůstali stejní.

Poslal-li Pán Ježíš svoje učedníky do světa se zvěstí svobody od zákona hříchu, tak taková zvěst je aktuální stále. Útlak politický může dnes střídát útlak ekonomický a nesvoboda projevu může být vystřídána diktátem trhu.

Církev neměla a nebude mít nikdy na tomto světě dobře ustláno. Bůh to věděl a ví. Je velkou výsadou Trans World Radia, že může být jedním z nástrojů, kterých si Bůh používá k povzbuzování a potěšování věřících.

Z dopisů posluchačů je zřejmá touha po dobrém a hutném duchovním pokrmu. Jedni touží po slově útěchy, jiní potřebují radu, mnozí jsou plni zbytečné hořkosti a vidí všude samé problémy.

Toužíme pomoci všem, ať už těm, co vidí problém ve všem, nebo těm, kteří jej nevidí nikde. Velký ohlas vzbuzují souvislé výklady Písma, především pořad „Světem Bible“ nebo výklady Jiřího Hurty.

Naší modlitbou a přáním stále zůstává neuzavírat případné diskuse, ale nechat prostor k jednání Pánu Církve.

OSOBNÍ DOJMY

Otakar Vožeh:

Bylo by určitě chybou, kdybych se pokusil nějak srovnávat práci na českém vysílání TWR z Monte-Carla s prací, která se dnes už 10 let dělá v Brně. Podmínky pro tuto práci byly a jsou v obou případech natolik rozdílné, že jakýkoli pokus o srovnání by neměl smysl. Obojí způsob práce měl a má svoje výhody a nevýhody. Já to vidím tak, že Bůh má svůj čas pro všechno. Byl čas pro produkci a vysílání v Monte-Carlu a dnes je čas pro tuto práci v České republice. Obojí je vzácná příležitost ke zvěstování Božího slova a je na každém z nás, jak každý té své příležitosti využijeme.

Je nesmírně těžké být sebekritický. Spíš bych rád slyšel někoho druhého, jak hodnotí to období, kdy jsme dělali relace v Monte-Carlu. Ale asi se nikdo do té situace nedokáže pořádně vžít, stejně jako my dnes možná nechápeme tak docela všechny souvislosti spojené s prací na domácí půdě. Spíš se domýšlíme.

Tehdy v Monte-Carlu se nám vždycky jednalo především o to, abychom poctivě a pravdivě vyřídili Boží slovo. Snažili jsme se tomu podřídit formu vysílání, jak to jen šlo. Toužil jsem po tom, aby ty naše relace byly nejen evangeliem pro nevěřící, ale aby byly rovněž prorockým slovem pro Církev, pro věřící. A jak už jsem kdysi poznamenal, v této oblasti služby jsme to asi měli snadnější, než to mají bratří v Brně dnes. Jednak proto, že jsme mluvili na dálku, nemuseli jsme se příliš starat o možnost nějaké konfrontace, a jednak proto, že jsme nebyli závislí na posluchačích, co se týkalo prostředků na přípravu a vysílání relací.

Tady je tedy podle mého názoru dnešní práce v nevýhodě. A myslím si, že je to znát na obsahu relací. Neposlouchám sice nijak pravidelně, ale slychávám od posluchačů a čtu dopisy, ve kterých se ozve čas od času postesk nad tím, že především dnešní vysílání do řad Církve už není tak nekompromisní, jako kdysi z Monte-Carla.

Je to dáno do značné míry také tlakem církevního prostředí, ze kterého obsah relací vychází. Ve snaze být mezidenominační a oslovit co nejširší škálu věřících se vystavujeme pokušení položit společný denominá-

tor příliš nízko. TWR s tímto pokusem vždycky zápasilo, od samého počátku svého vzniku. Záleželo vždycky na vedoucím jazykového oddělení (dnes na řediteli TWR-CZ), aby vtiskl celému vysílání rozhodný charakter a tlačil příčku toho společného co nejvýš.

Světské sdělovací prostředky se nevyhýbají konfliktu, spíše naopak. Křesťanské vysílání nesmí urážet, ale klidně může provokovat k vyslovení třeba velmi nepříjemné pravdy. Konflikt nikoli, konfrontace však ano. Modlím se za to, aby to dnešní vysílání dokázalo přesáhnout rámec dnešního církevního prostředí a aby pravdou Božího slova konfrontovalo životy nevěřících a věřících lidí v celé dnešní společnosti. Není to snadný úkol. Je to však úkol, který svěřuje bratřím a sestřám v TWR-CZ náš Pán.

Petr Raus:

Do TWR-CZ jsem přišel bez jakékoli představy o mediální práci. Od bratří, kteří mne k této službě přizvali (Bohuslav Smutný, Václav Kadlec), jsem věděl o naléhavé potřebě pomoci. Uvědomoval jsem si, že zvěstování evangelia je velmi důležité a chtěl jsem přispět, nakolik mi síly stačí. Těšil jsem se i na mezidenominační spolupráci. Pocházím z ekumenické rodiny; dost důvěrná znalost prostředí dvou denominací církve mi pomohla uvědomit si, že naléhavě volání velebnějšské modlitby Pána Ježíše po jednotě jako podmínce úspěšnosti misie nebylo vysloveno jen náhodou. Nechtěl jsem být neposlušný.

I když jsem tedy do TWR přicházel bez představ, některé věci mě překvapily; někdy nepříjemně, jindy v dobrém.

Nepříjemným a nečekaným pro mne bylo poznání obtížnosti právě té mezicírkevní spolupráce, na kterou jsem se docela těšil. Nikdy předtím jsem s ní neměl problém. Pochopitelně, vždyť jsme se s lidmi z jiných denominací setkávali vždycky jen na chvíli, společně něco vyposlechli, prohodili několik slov a zase se rozešli. Teď jsme museli tvořit společné dílo a také za ním společně stát. To bylo najednou něco docela jiného.

Nikdy jsem netušil, jak různé názory, pro mne naprosto absurdní a nepochopitelné,

v církvi žijí. Dlouho mi trvalo, než jsem si uvědomil, že i ti druzí jsou vedeni Pánem Bohem, který sám uděluje milost i poznání podle své vůle. A že já tu nejsem od toho, abych napravoval Boží vedení jiných upřímných křesťanů. To, co teď říkám, není odmítání diskuse, je to ale odmítnutí povýšeněckého odsuzování druhých jen na základě vnitřního přesvědčení, že pravdu mám já. Díky Bohu, TWR žije hlubokou vzájemnou úctou pracovníků i respektem k jednotlivým denominacím církve. V tom vidím jedno z největších bohatství této misie.

Moje první nepřijemné překvapení tedy bylo čistě mým osobním problémem. U toho druhého cítím obecnější těžkost. Jde o lehký stín na věrohodnosti církve.

Abyste mi dobře rozuměli, mám církev rád (a to myslím skutečně vážně). Tím víc mne ovšem bolí, když narazím na církevní rozpaky nad misí. Jako by k ní Pán Ježíš nevyzýval, jako by neposílal své následovníky s radostnou zvěstí evangelia ke všem lidem po celém světě. Nestydím se za evangelium a nestydím se za jeho zvěstování. Ne za násilné vymývání mozků (i tak je možné „evangelizovat“ a mnohdy se tak děje), myslím teď za poutivou, jasnou a srozumitelnou nabídku společenství s Kristem. Nabídku, kterou je možno i odmítnout (kolik lidí odmítlo i Krista při setkání tváří v tvář), ale kterou je možno vděčně přijmout.

S nedůvěrou k misii jsem se občas setkával, když jsem jako pracovník TWR-CZ přicházel do různých církevních společenství. Toužím po církvi, která bude natolik otevřená, že bude ve srozumitelnosti svého způsobu života vycházet nevěřícím lidem vstříc. Myslím, že mnohé pořady TWR-CZ tento vpravdě biblický nárok splňují.

Trochu jsem si postěžoval, končit chci dojmy pozitivními. Jsou mnohem a mnohem silnější než všechna negativa, na která jsem občas narážel. To nejužasnější byl a je tým pracovníků, českého i mezinárodního TWR. Osobnosti, milující Pána Ježíše nejen teoreticky v soukromí, ale v každodenní životní praxi. Lidé, ochotní k obětem, které na konečné podobě vysílání není vidět (a o kterých tedy posluchači nevědí nic), ale které jsou pro zdárný chod redakce naprosto nezbytné. Lidé, kteří jsou skutečnou, prakticky žijící a sloužící rodinou Božího lidu.

Tou druhou komunitou, která mne v TWR vždycky fascinovala, jsou posluchači. Rozptýlení po celé republice (někteří i v zahraničí), věrně sledující pořady, věrně se modlíci za pracovníky, ale zejména za požehnání pro pořady, za jejich dopad, za užitek pro církve. A v neposlední řadě i ti, kteří na finančně nesmírně náročnou práci rozhlasové misie přispívají svými dary. Toto tiché společenství k TWR neoddělitelně patří a pro mne osobně vždycky bylo (a dosud je) duchovní posilou.

Dnes sleduji práci redakce TWR trochu zpozvdálí, jako externista. Moje dojmy z ní ale zůstávají stále stejné. Je to nádherné Boží dílo, za které jsem Pánu Bohu vděčný. Kéž dál slouží k jeho cti a chvále.

Helmut Menzel:

Bible nás učí, že „co sejeme, to budeme sklízet“. Během komunistické doby TWR „selo“ na půdu východní a střední Evropy. Ve skutečnosti to byla rozdílná „semena“. V některých zemích TWR investovalo plně samo sebe, to znamená, že našlo a získalo producenty jako spolupracovníky TWR. Tito pracovníci vyhledávali a nalézali přispěvatele do programů a organizovali navazující služby. V jiných zemích to bylo ponecháno jiným misijním skupinám. V některých případech jsme měli kombinaci sponzorované služebnosti od TWR a jiných misijních zapojení. Zjistili jsme, že čím více různých skupin bylo zapojeno v zemi a v jazyku, tím méně měla TWR autoritu zasahovat do národní partnerské organizace. To může být vysvětlením, proč bylo potřeba skoro 10 let na ustanovení Národních partnerů v některých dřívějších komunistických zemích.

Česká redakce šla do díla s horlivostí, nadšením a s dobrými výsledky. Je nejpokročilejší mezi středem a východoevropskými partnery, když ji srovnáme se západním standardem. Stejně jako u mnohých „západních standardů“, to má co do činění s penězi. Česká redakce je z východoevropských partnerů TWR finančně nejvíce nezávislá. Já osobně jsem z toho velice šťastný. Vidím to jako znamení pro „dobré semeno“ a zjištění, že dílo bylo dobře uděláno s Božím požehnáním.

Osobně pozoruji vývoj české rozhlasové služby z dálky – tak jako u ostatních východních národních partnerů. Před několika lety

jsem byl požádán, abych našel svého náhradníka pro koordinaci TWR s východní Evropou. Jsem rád, že jsem ho našel v Georgovi Cooperovi. Když jsem mu tuto zodpovědnost předával, předal jsem mu s ní i kus vlastního srdce.

Za víc než 23 roků jsem byl ve východní Evropě velice úzce spojen s těmi, kteří dělali riskantní věci na podporu Kristova království skrze rádiové vysílání. Cítím se být privilegiovaný v tom, že jsem s nimi mohl v té době spolupracovat.

Hlásat Boží slovo přes rádio není „one man show“, což by se dalo přeložit jako „představení jednoho muže“; ve skutečnosti se nedá realizovat ani jedním oddělením nebo dokonce jedním člověkem, bez ohledu na to, jak by byl velký či zdatný. Je třeba spolupráce mnoha částí, aby se dalo uskutečnit celé rádiové vysílání jako je TWR. Proto jsem byl požádán o návrat na „engineering“ pole. Zde se pokouším činit Boží dílo s takovou radostí, s jakou jsem pracoval se svými bratry a sestrami z „východní Evropy“ během – nyní již historických – let. Ale Pánovo dílo pokračuje! On bude nadále žehnat českému misijnímu rozhlasovému vysílání i během vstupu do druhé dekády.

Josef Sečka:

Co říci dnes, s odstupem času, v pokročilém věku, se zkušenostmi, zklamáními a radostmi z práce? Pohled na práci dříve a nyní musí být zcela diferencovaný, protože podmínky se zcela změnily.

– Za dřívější komunistické okupace jsme všichni drželi víc pohromadě, protože jsme všichni stejně trpěli. Víra v Boha byla tolerována jen jako zaostalá věc – pokrok spočíval jen v marxistické materiální ideologii. Kdo ji vyznával, měl se tehdy dobře, a proto ostražitě hlídal „své vymoženosti“! Mohli jsme pracovat tedy velice opatrně, v rámci daných možností. Avšak právě v tomto úzkém zorném průhledu se mohla ještě víc umocňovat Boží láska k člověku, člověka k člověku – a Boží zachraňující síla mohla intenzivněji pronikat do mnoha srdcí, která tehdy strádala a dychtila po duchovní záchraně. My jsme mohli jenom povzbuzovat: Vaše budoucnost je v Kristu! V něm je jediná reálná naděje na lepší zítřek. Držte pohromadě – a vydržte až do konce! Bůh všem v otázce víry a naděje,

ba i v duchovní jednotě účinně pomáhal.

– Byli jsme v té době všichni zajedno. Měli jsme se v Bohu, jenž sám je láska, všichni rádi a v tomto obecnství bratrských vztahů jsme mohli cílevědomě evangelizačně spolupracovat.

– Jaká byla reakce mnohých posluchačů? Vděčnost, malá náročnost na formu, avšak nezlomný požadavek na čistý duchovní obsah. Nebylo tehdy poznat žádného rozdílu mezi českými zeměmi a Slovenskem (všude se mluvilo česky i slovensky). Byla také cítit jejich osobní účast a angažovanost, touha po pravdě, připravenost evangelizovat za každých okolností a vzít na sebe i nebezpečí.

– Vynikající možností, jak oslovit a povzbudit posluchače, bylo vysílání původních českých křesťanských písní. Vždyť doma v rozhlase a na veřejnosti je nemohl nikdo nikde slyšet. To se podařilo díky ilegálním nahrávkám mnoha statečných a obětavých bratří a sester (autorů, zpěváků, hudebníků a techniků). Hudební nahrávky vznikaly většinou v brněnském studiu Jiřího Dedeciuse. Na základě vysílání jsme pak sestavili v Rakousku notové zpěvníčky, které jsme rozesílali zájemcům. Zpěvníčky sestavili při poslechu našeho rádia čeští emigranti – manželé Růžičkovi. Karel odposlouchával a zachycoval melodii a rytmus, Pavlínka odposlouchávala text. Před jejich odjezdem do Kanady na základě této práce uvěřili – a jsou Božími dětmi! Mnozí z posluchačů uvěřili na základě některých duchovně silně oslovujících písní. Vzpomínám si na jednu starou sestru (přes 80 let), která nám napsala: „Byla jsem sama v pokoji. Po proslovu jsem poslouchala píseň – Zvedni mě výš až ke hvězdám ... – a v tom mě naplnila úžasná radost, padla jsem na kolena, děkovala jsem Pánu a v slzách jsem mu světila svůj život.“

– Také děti poslouchaly pořady, reagovaly písemně na ně i na naše dopisy. Mnoho mladých lidí muselo projevit osobní odvalu, aby mohli být s námi v kontaktu, svěřit se s tím, že uvěřili, protože jejich rodiče jim to zakazovali. Někteří si dávali zasílat poštu na cizí adresu, ale chtěli být za každou cenu s námi ve spojení a hovořit s námi o Bohu, o své víře, o zkušenostech a jak dále.

– Za velmi svízelných situací (v rámci rodiny, na vojně, ve vězení, ve škole nebo

na pracovišti apod.) si mnozí dovedli vždy najít prostor a možnost žít ve víře, a tak zachovat věrnost Pánu. Bylo by toho hodně na povídání – např. jak jeden bratr poslouchal tajně vysílání za komínem svého domu, jak neuvěřitelně fungoval společný modlitební kroužek na vojně, o evangelizaci ve vězení, o odvážném šíření evangelia mezi trampy bratrem Romanem Pavzderou, který jim četl při táborovém ohni z Bible a podepisoval se v dopisech jako „Sázavský vlk“ atp.

– V některých případech, kdy bylo komplikované na dálku vysvětlit některé problémy a v okolí nebyl žádný sbor nebo známý věřící, Duch Boží sám „zaskočil“ a přímo na místě vyučoval. Například jedna dívka, která žila v malé vesnici, které jsem nemohl zcela a rychle písemně vysvětlit tajemství večere Páně, mně po nějakém čase odmlčení překvapila tvrzením: Už se nestarej, Pavle, já už tomu zcela rozumím! Byla to veliká radost.

– Někdy bylo třeba najít zvláštní cesty, jak zaručit, aby dopisy s přílohami a balíčky docházely příjemcům osobně do ruky, aby se neztrácely. Zvláště u těch, kteří byli internováni, v nemocnicích a v psychiatrických ústavech. Uvedu jeden takový případ – tento bratr byl nuceně deportován do ústavu na popud vlastních komunistických rodičů, protože uvěřil v Boha, což mohlo škodit kariéře otce nebo matky. Je velice smutné, že jim někteří „lékaři“ a personál v tom směru tehdy „šli na ruku“. Bylo velkým problémem, aby se tento bratr udržel v dobrém duševním a duchovním stavu. Dostával záměrně silné a nevhodné léky, které měly narušit jeho osobnost a zdravé vědomí. Víra v Boha mu však hodně pomáhala v obraně. Tento bratr psal krásné básně a úvahy z psychiatrie, které bychom rádi někdy vydali.

– Od té doby se mnoho změnilo. Lidé nyní touží po naplnění svých materiálních přání, požitků a nadějí. Honí se za snadným výdělkem a neštítí se přitom používat násilí, bezpráví a křivd. Mnozí z nich byli už uspokojeni nabídkami ezoteriků, jogínů, různých guruů – představitelů východních náboženství, okultních technik a New Age. Mnozí upadli do letargie, takže neví, po čem by měli toužit – tedy berou drogy, sahají k alkoholu, a tím se dostávají do područí Božího a lidského nepřitele. Ten nemá zájem člověka zachránit, nýbrž zničit.

– Jen evangelium zůstává stále stejné, neměnné a pevné. Zvláště dnes musí obsahovat programů nést v sobě nesmlouvavý pohled na Kristův kříž, nesmí činit kompromisy, které by se lidem snad víc líbily. Tím by se třeba zvýšil počet posluchačů, ale duchovní úroveň by pozvolna upadala. Je nutné stát pevně na duchovní bázi evangelia. Nebát se být prostými před světem. Evangelium je jednoduché: Bůh je láska. Nevěřte, že moderními metodami, úvahami a programy získáte lidi pro Krista. Tyto metody ovládá svět lépe než my. Svět ale nedá odpověď na pokoj a mír, ani na poslední věci člověka. Musíme zápasit na modlitbách o působení Ducha svatého, jenž osloví, přemůže lidská srdce k pokání a nakonec k přijetí spasení v Kristu.

– Domnívám se, že je dnes nutné se zaměřit na aktuální vysílání k současné situaci u nás, na varování před degradací společnosti i jedince. Odhalt lidem falešné hodnoty, které člověku nabízí nepřítel lidských duší – odedávna lhář a pokušitel (v rouše andělském), který stále rafinovanějšími svody působí nejen ve světě, ale i v církvi. To vše je třeba dělat systematicky a podložit svědectvím.

– Vytvořit záchrannou síť pro ty, kdo v nynější době pro silný konkurenční boj, pro svou slabost, bezbrannost a nemoc propadávají hrubě utkanou síti sobeckosti a bezohlednosti. My musíme jako křesťané najít způsob, jak dát lidem lásku – hlavně lásku, neboť je to právě ona, která kolem nás rychle chladne.

10 let práce TWR-CZ! Kdo ji může lépe posoudit než sám Pán. Odměnou už dnes jsou zajisté dopisy – ohlasy posluchačů, kteří psali, píší nadále a vyjadřují vděčnost za to, že jim toto vysílání a návažná práce ukázaly cestu ke spasení, orientovaly je a podržely, když už pro ně žádné naděje nebylo. Tato práce nebyla, není a nikdy nebude marná! Tak to Pán zaslíbil slovy Izajáše (55,11): Slovo Boží (ať slyšené nebo přečtené) se nenavrátí k Bohu s prázdnou, nýbrž zdárně vykoná to, k čemu bylo posláno.

Stůjte v první lásce a držte se pevně základu naší duchovní existence a oprávnění ke své práci – Ježíše Krista a jeho příkazu podle Matouše 28,19–20. S bratrským pozdravem a přáním Boží ochrany, radosti

a požehnání ve všem, co činíte v lásce ke Kristu a pro záchranu dnes ještě nevěřících.

Petr Kolek:

Dá se vůbec hodnotit naše práce na Božím díle: co bylo správné, co nedostačné, co se nám podařilo, kde jsme selhali? Vždyť jen Bůh absolutně ví, co jsme mohli udělat lépe, co jsme dělali v opravdové víře a z jakých motivů. Jen On ví, zda jsme se snažili podle svých sil a schopností o to, abychom jím darované hřivny rozmnožili. Abychom jednou nebyli shledáni „lehkými“, aby naše dílo obstálo. Proto se chci zamyslet jen nad některými konkrétními fakty.

Na počátku byl náš výkon poznamenán velkým náparem práce – bylo nás málo, nedalo se vše zvládnout. Je to po dnešních zkušenostech a podle mého názoru „počáteční nemoc“ všech misíí. Je zcela pochopitelné, že nemůžeme čekat od žádného zahraničního sponzora od samého začátku maximální krytí všech, i když oprávněných požadavků. Když si představím personální obsazení i technické vybavení tehdy a dnes – mohu jen „bratrsky“ závidět. Nejvíce mne mrzí, že hned od počátku nebyla poslána návazná služba. Právě na začátku nastal totiž enormní nárůst dopisů s četnými dotazy, osobními problémy posluchačů i nejrůznějšími požadavky, na něž nebylo možné vždy včas odpovědět.

Druhou oblastí, která nám tenkrát odčerpávala síly a se kterou se potýkáme dodnes, byly legislativní problémy. Jen kolik roků už čekáme na stále slibovanou novelizaci zákona o občanských sdruženích! Co už to bylo všelijakých návazných předpisů, změn, nejednoznačných výkladů. Ostatně je to slabá stránka celé naší společnosti. Dnes již je možné alespoň část vedení účetní agendy přenechat odborným firmám a věnovat se hlavní náplni naší práce.

Bylo by toho ještě mnoho, co se dalo tenkrát zlepšit. Ale tyto dvě oblasti mě osobně nejvíce trápily. Na druhé straně jsem měl radost z růstu Božího díla, z krásných ohlasů a svědectví, které přicházely do redakce, a z nichž jsme spolu s bratrem Sečkou a s manželkou Lenkou četli pro povzbuzení všech v pořadu „Nad dopisy posluchačů“.

Dnes jsou daleko lepší možnosti, jenom je potřeba je využít správným směrem.

Hledíme však stále tu úzkou cestu, kterou nám připravil Pán! Vidíme, jak kolem nás narůstá vliv „toho zlého“ – vidíme to i v kultuře (kam patří i rozhlas, hudba, próza, poezie). Naším společným úkolem je působit na náš národ a snažit se o obnovu těch pravých hodnot ve společnosti, které může přinést jen evangelium našeho Pána – Ježíše Krista. Stůjme pevně tam, kde nás postavil náš Pán!

Budme věrní i v maličkostech – například v kultivovaném projevu moderátorů – budeme se ve snaze zaujmout posluchače podbízet tak, jak to vidíme a slyšíme v komerčním moderování rozhlasu a televize? Nebo budeme upjatí a nezázivní? Kde jsou hranice? – Tady nelze dát žádné doporučení – pravou citlivost nejen v této věci, ale i ve všech dalších, nám může dát jen Duch Svatý.

Na závěr chci popřát pracovníkům TWR-CZ, aby stále přibývalo těch, kteří byli osloveni skrze dnešní křesťanské pořady, aby byli stále v poště dopisy, ze kterých jsme se i my radovali. Jeden takový z ledna 1991 za všechny:

Milí přátelé! Náhodou jsem si zapnula rádio, vyladila náhodně stanici a ozvalo se vysílání TWR. Sedla jsem si a poslouchala. Velmi mě zaujalo. Pošlete mi prosím rozpis relací. Pošlete mi prosím také Bibli. Chtěla bych vědět, co všechno je tam napsáno. Děkuji. Eva N.

Bůh Vám ve vaší tak potřebné práci bohatě žehnej.

Bohuslav Smutný:

Ani jsme se nenadáli, a už je to deset let. Díky Pane za všechny ty spolupracovníky, kteří se od té doby připojili k této práci, díky za ty nespočetné posluchače, kteří prostřednictvím této služby Tě mohli poznat jako svého Spasitele a díky i za ty mnohé, kteří dobrovolně nesou i finanční zodpovědnost za tuto naši rozhlasovou misi!

Marie Frydrychová:

Je nějaký rozdíl mezi prací pro TWR za komunistů a nyní? Spolupracovala jsem s českým vysíláním od roku 1985, ale základní rozdíl vidím jen v jediném: tehdy každá úvaha, každé napsané slovo, každé nahrávání i každé jedno vysílání neslo v sobě riziko výslechu StB a možného vězení.

To samo nutilo spolupracovníky k úzkému přimknutí se k Bohu. Nemyslím, že jsme tenkrát byli duchovnější nebo poslušnější, ale měli jsme prostě strach, a abychom ten strach vůbec překonali, potřebovali jsme vedení Ducha svatého a jeho pomoc i ochranu pro každý jednotlivý krok. To ale nebyla naše zásluha. Bylo to prostě Boží dílo té doby.

Představy o budoucnosti TWR po pádu komunismu jsem při své povaze jistě měla veliké. Ale dnes na ně už raději ani nevzpomínám, protože byly dětinské. Moje generace, odkojená nesvobodou a vychovaná k nesvobodě, by si měla přiznat, že odchod z Egypta a vstup do Kanaánu je pro nás mnohem těžší, než jsme čekali. Proto pokládám za velmi důležité, že dnešní redakce je redakce mladých lidí. Není nic horšího, než když Bůh povolá mladé lidi k práci, ale stará generace nepředává žezla ani své zkušenosti a nenechá mladé pracovat a růst. Ano, při tak dramatickém přerodu, jaký prožívá náš národ v posledních deseti letech, samozřejmě musí docházet k chybám a nepochybně i v TWR k chybám dochází. Ale křesťanství je radostná zvěst o tom, že Bůh nám odpouští naše hříchy a očisťuje nás od každé nepravosti. Druhá část radostné zvěsti spočívá v tom, že my si mezi sebou máme odpouštět sedmasedmdesátkrát za den, takže jistě i Křesťanská rozhlasová misie má příležitost tohle praktikovat. Konečně právě první kulaté výročí může být příležitostí k plnému odpuštění všech nedorozumění, pokud někdy nějaká vznikla.

Avšak sama holá skutečnost, že protestantské rádio u nás poslouchají lidé i z jiných církví, a to nejen potají, nýbrž oficiálně, je jeden velký zázrak, za který bychom měli být vděční od rána do večera. Ano, není to o nic menší zázrak a o nic menší Boží dílo, než bylo kdysi převážení pásků přes hranice vroubené ostnatým drátem.

Naší výsadou je hlásání Božího slova. Věřím tomu, že pokud od této výsady neuhneme, Bůh bude stále na naší straně. V této souvislosti si velmi často opakují pasáž ze 30. kapitoly Izajáše: *Ač vám dával Panovník chléb soužení a vodu útlaku, on, tvůj učitel už se nebude držet stranou. Na vlastní oči uziš svého učitele a na vlastní uši uslyšíš za sebou slovo: „To je ta cesta, jděte po ní“, ať budete chtít jít doprava nebo doleva. (Iz 30, 20–21)*

Tento verš je mým upřímným přáním Aleši Bartoškoví a jeho týmu: Aby v Pánu Ježíši viděli stále svého učitele a aby stále slyšeli hlas Ducha svatého: „To je ta cesta, jděte po ní!“ I kdyby je kdokoliv nutil uhybat vpravo nebo vlevo.

Václav Kadlec:

Když se dnes, u příležitosti deseti let od založení TWR-C, dívám zpět a zkouším s odstupem hodnotit, mohu upřímně vyznat, že jsem Pánu Bohu vděčný. Jsem vděčný za ten celý bohatě prožitý a smysluplně strávený čas. Za posluchače, kterým naše práce posloužila k víře. Za to, že jsem mohl poznat tolik různých osobností, bratří a sester z okruhu TWR i mimo něj, z tuzemska i ze zahraničí. Jsem vděčný za přátelství, která trvají dosud. Jsem vděčný za zkušenosti, které mám pouze a jediné skrze službu v této misijní organizaci a které mi stále v různých situacích života, práce i služby pomáhají. Za společně prožité zápasy a za Boží blízkost, kterou jsme při nich mohli zakoušet. Jsem vděčný za požehnání, které nás provázelo. A je také mým přáním, aby toto Boží požehnání bylo s TWR-CZ, se všemi jeho pracovníky, členy Rady, spolupracovníky a příznivci i v dalších letech a aby těch let bylo mnohem víc, než je těch uplynulých.

Jitka Hovůřáková:

I když je to skoro osm let, jako by to bylo včera ... vzpomínám si na ten první den, kdy jsem nastupovala. Měla jsem na sobě dlouhou oranžovou sukni a bílé triko a za sebou téměř celonoční cestování z druhého konce republiky z nějakého prázdninového pobytu. Pamatuji si to svírání břicha, když jsem přeshlapovala v průchodu domu a čekala, až bude osm hodin – nebylo mi ještě ani dvacet let a měla jsem tak trochu trému před těmi 5 mužskými, kteří v té době tvořili TWR v Brně. Ještě měsíc před tím jsem o existenci tohoto rádia neměla ani tušení. Hledala jsem v té době nějaké zaměstnání a jedna kamarádka mi řekla o křesťanském rádiu, kde hledají účetní. Tak jsme si s tehdejšími řediteli Václavem Kadlecem domluvili schůzku, chvíli jsme si povídali, pak mi ukázal, co bych dělala, oba jsme si dali čas na rozmyšlenou a po určité době si řekli, že to zkusíme. A bylo to. Asi nejsilnějším dojmem z té doby

byl můj úžas nad tím, jak těch 5 dospělých mužů denně vyprošovalo Boží vedení a požehnání pro vše, co se dělo. A zdálo se, že to myslí naprosto vážně, což nebylo nic, co bych běžně vídala.

A co mi práce v TWR dala? Díky TWR jsem mohla poznat mnoho zajímavých lidí z různých denominací, prostředí i zemí. A pomohla mi také pochopit, že i jako křesťané jsme jen lidé, ne andělé. Se všemi chybami. Že vše, co máme, je Boží milosrdenství a je to také vše, čím se můžeme pyšnit. Také to, že „poznání“ a láska k Bohu nejsou přímo úměrné množství informací, které máme, a jejich uvádění do života je mnohem, mnohem namáhavější než jejich získávání. Že je to dlouhá cesta z naší hlavy do našeho srdce.

Aleš Bartošek:

Někde v knize přiznávám, že jsem vysílání z Monte Carla nikdy neposlouchal, ale na jedno setkání s ním si přece jen dobře vzpomínám. Bylo to v době, kdy jsem ještě prázdniny prožíval se svými rodiči. Až mnohem později jsem si tuto vzpomínku mohl dát do souvislosti s Trans World Radiem.

Jezdili jsme nedaleko Vsetína na Nivy, kde v horách na samotě bydlela rodina Hruškova. Strýček Hruška, jak jsem říkali hospodáři, vydržel jako samostatný rolník i dobu zemědělských družstev a na chudých polích pěstoval, co šlo. Moji rodiče mu několik let pomáhali o žních a my tři bráši jsme byli u toho. Ohromně nás to bavilo. Každý den, ať se dělalo cokoliv, strýček Hruška přerušil práce na poli a v určitou hodinu svolával celou rodinu i se všemi pomocníky k jejich klasické valašské chalupě. Na zápraží, na

staré oleštěné kládě se všichni sesedli a v otevřeném okně byl připravený tranzistorák. 15 minut hovořil bratr Vožeh a některé písně z rádia strýček Hruška mnohdy doprovázel s heligonkou v ruce.

Tehdy jsem moc nechápal, proč musíme vypnout traktor, nechat seno senem nebo vypnout mlátičku. Dnes si uvědomuji, že to bylo asi poprvé, co jsem slyšel jméno Vožeh. Mě bylo tehdy kolem 17 let a Otovi něco přes dvacet a strýček Hruška mohl mít kolem šedesátky. Skutečnost, že každá práce mohla v době vysílání počkat, je v častém rozporu s dnešní praxí mnohých podnikatelů. Čas ztišení u Božího slova nebyl pro strýčka Hrušku a jeho nemocnou manželku časem ztráty, nebyl přestávkou, nebyl jen odpočinkem... byl chvílí nutného zastavení u čerpací stanice fy Nebeský Otec.

Velmi silně prožívám uplynulých deset let. Občas mám pokušení spokojeně zamručet a usmívat se pod vousy, i když se denně holím. Ze všech sebeuspokojujících pocitů mne rychle vyvádí příběhy lidí, kterých si velice vážím a kteří mě svojí vírou inspirovali. Nemyslím teď na biblické postavy, ale na Vlado Fajfra, Paula Freeda, Jiřího Müllera, Corrie ten Boom a mnohé další, jejichž situace byla nesrovnatelně těžší, jejichž víra byla vírou bez otevřených zadních vrátek. Jejich naprosté spolehnutí se na Hospodina mě znovu a znovu zbavuje sebeuspokojující pýchy. Nechci ani trochu podcenit to, co se může jevit jako povedené, záslužné. Prožíváme velké zkušenosti, ale nejsem to já, nejsme to my, kdo je tvoříme. Nebude-li stavitelem Hospodin, nadarmo se budeme snažit.

RADA TWR-CZ

Od samého začátku samostatné práce české redakce existuje Rada TWR-CZ. Vznikla dříve, než vznikl pracovní tým. Ne vždy se používal název „Rada“ (např. „Přípravný výbor, Řídící výbor“), ale vždy existoval tento tým lidí. Kolektiv Rady se schází zpravidla 2 x ročně a prodává nejdůležitější otázky související se službou TWR-CZ.

V Radě TWR-CZ někdy působili nebo ještě působil:

(délka členství zde není uvedena, někteří působili v Radě velmi krátce, někteří několik let a členové Rady vyznačení tučným písmem působí v Radě TWR-CZ od jejího vzniku dodnes)

(abecední řazení)

P. Bartels, A. Bartošek, R. Borski, G. Cooper, J. Dedecius, M. Frydrychová, K. Hodecová, J. Hurta, S. Kaczmarczyk, V. Kadlec, Kadrhožka, M. Kern, P. Kolek, **E. Kroczek**, E. Opravil, M. Pivec, J. Purket, P. Raus, M. Rozbořil, **K. Říman**, L. Skála, M. Smetana, **B. Smutný**, J. Titěra, **J. Viktorin**, O. Vožeh, O. Zabyszczan, **P. Zeman**, I. Žák.

Členové Rady TWR-CZ při slavnostním otevření budovy v Lišni. Zleva: P. Raus, J. Viktorin, E. Opravil, E. Kroczek, V. Kadlec, B. Smutný, O. Zabyszczan, M. Pivec, A. Bartošek, S. Kaczmarczyk. (červen 1997)

Složení Rady TWR-CZ v roce 2000:

předseda: Petr Zeman

místopředseda: Karel Říman

členové: Aleš Bartošek, George Cooper, Josef Hurta, Kateřina Hodecová, Stanislav Kaczmarczyk, Emil Kroczek, Emanuel Opravil, Petr Raus, Bohuslav Smutný, Jan Viktorin, Otakar Vožeh, Oto Zabyszczan

kandidát: Pavel Křivohlavý

*„Rodiče“ českého vysílání TWR
Renata a Otakar Vozehovi.*

*George Cooper - ředitel TWR pro
středovýchodní Evropu*

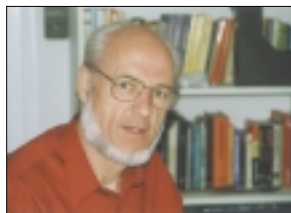

Tým pracovníků touto fotografií blahopřál k Novému roku 2000 naší kolegyni Jitce Hovořákové do Austrálie. Zleva stojí: Aleš Bartošek, Pavel Rejman, Vlastik Kolegar, Ivan Zouhar, Daniel a Petr Zemanovi, Ondra Malina, Petr Hajčiar - sedí: Blanka Sedláčková, Kateřina Hodecová, (sklopená židle je rezervována pro Jitku), Věra Votavová.

*Plně naložený
Helmutův vůz
byl trvale sledo-
ván. Helmut
Menzel je vyni-
kajícím odborní-
kem na veške-
rou rozhlasovou
techniku.*

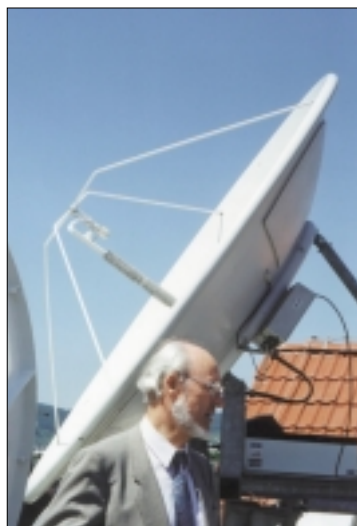

Helmut Menzel

*V hluboké totalitě. H. Menzel, P. Vopalecký
a B. Smutný připravují plán akce. J. Dedecius
už zahřívá přístroje.*

*Pár roků po pádu komunismu se
Helmut Menzel svobodně procházel
po střeše nového satelitního centra
TWR v Bratislavě.*

Budova vysílače Monte Carlo.

Manželé Menzelovi poprvé svobodně a veřejně v Československu (1990). Za nimi se usmívají Josef Gábor a Bohuslav Smutný.

Systém KV antén vysílače Monte Carlo. Antény jsou směřovány do určitých oblastí. Celý systém umožňuje vysílat v mnoha jazycích a do různých směrů současně.

Jeden ze čtyř koutů místnosti v Brně - Lesné. Režijní pracoviště, kde se na směny střídali všichni pracovníci.

Alena Pourová - obětavá projektantka všech stavebních výkresů. Veškerou dokumentaci nám darovala s podmínkou, že budova musí být postavena. - Byla. Po kolaudaci budovy nám předala dva pořádné kameny. Jeden ze Sínaje (místo předání desatera Mojžíšovi), druhý z Kumránu (místo nalezení svitků biblických textů) - oba osobně dovezla z Izraele.

Ještě před zahájením stavby nové budovy TWR-CZ v Lišni napsala Joan Cooper o naší situaci do celosvětového věstníku TWR.

Vymyslela akci „1000 + 1 cihla“. Vybízela čtenáře k pomoci české redakci formou nabídky malé cihličky za 75 USD (tehdy asi 2000 Kč). Joan předpokládala, že když se sejdou 1001 zájemců o českou cihličku za 75 USD, můžeme se pustit do stavby. Nakonec se našlo hodně zájemců, ale drtivá většina z České republiky. Tak tak jsme stačili všechny cihličky vyrobit. Každá má své číslo a patří konkrétnímu dárci částky 2000 Kč na stavbu budovy. Někteří z nich se od té doby už nikdy neozvali, a protože jsme na ně nezapoměli, dostanou tuto knihu. Většina cihliček je u vás doma, někteří je domů nechtěli a jsou zazděné v omítce vstupní haly.

Všechny pořady jsou připravovány na třech pracovištích vybavených potřebnou technikou. Na přípravě pořadů se podílí několik pracovních skupin, všechna pracoviště jsou shodně vybavená a trvale využita. Každý redaktor má navíc k dispozici základní technické vybavení přímo na svém stole.

Budova TWR-CZ v Brně - Líšni.

Společné foto v den slavnostního otevření - květen 1977. Přítomni byli zástupci TWR - Europe, zástupci města, stavitelé, projektanti, pomocníci, členové Rady TWR-CZ, přátelé, zástupci církvi a další.

Věra Votavová má porouchanou mašinku a pokojně čeká, až Daniel Zeman vyžene šotku. Specialistou na zvukové úpravy je vkusně ostříhaný Ondra Malina – civilista (2000).

VSTAL! ŽIJE! CO TO ZNAMENÁ PRO TEBE?

Bůh od samého počátku věků chce mít s tebou dobrý vztah. Jenomže je tu problém: Tvůj hřích. A Bible říká, že jsi za svůj hřích zodpovědný; „**Nikdo není spravedlivý, není ani jeden**“ (Ř 3,10). Protože Bůh je spravedlivý, nemůže mít vztah s někým, kdo znesvětil jeho spravedlivý charakter. A „**odplata za hřích je smrt**“ (Ř 6,23).

Bůh problém hříchu vyřešil: Poslal svého Syna, Pána Ježíše Krista, aby jako jediný spravedlivý vzal na sebe trest za hřích místo tebe. Zemřel krutou smrtí na kříži, ukřžován za hříchy každého člověka, a třetího dne ho Bůh vzkřísil z mrtvých.

Jak navázat a mít vztah s Bohem?

1. **Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty, i všichni, kdo jsou v tvém domě** (Sk 16,31)
2. **Proto činite pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy** (Sk 3,19)
Pokání je přiznání viny a obrácení se ke Kristu s přímou prosbou za odpuštění.
3. Tento proces začíná díky Boží milosti a díky tvé víře. **Milostí tedy jste spasení skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.** (Ef 2,8–9)
4. Jestli chceš, můžeš se modlit třeba takto: „Pane Ježíši, děkuji Ti, že jsi pro mne šel až na kříž. Věřím, že jsi to udělal i kvůli mně. Vyznávám Ti svoji vinu, svoje hříchy a prosím za odpuštění. Děkuji Ti za nabízenou milost, za nový, věčný život. Chci být jen Tvůj. Dej mi, prosím, sílu k novému životu. Amen.“

Napište nám o svém rozhodnutí následovat Krista. Chceme vám v začátku nového života pomoci a nakontaktovat vás na obecenství věřících lidí.

adresa: TWR, box 96, PSC 656 96 Brno, e-mail: twr-cz@lol.cz

NEBOŤ BŮH TAK MILOVAL SVĚT, ŽE DAL SVÉHO JEDINÉHO SYNA, ABY ŽÁDNÝ, KDO V NĚHO VĚŘÍ, NEZAHYNUL, ALE MĚL ŽIVOT VĚČNÝ. (J 3,16)

Kateřina Hodecová odbavuje živý pořad v Radiu Proglas. Musí uhlídat spoustu knořlk a nenechá se nikým ruřit (1999)

- ▼ *Plzeň (2000). ive vysílaný hudebny pořad. Vlevo klade otázky Kateřina H., vpravo odpovd Jitka Rusov.*
- ▼ *ive vysílaný pořad Na sobotny frekvenci Proglasu (1999). Naše moderátorka Hana Pinknerov s hostem pořadu Janem řkrdlkem.*

Na návštěvě v kanceláři nejvyššího evropského velení TWR (Perchtoldsdorf 1998). Vlevo stojí George Cooper, ředitel pro východní Evropu, vpravo je ředitel TWR Evropa Werner Kroemer. Uprostřed jsme my.

Prof. Dr. Miloš Bič natočil pro TWR-CZ několik seriálů. Se svou manželkou stojí před sborovým domem v Dornazlicích.

Blanka Sedláčková se stále usmívá. ▲

▲ Míla Marková je specialistkou na zahraničí.

Jednání v satelitním odbavovacím centru v Bratislavě. Na této schůzce se vytvořily podmínky pro vynikající spolupráci a přátelské vztahy. Uprostřed ředitel centra Jim Hill.

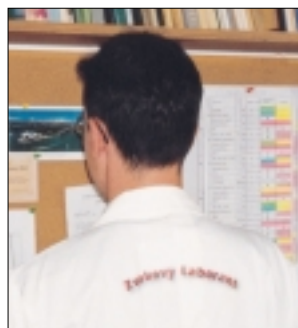
Jednání Rady TWR-CZ, okamžik rozhodování...

*Tým technických specialistů (2000).
Zleva: Daniel Zeman (šéftechnik), Pavel
Rejman a Ondřej Malina (oba civilisté).*

*Petr Vadura
a René Milfait.
Spolupracovníci
detašované
pracoviště
v Tachově
(1999).*

Při příležitosti 10. výročí TWR-CZ jsme pozvali asi 100 našich dobrovolných spolupracovníků na vyjížďku lodí po brněnské přehradě (září 2000). Byl to vynikající čas k rozhovorům, nikdo nemohl odbíhat..!

Vlevo: Aleš Bartošek přebírá plaketu od G. Coopera k 10. výročí TWR-CZ.

Vpravo: Na slavnostním shromáždění vzpomínal Otakar Vožeh na mnohé dávné spolupracovníky.

Biblický proslov měl připraven Emanuel Opravil, člen Rady TWR-CZ.

George Sommer (tajemník Konvence československých baptistů v USA a Kanadě) přijal naše pozvání do Brna a přivezl dárky od amerických krajanů. Na společném obědě se zdraví s Vožehovými.

PO STOPÁCH

schéma hlavních českých (a vybraných světových) událostí

- 1954**
únor – Dr. Paul Freed založil v Maroku křesťanský rozhlas „Voice of Tangier“. (Rozsah: 25 jazyků)
- 1959**
– znárodňování v Maroku – konec práce „Voice of Tangier“
- 1960**
září – smlouva na vysílač v Monte Carlo – založeno TRANS WORLD RADIO
- 1964**
– vysílač TWR Bonaire
- 1968**
– Do Monte Carla přijel br. Vlado Fajfr a za 3 dny natočil 50 českých relací
- 1970**
leden – v Monte Carlu vzniká oddělení pro pořady vysílané v českém (a zanedlouho i slovenském) jazyce
- 1974**
– vysílač TWR Cyprus a Swazijsko
- 1975**
– vysílač TWR Guam
- 1978**
– vysílač TWR Srí Lanka
- 1981**
– vysílač TWR Uruguay
- 1990**
září – oficiální založení české redakce TWR v Brně
- 1991**
duben – vychází první číslo informačního bulletinu Anténa (společné pro českou i slovenskou redakci)
– „pohlednicová akce“ – posluchači jsou vyzváni, aby zaslali pohlednici z místa svého bydliště – zeměpisné zmapování posluchačů a vyhodnocení oblíbenosti pořadů
- září – v anglickém Sheffieldu probíhá setkání evropských národních partnerů TWR. Poprvé v historii TWR se tohoto setkání účastní i zástupce české redakce
- říjen – provoz české redakce přestěhován do prostor na ulici Veveří. Poprvé jsou všichni pracovníci TWR-CZ pod jednou střechou.
- 1992**
únor – vysílač TWR Albánie a Rusko
– změna Stanov TWR-CZ
– dochází k navázání neformální spolupráce mezi TWR-CZ a náboženskou redakcí Českého rozhlasu. TWR-CZ začíná pro tuto redakci připravovat některé pořady
- květen – českou redakci navštívil prezident organizace Words of Hope (Slova naděje) a autor stejnojmenného pořadu Dr. William Browson.
- srpen – je podepsán kontrakt mezi TWR-International a albánským Rádiem Tirana.
- říjen – TWR-CZ začíná vysílat své pořady přes albánskou Tiranu
– zemřel bratr Jiří Hurta, dlouholetý spolupracovník české redakce, autor pozoruhodných biblických výkladů
– TWR-CZ v součinnosti s Křesťanským společenstvím v Českém Těšíně iniciuje vznik nového hudebního nakladatelství Recording
- prosinec – změna Stanov TWR-CZ – upřesnění poslání TWR a uspořádání vnitřní struktury
- 1993**
– satelitní systém ALAS
- červenec – redakce dostává výpověď z pronajatých prostor na Veveří ulici, vychází mimořádné číslo Antény s prosbou o finanční pomoc, kupujeme dům na Lesné
- léto – probíhá rekonstrukce provozní budovy na Lesné
- 1994**
únor – vysílač TWR JAR
– po 40 letech prezidentské služby odstupuje zakladatel celosvětového TWR dr. Paul E. Freed a předává odpovědnost svému nástupci Tomu Lowellovi
- podzim – TWR-Evropa získává vlastní licenci na jeden z kanálů satelitu Astra

- 1995** – satelitní systém ASTRA
celý rok – přípravné práce na dostavbu nahrávacího studia v objektu na Lesné, zamítavé stanovisko sousedů a zvažování nové stavby, koupě stavebního pozemku, akce 1000+1cihla
červen – Evropský výbor TWR rozhoduje o umístění evropského satelitního vysílacího centra do Bratislavy
červenec – zahájení výstavby satelitního centra v Bratislavě
říjen – žádost o stavební povolení nové budovy TWR-CZ v Líšni
- prosinec – TWR-CZ začíná vysílat na VKV přes PROGLAS
- 1996** – vysílač TWR Arménie
leden – zahájení pravidelné spolupráce s Českým rozhlasem Plzeň
červen – otevření evropského satelitního vysílacího centra v Bratislavě
září – zahájení výstavby nové budovy v Brně-Líšni
listopad – zemřel nečekaně v důsledku náhlé srdeční příhody bratr Tomáš Betko, pracovník slovenské redakce TWR
listopad – zemřel na následky zákeřné nemoci ve Velké Británii bratr Robert Poloha. Narodil se 20.března 1928 ve východoslovenské vesnici Kojatice. Už jako mladý křesťan toužil po hlubším biblickém vzdělání, aby mohl sloužit v církvi. Skoro 20 let vedl dětskou nedělní školu a byl aktivním členem církve. V srpnu 1969 odcestovali Polohovi se svými dětmi do Velké Británie, kde připravovali a nahrávali křesťanské programy. V podkroví misijního střediska Beulah se Robertovi podařilo postavit a zařídit malé studio. Po sedmi letech náročné práce ve Walesu dostali Polohovi nabídku pracovat v TWR v Monte Carlu, kde skoro 20 let připravovali většinu slovenských programů. Po pádu železné opony v roce 1990 vznikla za podpory Polohových redakce TWR na Slovensku. Dne 1. března 1993 odešli Polohovi do důchodu.
- prosinec – ve věku 78 let umírá zakladatel TWR Dr. Paul E. Freed
- 1997**
duben – kolaudace provozní budovy TWR-CZ v Líšni
– vyklizení domu na Lesné a stěhování do Líšně
červen – slavnostní otevření nové provozní budovy TWR-CZ v Brně-Líšni
září – třetí změna Stanov TWR-CZ
– první dny otevřených dveří v Líšni
- 1998**
březen – do provozu uvedeno hudební studio
srpen – redakci navštívila Helena Kaplanová, producentka českých pořadů vysílaných misíí HCJB z Ekvádoru
prosinec – začátek naší služby pro posluchače přes e-mail
- 1999**
říjen – otevření detašovaného pracoviště pro západočeský region v Tachově
– modernizace hudebního studia
listopad – zahájení vysílání přes rádio Presston
– dostáváme za mimořádných okolností moderní přenosný počítač
- 2000**
jaro – uvedení do provozu vlastních internetových stránek včetně nabídky zvukových i textových pořadů, celosvětově přístupné
červen – první návštěva zástupce TWR-CZ u českých a slovenských baptistů v USA
srpen – ukončení vysílání na rádiu Presston
září – krok do druhého desetiletí

SLOVO PŘEDSEDY RADY TWR-CZ

Petr Zeman:

Pozdvihni nyní oči svých, a pohled' z místa na němž jsi... (1M13,14).

Takto oslovil Bůh Abrama ve zvláštním okamžiku jeho životní pouti. Bylo to určité rozmezí. Měl totiž za sebou mnohaletou cestu do neznáma, na kterou se vydal na Boží pokyn, měl i zkušenosti poslušnosti a víry či vlastního rozhodování. Teď však byl již na místě, kam ho Bůh chtěl dovést. Postavil tam oltář vděčnosti a chvály Hospodinu a pak bylo potřebné se rozhlédnout kudy a jak dál.

Podobně se mi jeví naše situace v TWR-CZ. Nedávno jsme si připomínali 40-leté výročí celosvětové práce, a dnes se ohlížíme na 10 let působnosti v naší vlasti. Je to pohled údivu a vděčnosti, kolika okolnostmi Bůh toto dílo provedl, zachoval je i použil ke službě mnoha posluchačům.

Jak měl Abram pokračovat? Měl projít svěřenou oblast po délce i šířce. Znamená to neustrnout uspokojen (či unaven) na dosažené metě. Ve výhledu je každodenní trpělivá „štrapác“. Slova „po délce i šířce“ připomínají rozměry kříže. Taková je úloha učedníků Pána Ježíše i v této době. Denní zabývání se Božím slovem a ztvárnění myšlenek do relací – odborná práce se záznamovou technikou – spoluúčast hudebníků a interpretů – organizační zajištění provozu a spolupráce se sítí vysílačů – pečlivá starostlivost o dodržení platných zákonů a předpisů i v majetkoprávní oblasti – pročitání dopisů posluchačů a stylizace odpovědí – překladatelská činnost a zahraniční korespondence... atd. K tomu přistupuje neúprosný tlak termínů odesílání relací, které je nutno bezpodmínečně dodržet. Kdo to všechno zvládne? Jsme vděční, že s Boží pomocí a obětavostí pracovníků to dosud šlo. K tomu přistupuje široká pomoc i vás, milí posluchači, jak povzbuzením – tak i finančními dary, bez nichž by tato služba evangelia nebyla možná.

Po takovém ohlédnutí je možno jít vstříc budoucnosti buď s nadšenou odvahou, nebo ostražitou bázni – nejlépe však tiše se spoléhající důvěrou. Za to, co jsme v minulosti přijali, jsme upřímně vděční. Svědčí o tom třeba ohlasy posluchačů na seriály McGee; Světem Bible interpretované Pavlem Vopaleckým či proslovy Jiřího Hurty. Při těchto úvahách si někdy povzdechnu, že to je skutečně již minulost, zachovaná na archivních záznamech a dosud vysílaná jako opětovně obohacující, ale přece jen repríza. Dá Pán takové tvůrčí obdarování i v budoucnu? Odpovědi a povzbuzením nám může být další biblický citát z Abrahamova života:

Požehnaný Hospodin, Bůh Abrahama, který neodjal milosrdenství svého... (1M24,27)

Můžeme být vděční a s důvěrou očekávat Boží pokračování i pro zítřek. Například je to nepřetržitá spolupráce s Otou Vožehem, který je díky Pánu svým obdarováním živou spojkou mezi minulostí a dneškem. Dále jen namátkou (aby se nikdo nemohl cítit vynechaný) třeba Petr Vaďura s jeho odpověďmi na dotazy posluchačů, či co všechno mladý Josef Hurta ukáže na Eliášově životě, Karel Řežábek na Marii, Martě a Lazarovi, Staňa Stebel při rozboru 1. listu Janova, Marie Frydrychová ve svých zamýšleních a dalších a dalších.

Pokud se tedy zastavujeme u nějakého výročí, tak chceme podle žalmistovy rady „*počítat dny, abychom získali moudrost srdce*“ (Ž90,12), a být vděčnými účastníky Božího milosrdenství, kteří jsou ochotni podle potřeby pomáhat a spolupracovat.

OTAKAR VOŽEH

Posloucháte Monte Carlo	7
Příběhy začátků	
československého vysílání	10
Rok 1985 a dál	13
Bůh píše další kapitolu našeho života	16

STŘEŽENÉ MĚSTO

Začalo to starou knihou	17
Spolupráce	20
Touha srdce	21
Střežené město	23
Boží věrnost	25

HELMUT MENZEL

Obyčejný turista, nebo špičkový odborník?	26
Utajovaná spojení	28

DALŠÍ VZPOMÍNÁNÍ

Miloš Šolc	30
Josef Sečka	30
Vlado Fajfr	33
Petr Kolek	34
Bohuslav Smutný	39
Marie Frydrychová	40
Václav Kadlec	41
Jan Kašparec	42

1990–2000

Prozření a první doteky	43
Nástup do služby	45
Odchod z domácího prostředí	48
Pavel Vopalecký	50
Epizodky	53
Poprvé ve vlastním objektu	56
Zásadní změna	62
Nová etapa	68

72	TWR - mezinárodní společenství
72	Váhavý agent

TWR – INTERNATIONAL

76	Pracovníci
----	------------

PRACOVNÍCI

82	Vyznání víry
83	Etika vysílání
85	Redakční práce
87	Příprava pořadů
89	Vlny se vlní, moderátoři se potí
91	Jak to bylo v Plzni
92	Radio Proglas v Brně

PROGRAMY

94	Dopisy posluchačů
97	Poslouchal jsem za komínem
100	Ekonomika
101	Hudební studio
103	Návazná služba

RŮZNÉ

105	Osobní dojmy
-----	--------------

OSOBNÍ DOJMY

112	Rada TWR-CZ
113	barevná příloha
125	Po stopách
127	Slovo předsedy Rady TWR-CZ
obálka	Zvukové CD TWR-2000

Anténa

aneb 10 let v české redakci Trans World Radia

**pár vzpomínek a zkušeností samostatné české redakce TWR po roce 1989
a také na 20 let služby českého vysílání TWR z exilu – před rokem 1989**

Zpracoval: Aleš Bartošek

Vydává: TWR-CZ, P.O.Box 96, 656 96 Brno

e-mail: twr-cz@iol.cz

TWR-CZ <http://www.twr.cz>

TWR-International <http://www.twr.org>

Běžný účet: KB BRNO 74232-621/0100

Odpovědný redaktor: Aleš Bartošek, Kateřina Hodecová

Titulní strana: Erik Černý

Tisk: Metoda spol. s r.o.

Vyšlo v říjnu 2000

Registrace: OÚ BRNO pod č. R39/92

Podávání novinových zásilek povoleno

Jihomoravským ředitelstvím spojů v Brně pod čj. P/3-8636/91 ze dne 5. 8. 1991

Neprodejné

CO NAJDETE NA CD

Vydat toto album jsme se rozhodli v září 2000, při příležitosti 10. výročí vzniku české redakce Trans World Radia. Najdete na něm ukázky relací, písní, záznamy hlasů některých moderátorů a také něco z běžného provozu redakce.

- 1 Úvod, ukázka relace Kompas z roku 1990
Žalm – Bible/Luboš Hlavsa, hraje skupina Arkus, zpívá Luboš Hlavsa; archiv TWR-CZ
- 2 Spolupracovníci, archivní záznamy hlasů některých redaktorů (Jiří Hurta, ThDr. Pavel Titěra, Jan Nohavica, prof. ThDr. Miloš Bič, Marie Frydrychová, Pavel Vopalecký)
Já lásku znám – spirituál, hrají a zpívají bratři Pospíšilovi; archiv TWR-CZ
- 3 O technické kvalitě záznamu
Báječnej bál – spirituál, hraje a zpívá skupina Jonáš; archiv TWR-CZ
- 4 Vznik české redakce Trans World Radia
Bože, posiláš déšť – Jiřina Markovová/Jiřina Markovová, zpívá Jiřina Markovová, hraje skupina Korouhev; vyšlo na albu Bože, posiláš déšť
- 5 Moderátoři, záznamy některých "breptů"
Nebesa i země – Lydie Votrubcová/Lydie Votrubcová, zpívá Pavel Peggy Bečvář, hraje skupina Proskairos band; vyšlo na albu Slávou naplň chrám
- 6 Ohlasy posluchačů
Svědectví posluchače o tom, jak uvěřil v Ježíše Krista; archiv TWR-CZ
Bílá místa – Petra Eliášová/Petra Eliášová, hraje a zpívá skupina Terebint, vyšlo na albu Sedm sloupů
- 7 Vývoj vysílacích časů
Ukázky znělek: zvonky Monte Carla, Tirany, úvodní znělky pořadů na Radiu Proglas a pořadu Na křesťanské vlně Plzně
Začátky živého vysílání
Noir desire – Petr Čapek/Petr Wagner, zpívá Petr Wagner, hraje skupina NOI, vyšlo na albu Paranoia o metanoia
- 8 Hudební studio
Ukázky písní, natočených v hudebním studiu TWR-CZ:
 - **O del kamel savoren** – Josef Chromý/Josef Chromý, hraje a zpívá skupina Vaš tuke; vyšlo na albu Vaš tuke 2
 - **Dotkni se mně** – Petr Zíka/Petr Zíka, zpívá Petr Zíka, hraje skupiny Jiný rytmus; vyšlo na albu Jednosměrka
 - **Projděte branami** – bible/Martina Pravcová, hraje a zpívá skupina Modré z nebe; vyšlo na albu Modré z nebe
- 9 Kdo vlastně tvoří Trans World Radio
- 10 **Bonus** – „perly“ z hudebního archivu TWR-CZ

Bankovní spojení z ČR:
KB Brno-město
č. účtu: 74232621/0100

Kontakty:
TWR-CZ, P.O. Box 96, 656 96 Brno
Telefon: 05/4423 3770–2
Fax: 05/4423 3773
E-mail: twr-cz@iol.cz
<http://www.twr.cz>

TRANS WORLD RADIO je mezinárodní křesťanská misijní společnost zabývající se především šířením evangelia prostřednictvím rozhlasu. Od svého založení (1952) se TWR rozrostlo do všech světadílů a v současné době je dostupné více než 90 % obyvatelstva Země. Čeština je jedním z bezmála 160 jazyků, kterými dnes TWR hovoří k lidem. Česká redakce (TWR-CZ) se po 20 letech práce v zahraničí (Monte Carlo) etablovala v roce 1990 v Brně. Stručnou historii české větve najdete v této knize.

Trans World Radio

Československá křesťanská
rozhlasová mise